

ZMIENIAMY SIĘ
DLA WAS

ZEPAK
Energia dla Ciebie

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI ZE PAK SA ORAZ GRUPY KAPITAŁOWEJ ZE PAK SA W 2023 ROKU

Niniejszy dokument jest kopią w formacie .pdf oficjalnego Sprawozdania Zarządu z Działalności ZE PAK SA oraz Grupy Kapitałowej ZE PAK SA za rok 2023, sporządzonego w formacie .xhtml

30 KWIEŚNIA 2024

SPIS TREŚCI:

1.	WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	4
2.	CHARAKTERYSTYKA SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ	6
2.1.	Podstawowe informacje o Spółce i Grupie Kapitałowej	6
2.2.	Podstawowe zasady oraz zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową ZE PAK SA	9
2.3.	Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach Grupy Kapitałowej.....	11
2.4.	Charakterystyka podstawowych produktów, towarów i usług oraz podstawowych rynków zbytu i źródeł zaopatrzenia	11
3.	OPIS DZIAŁALNOŚCI	14
3.1.	Istotne zdarzenia roku obrotowego oraz zdarzenia następujące po dniu bilansowym mające wpływ na działalność bieżącą i przyszłą.....	14
3.2.	Istotne umowy zawarte w roku obrotowym	16
3.3.	Realizacja programu inwestycyjnego	20
3.4.	Zarządzanie ryzykiem.....	21
3.5.	Opis wykorzystania wpływów z emisji	22
4.	PODSTAWOWE CZYNNIKI RYZYKA PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI	22
5.	OPIS SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ	31
5.1.	Zasady sporządzania sprawozdania finansowego.....	31
5.2.	Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych.....	31
5.3.	Istotne pozycje pozabilansowe	42
5.4.	Przewidywana sytuacja finansowa	42
5.5.	Charakterystyka czynników mających wpływ na bieżące i przyszłe wyniki finansowe	43
5.6.	Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze mające wpływ na osiągnięte rezultaty finansowe	45
6.	ZARZĄDZANIE ZASOBAMI FINANSOWYMI	46
6.1.	Ocena zarządzania zasobami finansowymi	46
6.2.	Ocena realizacji zamierzeń inwestycyjnych	46
7.	ISTOTNE CZYNNIKI I PERSPEKTYWY ROZWOJU	47
8.	CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKCJONARIATU	49
8.1.	Struktura akcjonariatu.....	49
8.2.	Nabycie akcji własnych.....	49
8.3.	Akcje i udziały podmiotów z Grupy Kapitałowej ZE PAK SA w posiadaniu osób nadzorujących i zarządzających.....	50
8.4.	System kontroli programu akcji pracowniczych.....	50
9.	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO	50
9.1.	Zestaw stosowanych zasad ładu korporacyjnego	50
9.2.	Zestaw zasad DPSN 2021, od których stosowania odstąpiono	51
9.3.	Zmiany w stanie stosowania zasad DPSN 2021 wprowadzone w roku obrotowym	52
9.4.	Opis głównych cech stosowanych systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	53
9.5.	Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji.....	55
9.6.	Posiadacze papierów wartościowych dających szczególnie uprawnienia kontrolne	56
9.7.	Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu	56
9.8.	Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych	56
9.9.	Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących.....	56
9.10.	Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących	58
9.11.	Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania.....	60
9.12.	Opis zasad zmian Statutu Spółki	61

9.13. Informacje na temat systemu wynagrodzeń oraz wysokości wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących.....	62
10. OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE POLITYKI RÓŻNORODNOŚCI	63
11. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU SPÓŁKI NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH ZA 2023 ROK DLA GRUPY KAPITAŁOWEJ	64
11.1. Analiza podwójnej istotności – redefiniowanie zakresu treści raportu.....	65
11.2. Opis modelu biznesowego.....	66
11.3. Kwestie społeczne	81
11.4. Kwestie pracownicze.....	89
11.5. Kwestie środowiskowe	101
11.6. Kwestia poszanowania praw człowieka	127
11.7. Kwestie związane z przeciwdziałaniem korupcji	129
11.8. Indeks treści GRI.....	132
11.9. Taksonomia	134
12. POZOSTAŁE INFORMACJE.....	192
12.1. Istotne postępowania sądowe	192
12.2. Istotne osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju.....	193
12.3. Informacja o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	194
12.4. Informacje na temat badania sprawozdania finansowego.....	194
12.5. Prognozy finansowe	194
12.6. Lista tabel	194

1. WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	tysiące złotych	tysiące złotych	tysiące euro	tysiące euro
	12 miesięcy 2023 okres od 01.01.2023 do 31.12.2023	12 miesięcy 2022 okres od 01.01.2022 do 31.12.2022	12 miesięcy 2023 okres od 01.01.2023 do 31.12.2023	12 miesięcy 2022 okres od 01.01.2022 do 31.12.2022
Przychody ze sprzedaży	3 105 807	2 740 990	685 851	584 645
Zysk/Strata z działalności operacyjnej	689 469	274 409	152 254	58 531
Zysk/Strata brutto	682 361	276 245	150 685	58 922
Zysk/Strata netto z działalności kontynuowanej	558 327	184 872	123 295	39 433
Zysk/Strata netto z działalności zaniechanej	164 332	30 508	36 289	6 507
Zysk/Strata netto za okres obrotowy	722 659	215 380	159 584	45 940
Zysk netto przypadający akcjonariuszom jedn. dominującej	745 110	215 380	164 542	45 940
Całkowite dochody	719 465	215 989	158 878	46 070
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(321 804)	503 256	(71 064)	107 343
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(488 697)	(651 176)	(107 918)	(138 894)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(1 009)	1 104 000	(223)	235 480
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(811 510)	956 080	(179 205)	203 929
Zysk netto na akcję z działalności kontynuowanej (w PLN/EUR na akcję)	10,99	3,64	2,43	0,78
Zysk netto na akcję (w PLN/EUR na akcję)	14,66	4,00	3,24	0,85
Średnioważona liczba akcji	50 823 547	50 823 547	50 823 547	50 823 547
	stan na 31.12.2023	stan na 31.12.2022	stan na 31.12.2023	stan na 31.12.2022
Aktywa razem	3 589 708	4 539 455	825 600	967 921
Aktywa trwałe	1 592 159	1 978 515	366 182	421 867
Aktywa obrotowe	1 997 549	2 560 940	459 418	546 054
Kapitał własny ogółem	1 911 513	1 214 499	439 630	258 961
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	23 378	21 674
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	1 911 513	723 696	439 630	154 309
Zobowiązania razem	1 678 195	3 324 956	385 969	708 961
Zobowiązania długoterminowe	579 396	1 199 141	133 256	255 686
Zobowiązania krótkoterminowe	1 098 799	2 125 815	252 714	453 275
Wartość księgowa na akcję (w złotych/euro na akcję)	37,61	23,90	8,65	5,10
Średnioważona liczba akcji	50 823 547	50 823 547	50 823 547	50 823 547

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

<i>Wybrane dane finansowe ZE PAK SA</i>	<i>tysiące złotych 12 miesięcy 2023 okres od 01.01.2023 do 31.12.2023</i>	<i>tysiące złotych 12 miesięcy 2022 okres od 01.01.2022 do 31.12.2022</i>	<i>tysiące euro 12 miesięcy 2023 okres od 01.01.2023 do 31.12.2023</i>	<i>tysiące euro 12 miesięcy 2022 okres od 01.01.2022 do 31.12.2022</i>
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	3 215 623	2 789 734	710 101	595 042
Zysk/Strata z działalności operacyjnej	654 232	618 875	144 473	132 004
Zysk/Strata brutto	664 472	632 253	146 734	134 858
Zysk/Strata netto	584 412	543 577	129 055	115 943
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(815 175)	636 661	(180 014)	135 798
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(187 256)	143 594	(41 351)	30 628
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(268)	30 119	(59)	6 424
Przepływy pieniężne netto razem	(1 002 699)	810 374	(221 425)	172 850
Zysk netto na akcję (w złotych/euro na akcję)	11,50	10,70	2,54	2,28
Średnioważona liczba akcji	50 823 547	50 823 547	50 823 547	50 823 547
	<i>stan na 31.12.2023</i>	<i>stan na 31.12.2022</i>	<i>stan na 31.12.2023</i>	<i>stan na 31.12.2022</i>
Aktywa razem	2 842 621	2 785 039	653 777	593 838
Aktywa trwałe	1 883 371	778 403	433 158	165 974
Aktywa obrotowe	959 250	2 006 636	220 619	427 863
Kapitał własny	1 992 833	1 408 414	458 333	300 308
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	23 378	21 674
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	849 788	1 376 625	195 443	293 530
Zobowiązania długoterminowe	129	129	30	28
Zobowiązania krótkoterminowe	142 809	106 685	32 845	22 748
Wartość księgową na akcję (w złotych/euro na akcję)	39,21	27,71	9,02	5,91
Średnioważona liczba akcji	50 823 547	50 823 547	50 823 547	50 823 547

Wybrane skonsolidowane dane finansowe zostały przeliczone z zastosowaniem następujących kursów:

- dane dotyczące sprawozdania z całkowitych dochodów (rachunku zysków i strat) oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych (rachunku przepływów pieniężnych) zgodnie z kursem stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów NBP z każdego ostatniego roboczego dnia miesiąca okresu obrotowego od dnia 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku, co daje 4,5284 euro/złoty oraz od dnia 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku, co daje 4,6883 euro/złoty.
- dane dotyczące poszczególnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej (bilansu) zgodnie ze średnim kursem euro/złoty określonym przez NBP na dzień 29 grudnia 2023 roku, tj. 4,3480 euro/złoty oraz na dzień 30 grudnia 2022 roku, tj. 4,6899 euro/złoty.

2. CHARAKTERYSTYKA SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ

2.1. Podstawowe informacje o Spółce i Grupie Kapitałowej

Podstawowe informacje o Spółce

ZE PAK Spółka Akcyjna (wcześniej Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin Spółka Akcyjna, w dalszej części sprawozdania również jako „ZE PAK SA” lub „Spółka”) działa w formie spółki akcyjnej, na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych i innych przepisów powszechnie obowiązującego prawa polskiego. Spółka powstała na skutek przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin z siedzibą w Koninie w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod firmą Zespół Elektrowni „Pątnów – Adamów – Konin” Spółka Akcyjna. Akt przekształcenia został podpisany dnia 29 grudnia 1994 roku przed notariuszem Elżbietą Brudnicką z Kancelarii Notarialnej w Warszawie. W dniu 31 grudnia 1994 roku Spółka została wpisana przez Sąd Rejonowy w Koninie do rejestru handlowego w dziale „B” pod numerem RHB 847. Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Poznaniu, XXII Wydział Gospodarczy KRS z dnia 21 czerwca 2001 roku, Spółka została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców. Obecnie Spółka jest wpisana do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000021374. Spółka została utworzona na czas nieograniczony.

Nazwa:	ZE PAK Spółka Akcyjna
Forma prawna:	spółka akcyjna
Skrócona nazwa:	ZE PAK SA
Siedziba i adres:	ul. Kazimierska 45, 62-510 Konin, Polska
Numer telefonu:	+48 63 247 30 00
Numer telefaksu:	+48 63 247 30 30
Strona internetowa:	www.zepak.com.pl
Adres poczty elektronicznej:	zepak@zepak.com.pl
KRS:	0000021374
REGON:	310186795
NIP:	665-000-16-45

Zgodnie ze Statutem Spółki, podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej oraz produkcja i sprzedaż ciepła. Spółka wytwarza energię ze źródeł konwencjonalnych. Spółka zdecydowała się stopniowo wygaszać swoją działalność związaną z wytwarzaniem energii z węgla brunatnego i uczestniczyć w szeregu projektów koncentrując swoją przyszłą działalność w obszarze niskoemisyjnych oraz neutralnych emisyjnie źródeł energii. Spółka może prowadzić działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami. Należy brać pod uwagę fakt, że zarówno Spółka, jak i Grupa znajdują się obecnie w procesie istotnych zmian dotyczących charakteru przyszłej działalności. Podejmowane obecnie inicjatywy inwestycyjne realizowane są w specjalnych spółkach celowych, również we współpracy z zewnętrznymi partnerami. Taki sposób funkcjonowania Grupy spowoduje przekształcenie Spółki w podmiot o charakterze holdingowym, skupiający udziały w spółkach odpowiedzialnych za realizację odrębnych projektów.

Akcje Spółki notowane są na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych SA w Warszawie. Akcje Spółki są zdematerializowane i oznaczone przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA kodem papierów wartościowych ISIN PLZEPAK00012.

W 2023 roku kapitał zakładowy ZE PAK SA nie uległ zmianie. Na dzień 31 grudnia 2023 roku kapitał zakładowy wynosił 101 647 094,00 złotych i dzielił się na 50 823 547 akcji na okaziciela serii A o wartości nominalnej 2,00 złotych każda, które uprawniają do wykonywania 50 823 547 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, co stanowi 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Spółka nie posiada oddziałów (zakładów).

Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2023 roku w skład Grupy Kapitałowej ZE PAK SA (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako „Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa ZE PAK SA”) wchodzi jednostka dominująca ZE PAK SA 10 spółek zależnych, 25 spółek, w których ZE PAK SA posiada udziały i konsoliduje metodą praw własności oraz 4 spółki współkontrolowane. Dokładne zestawienie spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ZE PAK SA oraz pozostałych, w których ZE PAK SA posiada udziały, przedstawia Tabela 1.

Spółki mające największe znaczenie dla Grupy ze względu na swoją skalę działalności to ZE PAK SA, zajmująca się wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła oraz PAK KWB Konin SA, zajmująca się wydobywaniem węgla brunatnego. Konwencjonalne aktywa wytwórcze Grupy obejmują 4 bloki energetyczne o łącznej mocy 1 118 MW zasilane węglem brunatnym i zlokalizowane w elektrowni Pątnów, w centralnej Polsce, w województwie wielkopolskim. Aktywa wydobywcze Grupy skoncentrowane są w PAK KWB Konin SA.

Grupa od kilku lat stopniowo ogranicza działalność związaną z wydobywaniem węgla brunatnego i wytwarzaniem energii z węgla brunatnego aż do docelowego całkowitego zaprzestania tego rodzaju działalności. Obecnie bazowy scenariusz przewiduje, że działalność węglowa prowadzona będzie do końca 2025 roku. Spółka może zdecydować o jej przedłużeniu w zależności od uwarunkowań zewnętrznych (potrzeb systemu energetycznego, sytuacji rynkowej, otoczenia regulacyjnego).

Jednym z perspektywicznych aktywów jest spółka w 100% zależna od ZE PAK tj. PAK CCGT sp. z o.o., która odpowiada za przygotowanie oraz realizację projektu budowy bloku gazowego na terenie byłej Elektrowni węglowej Adamów. Projekt budowy bloku gazowego klasy 600 MW w IV kwartale 2023 roku wszedł w fazę realizacji. Przewidywana obecnie data oddania inwestycji do eksploatacji przewidywana jest na koniec I kwartału 2027 roku.

Planowane jest również wykorzystanie aktywów w Elektrowni Pątnów dla potrzeb potencjalnej budowy elektrowni jądrowej. Projekt ten rozwijany jest w ramach współpracy z partnerami zewnętrznymi. Podmiotem celowym, który powołano w celu realizacji tego projektu jest spółka PGE PAK Energetyka Jądrowa SA, w której Spółka posiada 50% akcji.

Grupa ZE PAK współpracuje z Grupą Polsat Plus rozwijając wspólnie strukturę spółek zależnych od spółki PAK Polska Czysta Energia sp. z o.o. („PAK - PCE”), których aktywność koncentruje się na wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych oraz wytwarzaniu i wykorzystaniu zielonego wodoru. Do 3 lipca 2023 roku większość udziałów w PAK - PCE posiadał ZE PAK. Po serii transakcji, w wyniku umowy zawartej przez ZE PAK i Cyfrowy Polsat SA, w dniu 3 lipca 2023 roku Cyfrowy Polsat SA objął 50,5% udziałów w PAK - PCE, obejmując tym samym kontrolę nad spółką PAK-PCE sp. z o.o. wraz z jej spółkami zależnymi, natomiast ZE PAK jest udziałowcem mniejszościowym posiadającym 49,5% udziałów w PAK - PCE. Spółka pozyskała silnego kapitałowo partnera, który będzie w stanie zagwarantować realizację szerokiego zakresu perspektywicznych projektów inwestycyjnych z obszaru odnawialnych źródeł energii oraz wytwarzania i wykorzystania zielonego wodoru. Główne aktywa wytwórcze PAK PCE z obszaru oze to dwa bloki biomasowe wytwarzające energię elektryczną i ciepło o łącznej mocy 110 MW zlokalizowane w Elektrowni Konin, farma fotowoltaiczna o mocy 83 MW zlokalizowana w miejscowości Brudzew oraz dwie farmy wiatrowe: Kazimierz Biskupi i Miłosław o łącznej mocy 27 MW. Jednocześnie w kolejnych spółkach celowych rozwijane są projekty wiatrowe o łącznej przewidywanej mocy około 270 MW. W obszarze projektów wodorowych rozwijana jest koncepcja budowy kompleksowego łańcucha zielonego wodoru począwszy od produkcji zielonego wodoru poprzez budowę sieci stacji tankowania wodoru aż po produkcję autobusów wodorowych.

Oprócz spółek z wymienionych głównych obszarów działalności w skład Grupy wchodzi również inne spółki, które zajmują się m.in.: realizacją robót budowlanych i montażowych, pracami konserwacyjnymi, działalnością usługową, produkcyjną i handlową skierowaną na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu.

Zdecydowana większość generowanych przez Grupę przychodów ze sprzedaży pochodzi ze sprzedaży energii elektrycznej. Grupa uzyskuje również przychody związane z mechanizmem Rynku Mocy jako rezultat wygranych aukcji rynku mocy (rynek pierwotny), jak i przejmując obowiązki mocowe od innych podmiotów (rynek wtórny). Uzupełnienie stanowią przychody ze sprzedaży ciepła, umów o usługi budowlane i remontowe. Dodatkowe, uzależnione od poziomu kosztów wytwarzania oraz cen energii na rynku i wolumenu produkcji, źródło przychodów ze sprzedaży stanowią przychody z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych na sprzedaż energii elektrycznej. Grupa posiadając w swej strukturze kopalnię węgla brunatnego zapewnia elektrowni Pątnów dostęp do nieprzerwanych dostaw węgla brunatnego dla własnych instalacji produkcyjnych zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie kopalń. Pionowo zintegrowana Grupa pozwala optymalizować zapasy i dostawy węgla, koordynując wydobywanie węgla z zapotrzebowaniem na to paliwo. Wraz z ograniczaniem działalności wydobywczej coraz większą rolę zaczynają odgrywać dostawy węgla od dostawców zewnętrznych.

Poprzez osobę głównego udziałowca Grupa jest powiązana z innymi podmiotami, w których znaczący udział pośrednio lub bezpośrednio posiada Zygmunt Solorz.

Rysunek 1: Schemat spółek zależnych od ZE PAK SA na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz wybrane pozostałe spółki, w których ZE PAK SA posiada udziały i są istotne dla działalności Grupy

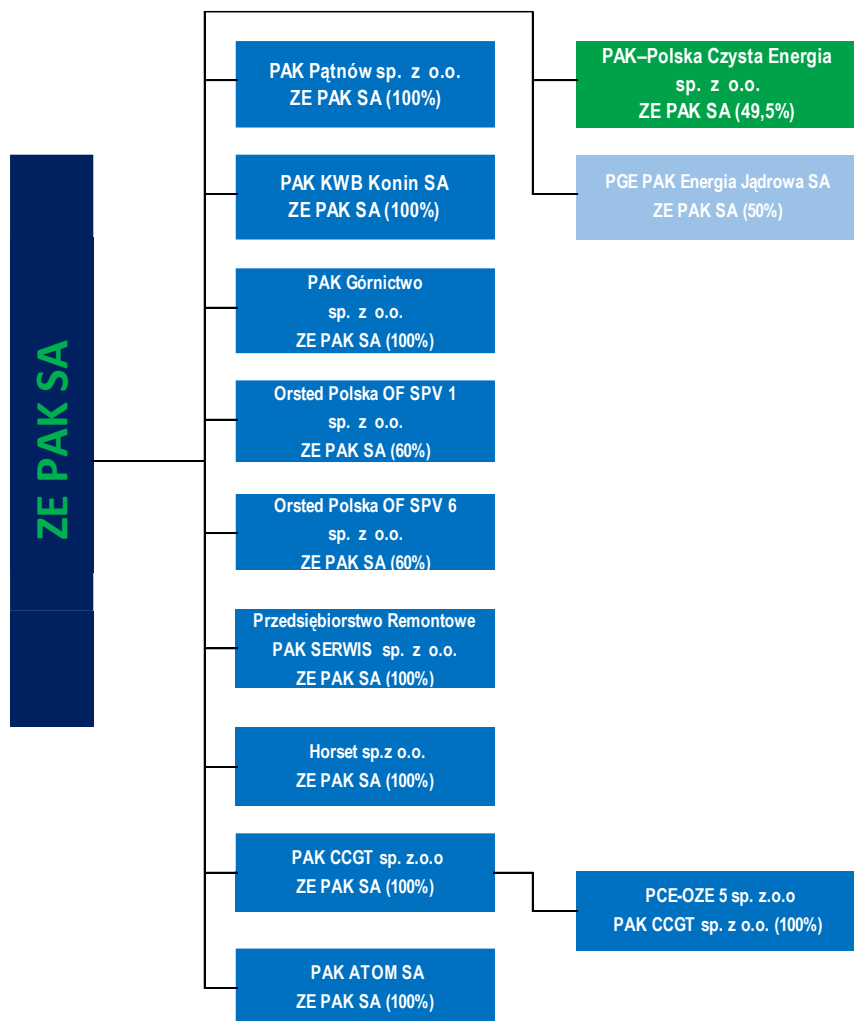

Tabela 1: Zestawienie spółek, w których ZE PAK SA posiada udziały

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale		
			Na dzień publikacji sprawozdania	Na dzień 31 grudnia 2023 roku	Na dzień 31 grudnia 2022 roku
Spółki zależne od ZE PAK SA					
„PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin” SA	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Wydobycie węgla brunatnego	100,00%	100,00%	100,00%
„PAK Górnictwo” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Naprawa i konserwacja maszyn	100,00%	100,00%	100,00%
Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Usługi remontowo-budowlane	100,00%	100,00%	59,59%*
„PAK CCGT” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	100,00%	100,00%
„PCE-OZE 5” sp. z o.o.	62-510 Konin	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	100,00%	59,59%*

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

ul. Kazimierska 45					
„PAK Pątnów” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	100,00%	100,00%
„Ørsted Polska OF SPV 1” sp. z o.o.	00-801 Warszawa ul. Chmielna 73	Wytwarzanie energii elektrycznej – morska energetyka wiatrowa	60,00%	60,00%	60,00%
„Ørsted Polska OF SPV 6” sp. z o.o.	00-801 Warszawa ul. Chmielna 73	Wytwarzanie energii elektrycznej – morska energetyka wiatrowa	60,00%	60,00%	60,00%
„PAK ATOM” SA	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie energii elektrycznej	-	100,00%	100,00%
„Horset” sp. z o.o.	03057 Kijów/Ukraina ul. Smoleńska 31/33		100,00%	100,00%	-
Spółki, w których ZE PAK SA posiada udziały i konsoliduje metodą praw własności					
„PAK – Polska Czysta Energia” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Działalność firm centralnych, z wyłączeniem holdingów finansowych	49,50%	49,50%	59,59%
Spółki współkontrolowane					
PGE PAK Energia Jądrowa SA	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie energii elektrycznej	50,00%	50,00%	-
„Ørsted Polska OF SPV 8” sp. z o.o.	00-801 Warszawa ul. Chmielna 73	Wytwarzanie energii elektrycznej – morska energetyka wiatrowa	50,00%	50,00%	50,00%
„Ørsted Polska OF SPV 9” sp. z o.o. (wcześniej „Mawzorino Investments” sp. z o.o.)	00-801 Warszawa ul. Chmielna 73	Wytwarzanie energii elektrycznej – morska energetyka wiatrowa	50,00%	50,00%	50,00%
„Ørsted Polska OF SPV 10” sp. z o.o.	00-801 Warszawa ul. Chmielna 73	Wytwarzanie energii elektrycznej – morska energetyka wiatrowa	50,00%	50,00%	50,00%

* Podmioty gdzie występuje częściowo lub w całości udział pośredni ZE PAK SA przez inne spółki z Grupy ZE PAK SA

Opis zmian w strukturze Grupy

3 lipca 2023 roku Spółka sprzedała udziały reprezentujące około 10,1% kapitału zakładowego PAK – PCE oraz około 10,1% głosów na zgromadzeniu wspólników PAK – PCE na rzecz Cyfrowego Polsatu SA (CP), spółki która wchodzi w skład Grupy Polsat Plus. Przed zamknięciem transakcji, udziały Przedsiębiorstwa Remontowego PAK Serwis sp. z o.o. oraz PCE – OZE 5 sp. z o.o. zostały przeniesione na Spółkę i wobec tego nie były przedmiotem transakcji. W wyniku przeprowadzonej transakcji, Spółka posiada około 49,5% udziałów w PAK – PCE, natomiast CP posiada około 50,5% udziałów w PAK – PCE.

W dniu 28 listopada 2023 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Akcjonariuszy ZE PAK SA wyraziło zgodę na połączenie ZE PAK SA ze spółką PAK-ATOM SA w trybie art. 492 § 1 pkt 1) Kodeksu Spółek Handlowych, tj. przez przeniesienie całego majątku spółki PAK-ATOM SA („Spółka Przejmowana”) na ZE PAK SA („Spółka Przejmująca”).

Na dzień 31 grudnia 2023 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

2.2. Podstawowe zasady oraz zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową ZE PAK SA

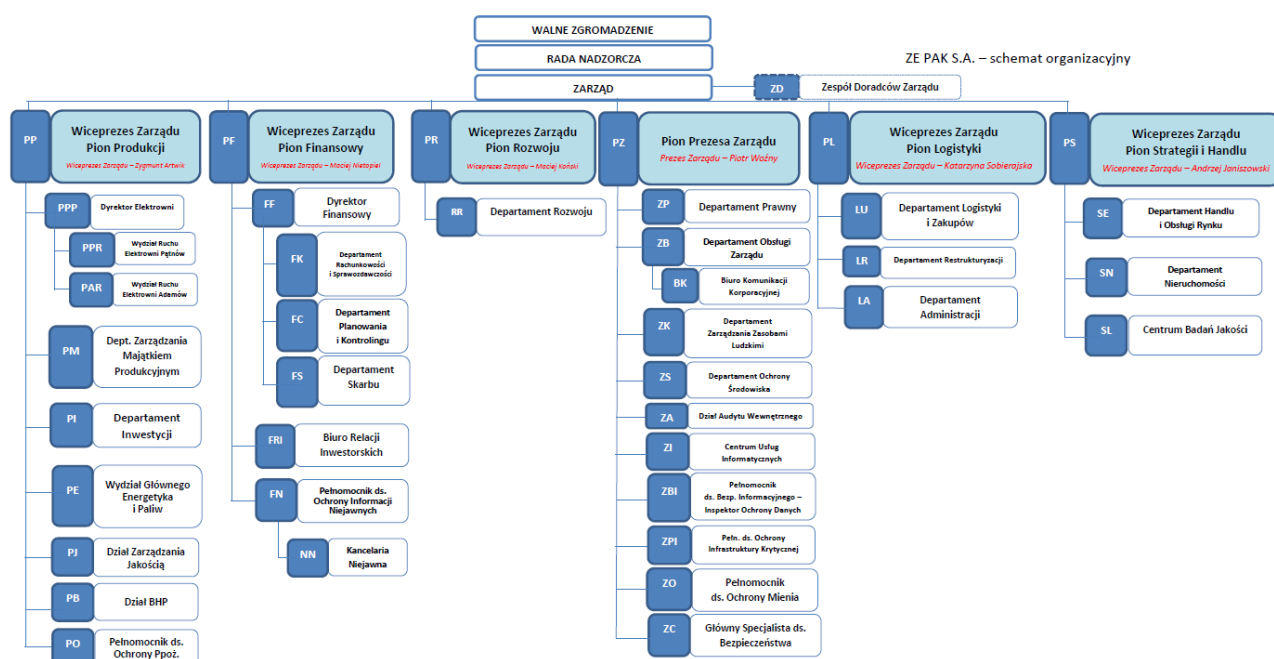
Mając na uwadze uporządkowanie kluczowych kwestii związanych z zarządzaniem Grupą Kapitałową, w której ZE PAK SA jest spółką dominującą, a jednocześnie właścicielem kapitału oczekującym satysfakcjonującego zwrotu z zaangażowanych środków finansowych, w strukturach organizacyjnych Spółki działa Departament Obsługi Zarządu bezpośrednio podległe Prezesowi Zarządu. Departament Obsługi Zarządu w swoich kompetencjach ma m. in. sprawy związane z nadzorem właścicielskim. Podstawowym zadaniem Departamentu Obsługi Zarządu, w obszarze nadzoru właścicielskiego, jest nadzór nad działalnością Grupy Kapitałowej ZE PAK SA oraz innych spółek, w których ZE PAK SA posiada akcje lub udziały. Komórka ta koordynuje spójność działań wszystkich podmiotów należących do Grupy oraz monitoruje zgodność tych działań z obowiązującymi przepisami prawa, jak również interesem całej Grupy Kapitałowej.

Zgodnie z polityką realizowaną w Grupie, w kluczowych spółkach zależnych, funkcje członków zarządów tych spółek mogą pełnić członkowie Zarządu ZE PAK SA, a w pozostałych spółkach Grupy pełnią funkcje członków rad

nadzorczych. Ponadto, w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania organu nadzoru właścicielskiego, Zarząd ZE PAK SA rekomenduje Radzie Nadzorczej ZE PAK SA kandydatury pozostałych członków zarządów i rad nadzorczych spółek Grupy.

W strukturze organizacyjnej Spółki utworzono pionory organizacyjne skupiające komórki organizacyjne Spółki (departamenty, biura, wydziały itd.). Poszczególnymi pionami organizacyjnymi zarządzają członkowie Zarządu ZE PAK SA zgodnie z wewnętrznym podziałem kompetencji dokonany przez Radę Nadzorczą Spółki. Członkowie Zarządu ZE PAK SA współpracują oraz uzgadniają i koordynują działania w sprawach Spółki oraz zabezpieczają należyte współdziałanie zarządzanych przez siebie pionów i komórek organizacyjnych. Obszary działalności Spółki zarządzane przez poszczególnych członków Zarządu definiuje regulamin organizacyjny Spółki określający organizację przedsiębiorstwa Spółki.

Rysunek 2. Struktura organizacyjna Spółki z wewnętrznym podziałem kompetencji

W Grupie Kapitałowej ZE PAK SA działają centra usług wspólnych w następujących obszarach:

- obszar prawny, obsługa organów spółek Grupy,
- inwestycje,
- księgowość, finanse i kontroling,
- kadry i płace,
- ochrona środowiska,
- logistyka i zakupy,
- administracja.

Centra usług wspólnych świadczą usługi w obszarach określonych powyżej na podstawie umów zawartych przez ZE PAK SA ze spółkami z Grupy. Koncentracja kompetencji w poszczególnych obszarach ma na celu podniesienie jakości świadczonych usług oraz optymalizację kosztów działalności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA.

W związku z procesem transformacji w strukturze Grupy zachodzą istotne zmiany. W ramach Grupy Kapitałowej poszerzano portfel podmiotów realizujących inwestycje w odnawialne źródła energii. W lipcu 2023 roku ZE PAK podpisał ze spółką Cyfrowy Polsat SA (z Grupy Polsat Plus) Umowę Przynależoną sprzedaży udziałów PAK-Polska Czysta Energia sp. z o.o., w wyniku której ostatecznie Cyfrowy Polska posiada 50,5% udziałów PAK-Polska Czysta Energia Sp. z o.o., a ZE PAK S.A. 49,5% udziałów.

Charakterystyka nowych projektów powoduje, że szereg podejmowanych obecnie inicjatyw inwestycyjnych realizowanych będzie w specjalnych spółkach celowych, często we współpracy z zewnętrznymi partnerami. Taki sposób funkcjonowania Grupy spowoduje przekształcenie Spółki w podmiot o charakterze holdingowym, skupiający udziały w spółkach odpowiedzialnych za realizację odrębnych projektów.

2.3. Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach Grupy Kapitałowej

Informacje dotyczące struktury Grupy Kapitałowej ZE PAK SA znajdują się powyżej, w punkcie 2.1 niniejszego sprawozdania. W 2023 roku w ramach Grupy Kapitałowej nie dokonywano lokat i inwestycji kapitałowych istotnych z punktu widzenia działalności Grupy.

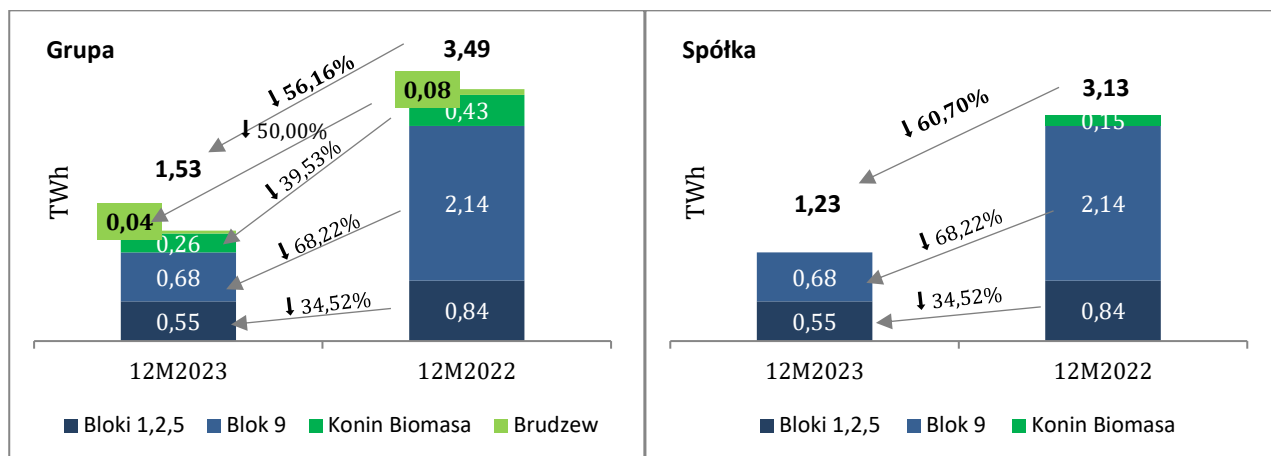
2.4. Charakterystyka podstawowych produktów, towarów i usług oraz podstawowych rynków zbytu i źródeł zaopatrzenia

Grupa Kapitałowa ZE PAK SA swoją obecną działalność koncentruje na kilku obszarach. Podstawowym jest niewątpliwie wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych i współudział w wytwarzaniu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, wydobywanie węgla brunatnego, hurtowy handel energią elektryczną oraz działania mające na celu zapewnienie odpowiedniej ilości uprawnień do emisji CO₂. Dodatkowo w ramach Grupy funkcjonują spółki zajmujące się m.in.: realizacją robót budowlanych i montażowych, pracami konserwacyjnymi, działalnością usługową, produkcyjną i handlową skierowaną na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu. W 2023 roku Grupa prowadziła swoją działalność głównie na rynku polskim. Wyjątkiem jest działalność związana z niektórymi transakcjami na uprawnieniach do emisji CO₂, które były zawierane z kontrahentami zagranicznymi. Również jedna ze spółek z segmentu remontowego tj. PAK Serwis sp. z o.o. świadczy usługi na rzecz podmiotów zagranicznych, głównie niemieckich spółek związanych z sektorem energii. Jedną ze spółek z Grupy tj. Horset sp. z o.o. została zarejestrowana na Ukrainie i jej zadaniem jest przygotowanie się do potencjalnej działalności handlowej.

Grupa jest producentem energii elektrycznej i dotąd opierała produkcję głównie na węglu brunatnym, niemniej jednak będąc świadomą wyzwań związanych z działalnością w obszarze intensywnych emisyjnie źródeł energii podjęła decyzję o stopniowej redukcji wytwarzania energii elektrycznej z węgla oraz rozwijaniu projektów z zakresu niskoemisyjnych oraz neutralnych emisyjnie źródeł.

Produkcja energii elektrycznej netto ogółem w elektrowniach Grupy w 2023 roku wyniosła 1,53 TWh i była niższa o 56,16% w porównaniu do roku poprzedniego. Bloki 1,2 i 5 (Pątnów I) wyprodukowały 0,55 TWh, blok 9 (Pątnów II) – 0,68 TWh, natomiast elektrownia Konin 0,26 TWh. Do spadku produkcji w elektrowni Pątnów I i Pątnów II przyczyniła się mniejsza ilość dostępnego do wydobywania węgla w kopalniach zaopatrujących Spółkę, natomiast spadek zanotowany w elektrowni Konin związany jest z ujawnieniem produkcji tylko w I półroczu 2023 roku, aktywa produkcyjne elektrowni Konin wchodziły w skład aktywów PAK PCE będących przedmiotem sprzedaży w transakcji z Grupą Polsat Plus. Podobnie jest w przypadku produkcji energii elektrycznej farmy fotowoltaicznej w Brudzewie, w I półroczu 2023 roku farma wyprodukowała 0,04 TWh. Grupa prezentuje wolumen produkcji pochodzący z aktywów, w których posiada dominujący udział (lub do czasu gdy posiadała dominujący udział).

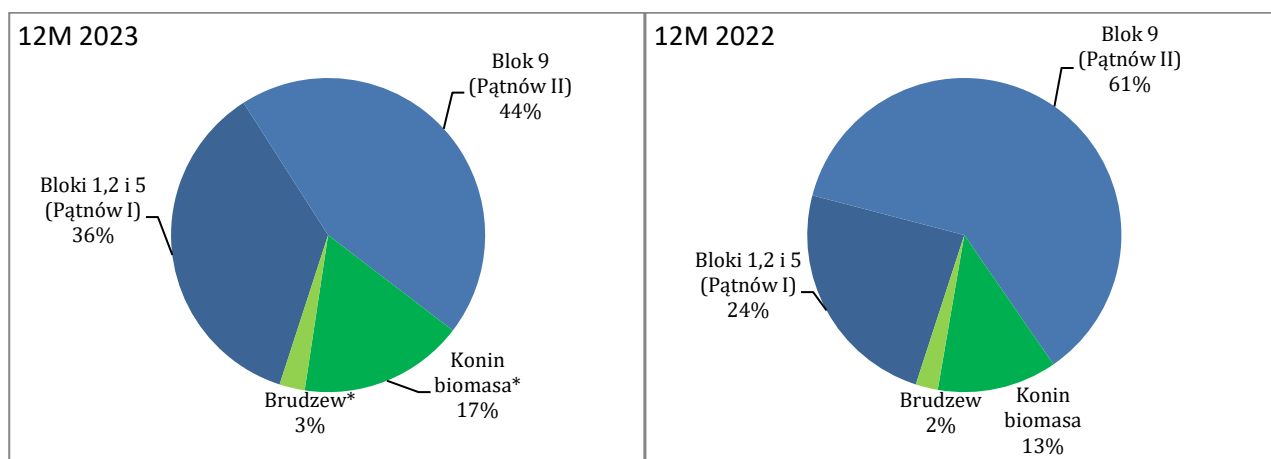
Wykres 1: Produkcja netto energii elektrycznej

Źródło: dane wewnętrzne

Realizując plan stopniowego odchodzenia od wytwarzania energii z węgla, kopalnia należąca do Grupy nie podejmuje znaczących inwestycji w segmencie wydobywania a co za tym idzie bazuje na eksploatowanej obecnie odkrywce Tomisławice, której zasobność jest coraz mniejsza. To z kolei wpływało na zdolności wytwórcze energii w minionym roku.

Wykres 2: Struktura produkcji z podziałem na poszczególne elektrownie

Źródło: dane wewnętrzne

* dane za 1 półrocze 2023 roku z uwagi na przejście kontroli przez CP nad pakietem aktywów należących do PAK-PCE gdzie ZE PAK jest mniejszościowym udziałowcem

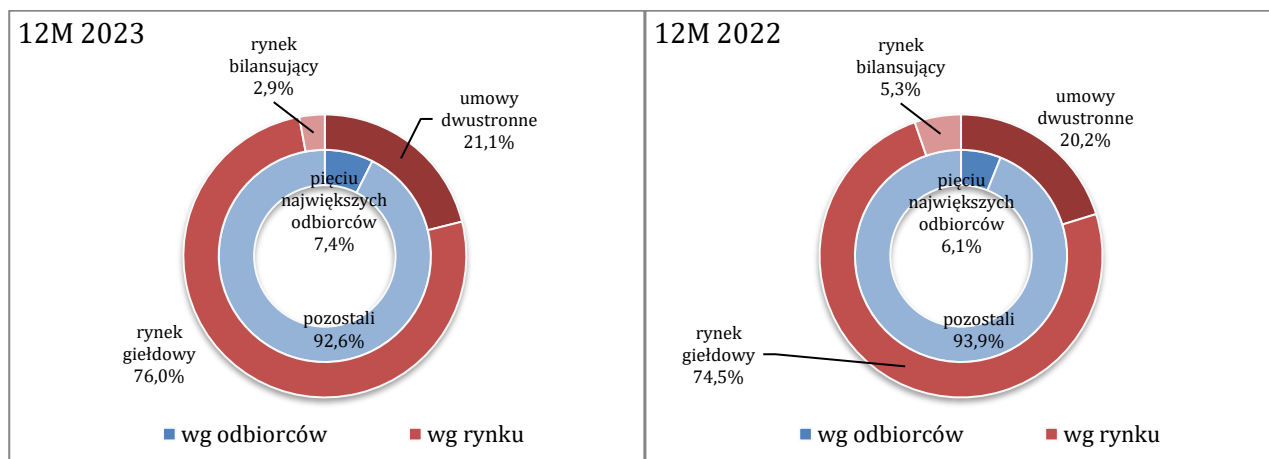
Oprócz produkcji energii Grupa zajmuje się też hurtowym handlem energią. W 2023 roku Grupa sprzedała łącznie z produkcji własnej oraz zakupionej na rynku 2,66 TWh energii elektrycznej, czyli mniej o 55,89% niż w 2022 roku. Do zmniejszenia sprzedaży energii własnej przyczyniła się mniejsza ilość dostępnego do wydobywania węgla w kopalniach zaopatrujących Spółkę, co wpłynęło na możliwości produkcyjne, natomiast do spadku sprzedaży energii zakupionej przyczyniło się ujmowanie sprzedaży realizowanej dotychczas przez spółki PAK – Volt SA i PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. o.o. tylko w pierwszym półroczu 2023 roku, w związku ze sprzedażą do Cyfrowego Polsatu pakietu kontrolnego udziałów spółki PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o., która jest jedynym udziałowcem ww. spółek.

Łączna sprzedaż energii elektrycznej w jednostce dominującej ZE PAK SA wyniosła w 2023 roku 1,87 TWh, i była niższa o 53,00% w stosunku do roku poprzedniego.

Główny kierunek sprzedaży energii elektrycznej w 2023 roku stanowiła sprzedaż na rynku giełdowym, który odpowiadał za 76% całości wolumenu sprzedanej energii. W ramach kontraktów bilateralnych zawieranych głównie ze spółkami obrotu energią elektryczną działającymi na rynku polskim spółki z Grupy sprzedały 21,1% całorocznego wolumenu

sprzedaży energii realizowanej w 2023 roku. Transakcje z odbiorcami końcowymi stanowiły 13,7% całości wolumenu sprzedaży energii elektrycznej. Uzupełnienie struktury sprzedaży stanowi rynek bilansujący energii elektrycznej, na którym spółki z Grupy sprzedały w zeszłym roku 2,9% całości wolumenu sprzedaży energii elektrycznej.

Wykres 3: Struktura sprzedaży energii wg odbiorców (wewnętrzny pierścień) i według rynku (zewnętrzny pierścień)

Źródło: dane wewnętrzne

Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (łącznie – wytworzonej i z obrotu, pomniejszone o podatek akcyzowy) stanowiły w 2023 roku 82,29% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy, natomiast przychody otrzymane z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych (KDT) stanowiły 3,38% przychodów ze sprzedaży Grupy.

Ciepło wytwarzane w elektrowniach Grupy jest sprzedawane lokalnym odbiorcom. Głównym odbiorcą jest Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Koninie oraz miejscowi producenci przemysłowi. W minionym roku Grupa sprzedała 1 009 TJ ciepła. Sprzedaż ciepła stanowiła 1,46% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy.

W 2023 roku przychody ze sprzedaży praw pochodzenia były niższe w porównaniu do 2022 roku. O spadku zdecydował zarówno nieco niższy wolumen produkcji, jak i nieco niższa uzyskana cena ze sprzedaży zielonych certyfikatów. Udział przychodów z tytułu sprzedaży praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii w 2023 roku stanowił 1,26% ogółu przychodów Grupy.

Spośród istotnych źródeł stanowiących uzupełnienie struktury przychodów warto wspomnieć o działalności w zakresie realizacji robót budowlanych i montażowych. PAK Serwis sp. z o. o., jedna ze spółek Grupy, zajmuje się realizacją zadań tego rodzaju na potrzeby Grupy oraz dla podmiotów zewnętrznych. Głównymi zewnętrznymi odbiorcami są podmioty z sektora budownictwa przemysłowego oraz sektora wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej. Przychody uzyskiwane z tych usług świadczonych dla podmiotów zewnętrznych stanowiły w 2023 roku 2,37% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy. Pozostała działalność generowała 5,16% ogółu przychodów w minionym roku.

Głównym surowcem wykorzystywanym przez Grupę do produkcji energii jest węgiel brunatny. Wydobywany węgiel brunatny dostarczany jest bezpośrednio z kopalń odkrywkowych do pobliskich elektrowni. Z tego względu wydobywanie węgla brunatnego w Grupie ZE PAK SA jest ściśle skorelowane z ilością energii elektrycznej wytwarzanej przez elektrownie zlokalizowane w sąsiedztwie kopalń. Uzupełnienie dostaw z własnych odkrywek stanowią zakupy od zewnętrznych dostawców.

W Grupie jako surowiec do produkcji energii wykorzystywano się również biomasę, która jest spalana w specjalnie dedykowanym do tego celu kotle zlokalizowanym w elektrowni Konin. Umowy na dostawę biomasy są zawierane z zewnętrznymi dostawcami. Cała wykorzystywana przez ZE PAK SA w 2023 roku biomasa była biomasą certyfikowaną.

3. OPIS DZIAŁALNOŚCI

3.1. Istotne zdarzenia roku obrotowego oraz zdarzenia następujące po dniu bilansowym mające wpływ na działalność bieżącą i przyszłą

Istotne zdarzenia roku obrotowego

W raportowanym okresie nie zaszły żadne zmiany w składzie Zarządu Spółki, natomiast zmienił się skład Rady Nadzorczej Spółki. Już po zakończeniu okresu sprawozdawczego miały również miejsce zmiany w składzie Zarządu Spółki. Opis tych zmian przedstawiony jest w punkcie 9.10. „Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących” niniejszego sprawozdania.

Podpisanie listu intencyjnego dotyczącego współpracy w obszarze inwestycji związanych z poprawą retencji wodnej oraz rozwojem energetyki odnawialnej i jądrowej

ZE PAK SA, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu oraz Wody Polskie podpisały 26 stycznia 2023 roku w Poznaniu, list intencyjny dotyczący podjęcia współpracy w zakresie prowadzenia badań i analiz przyrodniczych oraz rozwiązań technicznych ukierunkowanych na poprawę stanu środowiska w rejonie konińsko-tureckiego zagłębia energetycznego ze szczególnym uwzględnieniem nowych inwestycji ZE PAK SA w energetykę odnawialną i jądrową.

Porozumienie, które podpisane zostało w Poznaniu, ma na celu nawiązanie współpracy na rzecz trwającej transformacji energetycznej w ZE PAK SA z wykorzystaniem posiadanego potencjału merytorycznego i technicznego sygnatariuszy listu, w zakresie badań środowiskowych i technicznych planowanych inwestycji. W szczególności wspólne działania mają zostać podjęte w zakresie oceny lokalizacji elektrowni jądrowej, odbudowy zasobów wodnych wschodniej Wielkopolski, a także prowadzonej rewitalizacji terenów górniczych i przemysłowych. Obszar współpracy obejmuje m.in. wspólne działania w kierunku:

- kształtowania nowych ekosystemów na terenach zdegradowanych i zdewastowanych;
- odbudowy zasobów wodnych wschodniej Wielkopolski oraz włączenia wyrobisk pokopalnianych ZE PAK SA, do istniejącej sieci hydrograficznej, co przyczyni się do poprawy stosunków wodnych w regionie i zapewni nową funkcję (retencyjną i przeciwpowodziową) tworzonego zbiornikom pokopalnianym;
- oceny możliwości lokalizacji elektrowni jądrowej w Pątnowie;
- wykorzystania terenów pokopalnianych do celów produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Realizacja przedstawionych celów ma przynieść korzyści jak najszerszej grupie interesariuszy, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa wodnego i energetycznego Polski. Podejmowane działania wpisują się w cele i zalecenia w zakresie ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko, rozwoju paliw alternatywnych i poprawy efektywności energetycznej, które określone zostały w dokumentach na poziomie krajowym i unijnym.

PGE PAK Energia Jądrowa – budowa elektrowni jądrowej w Koninie/Pątnowie w Wielkopolsce – porozumienie i decyzja zasadnicza

7 marca 2023 roku Spółka zawarła porozumienie wstępne z PGE Polska Grupa Energetyczna SA z siedzibą w Lublinie, dotyczące utworzenia wspólnej spółki celowej w formie spółki akcyjnej z siedzibą w Koninie, w celu podjęcia bezpośredniej współpracy w sprawie projektu budowy elektrowni jądrowej na bazie koreańskiej technologii APR1400.

W ślad za podpisanym porozumieniem, PGE i ZE PAK podpisały 13 kwietnia 2023 roku statut spółki PGE PAK Energia Jądrowa SA, PGE i ZE PAK posiadają po 50 procent akcji w PGE PAK Energia Jądrowa. Celem i zadaniem spółki będzie udział w planowanej realizacji budowy elektrowni jądrowej w Koninie/Pątnowie w Wielkopolsce. Elektrownia jest planowana jako wspólne przedsięwzięcie PGE PAK Energia Jądrowa SA oraz koreańskiego KHNP. Inwestycja będzie realizowana w oparciu o bezpieczną i sprawdzoną technologię reaktorów APR 1400.

Zakładany projekt przewiduje budowę przynajmniej dwóch bloków o łącznej mocy 2 800 MW w technologii APR1400, rozwijanej przez koreańską spółkę KHNP. PGE PAK Energia Jądrowa SA reprezentuje polską stronę we wszystkich etapach projektu, w tym w trakcie realizacji badań lokalizacyjno-środowiskowych, pozyskiwaniu finansowania i przygotowywaniu wspólnie ze stroną koreańską szczegółowego harmonogramu inwestycji, a także w kolejnych etapach uzyskiwania pozwoleń i decyzji administracyjnych.

W dniu 24 listopada 2023 roku PGE PAK Energia Jądrowa sp. z o.o. otrzymała decyzję zasadniczą wydaną przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska dotyczącą budowy elektrowni jądrowej w miejscu funkcjonującej obecnie elektrowni

węglowej w regionie konińskim. Umożliwia ona rozpoczęcie prac we wskazanej lokalizacji. Potwierdza zgodność planowanej inwestycji z celami polityki energetycznej Polski.

Zmiana w składzie Rady Nadzorczej ZE PAK SA

W dniu 13 kwietnia 2023 roku Pan Maciej Stec złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej ZE PAK SA. Jako przyczynę rezygnacji podał planowane powołanie do Zarządu spółki PGE PAK Energia Jądrowa SA z siedzibą w Koninie.

Pozwolenia zintegrowane – uchylenie zaskarżonej decyzji Ministra Klimatu i Środowiska oraz oddalenie skargi Greenpeace Polska na decyzję Ministra Klimatu i Środowiska

Po wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (WSA) z dnia 22 maja 2023 roku uchylającym zaskarżoną przez Fundację Greenpeace Polska decyzję Ministra Klimatu z 21 listopada 2022 roku (DIŚ-III.415.63.2021) – sygn. akt IV SA/Wa 167/23 (Elektrownia Pątnów i Elektrownia Konin) oraz po wyroku z dnia 24 maja 2023 roku oddalającym skargę złożoną przez Fundację Greenpeace Polska na decyzję Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 21 listopada 2022 roku, znak: DIŚ-III.435.12.2020.AŻ.1. Sygn. akt: IV SA/Wa 166/23 (Elektrownia Pątnów II), Spółka nadal może korzystać z udzielonych odstępstw od granicznych wielkości emisji i prowadzić eksploatacje aktywów wytwórczych we wszystkich ww. elektrowniach.

Od wyroku WSA z dnia 22 maja 2023 roku Spółka dnia 2 sierpnia 2023 złożyła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w dniu 2 sierpnia 2023 roku, natomiast od wyroku WSA z dnia 24 maja 2023 Fundacja Greenpeace Polska złożyła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w dniu 2 sierpnia 2023 roku.

Zawarcie aneksu nr 5 do przedwstępnej umowy sprzedaży udziałów w PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. oraz zbycie udziałów w PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o.

W dniu 3 lipca 2023 roku Spółka zawarła z Cyfrowym Polsatem SA (CP) aneks nr 5 do przedwstępnej umowy, który dotyczył sprzedaży przez Spółkę na rzecz CP 2 390 600 udziałów w PAK – PCE sp. z o.o. („PAK – PCE”), reprezentujących około 10,1% kapitału zakładowego PAK – PCE oraz około 10,1% głosów na zgromadzeniu wspólników PAK – PCE.

Zawarcie aneksu 5 było w szczególności związane z nowymi ustaleniami ZE PAK oraz CP dotyczącymi m.in. liczby udziałów w PAK – PCE zbywanych przez Spółkę. Zgodnie z aneksem 5, strony postanowiły, że przedmiotem umowy przyrzeczonej będzie 2.390.600 udziałów w PAK – PCE, reprezentujących około 10,1% kapitału zakładowego PAK – PCE oraz około 10,1% głosów na zgromadzeniu wspólników PAK – PCE.

Ponadto, Spółka oraz CP postanowiły, iż przed zamknięciem transakcji, z grupy spółek zależnych PAK – PCE, spółki: (i) Przedsiębiorstwo Remontowe PAK Serwis sp. z o.o. oraz (ii) PCE – OZE 5 sp. z o.o. zostaną przeniesione na Spółkę i wobec tego nie będą przedmiotem transakcji.

W związku ze zmniejszeniem liczby udziałów w PAK – PCE zbywanych przez Spółkę, zmianie uległa również cena bazowa za udziały PAK – PCE, która wyniosła 115 149 802,00 złotych. Cena bazowa została: (i) pomniejszona o kwotę niedozwolonego wypływu określonego w umowie; (ii) powiększona o odsetki naliczone za okres rozpoczynający się od daty Locked Box a kończący się w dniu wniesienia przez CP wkładu na podwyższenie kapitału zakładowego PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o., tj. do dnia 13 maja 2022 roku, według średniej stopy oprocentowania depozytów pieniężnych w bankach prowadzących bieżące rachunki bankowe Spółki dla okresu czasu najbliższego wskazanemu okresowi; (iii) powiększona o kwotę wynikającą z dokonania przez strony transakcji dotyczących całokształtu działalności energetycznej realizowanej w Elektrowni Konin, polegającej w szczególności na wytwarzaniu energii elektrycznej z biomasy, stanowiącej zorganizowaną część przedsiębiorstwa, oraz (iv) pomniejszona o kwotę rozliczeń związanych ze sprzedażą przez PAK – PCE 100% udziałów w spółce Przedsiębiorstwo Remontowe PAK Serwis sp. z o.o. na rzecz Spółki.

Ponadto, w dniu 3 lipca 2023 roku strony zawarły umowę przyrzeczoną, na mocy której Spółka zbyła na rzecz CP udziały PAK – PCE. Finalna cena za 2 390 600 udziałów w PAK – PCE, reprezentujących około 10,1% kapitału zakładowego PAK – PCE oraz około 10,1% głosów na zgromadzeniu wspólników PAK – PCE po wszystkich korektach, o których mowa powyżej, wyniosła 117 025 256,00 złotych.

Po przeprowadzeniu transakcji Spółka posiada około 49,5% udziałów w PAK – PCE, natomiast CP posiada około 50,5% udziałów w PAK – PCE.

Umowa dotycząca budowy bloku CCGT

W dniu 1 września 2023 roku PAK CCGT sp. z o.o. podpisała z konsorcjum firm Siemens Energy Global GmbH&Co. KG z siedzibą w Niemczech (Lider konsorcjum), Siemens Energy sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie oraz Mytilineos SA z siedzibą w Grecji (razem „Generalny Wykonawca”) umowę na „Budowę bloku CCGT klasy 600 MWe wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie elektrowni Adamów” za szacunkową kwotę ok. 2,3 miliarda złotych („Umowa EPC”), oraz długoterminowej umowy serwisowej LTSA bloku CCGT klasy 600 Mwe („Umowa LTSA”) zawartej z Siemens Energy sp. z o.o. na okres 12 lat od daty przekazania bloku CCGT do eksploatacji.

20 listopada 2023 roku Rada Nadzorcza PAK CCGT sp. z o.o. wyraziła zgodę na przeprowadzenie procedury uruchomienia Umowy EPC („Notice To Proceed”) oraz dokonanie wpłaty przez PAK CCGT sp. z o.o. zaliczki na rzecz Generalnego Wykonawcy realizującego projekt w wysokości 20% ceny Umowy EPC. Również 20 listopada 2023 roku Rada Nadzorcza ZE PAK SA udzieliła zgody na podwyższenie kapitału zakładowego i zapasowego PAK CCGT sp. z o.o. łącznie o 408,1 miliona złotych oraz udzielenie przez ZE PAK SA tej spółce pożyczki w kwocie do 280 milionów złotych. Rada Nadzorcza ZE PAK SA udzieliła również zgody na wystawienie przez Spółkę poręczenia wynikającego z Umowy EPC. Zgody formalne wydane przez Rady Nadzorcze ZE PAK SA oraz PAK CCGT sp. z o.o. były ostatnimi elementami formalnymi pozwalającymi rozpocząć realizację Projektu budowy bloku CCGT w Elektrowni Adamów.

Podpisanie listu intencyjnego dotyczącego współpracy przy odbudowie zasobów wodnych zlewni Noteci

14 grudnia 2023 roku podpisane zostało trójstronne porozumienie pomiędzy Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie, ZE PAK SA oraz gminą Wierzbiniek, którego przedmiotem jest odbudowa zasobów wodnych zlewni Noteci

Celem porozumienia jest odbudowa zasobów wodnych i poprawa stanu hydrologicznego w zlewni górnej Noteci i Kanału Grójeckiego, a także zasilenie w wodę jeziora Zakrzewek i szybsze wypełnienie zbiornika po odkrywcę Lubstów. Aby to osiągnąć, sygnatariusze zadeklarowali wspólne działania, w tym pozyskanie wsparcia ze środków Funduszu Sprawiedliwej Transformacji oraz środków krajowych.

Do odbudowy zasobów wodnych wspomnianych obszarów zostaną wykorzystane wody z odwodnienia odkrywki Tomisławice i wody rzeki Pichny. Wykonanie systemu przerzutu tych wód obejmuje między innymi budowę pompowni na Pichnie, łącznika między korytami Pichny i Noteci oraz doprowadzenia wód z łącznika do jeziora Zakrzewek. Realizacja tego zadania jest planowana na lata 2023-2025.

Całkowita wartość inwestycji wynosi 4 mln zł, z czego 2,8 mln zostanie sfinansowane z funduszy unijnych i krajowych, a 1,2 mln ze środków własnych. ZE PAK zadeklarował przeznaczenie na ten cel 800 tys. zł, a gmina Wierzbiniek i PGW WP po 200 tys. zł.

ZE PAK zobowiązał się także do sporządzenia dokumentacji projektowej, uzyskania niezbędnych zgód oraz wykonania podziału geodezyjnego gruntu. Gmina Wierzbiniek przekaże teren pod projektowane obiekty oraz udzieli pomocy przy uzyskiwaniu niezbędnych decyzji administracyjnych, a PGW Wody Polskie będzie koordynować projekt od strony technicznej i finansowej, a później eksploatować powstałe obiekty hydrotechniczne.

Strony zadeklarowały wzajemne informowanie się o postępach prac w ramach projektu.

Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Zmiany w zarządzie ZE PAK SA

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej Spółki, które odbyło się w dniu 23 stycznia 2024 roku, Rada Nadzorcza Spółki powołała Pana Macieja Końskiego w skład Zarządu powierzając mu funkcję Wiceprezesa Zarządu. Uchwała o powołaniu weszła w życie z chwilą podjęcia.

3.2. Istotne umowy zawarte w roku obrotowym

Umowy istotne dla działalności Grupy

Z uwagi na charakterystykę działalności i rynków, na których funkcjonuje Grupa Kapitałowa ZE PAK SA podstawowe umowy zawierane z głównymi dostawcami i odbiorcami w toku zwykłej działalności mają standardowy charakter. Umowy dotyczące dostaw głównego surowca jakim jest węgiel brunatny mają charakter wieloletni a głównymi dostawcami są spółki zależne od ZE PAK SA. Umowy stanowiące uzupełnienie dostaw węgla zawierane są z zewnętrznymi dostawcami. W obszarze sprzedaży energii spółka zobowiązana jest do sprzedaży całości wolumenu produkowanej energii poprzez rynek giełdowy. W obszarze zakupu pozwoleń do emisji CO₂ spółki z Grupy podpisują

umowy ramowe z poszczególnymi kontrahentami określające podstawowe warunki współpracy. Natomiast sam zakup dokonywany jest w odrębnych transakcjach w odniesieniu do konkretnych ilości przy zastosowaniu aktualnych cen rynkowych. Większość uprawnień do emisji CO₂ nabywana jest w transakcjach terminowych.

Umowy dotyczące otrzymanych kredytów, pożyczek i linii gwarancyjnych

Spółki z Grupy ZE PAK SA w 2023 roku podpisały następujące umowy dotyczące kredytów, pożyczek i linii gwarancyjnych:

Umowy dotyczące otrzymanych kredytów i linii gwarancyjnych

1. ZE PAK SA podpisał z jednym z banków Aneks nr 5 do umowy o otwarciu linii gwarancji. W ramach podpisanych aneksów przedłużony został okres ważności umowy linii gwarancyjnej do 31 marca 2024 roku. Dostępny limit na gwarancje pozostał bez zmiany i wynosi 80 000 tysięcy złotych.
2. ZE PAK SA podpisał z jednym z banków Aneks nr 2 do umowy o limit na gwarancje przedłużający okres jej obowiązywania do dnia 30 czerwca 2024 roku. Dostępny odnawialny limit wynosi 100 000 tysięcy złotych.
3. ZE PAK SA podpisał z jednym z banków Aneks nr 7 do umowy o wielocelowy limit kredytowy. Zgodnie z podpisanym Aneksem okres obowiązywania umowy został przedłużony do dnia 31 marca 2024 roku. Dostępny wielocelowy limit kredytowy wynosi 25 000 tysięcy złotych. Oprocentowanie kredytu na rachunku bieżącym według stawki WIBOR 1M plus marża banku.
4. PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o. podpisała z jednym z banków Aneks nr 1 do umowę o wielocelowy limit kredytowy na kwotę 25 000 tysięcy złotych z okresem obowiązywania do dnia 30 listopada 2024 roku. Oprocentowanie według stawki WIBOR 1M plus marża banku.
5. PR PAK SERWIS sp. z o.o. podpisał z jednym z banków aneks nr 16 do umowy o wielocelowy limit kredytowy przedłużający okres obowiązywania umowy do dnia 31 marca 2024 roku. Dostępny wielocelowy odnawialny limit kredytowy wynosi 20 000 tysięcy złotych. Oprocentowanie według stawki WIBOR 1M plus marża banku.
6. PR PAK SERWIS sp. z o.o. podpisał z jednym z towarzystw ubezpieczeniowych aneks nr 4 do umowy ramowej o udzielanie gwarancji kontraktowych w ramach limitu odnawialnego przedłużający okres obowiązywania umowy do dnia 15 października 2024 roku. Dostępny odnawialny limit wynosi 5 000 tysięcy złotych.
7. PR PAK SERWIS sp. z o.o. podpisał z jednym z towarzystw ubezpieczeniowych aneks nr 3 do umowy zlecenia na okresowe udzielanie gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych przedłużający okres obowiązywania umowy do dnia 10 października 2024 roku. Dostępny odnawialny limit wynosi 3 000 tysiące złotych.
8. Park Wiatrowy Pałczyn 1 sp. z o.o podpisał z jednym z banków umowę kredytu terminowego (95 500 tysięcy złotych) i kredytu VAT (5 000 tysięcy złotych) łącznie w kwocie 100 000 tysięcy złotych z okresem spłaty dla kredytu terminowego do dnia 20 grudnia 2038 roku oraz z okresem spłaty dla kredytu VAT do dnia 31 grudnia 2023 roku. Oprocentowanie kredytu w okresie udostępnienia kredytu według stawki WIBOR 3M dla kredytu terminowego plus marża banku i stawki WIBOR 1M dla kredytu VAT plus marża banku.
9. PAK-PCE Fotowoltaika sp. z o.o. podpisał z konsorcjum banków Aneks nr 1 do umowy kredytu terminowego z dnia 12 marca 2021 roku zwiększający limit kredytu terminowego (o 44 000 tysiące złotych z 138 000 tysięcy złotych do 182 000 tysięcy złotych) pozostałe warunki pozostały niezmienione. Okres spłaty dla kredytu terminowego do dnia 31 grudnia 2035 roku. Oprocentowanie kredytu w okresie udostępnienia kredytu według stawki WIBOR 1M plus marża banku. W okresie spłaty oprocentowanie według stawki WIBOR 3M plus marża banku.

Umowy dotyczące udzielonych pożyczek

1. PAK - Polska Czysta Energia sp. z o.o. udzieliła w dniu 31 stycznia 2023 roku pożyczki PAK -PCE FOTOWOLTAIKA Sp. z o.o. w kwocie 11 000 tysięcy złotych z terminem spłaty do końca marca 2036 roku. Pożyczka przeznaczona jest na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na realizacji instalacji OZE w postaci farmy fotowoltaicznej Janiszew I.
2. Cyfrowy Polsat SA udzielił w dniu 27 lutego 2023 roku pożyczki PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 60 000 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro z terminem spłaty do końca grudnia 2025 roku. Pożyczka przeznaczona jest na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na realizacji instalacji OZE w postaci zespołu dwóch elektrowni wiatrowych „Dobra”.

3. Cyfrowy Polsat SA udzielił w dniu 27 lutego 2023 roku pożyczki PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 50 000 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro z terminem spłaty do końca grudnia 2025 roku. Pożyczka przeznaczona jest na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na realizacji instalacji OZE w postaci farmy fotowoltaicznej Janiszew I.
4. Cyfrowy Polsat SA udzielił w dniu 14 marca 2023 roku pożyczki PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 82 000 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro z terminem spłaty do końca grudnia 2025 roku. Pożyczka przeznaczona jest na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na realizacji instalacji OZE w postaci zespołu czternastu elektrowni wiatrowych „Przyrów”.
5. PAK - Volt SA dnia 15 stycznia 2023 roku spłacił 30 000 tysięcy złotych z pożyczki w wysokości 120 000 tysięcy złotych, udzielonej przez ZE PAK SA w dniu 24 listopada 2022 roku lub jej równowartości w euro, z terminem spłaty do końca grudnia 2025 roku. Pożyczka jest odnawialna.
6. ZE PAK SA podpisał w dniu 15 marca 2023 roku aneks nr 1 do umowy pożyczki z dnia 21 października 2022 roku z PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 30 100 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro wydłużający termin spłaty pożyczki do 31 grudnia 2023 roku. W dniu 3 października 2023 roku pożyczka została całkowicie spłacona.
7. ZE PAK SA podpisał w dniu 15 marca 2023 roku aneks nr 1 do umowy pożyczki z dnia 21 października 2022 roku z PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 86 100 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro wydłużający termin spłaty pożyczki do 31 grudnia 2023 roku. W dniu 3 października 2023 roku pożyczka została całkowicie spłacona.
8. ZE PAK SA podpisał w dniu 15 marca 2023 roku aneks nr 1 do umowy pożyczki z dnia 21 października 2022 roku z PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 71 200 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro wydłużający termin spłaty pożyczki do 31 grudnia 2023 roku. W dniu 3 października 2023 roku pożyczka została całkowicie spłacona.
9. ZE PAK SA podpisał w dniu 15 marca 2023 roku aneks nr 1 do umowy pożyczki z dnia 21 października 2022 roku z PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 167 200 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro wydłużający termin spłaty pożyczki do 31 grudnia 2023 roku. W dniu 3 października 2023 roku pożyczka została całkowicie spłacona.
10. ZE PAK SA podpisał w dniu 15 marca 2023 roku aneks nr 1 do umowy pożyczki z dnia 21 października 2022 roku z PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 68 500 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro wydłużający termin spłaty pożyczki do 31 grudnia 2023 roku. W dniu 3 października 2023 roku pożyczka została całkowicie spłacona.
11. ZE PAK SA podpisał w dniu 15 marca 2023 roku aneks nr 1 do umowy pożyczki z dnia 21 października 2022 roku z PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 18 400 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro wydłużający termin spłaty pożyczki do 31 grudnia 2023 roku. W dniu 3 października 2023 roku pożyczka została całkowicie spłacona.
12. ZE PAK SA podpisał w dniu 15 marca 2023 roku aneks nr 1 do umowy pożyczki z dnia 29 listopada 2022 roku z PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 132 371 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro wydłużający termin spłaty pożyczki do 31 grudnia 2023 roku. W dniu 3 października 2023 roku pożyczka została całkowicie spłacona.
13. ZE PAK SA podpisał w dniu 15 marca 2023 roku aneks nr 1 do umowy pożyczki z dnia 1 grudnia 2022 roku z PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 20 300 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro wydłużający termin spłaty pożyczki do 31 grudnia 2023 roku. W dniu 3 października 2023 roku pożyczka została całkowicie spłacona.
14. Cyfrowy Polsat SA udzielił w dniu 13 kwietnia 2023 roku pożyczki PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 99 000 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro z terminem spłaty do końca grudnia 2025 roku. Pożyczka przeznaczona jest na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na realizacji instalacji OZE w postaci zespołu elektrowni wiatrowych „Drzeżewo I-III”.
15. PAK - Polska Czysta Energia sp. z o.o. udzieliła w dniu 14 kwietnia 2023 roku pożyczki EVIVA Drzeżewo sp. z o.o. w kwocie 18 474 tysięcy złotych z terminem spłaty do końca grudnia 2025 roku.

16. ZE PAK SA udzielił w dniu 18 kwietnia 2023 roku pożyczki PAK CCGT sp. z o.o. w kwocie 7 000 tysięcy złotych z terminem spłaty do końca czerwca 2026 roku. Pożyczka przeznaczona jest na finansowanie bieżącej działalności operacyjnej.
17. PAK - Polska Czysta Energia sp. z o.o. udzieliła w dniu 11 maja 2023 roku pożyczki Great Wind sp. z o.o. w kwocie 90 000 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro z terminem spłaty do końca grudnia 2025 roku. Pożyczka przeznaczona jest na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na realizacji instalacji OZE w postaci instalacji 33 elektrowni wiatrowych „Człuchów”.
18. Cyfrowy Polsat SA udzielił w dniu 19 maja 2023 roku pożyczki PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. w kwocie 41 000 tysięcy złotych lub jej równowartości w euro z terminem spłaty do końca grudnia 2025 roku. Pożyczka przeznaczona jest na rozwój i produkcję serii 35 szt. autobusów wodorowych.
19. PAK - Polska Czysta Energia sp. z o.o. udzieliła w dniu 31 maja 2023 roku pożyczki EVIVA Drzeżewo sp. z o.o. w kwocie 10 000 tysięcy złotych z terminem spłaty do końca marca 2036 roku. Pożyczka przeznaczona jest na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na realizacji instalacji OZE w postaci zespołu elektrowni wiatrowych „Drzeżewo I-III”.
20. PAK CCGT sp. z o.o. udzielił w dniu 30 czerwca 2023 roku pożyczki PCE - OZE 5 Sp. z o.o. w kwocie 1 850 tysięcy złotych z terminem spłaty do końca grudnia 2025 roku. Pożyczka przeznaczona jest na finansowanie bieżącej działalności operacyjnej.
21. ZE PAK SA podpisał z PG HYDROGEN sp. z o.o. w dniu 10 sierpnia 2023 aneks nr 4 do umowy pożyczki z dnia 1 kwietnia 2021 roku na kwotę 62,4 tysięcy złotych wydłużający termin spłaty pożyczki do dnia 6 września 2024 roku. W dniu 3 października pożyczka została zastąpiona nową pożyczką udzieloną przez ZE PAK SA w kwocie 68,2 tysięcy złotych z terminem spłaty do końca października 2028 roku.
22. PAK - Volt SA w dniu 02 października 2023 roku spłacił 8 000 tysięcy złotych z pożyczki w wysokości 13 000 tysięcy złotych, udzielonej przez ZE PAK SA w dniu 15 grudnia 2020 roku z terminem spłaty do końca 15 grudnia 2023 roku. Pożyczka została spłacona w całości.
23. ZE PAK SA udzielił w dniu 24 października 2023 roku pożyczki PAK CCGT sp. z o.o. w kwocie 3 500 tysięcy złotych z terminem spłaty do końca czerwca 2026 roku. Pożyczka przeznaczona jest na finansowanie bieżącej działalności operacyjnej.
24. ZE PAK SA udzielił w dniu 24 listopada 2023 roku pożyczki PAK CCGT sp. z o.o. w kwocie 280 000 tysięcy złotych z terminem spłaty do końca grudnia 2041 roku. Pożyczka przeznaczona jest na realizację inwestycji budowy bloku CCGT klasy 600MWe wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Elektrowni Adamów.

Udzielone i otrzymane gwarancje oraz poręczenia

1. ZE PAK SA udzielił w dniu 28 lutego 2023 roku poręczenia za PAK - PCE Stacje H2 sp. z o.o. wobec Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 20 000 tysięcy złotych w związku z zawartą umową pomiędzy NFOŚiGW i PAK – PCE Stacje H2 sp. z o.o. umową nr 3387/2022/Wn03/OA-it-fn/P o dofinansowanie w formie pożyczki.
2. PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. udzieliła w dniu 10 października 2023 roku poręczenia za EVIVA Drzeżewo sp. z o.o. wobec Polish Wind Holding B.V w wysokości 7 084 tysięcy euro w związku z zawartą umową z dnia 5 października 2023 roku dotyczącą zakupu spółek EVIVA Lębork i Eviva Drzeżewo sp. z o.o.
3. PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. udzieliła w dniu 9 listopada 2023 roku poręczenia za Great Wind sp. z o.o. wobec Konsorcjum banków w składzie BGK, mBank SA, PKO BP SA, Santander BP SA w wysokości 8 500 tysięcy euro w związku z udzieleniem przez ww. Banki kredytu inwestycyjnego dla Great Wind sp. z o.o.
4. ZE PAK SA udzielił w dniu 9 listopada 2023 roku poręczenia za Great Wind sp. z o.o. wobec Konsorcjum banków w składzie BGK, mBank SA, PKO BP SA, Santander BP SA w wysokości 20 000 tysięcy złotych w związku z udzieleniem przez ww. Banki kredytu inwestycyjnego dla Great Wind sp. z o.o.
5. ZE PAK SA udzielił w dniu 22 listopada 2023 roku poręczenia za PAK - CCGT sp. z o.o. wobec konsorcjum firm Siemens Energy Global GmbH&Co. KG; Siemens Energy sp. z o.o.; Mytilineos SA w wysokości 390 699 tysięcy złotych i 622 738 tysięcy euro w związku z zawarciem przez ww. firmy umową nr 1149/2023 z dnia 1 września 2023 roku.

Tabela 2: Zestawienie udzielonych gwarancji i poręczeń wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

	2023 rok			
	Grupa ZE PAK		ZE PAK	
	tysiące złotych	tysiące euro	tysiące złotych	tysiące euro
Udzielone gwarancje	11 061	604	4 000	-
- w tym dla spółek z Grupy	-	-	-	-
Udzielone poręczenia	542 377	626 534	428 877	622 738
- w tym dla spółek z Grupy	-	-	-	-

Tabela 3: Zestawienie otrzymanych w 2023 roku gwarancji i poręczeń wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

	2023 rok			
	Grupa ZE PAK		ZE PAK	
	tysiące złotych	tysiące euro	tysiące złotych	tysiące euro
Otrzymane gwarancje	99 036	138 136	4 428	-
- w tym od spółek z Grupy	-	-	-	-
Otrzymane poręczenia	-	-	-	-
- w tym od spółek z Grupy	-	-	-	-

Umowy zawarte z podmiotami powiązаныmi na warunkach odbiegających od rynkowych

W 2023 roku w Grupie Kapitałowej ZE PAK SA pomiędzy spółkami powiązаныmi nie zawierano umów na warunkach odbiegających od rynkowych.

3.3. Realizacja programu inwestycyjnego

Głównym projektem realizowanym w Grupie ZE PAK jest budowa bloku gazowo-parowego klasy 600 MWna terenie byłej elektrowni Adamów. Trwają również prace projektowe dotyczące przygotowania do realizacji farmy fotowoltaicznej Przykona o mocy około 280 MW.

W 2023 roku Grupa ZE PAK we współpracy z Grupą Polsat Plus kontynuowała realizację projektów inwestycyjnych OZE, obejmujących swoim zakresem budowę farm wiatrowych, farm fotowoltaicznych a także projekty związane z wytwarzaniem i wykorzystaniem zielonego wodoru.

Budowa bloku gazowo-parowego CCGT Adamów oraz farmy fotowoltaicznej Przykona

W 2022 roku podjęto decyzję o przygotowaniu projektu polegającego na budowie bloku gazowo-parowego Adamów o mocy do 600 MWe. Dzięki paliwu gazowemu nowa elektrownia odznaczać się będzie najniższą emisyjnością wśród konwencjonalnych źródeł energii, a wysoka dyspozycyjność i elastyczność pracy umożliwi efektywną stabilizację produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i polskiego systemu elektroenergetycznego. Inwestycja jest realizowana na terenie byłej, wyburzonej obecnie, elektrowni węglowej Adamów. We wrześniu 2023 roku zawarta została umowa z generalnym wykonawcą prac budowlanych - konsorcjum firm Siemens Energy Global GmbH Co KG, Siemens Energy sp. z o.o. oraz Mytilineos SA, które realizuje projekt w formule "pod klucz".

20 listopada 2023 roku Rada Nadzorcza PAK CCGT sp. z o.o. wyraziła zgodę na przeprowadzenie procedury uruchomienia Umowy EPC („Notice To Proceed”) oraz dokonanie wpłaty przez PAK CCGT sp. z o.o. zaliczki na rzecz Konsorcjum w wysokości 20% ceny Umowy EPC. Również 20 listopada 2023 roku Rada Nadzorcza ZE PAK SA udzieliła zgody na wystawienie przez Spółkę poręczenia wynikającego z Umowy EPC. Zgody formalne wydane przez Rady Nadzorcze ZE PAK SA oraz PAK CCGT sp. z o.o. były ostatnimi elementami formalnymi pozwalającymi rozpocząć realizację Umowy EPC.

Planowany blok zostanie przez generalnego wykonawcę zaprojektowany i wykonany jako jednostka jednowałowa: z jedną turbiną gazową SGT4 4000F, generatorem SGEN5-3000W, kotłem odzyskowym (HRSG), turbospołem parowym kondensacyjnym SST5-5000 i chłodnią wentylatorową mokrą. Projekt realizowany będzie w formule "pod klucz", obejmującej realizację wszystkich prac, w tym m.in. zaprojektowanie, uzyskanie w imieniu zamawiającego wybranych decyzji administracyjnych, dostawy, roboty budowlane, montaż, szkolenie personelu, rozruch, ruch próbny, przekazanie elektrowni do eksploatacji oraz świadczenie usług gwarancyjnych w okresie 2 lat od oddania elektrowni do eksploatacji. Prace wykonawcze rozpoczęto w grudniu 2023 roku. Harmonogram realizacji projektu przewiduje oddanie elektrowni do eksploatacji w pierwszym kwartale 2027 roku.

We wrześniu 2023 roku została zawarta również długoterminowa umowa serwisowa z Siemens Energy sp. z o.o. na okres 12 lat od daty przekazania bloku CCGT do eksploatacji.

Realizowana inwestycja w grudniu 2021 roku wygrała aukcję rynku mocy uzyskując 17 letnie wsparcie w postaci płatności za zgłoszoną moc tj. 493 MW (dostępna moc netto planowanego do wybudowania bloku).

3.4. Zarządzanie ryzykiem

Grupa prowadząc swoją działalność narażona jest na szereg rodzajów ryzyka, występujących faktycznie, potencjalnie lub teoretycznie, obecnych w branży oraz na rynkach, na których działają spółki Grupy Kapitałowej. Są to czynniki mające swoje źródło zarówno wewnątrz Grupy, jak i w jej otoczeniu. Mając na uwadze sformalizowanie sfery związanej z ryzykiem występującym w działalności Grupy powstał kompleksowy dokument zatytułowany „Zasady Zarządzania Ryzykiem dla Grupy Kapitałowej ZE PAK SA” („Zasady Zarządzania”). Zasady Zarządzania zostały opracowane i wdrożone w celu zdefiniowania i określenia granic ryzyk występujących lub mogących wystąpić w Grupie Kapitałowej ZE PAK SA oraz określenia mechanizmów minimalizacji ekspozycji na ryzyko w toku prowadzenia działalności w sektorze energetycznym i wydobywczym oraz minimalizacji skutków ryzyka, którego ze względu na specyfikę podstawowej działalności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA, nie da się całkowicie wyeliminować.

W ramach wspomnianych zasad określono model i strategię biznesową Grupy Kapitałowej. Naczelną zasadą realizowanego przez Grupę modelu biznesowego w sferze działalności gospodarczej: wydobywczej, produkcyjnej i handlowej jest maksymalizacja produkcji i zysku przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady minimalizacji ryzyka. W celu realizacji planów biznesowych Grupa dopuszcza poniesienie ryzyka, ale wyłącznie w zakresie i na zasadach określonych w Zasadach Zarządzania. Wszystkie rodzaje ryzyka biznesowego i sytuacje skutkujące ekspozycją na ryzyko są przez cały czas minimalizowane, chyba że Zasady Zarządzania lub decyzje Zarządu wyraźnie upoważnią do określonych odstępstw. W odniesieniu do struktury kapitałowej Grupy oraz schematów organizacyjnych poszczególnych spółek wyodrębniono określone role oraz określono zakres odpowiedzialności za decyzje i działania związane z realizowaną strategią i polityką rynkową. Szczególną rolę, ściśle związaną z przestrzeganiem i prawidłowym stosowaniem Zasad Zarządzania pełni zespół zadaniowy, pod nazwą „Komitet Zarządzania Ryzykiem”, działający jako organ doradczy i opiniodawczy Zarządu ZE PAK SA. Organ został powołany Zarządzeniem Prezesa Zarządu Spółki. Głównym zadaniem Komitetu Zarządzania Ryzykiem jest rozpoznanie i identyfikacja oraz merytoryczna ocena wszelkich ryzyk gospodarczych o wartości powyżej 10 milionów złotych, związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przez Grupę.

W ramach zarządzania ryzykiem w Grupie dokonano identyfikacji określonych obszarów ryzyk związanych z realizacją zakładanych celów biznesowych:

- ryzyka surowcowe,
- ryzyka produkcyjne,
- ryzyka rynkowe i powiązane z nimi ryzyka finansowe,
- ryzyka operacyjne związane z funkcjonowaniem systemów informatycznych,
- ryzyko w obszarze bezpieczeństwa informacyjnego,
- niestabilna sytuacja gospodarcza,
- nieznaną poziom dynamiki zmian modelu gospodarczego z obecnego opartego głównie na paliwach kopalnych do przyszłego opartego na nisko i zeroemisyjnych źródłach oraz magazynowaniu energii,
- konieczność przekonania lokalnej społeczności do zaproponowanego modelu przyszłej działalności spółki o istotnym znaczeniu w skali regionu.

Dla każdego obszaru ryzyka zidentyfikowanego powyżej określono specyficzne rodzaje ryzyk dotyczące strictly konkretnego obszaru. Rodzaj danego ryzyka został kompleksowo opisany, wraz z podaniem teoretycznych przykładów jego wystąpienia w działalności operacyjnej Grupy. Do każdego rodzaju ryzyka opracowano również konkretne formy działania mające na celu jego minimalizację lub wykluczenie, przypisano również odpowiedni miernik a tam gdzie to możliwe określono tzw. „kluczowy wskaźnik wykonania”, czyli minimalny poziom wykonania.

Kontroli, w zakresie przestrzegania Zasad Zarządzania, odpowiednio do swojego zakresu działania, podlegają kierownicy i pracownicy komórek organizacyjnych przyporządkowani do danego obszaru ryzyka. Odpowiedzialność za prawidłowe i zgodne z Zasadami Zarządzania, wykonywanie zadań przez podległe komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy ponosi kierownictwo komórek organizacyjnych. W Zasadach Zarządzania opisano również w sposób szczegółowy proces prawidłowego raportowania na temat zidentyfikowanego ryzyka a także sposób postępowania w wypadku zidentyfikowania naruszenia zasad opisanych w dokumencie.

Zgodnie z Zasadami Zarządzania od przestrzegania procedur i sposobów postępowania opisanych w dokumencie można odstąpić wyłącznie po uzyskaniu upoważnienia Zarządu ZE PAK SA wyrażonego na piśmie, zastosowanie znajduje wtedy specjalna procedura opisana również w Zasadach Zarządzania.

Informacja na temat instrumentów finansowych w zakresie ryzyka dotyczącego: zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej ujęto w nocie 39 skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zawiera ona również informacje odnośnie celów i metod zarządzania ryzykiem finansowym. Informacje na temat transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń zawiera nota 39.3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3.5. Opis wykorzystania wpływów z emisji

W 2023 roku Spółki z Grupy ZE PAK SA nie emitowały dłużnych ani udziałowych papierów wartościowych, tym samym nie osiągały wpływów z emisji.

4. PODSTAWOWE CZYNNIKI RYZYKA PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W procesie przewidywania przyszłych wyników Grupy Kapitałowej ZE PAK SA należy brać pod uwagę szereg czynników, występujących faktycznie, potencjalnie lub teoretycznie, obecnych w branży oraz na rynkach, na których działa Grupa. Są to czynniki mające swoje źródło zarówno wewnątrz Grupy jak i w jej otoczeniu. W ocenie Zarządu można je podzielić na takie, które występują w sposób ciągły w każdym okresie oraz te, pojawiające się incydentalnie w okresie, którego dotyczy dany raport okresowy.

Spośród najistotniejszych czynników o stałym wpływie na wyniki Grupy z pewnością wymienić należy:

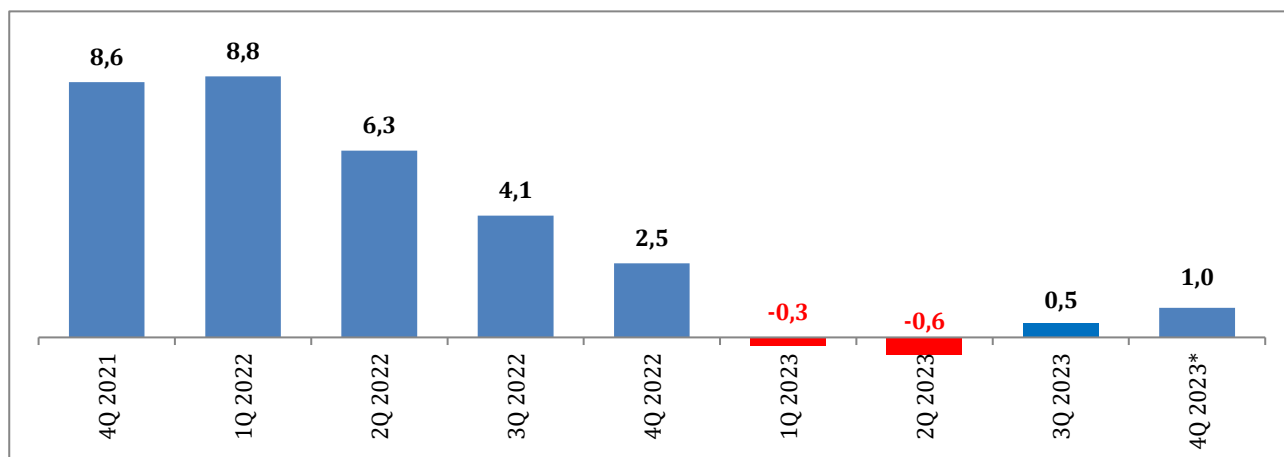
- sezonowość i warunki pogodowe oddziałujące istotnie na wielkość generacji energii elektrycznej;
- trendy makroekonomiczne w gospodarce Polski i zapotrzebowanie na energię elektryczną;
- ceny energii elektrycznej, ich zmienność i możliwość pojawienia się cen ujemnych oraz związane z nimi środki nadzwyczajne mające na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej, w odpowiedzi na kryzys energetyczny;
- otoczenie regulacyjne;
- ceny i podaż świadectw pochodzenia;
- koszt wydobycia i dostawy węgla oraz innych paliw;
- koszty uprawnień do emisji CO₂;
- rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych w związku z rozwiązaniem KDT dla bloku nr 9 w Elektrowni Pątnów;
- nakłady inwestycyjne;
- kurs walutowy euro/złoty oraz poziom stóp procentowych.

Trendy makroekonomiczne w gospodarce Polski i zapotrzebowanie na energię elektryczną

Prowadząc działalność na terenie Polski, osiągając znaczną większość przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej należy brać pod uwagę tendencje makroekonomiczne w polskiej gospodarce. Szczególne znaczenie ma zmiana realnego PKB i produkcji przemysłowej w Polsce, rozwój sektora usług oraz wzrost lub spadek konsumpcji indywidualnej. Wszystkie wymienione czynniki wpływają w sposób istotny na zapotrzebowanie na energię elektryczną i jej zużycie.

Według wstępnego szacunku produkt krajowy brutto (PKB) niewyrównany sezonowo w 4 kwartale 2023 roku zwiększył się realnie o 1,0% rok do roku wobec wzrostu o 2,5% w analogicznym kwartale 2022 roku (w cenach stałych średniorocznych roku poprzedniego). Wpłynęło na to dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego oraz zmniejszenie popytu krajowego o 2,3%. Złożył się na to spadek akumulacji brutto oraz wzrost spożycia ogółem.

Wykres 4: Dynamika PKB (%) w odniesieniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego

* Tzw. wstępny szacunek produktu krajowego brutto w IV kwartale 2023 roku, niewyrównany sezonowo, w cenach stałych średniorocznych roku poprzedniego.

Źródło: dane GUS

Według danych prezentowanych na ENTSO-E Transparency Platform (wielkości netto), w roku 2023 produkcja energii elektrycznej w Polsce wyniosła ogółem 153,26 TWh¹ i oznacza to spadek o 5,79% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego.

Największy udział w strukturze produkcji miały elektrownie produkujące na węglu kamiennym, produkcja z węgla kamiennego wyniosła 65,27 TWh. Z węgla brunatnego wyprodukowano 31,47 TWh. Porównując r/r zanotowano spadek produkcji opartej zarówno na węglu kamiennym (o 13,80%) jak i na węglu brunatnym – o 26,33%. Warto podkreślić, że największe wzrosty zostały zanotowane na produkcji energii ze słońca, gazu oraz biomasy. W przypadku produkcji energii ze słońca w 2023 roku zanotowano 13,22 TWh, czyli wzrost o 42,30% wobec roku poprzedniego. Generacja z elektrowni gazowych wzrosła o 37,20% w stosunku do analogicznego okresu w roku 2022, gdzie produkcja odnotowana była na poziomie 9,06 TWh. Elektrownie opalane biomasą wygenerowały 2,12 TWh, czyli o 31,68% więcej niż w roku poprzednim. Elektrownie wiatrowe wyprodukowały o 17,85% więcej energii elektrycznej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

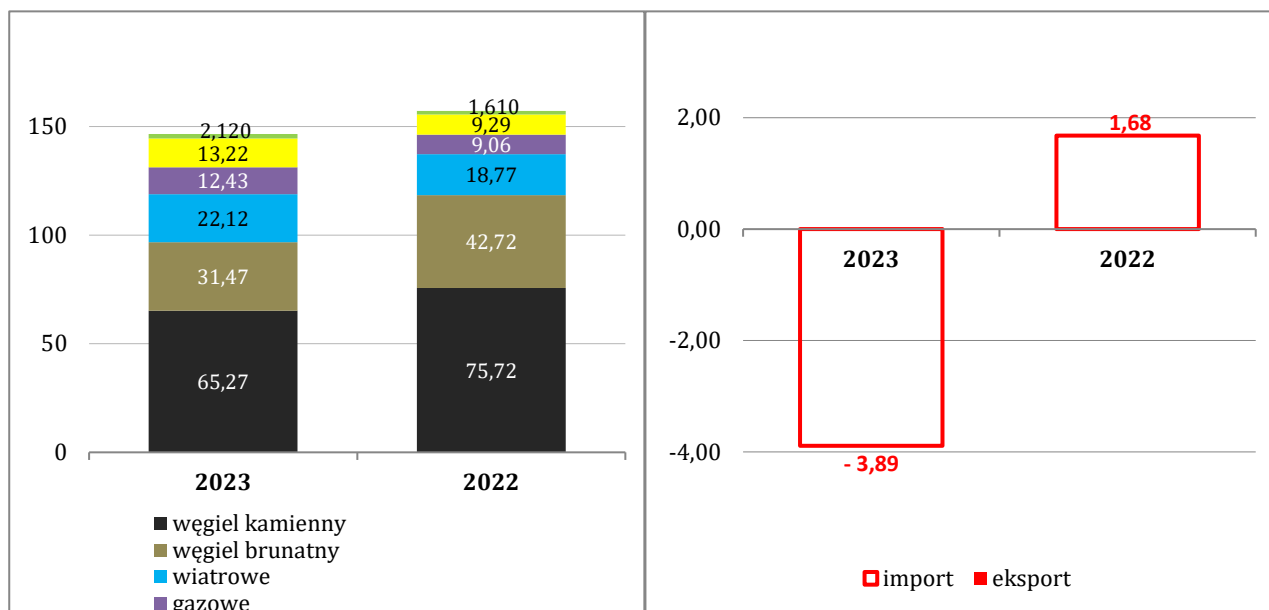
Według danych dotyczących funkcjonowania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego i Rynku Bilansującego, prezentowanych przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA Saldo wymiany zagranicznej w 2023 roku wyniosło 3,89 TWh po stronie importu, co oznacza że Polska była importem energii elektrycznej.

Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA wskazują, że krajowe zużycie brutto energii elektrycznej w 2023 roku wyniosło 167,52 TWh² i w porównaniu do roku 2022 zmniejszyło się o 3,44%.

¹ Na podstawie Entsoe Transparency Platform <https://transparency.entsoe.eu/generation/r2/actualGenerationPerProductionType/show>

² Na podstawie Tabeli nr 3. Struktura produkcji energii elektrycznej w elektrowniach krajowych, wielkości wymiany energii elektrycznej z zagranicą i krajowe zużycie energii - wielkości miesięczne oraz od początku roku - wielkości brutto dostępnej na stronie PSE SA.

Wykres 5: Struktura produkcji energii elektrycznej oraz saldo wymiany energii elektrycznej z zagranicą – TWh

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSE oraz ENTSO-E

Otoczenie regulacyjne

Podmioty działające na rynku energii elektrycznej funkcjonują w otoczeniu regulacyjnym, które podlega ciągłym zmianom, głównie poprzez oddziaływanie prawa unijnego na prawo krajowe. Najważniejsze regulacje prawne, którym podlegają wytwórcy energii elektrycznej to Ustawa prawo energetyczne, Ustawa o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców, Ustawa o odnawialnych źródłach energii, określająca zasady wsparcia dla określonych technologii wytwarzania energii, Ustawa Prawo Ochrony Środowiska określająca zasady zrównoważonego korzystania ze środowiska. Powyższe ustawy transponują do polskiego porządku prawnego dyrektywy i rozporządzenia Komisji Europejskiej oraz konwencje międzynarodowe, dotyczące m.in. zasad jednolitego hurtowego rynku energii elektrycznej, ochrony środowiska i zmian klimatycznych (w tym dotyczące emisji CO₂). Pod uwagę należy brać również przepisy prawa podatkowego oraz interpretacje i rekomendacje wydawane w szczególności przez Urząd Regulacji Energetyki. Wszelkie zmiany w przytoczonych powyżej obszarach mogą mieć duże znaczenie dla działalności Grupy. Ryzyko regulacyjne jest jednym z najistotniejszych w branży wytwórców energii elektrycznej.

Istotnymi czynnikami mogącymi mieć wpływ na wyniki finansowe są zagadnienia związane z funkcjonowaniem rynku mocy.

W dniu 16 grudnia 2021 roku w wyniku aukcji głównej dla roku dostaw 2026, należąca do Grupy spółka PAK CCGT sp. z o.o. zawarła umowę mocową na 17 lat dostaw, kontraktując 493 MW obowiązku mocowego po cenie bazowej 400,39 zł/kW/rok. Wartość zawartej umowy mocowej na pierwszy rok dostaw dla roku 2026 wynosi 197 392 270,00 złotych. Obecnie z punktu widzenia przyszłych wyników finansowych Grupy istotne będzie pozyskanie finansowania dla tej inwestycji. Proces ten powinien być wspierany przez przepisy uchwalone na szczeblu unijnym dodające od 2023 roku elektrownie jądrowe i gazowe do zbioru zasad „taksonomii”.

Według obecnie obowiązujących regulacji, bloki węglowe mogą otrzymywać wsparcie w ramach Rynku Mocy do końca pierwszej połowy 2025 roku. Od 2022 roku Polska czyni starania o przedłużenie rynku mocy do końca 2028 roku. W dniu 17 października ministrowie energii UE osiągnęli kompromis odnośnie wsparcia dla elektrowni węglowych do 2028 roku. Osiągnięte porozumienie nie jest jeszcze końcem procesu legislacyjnego, teraz propozycja musi znaleźć poparcie w „trilogu” pomiędzy Radą UE, Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską. Decyzje związane z przedłużeniem wsparcia dla aktywów węglowych oraz ich finalny finansowy wymiar mogą mieć wpływ na wyniki finansowe aktywów węglowych Grupy ZE PAK w roku 2025.

Ważnym dla wyników finansowych Spółki zdarzeniem w otoczeniu regulacyjnym jest reforma rynku bilansującego, procedowana od 2019 roku, kiedy to rozpoczęły się intensywne prace, mające na celu dostosowanie rynku bilansującego do wymagań prawa europejskiego. 27 września 2023 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zatwierdził w części dokument (bez modelu wyceny Rezerwy Operacyjnej tj. scarcity pricing) Warunków Dotyczących Bilansowania na

podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania, opracowany i przedłożony przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA, pełniące na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej funkcję Operatora Systemu Przesyłowego elektroenergetycznego (OSP), ustalając termin wejścia w życie dokumentu na 14 czerwca 2024 roku. Wdrażanie przyjętych zmian jest procesem bardzo skomplikowanym, wymagającym pracy całego sektora, w tym firm dostarczających rozwiązania IT. Zaimplementowanie do rynku nowych zasad wymaga dogłębnego poznania i wdrożenia w Spółce nowych rozwiązań. Wdrażane zmiany to ogromna reforma rynku bilansującego, która wprowadza m.in. nową architekturę rynku, a także nowe, rynkowe zasady sprzedawania mocy bilansujących, nowe zasady rozliczeń na RB oraz inne zasady płatności za uruchomienia (które znikają jako oddzielna pozycja rozliczeniowa). Na bieżącym etapie bardzo trudno ocenić wpływ procedowanych zmian na przyszłe wyniki finansowe Grupy.

W 2023 roku obowiązywał szereg regulacji, wprowadzonych w czwartym kwartale 2022 roku, mających na celu wpłynięcie na obniżenie cen energii, w tym rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z 27 września 2022 roku, zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, które z dniem 1 października 2022 roku wprowadziło zmiany do zasad ofertowania energii elektrycznej na Rynku Bilansującym, prowadzonym przez PSE SA poprzez ustalenie zasad ofertowania na Rynku Bilansującym w odniesieniu do ceny maksymalnej, wynikającej z kosztów zmiennych wytwarzania (MaxCO). W efekcie wprowadzonego rozporządzenia, ceny na rynku bilansującym, a co za tym idzie ceny na Towarowej Giełdzie Energii SA uległy korekcie w dół i w dalszym ciągu utrzymują się na niższym niż w minionym roku poziomie. Dla wyników Grupy ZE PAK SA istotne są zapisy Ustawy z dnia 27 października 2022 roku o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku oraz rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy – Rozporządzenie z 8 listopada 2022 roku w sprawie sposobu obliczania limitu ceny, dotyczące Funduszu różnicy ceny, które zobligowały spółki z Grupy wytwarzające i/lub obracające energią, począwszy od dnia 1 grudnia 2022 roku do końca roku 2023, do dokonywania odpisów na Fundusz różnicy ceny, których wysokość stanowią wszystkie przychody wynikające z zawartych umów sprzedaży energii elektrycznej ponad limit ceny, ustalony według zasad wskazanych w ww. rozporządzeniu. W efekcie przeprowadzonej w II kwartale 2023 roku nowelizacji do tej ustawy, wprowadzono zapisy uwzględniające rozliczenie aż do kwietnia 2025 roku należności z Ustawy, w zakresie kwot, za które płatność została zrealizowana po dniu 31 grudnia 2023 roku. Każda z Nowelizacji tej Ustawy i Rozporządzenia wykonawczego przeprowadzona w 2023 roku rozszerzała zakres dokonywanych odpisów. Nowelizacja ustawy z 8 lutego 2023 roku rozszerzyła zakres odpisu uwzględniając w nim przychody z gwarancji pochodzenia w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii oraz o rozliczenia związane ze sprzedażą energii elektrycznej obejmującą w szczególności instrumenty finansowe, z kolei sierpniowa nowelizacja zobligowała wytwórców i spółki obrotu do oddawania do Funduszu 97% przychodów ze sprzedaży gwarancji pochodzenia oraz 97% przychodów z umów związanych ze sprzedażą energii elektrycznej, obejmujących instrumenty finansowe, co podważa sens istnienia zarówno systemu gwarancji pochodzenia, który to instrument promuje wytwarzanie i konsumpcje energii elektrycznej OZE, ale i systemu kontraktów PPA, które również są mechanizmem wspierania OZE, umożliwiającym sprzedaż energii z OZE po stałej cenie w długim okresie czasu.

7 grudnia 2023 roku nowo wybrany Sejm przyjął Ustawę o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła, która przedłuża do połowy 2024 roku stosowanie maksymalnych cen energii dla gospodarstw domowych i niektórych podmiotów, m.in. takich, jak samorządy czy podmioty użyteczności publicznej, czy małe i średnie przedsiębiorstwa, jednak zmieniając sposób finansowania „mrożenia cen”. Ustawa nie przedłużyła finansowania, tak jak w 2023 roku, z wpłat na Fundusz wytwórców i spółek obrotu energią elektryczną, wprowadzając odpis gazowy, płacony przez przedsiębiorstwa wydobywające gaz ziemny w okresie 2022 roku, który będzie jednym, ze źródłem finansowania ustawy. Ustawa mrożąca ceny obowiązująca w 2024 roku prawdopodobnie będzie miała mniejsze przełożenie na wyniki finansowe ZE PAK niż poprzednio obowiązująca Ustawa.

Ceny energii elektrycznej

Spółka generuje zdecydowaną większość przychodów z wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, dlatego ryzyko zmiany ceny za jaką Grupa sprzedaje energię elektryczną, ma kluczowe znaczenie dla poziomu jej przychodów.

Poniżej przedstawione informacje podane są w oparciu o notowania z Towarowej Giełdy Energi SA (TGE SA), na której Grupa sprzedaje produkowaną energię elektryczną.

Na rynku dnia następnego na TGE SA, po gwałtownych wzrostach cen energii w drugiej połowie 2022 roku średnia cena z indeksów TGeBASE w 2023 roku zaczęła stopniowo wracać do poziomów sprzed wzrostów, co można było zaobserwować w I kwartale 2023 roku (615,61 zł/MWh). II kwartał 2023 roku pokazał kolejny spadek indeksów względem poprzedniego kwartału do średniego poziomu 527,16 zł/MWh, a III kwartał 2023 roku chwilowe wyhamowanie gwałtownego trendu spadkowego do poziomu 505,59 złotych/MWh. IV kwartał to kolejny duży spadek indeksów względem poprzedniego kwartału do średniego poziomu 401,29 zł/MWh.

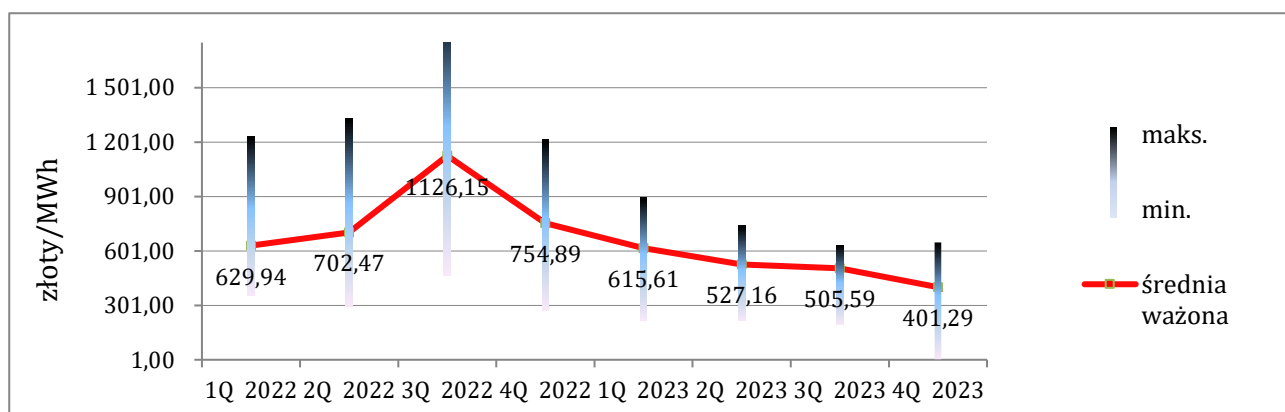
Obroty na rynku dnia następnego na TGE SA w 2023 roku na poziomie 58,24 TWh były wyższe o ponad 27,28 TWh, tj. o 88,12% w stosunku do analogicznego okresu w 2022 roku (30,96 TWh).

Poziomy cenowe w 2023 roku, w dalszym ciągu były efektem interwencji Rady UE w sprawie wysokich cen energii na rynkach energii w Unii Europejskiej³, która poskutkowała wprowadzeniem rozporządzenia ministra gospodarki, które określa mechanizm stosowania przez wytwórców energii cen maksymalnych (MaxCO) w składanych ofertach bilansujących, a także przyjęciem szeregu innych dokumentów legislacyjnych, w tym: Ustawy o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku.

Dodatkowo sytuację utrzymywania się niższych cen niezmiennie powodowała zwiększona generacja OZE z łącznym rekordem (także historycznym) produkcji w 2023 roku w dniu 10 maja 2023 roku - 13,85 GW według danych Krajowego Systemu Elektroenergetycznego), w tym farmy wiatrowe wyprodukowały 5 575 MW a farmy fotowoltaiczne - 8 273 MW. Historyczne rekordy produkcji dla poszczególnych technologii OZE to dla farm wiatrowych 8 384 MW odnotowane w dniu 21 grudnia 2023 roku oraz dla farm fotowoltaicznych – historyczny rekord 9 275 MW odnotowany w dniu 6 września 2023 roku.

Średnia z indeksów TGeBASE w 2023 roku w stosunku do roku poprzedniego pokazuje wyraźny spadek cen z poziomu 787,62 zł/MWh w 2022 roku do poziomu 511,81 zł/MWh co oznacza spadek o 275,81 zł tj. o 35% r/r.

Wykres 6: Ceny energii TGeBASE

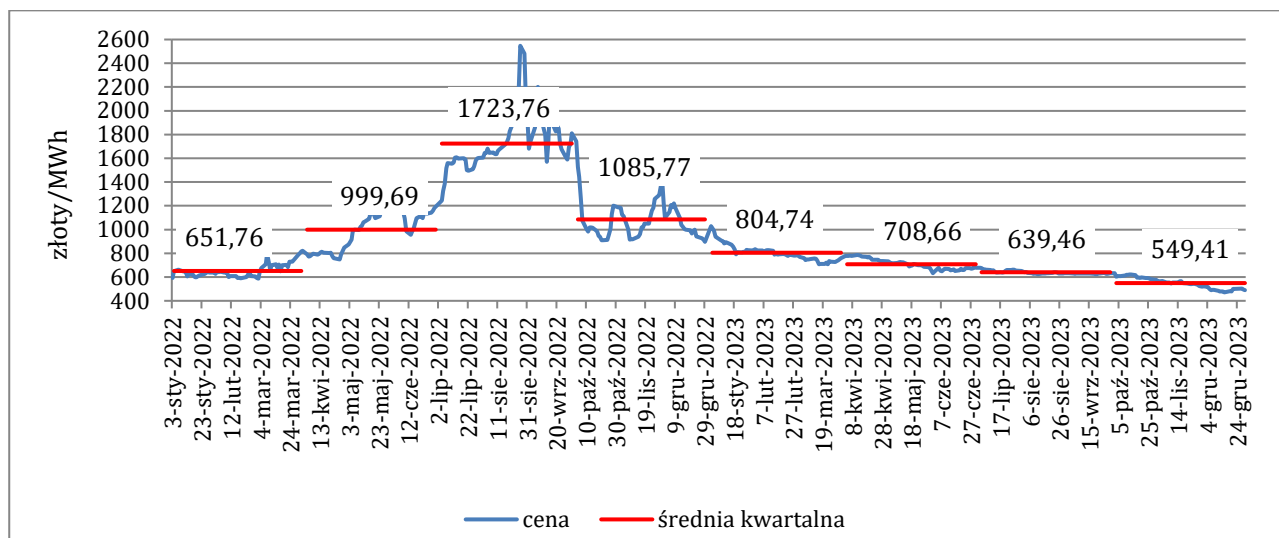

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych TGE

Średnia arytmetyczna z dziennych kursów rozliczeniowych dla referencyjnego kontraktu terminowego BASE_Y-24 w 2023 roku znajdowała się w trendzie spadkowym (zbliżonym do tego co można było zaobserwować na rynku dnia następnego) i ukształtowała się na poziomie 676,18 zł/MWh, co oznacza spadek w odniesieniu do kontraktu terminowego BASE_Y-23 notowanego w 2022 roku (1 122,67 zł/MWh) o 446,49 zł/MWh, tj. o około 39,8%. Mimo, iż wolumen transakcji zawieranych na TGE SA w 2023 roku na produkcie terminowym BASE-Y-24 znajdował się w trendzie wzrostowym w kolejnych kwartałach roku (Q1 - 4,02 TWh, Q2 – 7,40 TWh, Q3 – 10,52 TWh, Q4 – 11,45 TWh) dając łącznie 33,40 TWh, to w stosunku do analogicznego łącznego okresu w 2022 roku (61,22 TWh) oznacza spadek wolumenu obrotu o 27,83 TWh, tj. o 45%.

³ rozporządzenie Rady (UE) 2022/1854 z dnia 6 października 2022 r. w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii (Dz. Urz. UE L1 261 z 07.10.2022, str. 1)

Wykres 7: Cena kontraktu terminowego na dostawę energii elektrycznej (pasmo z dostawą roczną)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych TGE

Przyczyn spadku cen oraz wzrostu wolumenu zawieranych transakcji można upatrywać w ofertowanej cenie energii, utrzymującej się na dużo niższym poziomie niż obserwowaliśmy w poprzednich kwartałach w notowaniach na TGE SA, spadku cen energii na hurtowych rynkach europejskich (spowodowanych stabilizacją cen oraz dostaw gazu, co wpłynęło na zwiększenie zapasów surowca w magazynach) oraz spadku cen uprawnień do emisji CO₂ na giełdach europejskich.

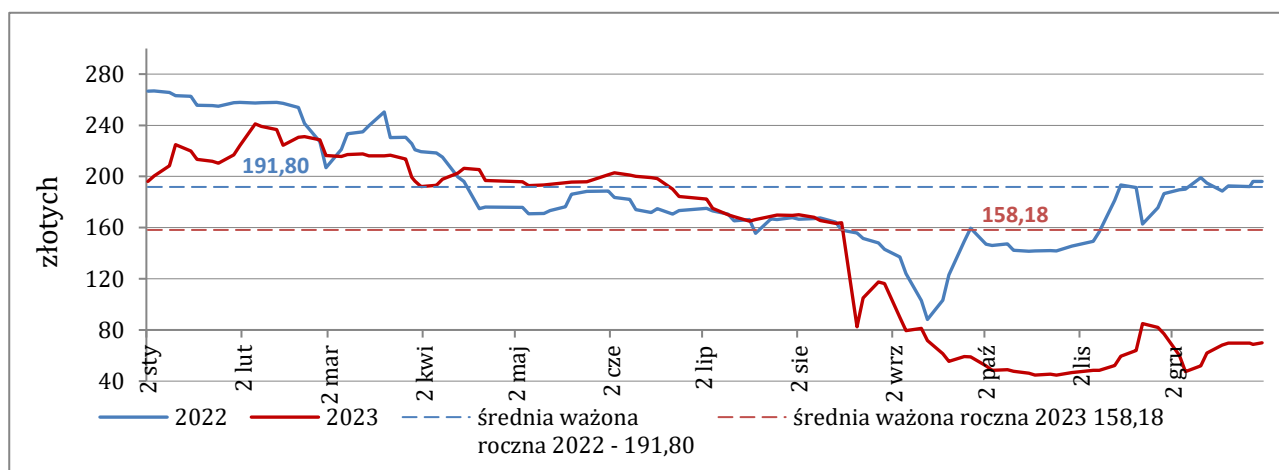
Świadectwa pochodzenia

Jednemu z bloków energetycznych dedykowanemu do spalania biomasy, należącemu do PAK-PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o. z Grupy PAK-PCE, w której Spółka ma mniejszościowy udział, przysługują zielone certyfikaty. Liczba uzyskiwanych świadectw pochodzenia zależy od poziomu produkcji i jest sprzedawana na rzecz innych uczestników rynku. Jednak produkcja zwłaszcza z bloku biomasowego, w dużej mierze uzależniona jest od poziomu cen rynkowych zielonych certyfikatów. W okresach gdy suma ceny energii wytworzonej z biomasy i ceny zielonego certyfikatu nie zapewniają osiągnięcia zakładanego efektu finansowego produkcja może ulegać zmniejszeniu lub zostać wstrzymana, co automatycznie zmniejsza również ilość generowanych zielonych certyfikatów. Z uwagi na fakt, że poziom przychodów generowanych ze sprzedaży świadectw pochodzenia jest niższy niż poziom przychodów generowanych ze sprzedaży energii elektrycznej, ryzyko zmian cen świadectw pochodzenia ma też mniejszy wpływ na wyniki niż np. ryzyko zmian ceny energii, jednak poziom cen zielonych certyfikatów jest istotny z punktu widzenia PAK-PCE BiW sp. z o.o.

Początek 2023 roku rozpoczął wzrost cen zielonych certyfikatów, który utrzymywał się do końca drugiego kwartału 2023 roku. W II połowie 2023 roku procedowano Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 28 sierpnia 2023 w sprawie zmiany wielkości udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł w 2024 roku zmniejszające wielkość udziału dotyczącego Art. 59 pkt.1 Ustawy OZE do 5,0 %. Informacja ta przyczyniła się do znacznego spadku cen. W ubiegłym roku poziom ten wynosił 12,0 %. Począwszy od tego okresu trend spadkowy cen pogłębiał się aż do końca 2023 roku. Poziom obowiązku umarzania zielonych certyfikatów ma kluczowe znaczenie dla kształtowania się popytu na zielone certyfikaty, które stanowią jedno z dwóch źródeł przychodów – obok sprzedaży energii elektrycznej – wpływających na rentowność inwestycji w OZE zrealizowanych w systemie świadectw pochodzenia.

Cena średnioważona na sesjach rynku praw majątkowych wyniosła w 2023 roku dla instrumentu PMOZE_A 158,18 zł/MWh, czyli o 33,62 zł/MWh mniej w porównaniu do roku 2022, co oznacza spadek o 17,52%.

Wykres 8: Średnia cena świadectwa pochodzenia energii wyprodukowanej z OZE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych TGE

Począwszy od drugiego półrocza 2023 roku, mając na uwadze sprzedaż pakietu kontrolnego udziałów grupy PAK-PCE sp. z o.o. do której należy PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o., na rzecz Grupy Polsat Plus, która posiada aktualnie 50,5 % udziałów PAK-PCE, a ZE PAK SA jest mniejszościowym udziałowcem, opis czynników mających wpływ na poziom przychodów generowanych ze sprzedaży zielonych certyfikatów, które przysługują za produkcję energii elektrycznej przez spółkę PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o., jest omawiany w sprawozdaniu Grupy Polsat Plus.

Koszty i dostawy paliw, koszt wydobycia węgla

Znaczącym elementem kosztów związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w Spółkach GK ZE PAK SA jest koszt paliwa. W dużej mierze ceny paliwa określają konkurencyjność poszczególnych technologii wytwarzania energii elektrycznej. Elektrownie ZE PAK SA obecnie wytwarzają energię elektryczną z węgla brunatnego. Do połowy roku 2023, ZE PAK posiadał większościowy pakiet kontrolny nad PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o., który wykorzystuje do produkcji energii elektrycznej biomasę leśną i rolną. Ponadto, w procesie wytwarzania energii elektrycznej wykorzystywany jest w minimalnych ilościach ciężki i lekki olej opałowy do celów rozpałkowych,

Dostawcą węgla brunatnego do ZE PAK SA jest PAK KWB Konin SA oraz podmioty zewnętrzne. Dla wyniku finansowego istotny jest również poziom kosztów związanych z wydobyciem węgla brunatnego, który w dużej mierze zależy od czynników, które pozostają poza bezpośrednią kontrolą Spółki, tak jak np. warunki geologiczne złóż w końcowym etapie ich eksploatacji.

Obecnie Spółka eksploatuje jedynie okrywkę Tomisławice. Złoże eksploatowane przez PAK KWB Konin SA posiada określoną zasobność. Możliwość osiągnięcia zakładanego poziomu produkcji energii elektrycznej uzależniona jest od możliwości wydobywczych i jakości węgla wydobywanego w obecnie eksploatowanym złożu Tomisławice.

Czynnik cen biomasy, której cena oraz dostępność jest coraz bardziej istotna ze względu na uruchomienie drugiego bloku biomasowego w Elektrowni Konin, od drugiej połowy 2023 roku, kiedy ZE PAK stał się mniejszościowym udziałowcem w spółce PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o., do której należą aktywa biomasowe ma mniejsze znaczenie dla wyników ZE PAK, a ta część rynku omawiana jest w sprawozdaniu Grupy Polsat Plus.

Koszty uprawnień do emisji CO₂

Działalność w zakresie wytwarzania ze źródeł konwencjonalnych energii elektrycznej i ciepła wiąże się z koniecznością ponoszenia kosztów emisji CO₂. Z uwagi na fakt, że koszty te stanowią istotną pozycję w strukturze kosztów ponoszonych przez wytwórców energii z węgla brunatnego, wpływ emitowanych ilości CO₂ oraz ryzyko zmiany cen pozwoleń do emisji CO₂ (EUA) ma bardzo istotne znaczenie dla wyników działalności.

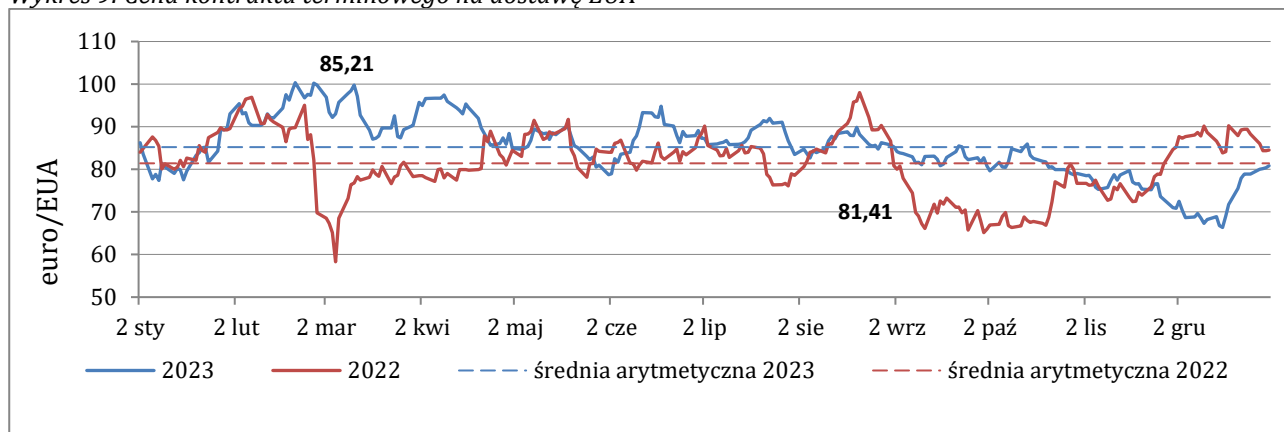
Cała ilość potrzebnych Grupie ZE PAK SA uprawnień do emisji w roku 2023 musiała zostać zakupiona na rynku wtórnym.

W 2023 roku cena wahała się w przedziale 67 – 100 euro. W pierwszym kwartale (dniu 21 lutego 2023 roku) pierwszy raz w historii cena uprawnień do emisji CO₂ przekroczyła poziom 100 euro. Pierwszy kwartał 2023 roku był okresem wzrostowym w związku ze zwiększonym zakupem jednostek EUA przez firmy energetyczne, ustalając ceny na poziomie 100 euro. W miesiącu kwietniu 2023 roku cena EUA kontynuowała wzrosty z uwagi na wykonanie obowiązku umorzenia

jednostek do końca tego miesiąca. Po okresie umorzenia nastąpiły spadki cen uprawnień do emisji CO₂, co było związane z obniżonymi zakupami jednostek EUA przez przedsiębiorstwa energetyczne oraz zwiększonym udziałem odnawialnych źródeł energii, a tym samym mniejszym zapotrzebowaniem na jednostki EUA oraz wyprzedaże jednostek przez inwestorów finansowych. Na koniec maja 2023 roku ceny spadły do 78 euro. W pierwszej połowie czerwca cena wzrosła ponownie do poziomu 95 euro, z uwagi na silne wzrosty rentowności produkcji energii elektrycznej. Druga połowa 2023 roku charakteryzowała się trendem spadkowym. Stopniowe obniżanie cen surowców, atak Hamasu na Izrael, spadek cen gazu, zamykanie otwartych pozycji przez fundusze inwestycyjne obniżyły cenę EUA do 70 euro na koniec 2023 roku. 1 października 2023 roku wszedł w życie CBAM, czyli tzw. podatek węglowy. Okres od października do grudnia 2023 roku jest okresem przejściowym, w którym importerzy lub pośredni przedstawiciele celni zobowiązani są składać kwartalne sprawozdania, zawierające informacje na temat towarów objętych CBAM, nie później niż miesiąc po zakończeniu danego kwartału. Udział węgla w produkcji energii elektrycznej w Polsce w 2023 roku spadł do 63% z 73%, osiągając najniższy poziom w ponad 100-letniej historii polskiej elektroenergetyki, natomiast udział OZE wzrósł do 27% z 20%, a udział gazu osiągnął 10%⁴. Czynniki wzrostowe mające wpływ na rynek w 2024 roku to publikacja zaleceń Komisji Europejskiej odnośnie celu klimatycznego Unii Europejskiej na 2040 rok (90%), konflikt na Bliskim Wschodzie, spekulacja długoterminowa, natomiast czynniki spadkowe to: spadek zyskowności produkcji energii z paliw kopalnych o oraz wzrost OZE.

Średnia arytmetyczna w 2023 roku wyniosła 85,21 euro, natomiast w 2022 roku 81,41 euro.

Wykres 9: Cena kontraktu terminowego na dostawę EUA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ICE

Rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych w związku z rozwiązaniem „Kontraktu Długoterminowego” („KDT”) dla bloku nr 9 w Elektrowni Pątnów (dawna Elektrowni Pątnów II sp. z o.o.)

Kontrakt długoterminowy sprzedaży mocy i energii elektrycznej (KDT) został zawarty pomiędzy Elektrownią Pątnów II sp. z o.o. a Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi SA. Miał on charakter wieloletniej umowy w zakresie dostarczania energii elektrycznej po ustalonej formule cenowej.

W związku z wcześniejszym rozwiązaniem (w dniu 1 kwietnia 2008 roku) KDT Elektrowni Pątnów II sp. z o.o., na mocy Ustawy o KDT, Spółka jest uprawniona do otrzymywania odpowiedniej rekompensaty. Wysokość rekompensaty jest wyliczana według stosownego wzoru zamieszczonego w Ustawie. Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. objęta jest wymienioną ustawą do końca 2025 roku. Mechanizm określający wysokość przychodów związanych z rekompensatami z tytułu kosztów osieroconych w dużej mierze funkcjonuje na zasadzie kompensaty, dlatego ryzyko związane z poziomem przychodów z tego źródła jest w pewnym zakresie zależne od innych rodzajów ryzyka wpływającego na poziom kosztów i przychodów np. cen energii czy cen uprawnień do emisji.

W dniu 30 grudnia 2020 roku, Spółka Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. w drodze sukcesji generalnej została włączona do ZE PAK SA. Połączenie spółek nie ma wpływu na prawo ZE PAK SA o ubieganie się o rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych.

⁴ <https://wysokienapiecie.pl/96011-udzial-wegla-i-oze-w-polsce-2023/>

Sezonowość i warunki meteorologiczne

Popyt na energię elektryczną oraz ciepło, zwłaszcza wśród konsumentów, podlega sezonowym wahaniom. Dotychczas praktyka pokazywała, że zużycie energii elektrycznej zwiększało się zimą (głównie z powodu niskich temperatur i krótszego dnia) oraz spadało w okresie letnim (w związku z okresem wakacyjnym, wyższymi temperaturami otoczenia i dłuższym dniem). W ostatniej dekadzie systematycznie odnotowuje się wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną latem, spowodowany w głównej mierze rosnącą liczbą wykorzystywanych urządzeń chłodniczych i klimatyzacji.

Niezależnie od czynników opisanych powyżej coraz istotniejsze dla poziomu produkcji ZE PAK SA stają się warunki meteorologiczne. W poprzednich latach działalność Grupy nie podlegała w znaczącym stopniu sezonowości popytu, ze względu na niskie koszty praca bloków prowadzona była w sposób ciągły (w podstawie) przez niemal cały rok. Obecnie biorąc pod uwagę rosnący udział OZE w segmencie wytwórców energii, w tym przede wszystkim źródeł wiatrowych i fotowoltaicznych, przy szacowaniu wielkości produkcji przez źródła konwencjonalne ZE PAK SA coraz większego znaczenia nabierają warunki pogodowe, ze szczególnym uwzględnieniem warunków wietrznych i nasłonecznienia, przez co nasze jednostki stają się źródłami podszczytowymi. Należy brać pod uwagę, że w okresach, gdy warunki atmosferyczne sprzyjają produkcji ze źródeł OZE, popyt na produkcję z elektrowni konwencjonalnych Grupy może ulegać okresowym zmniejszeniom, analogicznie w okresach mniejszej produkcji OZE może wzrastać.

Ryzyko związane z sezonowością i warunkami meteorologicznymi z każdym rokiem nabiera coraz większego znaczenia z uwagi na rosnącą moc zainstalowaną źródeł zależnych od warunków pogodowych.

Nakłady inwestycyjne

Działalność w sektorze wydobywania węgla oraz produkcji energii wymaga znaczących nakładów inwestycyjnych. Konwencjonalne aktywa wytwórcze Grupy wymagają okresowych remontów i bieżących modernizacji, zarówno ze względu na zaostrzanie wymogów w zakresie ochrony środowiska jak i potrzebę zwiększania efektywności produkcji energii elektrycznej. Węglowe jednostki wytwórcze Grupy są nadal potrzebne w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym dla stabilizacji produkcji źródeł OZE. Na obniżenie emisji rtęci oraz pyłu w spalinach kotła bloku nr 9 w Elektrowni Pątnów do wymaganych poziomów zgodnie z konkluzjami BAT, Spółka poniosła dotąd około 2 milionów złotych, natomiast cała inwestycja wyniesie około 18 milionów złotych.

Z uwagi na realizowaną przez Grupę strategię odchodzenia od wytwarzania energii z węgla brunatnego, pod uwagę należy brać przewidywany zwiększony poziom nakładów inwestycyjnych związany z planami Grupy w zakresie budowy bloku CCGT w Elektrowni Adamów. Skala projektu i przewidywany poziom nakładów inwestycyjnych są znaczące w kontekście możliwości generowania przepływów pieniężnych z obecnej działalności. Poziom nakładów inwestycyjnych miał istotny wpływ i według oczekiwań będzie nadal miał istotny wpływ na wyniki działalności operacyjnej, poziom zadłużenia oraz przepływy pieniężne. Opóźnienia w realizacji, zmiany programu inwestycyjnego oraz przekroczenie budżetu mogą mieć poważny wpływ na nakłady inwestycyjne ponoszone w przyszłości, a także na wyniki, sytuację finansową oraz perspektywy rozwoju.

Kurs walutowy euro/złoty, poziom stóp procentowych

Pomimo faktu, że Grupa prowadzi swoją działalność na terytorium Polski, gdzie ponosi koszty i osiąga przychody w złotych, jest kilka istotnych czynników uzależniających wyniki finansowe od kursu walutowego euro/złoty. Do najistotniejszych zaliczyć należy:

- transakcje związane z zakupem EUA rozliczane w euro,
- jedna ze spółek z segmentu remontowego PAK Serwis sp. z o.o. część swoich zleceń realizuje poza granicami Polski rozliczając je w euro.

Spółki z Grupy stosują okresowo instrumenty służące ograniczeniu ryzyka wynikającego ze zmian kursów walutowych np. dla części przepływów związanych z zakupem jednostek uprawniających do emisji CO₂. Do zabezpieczenia kursu stosuje się transakcje typu forward. Zarządy na bieżąco monitorują sytuację finansową oraz sytuację rynkową, w razie potrzeby mogą podjąć decyzje o konieczności zastosowania instrumentów finansowych zabezpieczających przed ryzykiem kursowym. Zgodnie z zasadami stosowanymi w Grupie ZE PAK SA ewentualne transakcje będą miały charakter zabezpieczenia i będą dopasowane do pozycji zabezpieczanej pod względem wolumenu i daty zapadalności. Decyzja o wyborze instrumentu zabezpieczającego, uwzględniała będzie również: cenę, płynność rynku, prostotę produktu, łatwość wyceny i księgowania oraz elastyczność.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Grupa nie posiadała długoterminowych zobowiązań finansowych o oprocentowaniu zmiennym (kredyty, pożyczki).

5. OPIS SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ

5.1. Zasady sporządzania sprawozdania finansowego

Grupa sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Unię Europejską. Powyższe standardy, określane wspólnie jako Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), obejmują również Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) i Interpretacje wydane przez Stały Komitet ds. Interpretacji oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

Istotne zasady rachunkowości zastosowane w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy zostały omówione w nocie nr 11 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2023 rok.

ZE PAK SA sporządza sprawozdanie jednostkowe w oparciu o ustawę o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku.

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego zostały przedstawione w punkcie 6 Wprowadzenia do sprawozdania finansowego ZE PAK SA za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2023 roku.

5.2. Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych

Skonsolidowany rachunek zysków i strat i skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Przychody ze sprzedaży z działalności kontynuowanej i zaniechanej razem w 2023 roku wyniosły 3 865 003 tysiące złotych i w porównaniu do 2022 roku zmalały o 335 232 tysiące złotych, tj. o 7,98%.

Na spadek przychodów wpłynął przede wszystkim brak począwszy od drugiego półrocza 2023 roku przychodów spółek z obszaru odnawialnych źródeł energii w związku ze sprzedażą pakietu kontrolnego udziałów spółki PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o., w tym przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej z obrotu realizowanych przez spółkę PAK – Volt SA, jak i przychodów ze sprzedaży ciepła i zielonych certyfikatów realizowanych przez spółkę PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. o.o.

W 2023 roku zanotowano spadek wolumenu sprzedaży energii elektrycznej razem o 56,05%, zarówno energii własnej i zakupionej. Do zmniejszenia sprzedaży energii własnej przyczyniła się mniejsza o 52,44% ilość dostępnego do wydobycia węgla w kopalniach zaopatrujących Spółkę, co wpłynęło na możliwości produkcyjne, natomiast do dużego wykazanego w roku spadku sprzedaży energii zakupionej przyczyniło się nie ujemowanie sprzedaży realizowanej dotychczas przez spółki PAK – Volt SA i PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. o.o. Spadki wolumenów, pomimo wzrostu ceny sprzedawanej energii wpłynęły na spadek sprzedaży energii elektrycznej w wysokości 446 623 tysiące złotych, tj. o 12,31%.

W 2023 roku przychody z rynku mocy wyniosły 167 481 tysiące złotych i w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego zwiększyły się o 7 473 tysiące złotych, tj. o 4,67%. Za większe przychody odpowiadają wyższa cena zakontraktowana dla 2023 roku, jak i większy przychód zrealizowany w ramach rynku wtórnego.

Przychody ze sprzedaży ciepła w 2023 roku wyniosły 56 395 tysiące złotych i były niższe od uzyskanych w 2022 roku o 18 989 tysiące złotych, tj. 25,19%. Za spadek przychodów w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego odpowiada mniejszy wolumen sprzedawanego ciepła w związku zaprzestaniem od drugiego półrocza konsolidowania sprzedaży ciepła realizowanej przez PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. o.o.

W 2023 roku ZE PAK SA został jedynym dostawcą biomasy do spółki PAK – PCE Biopaliwa i Wodór. Do 30 czerwca 2023 roku przychody z tego tytułu były wyłączane na potrzeby konsolidacji wyników Grupy. Od lipca 2023 roku w związku z utratą kontroli nad PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o. przychody są wykazywane i za okres od lipca do grudnia 2023 roku wyniosły 181 096 tysiące złotych.

Przychody z umów o usługi budowlane w 2023 roku w stosunku do przychodów uzyskanych w analogicznym okresie poprzedniego roku zwiększyły się o 42 662 tysiące złotych, tj. o 87,00%. Wzrost przychodów związany był z realizacją projektów budowy farm wiatrowych i fotowoltaicznych przez spółkę z segmentu remontowego PAK Serwis sp. z o.o.

Pozostałe przychody ze sprzedaży w 2023 roku wyniosły 18 239 tysiące złotych i w porównaniu do zrealizowanych w 2022 roku zmniejszyły się o 87 994 tysiące złotych, tj. o 82,83%. W największym stopniu za spadek przychodów w

2023 roku odpowiada niewykazywanie od lipca 2023 roku obrotu gazem, który realizowany był przez spółkę PAK – Volt SA w związku z niekonsolidowaniem od drugiego półrocza 2023 roku jej wyników.

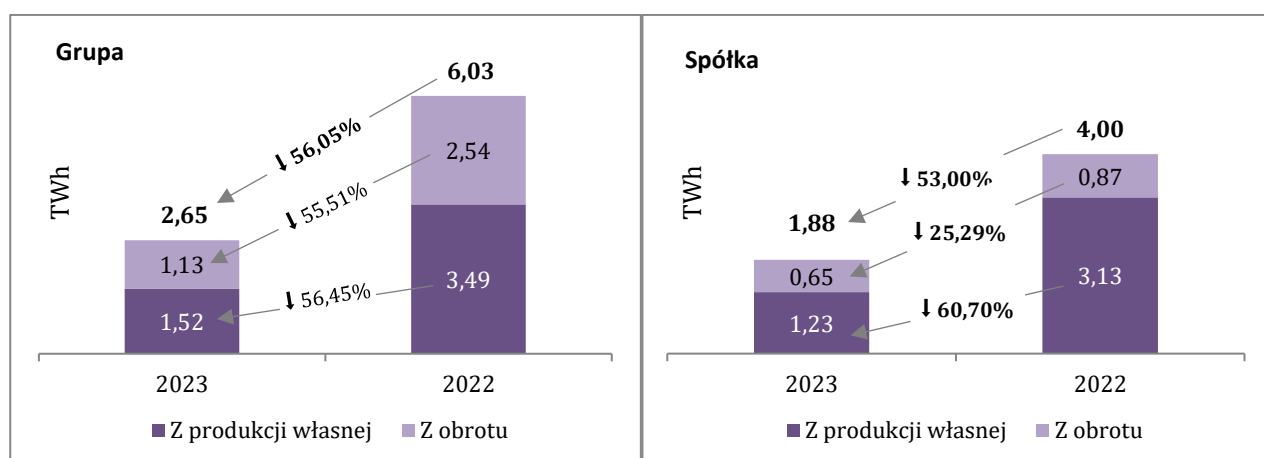
Przychody ze sprzedaży praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii w 2023 roku w porównaniu do 2022 roku zmniejszyły się o 19 486 tysięcy złotych, tj. o 33,31%. Spadek sprzedaży praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii jest następstwem sprzedaży pakietu kontrolnego udziałów w PAK – PCE, co spowodowało, że od drugiego półrocza 2023 roku w Grupie ZE PAK SA nie są już wytwarzane zielone certyfikaty i nie jest prowadzona ich sprzedaż.

Przychody z tytułu rozwiązania KDT (rozwiązania umowy długoterminowej sprzedaży mocy i energii elektrycznej) w 2023 roku zwiększyły się o 2 826 tysięcy złotych, tj. o 2,21% w wyniku zrealizowania niższej marży na produkcji z bloku 9.

Tabela 4: Zestawienie skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży

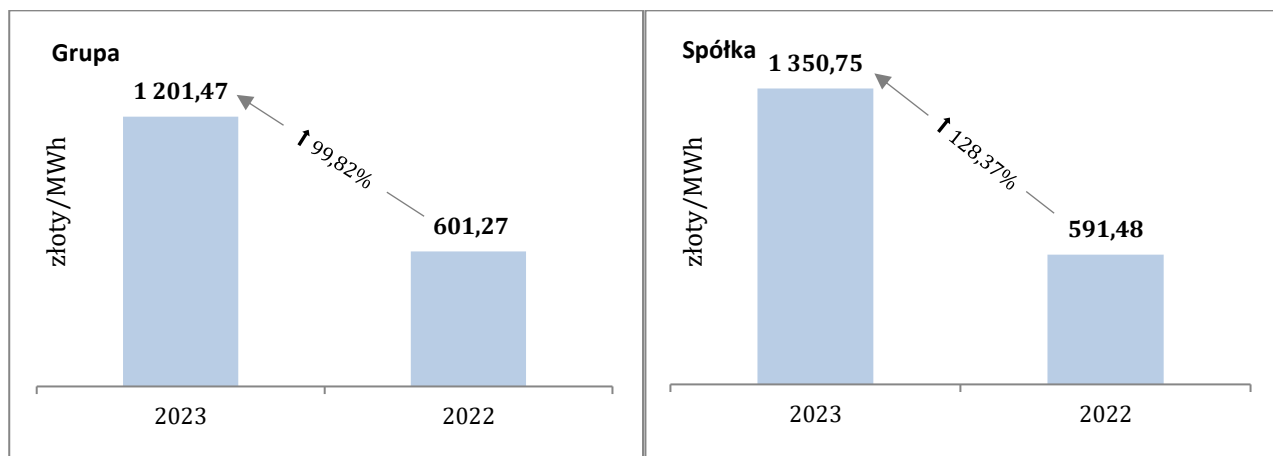
	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2023 roku	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku	tysiące złotych zmiana	% dynamika
Przychody ze sprzedaży dóbr i usług, w tym:	3 695 532	4 017 907	(322 375)	(8,02)
– przychody ze sprzedaży energii elektrycznej własnej	1 938 705	1 943 487	(4 782)	(0,25)
– przychody ze sprzedaży energii elektrycznej z obrotu	1 241 920	1 683 761	(441 841)	(26,24)
– przychody z rynku mocy	167 481	160 008	7 473	4,67
– przychody ze sprzedaży energii ciepłej	56 395	75 384	(18 989)	(25,19)
– przychody ze sprzedaży biomasy	181 096	-	181 096	-
– przychody z umów o usługi budowlane	91 696	49 034	42 662	87,00
– pozostałe przychody ze sprzedaży	18 239	106 233	(87 994)	(82,83)
Akcyza	(43)	(3 846)	3 803	(98,88)
Inne przychody, w tym:	169 514	186 174	(16 660)	(8,95)
– prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii	39 010	58 496	(19 486)	(33,31)
– rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	130 504	127 678	2 826	2,21
Przychody ze sprzedaży razem, z tego:	3 865 003	4 200 235	(335 232)	(7,98)
Przychody ze sprzedaży zaniechanej	759 196	1 459 245	700 049	(47,97)
Przychody ze sprzedaży kontynuowanej	3 105 807	2 740 990	364 817	13,31

Wykres 10: Sprzedaż energii elektrycznej

Źródło: dane wewnętrzne

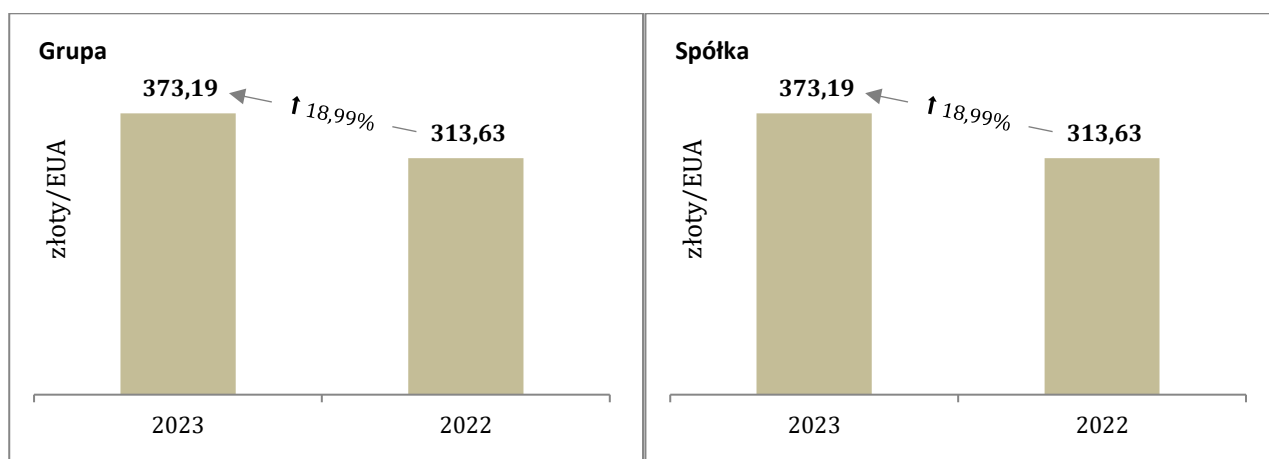
Wykres 11: Średnie ceny sprzedaży energii elektrycznej*

* Średnia cena liczona jako przychody ze sprzedaży energii (własnej, z obrotu oraz usług systemowych) podzielone przez wolumen sprzedaży.

Źródło: dane wewnętrzne

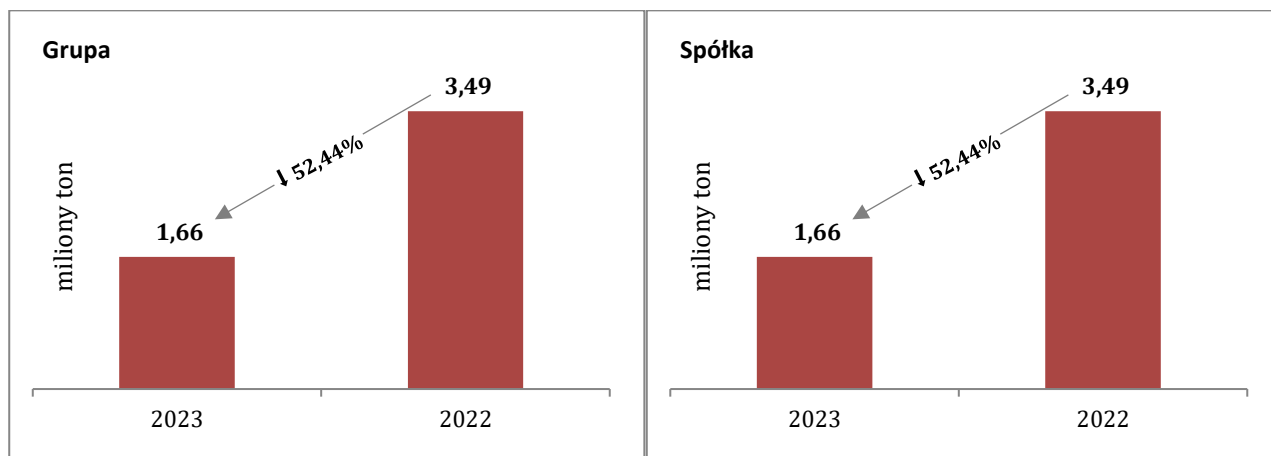
Wykres 12: Średnie ceny zakupu pozwoleń do emisji CO₂*(EUA)

* Średnia cena liczona jako koszty zakupu EUA za dany okres podzielone przez wolumen emisji CO₂.

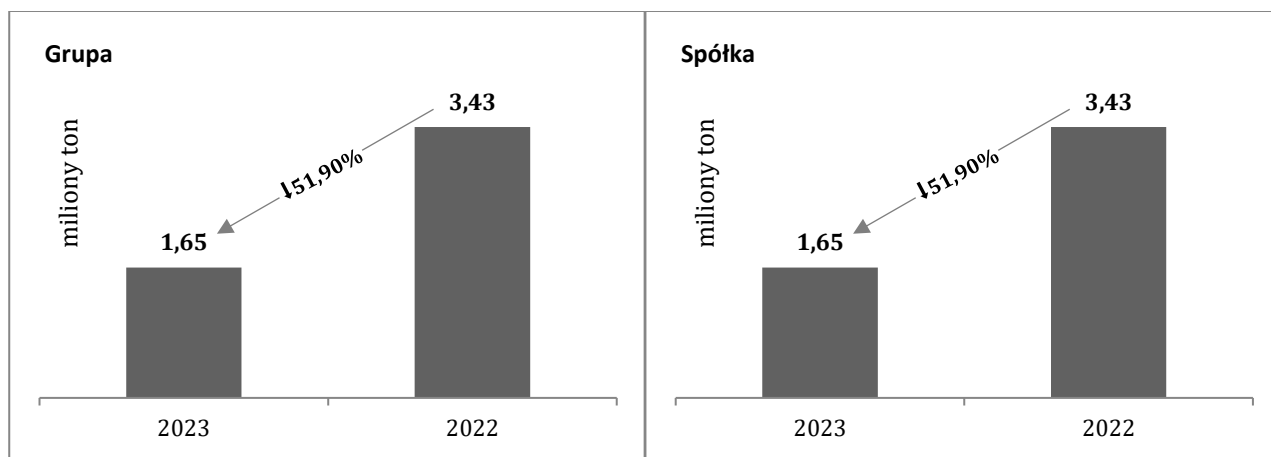
Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 13: Zużycie węgla brunatnego

Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 14: Emisja CO₂ ze spalania paliw nieodnawialnych w procesie produkcji energii elektrycznej

Źródło: dane wewnętrzne

Koszt własny sprzedaży w 2023 roku z działalności kontynuowanej i zaniechanej wyniósł 2 605 794 tysiące złotych i w stosunku do poniesionego w 2022 roku zmniejszył się o 1 107 392 tysiące złotych, tj. o 29,82%. Na zmniejszenie kosztu własnego w największym stopniu wpłynęło zmniejszenie wartości sprzedanych towarów i materiałów związane z mniejszą ilością zakupionej energii elektrycznej przeznaczonej do obrotu, a także niższe koszty emisji dwutlenku węgla za sprawą niższego wolumenu emisji w wyniku zmniejszenia produkcji energii elektrycznej, a także niższe koszty zużycia materiałów, usług obcych i świadczeń pracowniczych. Na zwiększenie kosztu własnego wpłynęła wprowadzona w 2023 roku opłata na fundusz wypłaty różnicy ceny zewidencjonowana w pozycji „podatki i opłaty w wyłączeniu podatku akcyzowego”.

Pozostałe przychody operacyjne z działalności kontynuowanej i zaniechanej w 2023 roku wyniosły 71 913 tysięcy złotych i były wyższe o 30 161 tysięcy złotych od uzyskanych w analogicznym okresie ubiegłego roku. Na wzrost przychodów głównie wpłynął zysk zrealizowany na sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych oraz rozwiązanie rezerwy na likwidację środków trwałych w elektrowniach.

Koszty sprzedaży z działalności kontynuowanej i zaniechanej w 2023 roku wyniosły 7 764 tysiące złotych i były niższe o 6 612 tysięcy złotych od poniesionych w analogicznym okresie ubiegłego roku w wyniku braku od drugiego półrocza obrotów energią elektryczną realizowanych wcześniej w segmencie sprzedaży.

Koszty ogólnego zarządu z działalności kontynuowanej i zaniechanej w 2023 roku wyniosły 162 392 tysiące złotych i były wyższe od poniesionych w ubiegłym roku o 10 419 tysięcy złotych, tj. o 6,86%. Wzrost kosztów zarządu jest efektem zakończenia eksploatacji w 2023 roku dwóch odkrywek węgla brunatnego i rozpoczęcia od tego momentu ewidencji kosztów rekultywacji w pozycji kosztów ogólnego zarządu.

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 5: Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat (z działalności kontynuowanej i zaniechanej razem)

	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2023 roku	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku	tysiące złotych zmiana	% dynamika
<i>Działalność kontynuowana i zaniechana razem</i>				
Przychody ze sprzedaży	3 865 003	4 200 235	(335 232)	(7,98)
Koszt własny sprzedaży	(2 605 794)	(3 713 186)	1 107 392	(29,82)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	1 259 209	487 049	772 160	158,54
Pozostałe przychody operacyjne	71 913	41 752	30 161	72,24
Koszty sprzedaży	(7 764)	(14 376)	6 612	(45,99)
Koszty ogólnego zarządu	(162 393)	(151 973)	(10 420)	6,86
Pozostałe koszty operacyjne	(501 809)	(11 174)	(490 635)	4 390,86
Udział w zysku (stracie) jednostek stowarzyszonych wycenionych metodą praw własności	29 239	-	29 239	-
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	688 396	351 278	337 118	95,97
Przychody finansowe	65 973	56 639	9 334	16,48
Koszty finansowe	(134 751)	(89 849)	(44 902)	49,97
Zysk (strata) brutto	838 910	318 068	520 842	163,75
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	(116 251)	(102 688)	(13 563)	13,21
Zysk (strata) netto	722 659	215 380	507 279	235,53
EBITDA*	728 384	391 271	337 113	86,16

* Spółka definiuje i oblicza EBITDA jako zysk (stratę) z działalności operacyjnej (obliczonej jako zysk (strata) netto za rok obrotowy skorygowany o (i) podatek dochodowy (obciążenie podatkowe), (ii) przychody finansowe oraz (iii) koszty finansowe) skorygowany o amortyzację (wykazaną w rachunku zysków i strat) oraz odpisy aktualizujące wartość środków trwałych, aktywów niematerialnych oraz aktywów górniczych.

Tabela 6: Skonsolidowane koszty według rodzajów

	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2023 roku	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku	tysiące złotych zmiana	% dynamika
Amortyzacja	37 807	49 484	(11 677)	(23,60)
Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych i aktywów górniczych	2 181	(9 491)	11 672	(122,98)
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	4 124	6 550	(2 426)	(37,04)
Zużycie materiałów	486 663	579 766	(93 103)	(16,06)
Usługi obce	94 371	144 428	(50 057)	(34,66)
Podatki i opłaty z wyłączeniem podatku akcyzowego	260 179	135 846	124 333	91,52
Koszty emisji CO ₂	607 662	1 074 838	(467 176)	(43,46)
Koszty świadczeń pracowniczych	379 443	397 281	(17 838)	(4,49)
Pozostałe koszty rodzajowe	45 980	18 162	27 818	153,17
Wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz sprzedanej energii zakupionej z obrotu	1 090 863	1 528 020	(437 157)	(28,61)
Koszty wg rodzajów razem, z tego:	3 009 273	3 924 884	(915 611)	(23,33)
Koszty wg rodzajów działalności zaniechanej	758 227	1 376 781	(618 554)	(44,93)
Koszty wg rodzajów działalności kontynuowanej	2 251 046	2 548 103	(297 057)	(11,66)

Pozostałe koszty operacyjne z działalności kontynuowanej i zaniechanej w 2023 roku wyniosły 501 809 tysięcy złotych i wzrosły w stosunku do poprzedniego roku o 490 635 tysięcy złotych, tj. 4 390,86%. Głównym czynnikiem wpływającym na wzrost kosztów było zwiększenie rezerwy na rekultywację terenów górniczych.

Grupa ZE PAK SA w 2023 roku zrealizowała na działalności operacyjnej zysk w wysokości 688 396 tysięcy złotych.

W 2023 roku na osiągnięte wyniki pozytywnie w wysokości 150 514 tysięcy złotych wpłynął dodatni wynik działalności finansowej. Wpływ działalności finansowej w analogicznym okresie ubiegłego roku obniżył wynik o 33 210 tysięcy złotych.

W 2023 roku Grupa zrealizowała zysk brutto w wysokości 838 910 tysięcy złotych. Na poziomie netto zysk w 2023 roku wyniósł 722 659 tysięcy złotych

Jednostkowy rachunek zysków i strat

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2023 roku wyniosły 3 215 623 tysiące złotych i w stosunku do 2022 roku wzrosły o 425 889 tysięcy złotych, tj. o 15,27%.

Na wzrost przychodów w największym stopniu wpłynęło zwiększenie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej, za sprawą zrealizowanej średniej ceny wyższej o 128,37% i pomimo zanotowanego w wysokości 53,00% łącznego spadku wolumenu jej sprzedaży. Przy czym dla energii elektrycznej z własnej produkcji odnotowano spadek sprzedaży o 60,70% a dla energii zakupionej o 25,29%. Spadek produkcji dotyczył jednostek węglowych oraz biomasowych w związku ze sprzedażą w lipcu 2022 roku elektrowni Konin do spółki PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o. (w 2023 roku w ZE PAK nie realizowano sprzedaży energii elektrycznej z biomasy, natomiast w 2022 roku sprzedaż miała miejsce tylko w pierwszym półroczu).

Wolumeny produkcji netto poszczególnych elektrowni Spółki przedstawia Wykres 1.

W 2023 roku przychody z rynku mocy wyniosły 167 481 tysięcy złotych i w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego zwiększyły się o 7 473 tysiące złotych, tj. o 4,67%. Za większe przychody odpowiadają wyższa cena zakontraktowana dla 2023 roku, jak i większy przychód zrealizowany w ramach rynku wtórnego.

Przychody ze sprzedaży ciepła w Spółce w 2023 roku wyniosły 18 572 tysiące złotych i były niższe od uzyskanych w 2022 roku o 16 508 tysięcy złotych, tj. o 47,06%. Wykazany spadek przychodów ze sprzedaży ciepła w 2023 roku jest następstwem przeniesienia realizacji sprzedaży ciepła dla miasta Konin od lipca 2022 roku do spółki PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o.

Tabela 7: Zestawienie przychodów ze sprzedaży

	<i>tysiące złotych</i> <i>okres 12 miesięcy</i> <i>zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2023</i> <i>roku</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>okres 12 miesięcy</i> <i>zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2022</i> <i>roku</i> <i>(przekształcone)</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>zmiana</i>	<i>%</i> <i>dynamika</i>
Przychody ze sprzedaży dóbr usług, w tym:	3 085 499	2 633 333	452 166	17,17
– przychody ze sprzedaży energii elektrycznej własnej	1 689 793	1 684 039	5 754	0,34
– przychody ze sprzedaży energii elektrycznej zakupionej	840 764	683 668	157 096	22,98
– przychody z Rynku Mocy	167 481	160 008	7 473	4,67
– przychody ze sprzedaży energii cieplnej	18 572	35 080	(16 508)	(47,06)
– przychody ze sprzedaży pozostałych towarów	313 391	24 353	289 038	1 186,87
– przychody ze sprzedaży usług	55 498	46 185	9 313	20,16
Inne przychody, w tym:	130 124	156 401	(26 277)	(16,80)
– prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii	(381)	28 724	(29 105)	(101,33)
– rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	130 505	127 678	2 827	2,21
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	3 215 623	2 789 734	425 889	15,27

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

W związku z przeniesieniem od drugiego półrocza 2022 roku wytwarzania praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii do spółki PAK – PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o. w 2023 roku w ZE PAK SA zostały sprzedane ostatnie pozostałe prawa będące własnością Spółki. Wartość ujemna w przychodach jest efektem zrealizowania niższej ceny ich sprzedaży w stosunku do ich wartości przyjętej na koniec 2022 roku.

Przychody z tytułu rozwiązania KDT (rozwiązania umowy długoterminowej sprzedaży mocy i energii elektrycznej) w 2023 roku zwiększyły się o 2 827 tysięcy złotych, tj. o 2,21% w wyniku zrealizowania niższej marży na produkcji z bloku 9.

Spółka uzyskała wyższe przychody ze sprzedaży usług o 9 313 tysięcy złotych, tj. o 20,16%. Główną przyczyną wzrostu przychodów było rozszerzenie zakresu usług wsparcia świadczonych przez spółkę w ramach centrum usług wspólnych dla podmiotów spoza Grupy.

Tabela 8: Wybrane pozycje rachunku zysków i strat

	<i>tysiące złotych</i> <i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia</i> <i>2023 roku</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia</i> <i>2022 roku</i> <i>(przekształcone)</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Zmiana</i>	<i>%</i> <i>Dynamika</i>
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:	3 215 623	2 789 734	425 889	15,27
– Przychody netto ze sprzedaży produktów	2 061 468	2 081 713	(20 245)	(0,97)
– Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	1 154 155	708 021	446 134	63,01
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:	2 551 053	2 493 348	57 705	2,31
– Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	1 901 531	1 989 172	(87 641)	(4,41)
– Wartość sprzedanych towarów i materiałów	649 522	504 176	145 346	28,83
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	664 570	296 386	368 184	124,22
Koszty sprzedaży	1 154	1 692	(538)	(31,80)
Koszty ogólnego zarządu	64 819	55 831	8 988	16,10
Zysk (strata) ze sprzedaży	598 597	238 863	359 734	150,60
Pozostałe przychody operacyjne	75 722	391 514	(315 792)	(80,66)
Pozostałe koszty operacyjne	20 087	11 502	8 585	74,64
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	654 232	618 875	35 357	5,71
Przychody finansowe	60 347	30 179	30 168	99,96
Koszty finansowe	50 107	16 801	33 306	198,24
Zysk (strata) brutto	664 472	632 253	32 219	5,10
Podatek dochodowy	80 060	88 676	(8 616)	(9,72)
Zysk (strata) netto	584 412	543 577	40 835	7,51

Koszt wytworzenia sprzedanych produktów w 2023 roku wyniósł 1 901 531 tysięcy złotych i w stosunku do 2022 roku zmniejszył się o 87 641 tysięcy złotych, tj. o 4,41%. Na zmniejszenie kosztu głównie wpłynęły niższe ceny uprawnień do emisji CO₂, przy jednoczesnym obniżeniu kosztów amortyzacji i korzystania z usług obcych, a na zwiększenie wpłynęły wyższe koszty zakupu węgla.

Wartość sprzedanych towarów i materiałów w 2023 roku wyniosła 649 522 tysiące złotych i była wyższa w porównaniu do poprzedniego roku o 145 346 tysiące złotych, tj. o 28,83% w rezultacie wyższej ceny zakupu, pomimo niższego wolumenu energii zakupionej.

Koszty sprzedaży w 2023 roku wyniosły 1154 tysiące złotych i były niższe w stosunku do poprzedniego roku o 538 tysięcy złotych, tj. o 31,80% w wyniku mniejszego wolumenu obrotu energią elektryczną oraz mniejszej sprzedaży do odbiorców końcowych i będących rezultatem tych zdarzeń mniejszych obowiązkowych obciążeń.

Koszty ogólnego zarządu w 2023 roku wyniosły 64 819 tysięcy złotych i były wyższe od poniesionych w roku poprzednim o 8 988 tysiące złotych, tj. o 16,10%.

Szczegółowe analityczne ujęcie kosztów zawiera Tabela 9.

Pozostałe przychody operacyjne w 2023 roku wyniosły 75 722 tysięcy złotych i były niższe od ubiegłorocznych o 315 792 tysiące złotych, tj. o 80,66%. Niższe przychody w 2023 roku głównie wynikają z faktu zrealizowania w 2022 roku zysku na sprzedaży ZCP Elektrownia Konin oraz dodatkowych przychodów z likwidacji majątku elektrowni Adamów.

Pozostałe koszty operacyjne w 2023 roku wyniosły 20 087 tysięcy złotych i w stosunku do roku ubiegłego zwiększyły się o 8 585 tysięcy złotych, tj. o 74,64%.

W 2023 roku zanotowano zysk na działalności operacyjnej w wysokości 654 232 tysięcy złotych.

Przychody finansowe w 2023 roku wyniosły 60 347 tysięcy złotych i były wyższe od zanotowanych w roku poprzednim o 30 168 tysięcy złotych, tj. o 99,96%. Na zwiększenie przychodów finansowych wpłynęły głównie wyższe o 34 774 tysiące złotych otrzymane przychody z odsetek.

Koszty finansowe w 2023 roku wyniosły 50 107 tysięcy złotych i były wyższe od ubiegłorocznych o 33 306 tysięcy złotych, tj. 198,24%. Na wyższy poziom kosztów wpłynęło wyższe o 34 558 tysięcy złotych zrealizowane ujemne saldo różnic kursowe.

W 2023 roku Spółka zrealizowała zysk netto w wysokości 584 412 tysięcy złotych.

Tabela 9: Koszty wg rodzajów

	<i>tysiące złotych</i> <i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia</i> <i>2023 roku</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia</i> <i>2022 roku</i> <i>(przekształcone)</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Zmiana</i>	<i>%</i> <i>Dynamika</i>
Amortyzacja	1 952	13 380	(11 428)	(85,41)
Zużycie materiałów i energii	971 878	659 065	312 813	47,46
Usługi obce	115 229	136 152	(20 923)	(15,37)
Podatki i opłaty, w tym:	757 456	1 112 642	(355 186)	(31,92)
– podatek akcyzowy	40	39	1	2,56
– koszty emisji CO ₂	607 662	1 074 838	(467 176)	(43,46)
Wynagrodzenia	93 368	99 177	(5 809)	(5,86)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	21 358	23 162	(1 804)	(7,79)
Pozostałe koszty rodzajowe	8 490	12 653	(4 163)	(32,90)
Koszty wg rodzajów	1 969 731	2 056 231	(86 500)	(4,21)

Jednostkowy bilans

Suma bilansowa Spółki na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosła 2 842 621 tysięcy złotych i w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2022 roku zwiększyła się o 57 582 tysiące złotych, tj. o 2,07%.

Aktywa trwałe zwiększyły się o 1 104 968 tysięcy złotych do kwoty 1 883 371 tysięcy złotych, tj. o 141,95%. Największe wzrosty wystąpiły w pozycjach:

- wartości niematerialnych i prawnych, które zwiększyły się o 581 021 tysięcy złotych w wyniku zrealizowania nabycia uprawnień do emisji dwutlenku węgla;
- inwestycji długoterminowych głównie za sprawą podwyższenia wartości udziałów w PAK CCGT sp. z o.o. o kwotę 478 788 tysięcy złotych i nabycia udziałów w PAK Serwis sp. z o.o. za kwotę 34 643 tysięcy złotych oraz zwiększenia salda udzielonych pożyczek o kwotę 138 955 tysięcy złotych w wyniku udzielenia pożyczek PAK CCGT sp. z o.o., kapitalizacji odsetek oraz otrzymania spłaty pożyczki udzielonej PAK – Volt SA wraz z odsetkami.

Aktywa obrotowe zmniejszyły się o 1 047 386 tysięcy złotych, tj. o 52,20%. Na koniec 2023 roku największe zmiany wystąpiły w pozycji środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych, które zmniejszyły się do kwoty 222 290 tysięcy złotych, czyli o 996 812 tysięcy złotych oraz w pozycji należności, które wzrosły o 227 551 tysięcy złotych za sprawą zwiększenia poziomu należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z tytułu podatku VAT.

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 10: Wybrane pozycje jednostkowych aktywów

	tysiące złotych 31 grudnia 2023 roku	tysiące złotych 31 grudnia 2022 roku (dane przekształcone)	tysiące złotych Zmiana	% Dynamika
Aktywa trwałe	1 883 371	778 403	1 104 968	141,95
Wartości niematerialne i prawne	583 441	2 420	581 021	24 009,13
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	23 189	39 281	(16 092)	(40,97)
1. Środki trwałe	5 973	5 952	21	0,35
2. Środki trwałe w budowie	7 460	15 661	(8 201)	(52,37)
3. Zaliczki na środki trwałe w budowie	9 756	17 668	(7 912)	(44,78)
Należności długoterminowe	-	-	-	-
Inwestycje długoterminowe	1 270 397	729 581	540 816	74,13
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	6 344	7 121	(777)	(10,91)
Aktywa obrotowe	959 250	2 006 636	(1 047 386)	(52,20)
Zapasy, w tym:	17 008	14 220	2 788	19,61
1. Materiały	17 007	11 841	5 166	43,63
2. Towary	-	2 378	(2 378)	(100,00)
3. Zaliczki na dostawy	1	1	-	-
Należności krótkoterminowe	715 483	487 932	227 551	46,64
Inwestycje krótkoterminowe	223 360	1 500 601	(1 277 241)	(85,12)
1. Krótkoterminowe aktywa finansowe, w tym:	223 360	1 500 601	(1 277 241)	(85,12)
– w jednostkach powiązanych	1 070	281 499	(280 429)	(99,62)
– w pozostałych jednostkach	-	-	-	-
– środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	222 290	1 219 102	(996 812)	(81,77)
2. Inne inwestycje krótkoterminowe	-	-	-	-
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3 399	3 883	(484)	(12,46)
Należne wpłaty na kapitał podstawowy	-	-	-	-
Udziały (akcje) własne	-	-	-	-
Aktywa razem	2 842 621	2 785 039	57 582	2,07

Kapitały własne na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosły 992 833 tysiące złotych, w porównaniu do zakończenia 2022 roku zwiększyły się o 584 419 tysięcy złotych, tj. o 41,49%, co jest rezultatem zrealizowanego zysku netto za 2023 rok.

Poziom rezerw na koniec 2023 roku wyniósł 705 190 tysięcy złotych i był niższy w porównaniu do stanu poprzedniego roku o 563 415 tysięcy złotych, tj. o 44,41%, głównie za sprawą zmniejszenia w pozycji rezerwy na umorzenie uprawnień do emisji dwutlenku węgla w związku ze zrealizowaną mniejszą emisją o blisko 52% w porównaniu z poprzednim rokiem.

W 2023 roku poziom zobowiązań długoterminowych nie uległ zmianie, natomiast zobowiązania krótkoterminowe na koniec 2023 roku w stosunku do końca 2022 roku zwiększyły się o 36 124 tysiące złotych, tj. o 33,82%. Największy wzrost zobowiązań dotyczył pozycji zobowiązań z tytułu dostaw i usług, które zwiększyły się o 48 310 tysięcy złotych.

Tabela 11: Wybrane pozycje jednostkowych pasywów

	tysiące złotych 31 grudnia 2023 roku	tysiące złotych 31 grudnia 2022 roku (dane przekształcone)	tysiące złotych Zmiana	% Dynamika
Kapitał własny	1 992 833	1 408 414	584 419	41,49
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	-	-
Kapitał zapasowy	1 769 188	1 766 996	2 192	0,12
Kapitał z aktualizacji wyceny	6 274	8 466	(2 192)	(25,89)
Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	3 472	3 472	-	-
Zysk (strata) z lat ubiegłych	(472 160)	(1 015 744)	543 584	(53,52)

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Zysk (strata) netto	584 412	543 577	40 835	7,51
Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	-	-	-	-
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	849 788	1 376 625	(526 837)	(38,27)
Rezerwy na zobowiązania	705 190	1 268 605	(563 415)	(44,41)
1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-	-
2. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	27 455	20 095	7 360	36,63
3. Pozostałe rezerwy	677 735	1 248 510	(570 775)	(45,72)
Zobowiązania długoterminowe	129	129	-	-
1. Wobec jednostek powiązanych	-	-	-	-
2. Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-	-	-
3. Wobec pozostałych jednostek, w tym:	129	129	-	-
– kredyty i pożyczki	-	-	-	-
– inne zobowiązania finansowe	-	-	-	-
– inne	129	129	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	142 809	106 685	36 124	33,86
1. Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	7 960	18 141	(10 181)	(56,12)
2. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-	-	-
3. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek, w tym:	130 898	84 602	46 677	55,17
– kredyty i pożyczki	-	-	-	-
– inne zobowiązania finansowe	-	-	-	-
– z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	97 707	42 624	55 464	130,12
– z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	24 776	27 770	(2 994)	(10,78)
– z tytułu wynagrodzeń	4 206	4 666	(460)	(9,86)
– inne	4 209	9 535	(5 326)	(55,86)
4. Fundusze specjalne	3 570	3 942	(372)	(9,44)
Rozliczenia międzyokresowe	1 660	1 206	454	37,65
Pasywa razem	2 842 621	2 785 039	57 582	2,07

Jednostkowy rachunek przepływów pieniężnych

Spółka w 2023 roku zrealizowała ujemne saldo przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej w wysokości 815 175 tysięcy złotych, które w porównaniu z poprzednim rokiem było niższe o 1 451 836 tysięcy złotych. Do zmniejszenia poziomu środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej w największym stopniu przyczyniło się zwiększenie poziomu należności w trakcie roku, podczas gdy w ubiegłym roku zmiana stanu należności zadziałała pozytywnie, oraz wyższa w 2023 roku wartość zrealizowanych wydatków na wykupienie uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

W 2023 roku w ramach działalności inwestycyjnej wydatki inwestycyjne były o 187 256 tysięcy złotych wyższe od wpływów. Na zrealizowane wpływy złożyły się spłaty udzielonych pożyczek wraz z odsetkami, wpływy ze zbycia aktywów finansowych oraz otrzymane dywidendy. Wydatki to przede wszystkim nabycie udziałów w spółkach zależnych PAK CCGT sp. z o.o., PAK Serwis sp. z o.o. i PGE PAK Energia Jądrowa SA oraz udzielone pożyczki PAK CCGT na realizację programu inwestycyjnego.

Na operacje pieniężne w ramach działalności finansowej w 2023 roku złożyły się jedynie wydatki odsetkowe, które wyniosły 268 tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Środki pieniężne w ciągu 2023 roku zmniejszyły się o 1 002 699 tysięcy złotych i na koniec roku wyniosły 219 581 tysięcy złotych.

Tabela 12: Wybrane pozycje jednostkowego rachunku przepływów pieniężnych

	<i>tysiące złotych</i> <i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia</i> <i>2023 roku</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia</i> <i>2022 roku</i> <i>(dane przekształcone)</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Zmiana</i>	<i>%</i> <i>Dynamika</i>
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk (strata) netto	584 412	543 577	40 835	7,51
Korekty razem	(1 399 587)	93 084	(1 492 671)	(1 603,57)
1. Amortyzacja	1 952	13 380	(11 428)	(85,41)
2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	(5 887)	3 217	(9 104)	(283,00)
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	(27 618)	(5 067)	(22 551)	445,06
4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	(37 955)	(403 643)	365 688	(90,60)
5. Zmiana stanu rezerw	590 099	1 153 650	(563 551)	(48,85)
6. Zmiana stanu zapasów	(2 787)	43 005	(45 792)	(106,48)
7. Zmiana stanu należności	(263 731)	847 233	(1 110 964)	(131,13)
8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	43 398	(233 335)	276 733	(118,60)
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	1 344	(7 904)	9 248	(117,00)
10. Inne korekty	(1 698 402)	(1 317 452)	(380 950)	28,92
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(815 175)	636 661	(1 451 836)	(228,04)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Wpływy	572 445	540 068	32 377	5,99
1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	66 837	499 266	(432 429)	(86,61)
2. Z aktywów finansowych, w tym:	505 608	40 802	464 806	1 139,17
– w jednostkach powiązanych	505 590	40 580	465 010	1 145,91
– w pozostałych jednostkach, w tym:	18	222	(204)	(91,89)
dywidendy i udziały w zyskach	18	222	(204)	(91,89)
Wydatki	759 701	396 474	363 227	91,61
1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	21 954	71 083	(49 129)	(69,11)
2. Na aktywa finansowe, w tym:	737 747	325 391	412 356	126,73
– w jednostkach powiązanych	737 747	325 391	412 356	126,73
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(187 256)	143 594	(330 850)	(230,41)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej				
Wpływy	0	38 466	(38 466)	(100,00)
1. Kredyty i pożyczki	0	38 466	(38 466)	(100,00)
Wydatki	268	8 347	(8 079)	(96,79)
1. Spłaty kredytów i pożyczek	0	4 571	(4 571)	(100,00)
2. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	0	475	(475)	(100,00)
3. Odsetki	268	3 301	(3 033)	(91,88)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(268)	30 119	(30 387)	(100,89)

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Przepływy pieniężne netto razem	(1 002 699)	810 374	(1 813 073)	(223,73)
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:				
zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(996 812)	807 157	(1 803 969)	(223,50)
	5 887	3 217	2 670	83,00
Środki pieniężne na początek okresu	1 222 280	411 906	810 374	196,74
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	219 581	1 222 280	(1 002 699)	(82,04)
o ograniczonej możliwości dysponowania	6 972	7 171	(199)	(2,78)

Jednostkowe wskaźniki finansowe

Zrealizowany w 2023 roku zarówno skonsolidowany, jak i jednostkowy zysk netto spowodował, że wszystkie wskaźniki rentowności zanotowały wartości dodatnie.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia na koniec 2023 roku uległ zmniejszeniu, co oznacza, że poziom rezerw i zobowiązań zmniejszył się w stosunku do sumy bilansowej.

Wartość wskaźnika bieżącej płynności, informuje o stopniu pokrycia zobowiązań i rezerw krótkoterminowych, w tym rezerw związanych z uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla przez aktywa obrotowe i wartość nabytych uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Wartości wskaźników dla Grupy i Spółki są powyżej jedności co oznacza, że na koniec 2023 roku sytuacja płynnościowa w Grupie i Spółce jest stabilna.

Tabela 13: Jednostkowe wskaźniki

		2023	2022 (dane przekształcone)	Zmiana	Dynamika
ROE	%	29,33	38,59	(9,26)	(24,00)
ROA	%	20,56	19,52	1,04	5,33
Rentowność sprzedaży netto	%	18,17	19,48	(1,31)	(6,72)
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	x razy	0,30	0,49	(0,19)	(38,78)
Wskaźnik płynności bieżącej	x razy	1,24	1,57	(0,33)	(21,02)

5.3. Istotne pozycje pozabilansowe

Opis istotnych pozycji pozabilansowych został przedstawiony w nocie 33, 34 i 35 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2023 rok.

5.4. Przewidywana sytuacja finansowa

Wyniki finansowe osiągnięte w 2023 roku zarówno na poziomie EBITDA, jak i zysku netto są zdecydowanie lepsze niż osiągnięte rok wcześniej. W przypadku wyniku netto wzrost rok do roku wyniósł 235,35%, natomiast w przypadku wyniku na poziomie EBITDA wzrost rok do roku wyniósł 86,16%. Należy wziąć pod uwagę, że porównywalność wyników jest ograniczona ze względu na zaistniałe w trakcie roku zdarzenia jednorazowe, w tym przede wszystkim związane z przeszacowaniem wartości rezerwy rekultywacyjnej dotyczącej odkrywek węgla brunatnego oraz zdarzenia związane z utratą kontroli nad spółką PAK – Polska Czysta Energia sp. z o.o.

W 2023 roku obserwowano kontynuację poprawy sytuacji płynnościowej Spółki i Grupy. Potwierdzeniem poprawy sytuacji płynnościowej jest wzrost wartości wskaźnika bieżącej płynności z poziomu 1,20 na koniec 2022 roku do 1,82 na koniec 2023 roku. Spółka nie zakłada zagrożenia płynności w dającej się przewidzieć przyszłości.

Spółka i Grupa nadal zakładają stosunkowo wysokie nakłady inwestycyjne związane z kontynuacją realizacji zaplanowanych projektów inwestycyjnych, o których więcej można przeczytać w punkcie 3.3 „Realizacja programu inwestycyjnego”.

5.5. Charakterystyka czynników mających wpływ na bieżące i przyszłe wyniki finansowe

Wyniki finansowe Grupy jako podmiotu skoncentrowanego na działalności w zakresie wytwarzania i sprzedaży produkowanej energii elektrycznej na wolnym rynku hurtowym, w pełni podlegają i są uzależnione od zachowania się innych uczestników tego rynku, którzy w większym lub mniejszym stopniu, w zależności od posiadanego udziału w rynku, wpływają na poziom kształtowanych cen. Zachowania rynkowe uczestników hurtowego rynku energii stymulowane są z kolei działaniami legislacyjnymi w obszarze szeroko rozumianej polityki energetycznej, prowadzonej zarówno na szczeblu krajowym, unijnym, ale i na szczeblu gospodarki globalnej.

W 2019 roku uchwalono pakiet regulacji pod nazwą „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” (Pakiet Zimowy), który zasadniczo wpływa na ustawodawstwo krajowe w sektorze energetycznym. Wejście w życie tych regulacji, a w szczególności rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 roku w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (tzw. „Rozporządzenia Rynkowego”) jest bardzo istotne z punktu widzenia polskiego rynku mocy. Przepisy wyżej wspomnianego Rozporządzenia Rynkowego od 1 lipca 2025 roku wykluczają ze wsparcia instalacje emitujące powyżej 550g CO₂/kWh podczas produkcji energii elektrycznej z paliw kopalnych, które zaczęły wytwarzanie przed wejściem w życie Rozporządzenia Rynkowego, jednakże, jednostki wytwórcze, które rozpoczęły działalność komercyjną przed 4 lipca 2019 roku i nie spełniają limitu emisji będą miały możliwość udziału w rynku wtórnym, umożliwiając rezerwację dla kontraktów wieloletnich zawartych do końca 2019 roku. Przez wzgląd na globalną sytuację na rynku energii elektrycznej, do której przyczyniła się zarówno pandemia COVID-19, jak i wojna Rosji z Ukrainą, co w efekcie spowodowało, że ceny energii odnotowały w drugiej połowie 2022 roku bezprecedensowe poziomy i ogromną zmienność, co negatywnie wpłynęło na budżety gospodarstw domowych, a szerzej na całą gospodarkę w UE. Dlatego też jeszcze w drugiej połowie 2022 roku w ramach interwencji na rynku, zarówno na szczeblu unijnym jak i na szczeblu krajowym, przyjęto szereg nadzwyczajnych aktów prawnych, które miały na celu wpłynięcie na obniżenie cen energii. Mając na uwadze cele długofalowe, Komisja Europejska została wezwana przez Parlament Europejski do szybkich prac nad reformą strukturalną rynku energii. W dniu 14 marca 2023 roku Komisja Europejska przedstawiła projekt reformy rynku energii powszechnie znany jako reforma EMD (Electricity Market Design), który ma na celu poprawę struktury unijnego rynku energii elektrycznej a także ochrony unii Europejskiej przed manipulacją na hurtowym rynku energii. Reforma EMD to w istocie pakiet rozporządzeń wykonawczych zmieniających przede wszystkim tak zwane „rozporządzenie rynkowe” oraz rozporządzenie REMIT (nadanie kompetencji ACER w zakresie przeprowadzania kontroli stosowania rozporządzenia analogicznych do kompetencji posiadanych przez URE).

Oprócz wyżej opisanej reformy europejskiego rynku energii elektrycznej, oceniając otoczenie rynkowe i regulacyjne producenta i sprzedawcy energii elektrycznej, należy brać pod uwagę kilka zjawisk szczególnie istotnych w ostatnim roku, których skutki mogą wpływać również na wyniki Grupy w przyszłości:

- wzrosty cen surowców energetycznych jako długofalowy skutek pandemii COVID19 oraz wojny Rosji z Ukrainą i związane z tym nadzwyczajne rozwiązania legislacyjne mające na celu ograniczenie skutków wysokich cen na rynku energii, gazu i ciepła dla odbiorców,
- prace nad osiągnięciem przez Unię Europejską neutralności klimatycznej (podnoszenie celów redukcyjnych),
- przyrost mocy w KSE w segmencie OZE, w szczególności intensywny przyrost instalacji fotowoltaicznych,
- planowane wejście w życie w dniu 14 czerwca 2024 roku reformy rynku bilansującego.

Grupa ZE PAK SA generuje większość przychodów z wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, dlatego cena, za jaką sprzedaje energię elektryczną, jest bardzo istotna dla wyników jej działalności. Analizując bieżące trendy rynkowe w kontekście poziomu cen energii elektrycznej na hurtowych rynkach energii, przyjrzeć należy się przede wszystkim cenom notowanym na Towarowej Giełdzie Energii SA („TGE”). Czynniki wpływające w sposób istotny na poziom notowań giełdowych na rynku SPOT (RDNiB TGE), to głównie: wielkość generacji wiatrowej, stan rezerwy w systemie KSE, wielkość zdolności przesyłowych udostępnianych do wymiany transgranicznej oraz stan zakontraktowania odbiorców na rynku terminowym energii elektrycznej. W ostatnich trzech latach istotności nabiera kolejny czynnik a mianowicie warunki słoneczne, które ze względu na znaczący i dynamiczny przyrost mocy zainstalowanych w technologii fotowoltaicznej wpływają na ceny energii zwłaszcza w okresie wiosenno-letnim.

Wolumen obrotu energią elektryczną na TGE wyniósł w 2023 roku 147 462 826 MWh, co oznacza wzrost o 4,3% w stosunku do 2022 roku⁵ (141 371 527 MWh) w tym zanotowano 22,2% spadku obrotów na rynku terminowym i 91,4% wzrostu obrotów na rynku spotowym. Średnioważona cena kontraktu typu „BASE” (tzw. „pasma”, czyli dostawa stałej ilości energii w określonej jednostce czasu) na Rynku Dnia Następnego TGE ukształtowała się w 2023 roku na poziomie 533,62zł/MWh, co oznacza spadek o 262,55,00 zł/MWh, tj. prawie o 33% względem analogicznej ceny z 2022 roku

⁵ Informacja TGE ze strony www.tge.pl

(796,17zł/MWh). Z kolei na rynku terminowym „RTT” średnioważona cena kontraktu rocznego z dostawą pasmową w roku 2024 (BASE_Y-24) wyniosła w całym 2023 roku 642,19 zł/MWh, co oznacza spadek o 467,85 zł/MWh, tj. o 42,1% w stosunku do ceny z notowań kontraktu BASE_Y-23 w roku 2022 (1 110,04 zł/MWh). Znaczący spadek średniorocznej ceny kontraktu rocznego BASE_Y-24 powiązać można z wprowadzeniem rozwiązań nierynkowych (administracyjnych) mających na celu złagodzenie sytuacji wzrostu cen energii i gazu spowodowanych wojną Rosji z Ukrainą .

Cena uprawnień do emisji CO₂ („EUA”), które emitent zobowiązany jest umorzyć w ilości odpowiadającej wielkości emisji CO₂ do atmosfery, jest obecnie czynnikiem, który w największym stopniu decyduje o konkurencyjności przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w oparciu o węgiel brunatny, obok kosztów węgla i paliw pomocniczych. Ilość potrzebnych Grupie uprawnień musi zostać zakupiona na rynku. Poziom cen, po jakich Grupa nabywa uprawnienia do emisji CO₂ miał w poprzednich latach i w dalszym ciągu będzie miał istotne znaczenie dla przyszłych wyników finansowych Grupy, tak długo jak Grupa będzie produkowała energię z węgla brunatnego lub gazu. Należy racjonalnie zakładać, że wobec planów wygaszania produkcji węglowej wpływ ten w długim terminie powinien maleć. Rynek Uprawnień do emisji CO₂ to rynek, który obecnie jest najbardziej narażony na zmiany cen powodowane decyzjami politycznymi wynikającymi z kierunków trwającej od kilku lat debaty nad kształtem reformy europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), a także trwającej transformacji gospodarki. Ceny na rynku uprawnień do emisji CO₂ w 2023 roku kształtował trend spadkowy. Powodem spadku cen EUA mogło być ograniczenie zużycia energii oraz produkcji w przemyśle w EU ETS, a także większe wykorzystanie energii z OZE względem paliw kopalnych. Ceny EUA na początku 2023 roku, w miesiącu styczniu i lutym, odnotowały wzrost cen do poziomu 100 EUR na rynku terminowym. W kolejnych miesiącach rynek spadał osiągając 80 euro na koniec maja 2023 roku. Czerwiec przyniósł odbicie rynku do ceny EUA do około 90 euro, by w kolejnych miesiącach pozostać w trendzie spadkowym osiągając cenę około 68 euro/EUA na koniec 2023 roku. Wszelkie zmiany w otoczeniu regulacyjnym, które w założeniu mają wpływać na podniesienie kosztu emisji CO₂ będą wpływały na podniesienie kosztu produkcji energii przez węglowe jednostki wytwórcze należące do Grupy ZE PAK SA. Z uwagi na wysoki poziom kosztów zmiennych funkcjonowania jednostek węglowych, spowodowany w głównej mierze kosztami emisji CO₂, dochody generowane przez bloki węglowe nie zawsze pokrywają koszty, co w konsekwencji powoduje, że są okresy w których produkcja przestaje być ekonomicznie uzasadniona. W kontekście rynku carbon istotne są reformy systemu EU ETS w celu zapewnienia większej stabilizacji cen oraz ograniczenia spekulacji. W dniu 6 grudnia 2023 r. w Brukseli odbyły się warsztaty zorganizowane w ramach projektu Ariadne, dotyczące przyszłych cen uprawnień do emisji CO₂ w EU ETS, w których brało udział wiele ośrodków analitycznych. Eksperti byli zgodni odnośnie wyższego tempa wzrostu cen EUA, szczególnie w drugiej połowie obecnej dekady. Wpływ na wzrost może mieć publikacja 6 lutego 2024 roku zaleceń Komisji Europejskiej, która rekomenduje zredukowanie emisji gazów cieplarnianych netto o 90% do 2040 roku w stosunku do roku bazowego 1990. Obecnie zapisany jest cel w Europejskim Zielonym Ładzie o co najmniej 55% do 2030 roku. Z kolei wśród przesłanek za spadkiem cen EUA wymienić można dekarbonizację, coraz niższą rentowność produkcji energii z paliw kopalnych oraz silny wzrost mocy zainstalowanej w źródłach odnawialnych.

Kolejnym czynnikiem, który bez wątpienia będzie miał wpływ na przyszłe wyniki finansowe Grupy, jest udział jednostek wytwórczych należących do Grupy w rynku mocy. Od początku funkcjonowania Rynku Mocy ZE PAK SA bierze w nim aktywny udział. Na rok 2024 Grupa zakontraktowała 628 MW po cenie 259,87 zł/kW/rok (w tym kontrakt 40 MW OM na 17 lat dla jednostki fizycznej należącej do PAK-PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o.). W roku 2021, w wyniku postępowania aukcyjnego, przeprowadzonego na rok dostaw 2026, spółka zależna od ZE PAK SA - PAK CCGT sp. z o.o. zawarła umowę mocową na 17 lat dostaw, kontraktując 493 MW obowiązku mocowego po cenie bazowej 400,39 zł/kW/rok. Oprócz planowanych przychodów z rynku mocy zakontraktowanych na aukcyjnym rynku pierwotnym, Spółka ma możliwość osiągnięcia dodatkowych przychodów z transakcji zawieranych na wtórnym rynku mocy. Wraz z początkiem 2021 roku, kiedy rynek mocy wszedł w fazę operacyjną, w praktyce ruszył rynek wtórny, który umożliwia Spółce w zakresie wolnych niezakontraktowanych mocy, przejmowanie obowiązków mocowych od innych podmiotów. Z uwagi na przepisy prawa unijnego (Rozporządzenie rynkowe), w efekcie funkcjonowania tzw. EPS550, wsparcie dla jednostek węglowych ZE PAK w ramach pierwotnego rynku mocy (tj. aukcji na rynku mocy) począwszy od 1 lipca 2025 roku nie jest już możliwe. Ostatnia aukcja główna na pierwotnym rynku mocy, w jakiej ZE PAK mógł wziąć udział to aukcja, która przeprowadzana była na rok dostaw 2024. W pierwszej połowie 2025 roku ZE PAK będzie mógł aktywnie działać na wtórnym rynku mocy, jednak po 1 lipca 2025 roku będzie miał ograniczone możliwości kontraktacji, gdyż będzie miał możliwość przejmowania od innych podmiotów na rynku wtórnym jedynie obowiązków mocowych zakontraktowanych do 31 grudnia 2019 roku. Obecnie na szczeblu UE toczą się prace nad reformą całego rynku energetycznego EMD (electricity market design), w tym również procedowane jest przedłużenie mechanizmów wsparcia dla jednostek niespełniających limitów emisyjnych. Na tym etapie legislacyjnym trudno jest jednoznacznie określić czy te zmiany wpłyną na przyszłe wyniki finansowe ZE PAK, poprzez uzyskanie ewentualnie zwiększonych przychodów z rynku mocy na pokrycie kosztów stałych. Przy kwestiach związanych z rynkiem mocy, należy jednak zwrócić uwagę również na fakt, że rynek mocy, to nie tylko płatności dla podmiotów w nim uczestniczących, ale również określone obowiązki oraz kary finansowe dla tych, którzy nie wykonają lub w nie właściwy sposób wykonają zakontraktowany w umowie obowiązek mocowy.

W kontekście zamierzeń inwestycyjnych Grupy ZE PAK, w tym planowanej inwestycji w budowę bloku CCGT w Elektrowni Adamów i pozyskania finansowania dla tego projektu, duży walor istotności mają przyjęte przez Komisję Europejską na początku 2022 roku zmiany do aktu delegowanego taksonomii, nad którymi zintensyfikowane prace trwały w trakcie roku 2021. Przyjęte uregulowania uznają jako zrównoważone zarówno projekty gazowe jak i energetykę nuklearną. 21 listopada 2023 roku teksty dwóch aktów delegowanych do rozporządzenia (UE) 2020/852 w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje (tzw. Taksonomii UE) zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE. Grupa podejmuje działania związane z planami dotyczącymi zarówno projektu gazowego w Elektrowni Adamów, jak i potencjalnego projektu nuklearnego w Elektrowni Pątnów po zakończeniu okresu eksploatacji aktywów węglowych.

Od 2019 roku trwają intensywne prace nad reformą rynku bilansującego, dostosowującą rynek do wymagań prawa europejskiego. Zmiany wprowadzone na rynku bilansującym wprowadzane są etapowo. Z uwagi na szereg czynników zewnętrznych, harmonogram wdrażania II etapu reformy, który początkowo miał zostać wdrożony do operacyjnego stosowania z dniem 1 stycznia 2022 roku, przesunął się na 14 czerwca 2024 roku. Wdrażane zmiany to ogromna reforma rynku bilansującego, która wprowadza m.in. nową architekturę rynku, a także nowe, rynkowe zasady sprzedawania mocy bilansujących, nowe zasady rozliczeń na RB oraz inne zasady płatności za uruchomienia (które znikają jako oddzielna pozycja rozliczeniowa) a także zmiany w prowadzeniu ruchu elektrowni. Wdrażanie przyjętych zmian jest procesem bardzo skomplikowanym, angażuje cały sektor elektroenergetyczny, w tym firmy dostarczające rozwiązania IT. Wpływ procedowanych zmian na przyszłe wyniki finansowe Grupy, z uwagi na zupełnie nowy sposób kontraktacji i wyceny mocy bilansujących, będzie możliwy do oceny dopiero po starcie rynku.

W drugiej połowie 2022 roku zarówno na szczeblu unijnym jak i na szczeblu krajowym przyjęto szereg aktów prawnych, które mają na celu wpłynięcie na obniżenie cen energii, które w trzecim kwartale 2022 roku osiągały bezprecedensowe poziomy. Pakiet regulacji jest wypadkową nadzwyczajnych prac legislacyjnych, mających doprowadzić do ograniczenia „nadmiernych”, jak określał ustawodawca, przychodów spółek w sektorze elektroenergetycznym. Wśród dokumentów uchwalonych przez polskiego ustawodawcę, z punktu widzenia przyszłych wyników Grupy, szczególne znaczenie ma *Ustawa z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej* wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku, a także rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy tj. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 2022 r. w sprawie sposobu obliczania limitu ceny*, które obligowały Grupę do dokonywania, począwszy od grudnia 2022 roku do końca 2023 roku, odpisów środków finansowych do Funduszu różnicy ceny. Obowiązek do dokonywania odpisów na Fundusz różnicy ceny, wynikający z zawartych umów sprzedaży energii elektrycznej ponad limit ceny, wyliczany był według zasad wskazanych w w/w rozporządzeniu. Ustawowe ograniczenia cen energii stosowanych w rozliczeniach z gospodarstwami domowymi i niektórymi podmiotami (m.in. samorządy czy podmioty użyteczności publicznej, małe i średnie przedsiębiorstwami) będą obowiązywały do połowy 2024 roku, jednak „mrożenie cen” nie będzie już finansowane z odpisów na Fundusz dokonywanych przez wytwórców i spółki obrotu energią elektryczną, w związku z czym można założyć, że Ustawa mroząca ceny obowiązująca w 2024 roku, będzie miała mniejsze przełożenie na wyniki finansowe ZE PAK niż Ustawa obowiązująca w roku 2023.

Wprowadzone w IV kwartale 2022 roku rozporządzenie ministra gospodarki, które określa m.in. mechanizm stosowania przez wytwórców energii cen maksymalnych (MaxCO) w składanych ofertach bilansujących będzie obowiązywało do czasu wejścia w życie nowych zasad rynku bilansującego (14 czerwca 2024 roku). Wprowadzenie rozwiązania legislacyjnego, które bez wątpienia wpłynęło na poziomy cen energii elektrycznej w kontraktach krótko i średnioterminowych. Jego wycofanie z obiegu prawnego prawdopodobnie przyczyni się do uwolnienia cen.

5.6. Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze mające wpływ na osiągnięte rezultaty finansowe

W 2023 roku sfinalizowana została transakcja sprzedaży większościowego udziału w spółce PAK PCE sp. z o.o. Obecnie Spółka posiada mniejszościowy udział tj. 49,5% udziałów w PAK PCE sp. z o.o. Głównie w związku z wyceną udziałów w PAK PCE do wartości godziwej na koniec 2023 roku Grupa odnotowała zysk z działalności zaniechanej w wysokości 164 miliony złotych.

W 2023 roku miały też miejsce zmiany dotyczące szacunków wysokości rezerwy rekultywacyjnej, które obniżyły wynik finansowy Grupy. Rezerwa rekultywacyjna dotyczy segmentu wydobywania i związana jest z eksploatacją odkrywek węgla brunatnego oraz szacowanym kosztem rekultywacji obszarów objętych działalnością wydobywczą po jej zakończeniu. Spółka informowała raportem bieżącym nr 14/2023 o zwiększeniu wysokości rezerwy z powodu weryfikacji założeń związanych ze zbliżającym się terminem zakończenia działalności wydobywczej. Raportem bieżącym nr 3/2024 Spółka informowała z kolei o częściowym rozwiązaniu rezerwy rekultywacyjnej w związku ze zmianą oczekiwań co do wysokości kosztu energii elektrycznej używanej do odpompowywania wody z wyrobisk górniczych. Łączny efekt zmian wysokości rezerwy rekultywacyjnej w 2023 roku (rozumiany jako saldo netto zwiększenia rezerwy, jej wykorzystania i

częściowego rozwiązania) wyniósł 263 miliony złotych. Wysokość Rezerwy rekultywacyjnej na koniec 2023 roku wynosi 621 milionów złotych.

6. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI FINANSOWYMI

6.1. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

Grupa zarządza bieżącymi zasobami finansowymi w elastyczny sposób, wykorzystując do tego celu modele analizy płynności gotówkowej oraz planując przyszłe przepływy pieniężne na podstawie sporządzanych okresowo prognoz finansowych w ujęciu krótko i długookresowym. Przy wykorzystaniu powyższych narzędzi, spółki z Grupy dokonują bieżącego monitoringu i analizy zapadalności należności i zobowiązań, dostosowując terminy oraz salda rachunków bankowych do wysokości przepływów pieniężnych. Nadwyżkami środków pieniężnych zarządza się wykorzystując inwestycje w bezpieczne instrumenty rynku finansowego, głównie lokaty bankowe. Okresem wzmożonego zapotrzebowania na gotówkę jest zwykle przełom I i II kwartału. Wynika to z faktu, że Spółka zabezpiecza wolumen uprawnień do emisji CO₂ na rynku terminowym i wraz ze zbliżającą się datą ich umorzenia (koniec kwietnia każdego roku) potrzebuje gotówki na ich nabycie. By zapewnić sobie elastyczność w okresach wzmożonego zapotrzebowania na gotówkę wykorzystywane są linie kredytowe w rachunku bieżącym.

Istotne jest również zapotrzebowanie na środki finansowe w spółkach realizujących projekty inwestycyjne (dotyczy to zwłaszcza spółki PAK CCGT sp. z o.o., która odpowiada za realizację budowy bloku gazowego w elektrowni Adamów). Podejście Grupy w tym zakresie zakłada krótkoterminowe finansowanie takich projektów z udzielonych pożyczek wewnątrz Grupy, równoległe prowadząc prace zmierzające do zapewnienia docelowego finansowania długoterminowego w postaci kredytów bankowych lub pożyczek preferencyjnych.

6.2. Ocena realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Grupa posiada strategię funkcjonowania, jak i dostosowany do niej plan inwestycyjny. Zamierzenia inwestycyjne uwzględniają obecnie panujące warunki w sferze legislacyjno-prawnej, gospodarczej, jak i technologicznej. Przyjęty sposób realizacji przewidywanych inwestycji opiera się w głównej mierze na korzystaniu ze środków wypracowanych w toku bieżącej działalności, jak i finansowaniu zewnętrznym. Spółki z Grupy przy planowaniu finansowania uwzględniają szereg czynników istniejących obecnie lub mogących wystąpić w przyszłości i mieć znaczący wpływ na realizowany program inwestycyjny. Przewidywana struktura finansowania poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych uwzględnia również poziom szeregu wskaźników finansowych, takich jak np. wskaźniki zadłużenia czy płynności w taki sposób, aby uzyskać ich optymalne poziomy.

W ocenie Grupy Kapitałowej ZE PAK SA realizowane i planowane projekty inwestycyjne skupione wokół struktury PAK – PCE sp. z o.o. swoją skalą i zakresem przewyższyły możliwości ich sfinansowania przez Grupę ZE PAK SA. W związku z powyższym Spółka przeanalizowała możliwe scenariusze dotyczące dalszego sposobu finansowania rozległego planu inwestycyjnego związanego z rozwojem projektów z zakresu odnawialnych źródeł energii oraz wytwarzania i wykorzystania „zielonego” wodoru i zdecydowała o wyborze scenariusza polegającego na zaangażowaniu w projekty partnera o silniejszej pozycji kapitałowej niż Grupa. Po serii transakcji, w wyniku umowy zawartej przez ZE PAK SA i Cyfrowy Polsat SA, w dniu 3 lipca 2023 roku Cyfrowy Polsat SA objął 50,5% udziałów w PAK - PCE, obejmując tym samym kontrolę nad spółką PAK-PCE sp. z o.o. wraz z jej spółkami zależnymi, natomiast ZE PAK jest udziałowcem mniejszościowym posiadającym 49,5% udziałów w PAK - PCE. Dzięki tej transakcji, Spółka pozyskała silnego kapitałowo partnera, który będzie w stanie zagwarantować realizację szerokiego zakresu perspektywicznych projektów inwestycyjnych z obszaru odnawialnych źródeł energii oraz wytwarzania i wykorzystania zielonego wodoru.

Również w przypadku innych projektów rozwijanych przez Grupę przewidywana jest współpraca z zewnętrznymi partnerami, przykładem jest współpraca w zakresie wykorzystania aktywów w Elektrowni Pątnów dla potrzeb potencjalnej budowy elektrowni jądrowej.

Największym obecnie wyzwaniem jest finansowanie realizacji rozpoczętego już projektu budowy bloku gazowego w elektrowni Adamów. Projekt obecnie finansowany jest ze środków własnych jednak dla jego dalszej realizacji niezbędne jest pozyskanie zewnętrznego finansowania. Obecnie prowadzone są zaawansowane rozmowy z instytucjami finansowymi zainteresowanymi współfinansowaniem tego projektu.

Przyjęte założenia w sferze programu inwestycyjnego są realne do realizacji przy wykorzystaniu posiadanych i potencjalnych zasobów. Jednak należy podkreślić, że cały czas monitorowane są czynniki mające najistotniejszy wpływ

na program inwestycyjny, w przypadku istotnych zmian jednego bądź kilku czynników spółki Grupy dokonują określonych korekt bądź istotnych zmian realizowanej strategii.

7. ISTOTNE CZYNNIKI I PERSPEKTYWY ROZWOJU

Kierunkowe działania wyznaczone przez Strategię Grupy

Kierunki strategii Grupy Kapitałowej ZE PAK SA określane są na podstawie systematycznej analizy szerokiego spektrum czynników ekonomicznych i technologicznych, takich jak np.: trendy cenowe paliw konwencjonalnych, ceny uprawnień do emisji CO₂, mechanizmy wspierające różne technologie wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej.

Grupa ZE PAK SA kieruje swoją uwagę na otoczenie regulacyjne oraz postęp technologiczny, dla szeroko rozumianych obszarów związanych z aktywnością Grupy. Celem takiego spojrzenia jest optymalizacja zamierzeń inwestycyjnych, kierunkowa - pod kątem dywersyfikacji bazy paliw i technologii źródeł wytwórczych, jak i szczegółowa – odnosząca się do usprawnień w istniejących jednostkach wytwórczych, oraz dostosowanie harmonogramów pracy urządzeń wytwórczych. Grupa dąży do wypracowania modelu długofalowego funkcjonowania w warunkach uwidaczniających się niekorzystnych tendencji dla energetyki wysokoemisyjnej w przyjmowanych politykach na szczeblu UE, co znajduje również odzwierciedlenie w prognozach zmiany miksu energetycznego Polski.

Szeroko rozumiane ramy legislacyjne wyznaczone przepisami prawa unijnego i polskiego przekładają się bezpośrednio na potencjał wytwórczy Grupy. Wyeksploatowane technicznie urządzenia wytwórcze, dla których analizy nie wykazują celowości modernizacji, zgodnie z podjętymi decyzjami, będą stopniowo wycofywane. Sposób eksploatacji w okresie przejściowym, musi być ściśle dopasowany do ich możliwości oraz sytuacji rynkowej. Dodatkowo uwzględniony zostanie optymalny sposób wykorzystania dostępnej bazy paliwowej.

Spółka jest świadoma zmian, przede wszystkim tych z obszaru legislacyjno-prawnego, zachodzących w otoczeniu. Regulacje prawne zmierzające do redukcji emisji CO₂, innych gazów (SO₂, NO_x) i pyłów oraz coraz większy udział energii produkowanej w źródłach niesterowalnych, zależnych od warunków pogodowych to istotne wyzwania dla spółek z Grupy. Nowe regulacje środowiskowe wynikające z wprowadzenia konkluzji BAT (Best Available Technology), które weszły w życie w 2021 roku poszerzają katalog ograniczanych zanieczyszczeń. Wartym odnotowania jest fakt, że poprzez działania inwestycyjne oraz właściwą gospodarkę remontową na istniejących jednostkach wytwórczych i przynależnych do nich urządzeniach redukcji zanieczyszczeń sukcesywnie obniżana jest emisyjność produkowanej energii elektrycznej.

Przyjęte przez Grupę kierunki rozwoju powodują, że Grupa z jednej strony stopniowo ogranicza wytwarzanie energii w procesie spalania węgla brunatnego aż do jego definitywnego zakończenia, z drugiej zaś skupia się na rozwijaniu źródeł niskoemisyjnych takich jak projekt budowy bloku gazowego w elektrowni Adamów oraz źródeł neutralnych emisyjnie takich jak budowa wielkoskalowej farmy fotowoltaicznej w Przykonie. We współpracy z Cyfrowym Polsatem, rozwijane są również projekty związane z wytwarzaniem energii ze źródeł neutralnych emisyjnie oraz intensyfikowane są działania zmierzające do wytwarzania i wykorzystania zielonego wodoru. Kierunki działań, mających uczynić model biznesowy bardziej zrównoważonym, zostały szczegółowo opisane, również przy pomocy mierzalnych wskaźników, w Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy ZE PAK na lata 2024-2028. Transformacja modelu biznesowego wpisuje się w kierunki zarysowane w unijnej systematyce (tzw. taksonomii), zakładając m.in:

- całkowite i szybkie odejście od wydobycia węgla brunatnego i wygaszenie produkcji w oparciu o to paliwo w bazowym scenariuszu do końca 2024 roku w przypadku bloków węglowych 1, 2 i 5 w elektrowni Pątnów oraz do końca 2025 roku dla bloku o mocy 474 MW (dawna Elektrownia Pątnów II). Spółka może zdecydować o jej przedłużeniu w zależności od uwarunkowań zewnętrznych (potrzeb systemu energetycznego, sytuacji rynkowej, otoczenia regulacyjnego).
- znaczące inwestycje w aktywa wytwórcze umożliwiające produkcję energii w oparciu o opisane w systematyce źródła nisko- i zeroemisyjne, takie jak fotowoltaika czy np. paliwa gazowe i paliwo jądrowe, tj. działalności wpisujące się w tzw. unijną systematykę (taksonomię),
- rozwój działalności w obszarze produkcji energii ze źródeł odnawialnych (źródła wiatrowe, fotowoltaika, biomasa) oraz wytwarzania i wykorzystania „zielonego” wodoru we współpracy z Cyfrowym Polsatem.

Jednym z perspektywicznych aktywów jest spółka w 100% zależna od ZE PAK tj. PAK CCGT sp. z o.o., która odpowiada za przygotowanie oraz realizację projektu budowy bloku gazowego na terenie byłej elektrowni węglowej Adamów. Dzięki paliwu gazowemu nowa elektrownia odznaczać się będzie najniższą emisyjnością wśród konwencjonalnych źródeł energii, a wysoka dyspozycyjność i elastyczność pracy umożliwi efektywną stabilizację produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i polskiego systemu elektroenergetycznego. Projekt wygrał aukcję rynku mocy i tym samym uzyskał

wsparcie w postaci 17 letniego kontraktu mocowego. Projekt budowy bloku gazowego klasy 600 MW w IV kwartale 2023 roku wszedł w fazę realizacji. Przewidywana obecnie data oddania inwestycji do eksploatacji przewidywana jest na koniec I kwartału 2027 roku.

Kolejnym projektem jest wielkoskalowa farma fotowoltaiczna, która ma zostać zlokalizowana na terenie wykorzystywanym uprzednio w działalności górniczej, w gminie Przykona. Planowana moc farmy to około 280 MW. Obecnie trwają prace projektowe związane z tą inwestycją.

Planowane jest również wykorzystanie aktywów w elektrowni Pątnów dla potrzeb potencjalnej budowy elektrowni jądrowej. Projekt ten rozwijany jest w ramach współpracy z partnerami zewnętrznymi. Podmiotem celowym, który powołano w celu realizacji tego projektu jest spółka PGE PAK Energetyka Jądrowa SA, w której Spółka posiada 50% akcji.

Grupa ZE PAK współpracuje z Grupą Polsat Plus rozwijając wspólnie strukturę spółek zależnych od spółki PAK Polska Czysta Energia sp. z o.o. („PAK - PCE”), których aktywność koncentruje się na wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych oraz wytwarzaniu i wykorzystaniu zielonego wodoru. Do 3 lipca 2023 roku większość udziałów w PAK - PCE posiadał ZE PAK. Po serii transakcji, w wyniku umowy zawartej przez ZE PAK i Cyfrowy Polsat SA, w dniu 3 lipca 2023 roku Cyfrowy Polsat SA objął 50,5% udziałów w PAK - PCE, obejmując tym samym kontrolę nad spółką PAK-PCE sp. z o.o. wraz z jej spółkami zależnymi, natomiast ZE PAK jest udziałowcem mniejszościowym posiadającym 49,5% udziałów w PAK - PCE. Spółka pozyskała silnego kapitałowo partnera, który będzie w stanie zagwarantować realizację szerokiego zakresu perspektywicznych projektów inwestycyjnych z obszaru odnawialnych źródeł energii oraz wytwarzania i wykorzystania zielonego wodoru. Główne aktywa wytwórcze PAK PCE z obszaru oze to dwa bloki biomasowe wytwarzające energię elektryczną i ciepło o łącznej mocy 110 MW zlokalizowane w Elektrowni Konin, farma fotowoltaiczna o mocy 83 MW zlokalizowana w miejscowości Brudzew oraz dwie farmy wiatrowe: Kazimierz Biskupi i Miłosław o łącznej mocy 27 MW. Jednocześnie w kolejnych spółkach celowych rozwijane są projekty wiatrowe o łącznej przewidywanej mocy około 270 MW. W obszarze projektów wodorowych rozwijana jest koncepcja budowy kompleksowego łańcucha zielonego wodoru począwszy od produkcji zielonego wodoru poprzez budowę sieci stacji tankowania wodoru aż po produkcję autobusów wodorowych.

Plany w zakresie wykorzystania mocy konwencjonalnych

Bazowy model funkcjonowania segmentu węglowego zakłada korzystanie z obecnie eksploatowanej odkrywki i brak nowych inwestycji w tym obszarze. Wydobycie węgla na odkrywce Józwin zakończyło się 16 czerwca 2023 roku. Obecnie eksploatowana jest tylko odkrywka Tomisławice. Obecnie bazowy scenariusz przewiduje, że działalność węglowa prowadzona będzie do końca 2025 roku. Spółka może zdecydować o jej przedłużeniu w zależności od uwarunkowań zewnętrznych (potrzeb systemu energetycznego, sytuacji rynkowej, otoczenia regulacyjnego),

Obecnie w elektrowni Pątnów eksploatowane są dwa zmodernizowane bloki 1 i 2 o mocy 222 MW każdy, częściowo zmodernizowany blok 5 o mocy 200 MW oraz nowoczesny blok 9 na parametry nadkrytyczne o mocy 474 MW (dawna elektrownia Pątnów II). Bazowy scenariusz zakłada eksploatację bloków węglowych 1, 2 i 5 w elektrowni Pątnów do końca 2024 roku. Dla bloku o mocy 474 MW (dawna Elektrownia Pątnów II) przyjęto scenariusz pracy do końca 2025 roku. Spółka może zdecydować o jej przedłużeniu w zależności od uwarunkowań zewnętrznych (potrzeb systemu energetycznego, sytuacji rynkowej, otoczenia regulacyjnego), Pozostałe bloki elektrowni Pątnów zostały wyłączone z eksploatacji – blok 4 o mocy 200 MW został wyłączony z końcem roku 2019, natomiast bloki 3 i 6 o mocy 200 MW każdy zostały wyłączone z końcem czerwca 2020 roku.

Elektrownia Adamów została wyłączona z eksploatacji z początkiem stycznia 2018 roku. Obecnie na jej terenie zakończyły się prace wyburzeniowe i trwają prace nad budową nowoczesnej, niskoemisyjnej i elastycznej jednostki jaką ma być blok gazowo-parowy

Po zakończeniu eksploatacji bloków węglowych w elektrowni Pątnów możliwe będzie wykorzystanie istniejącej infrastruktury i przygotowanie tego terenu pod potencjalny przyszły projekt związany budową elektrowni jądrowej. W tym celu Spółka nawiązała współpracę z zewnętrznym partnerem, państwową spółką koreańską Korea Hydro & Nuclear Power Co., Ltd. oraz z PGE Polska Grupa Energetyczna SA – państwową spółką energetyczną. W kwietniu 2023 roku ZE PAK wraz z PGE utworzyły wspólną spółkę celową w formie spółki akcyjnej z siedzibą w Koninie, w celu podjęcia bezpośredniej współpracy w sprawie projektu budowy elektrowni jądrowej na bazie koreańskiej technologii APR1400. Celem i zadaniem tej spółki jest udział w planowanej realizacji budowy elektrowni jądrowej w Koninie/Pątnowie. W listopadzie 2023 roku PGE PAK Energia Jądrowa sp. z o.o. otrzymała decyzję zasadniczą wydaną przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska dotyczącą budowy elektrowni jądrowej w miejscu funkcjonującej obecnie elektrowni węglowej w regionie konińskim, która umożliwi rozpoczęcie prac we wskazanej lokalizacji i potwierdza zgodność planowanej inwestycji z celami polityki energetycznej Polski.

Plany związane z rozwojem odnawialnych źródeł energii

Spółka przygotowuje się do realizacji dużego projektu fotowoltaicznego, dla którego uzyskano już decyzję środowiskową, jest to projekt budowy farmy fotowoltaicznej o mocy znamionowej około 280 MWp na terenie wykorzystywanym uprzednio w działalności górniczej, znajdującym się w obszarze gminy Przykona. Obecnie trwają prace planistyczne i projektowe poprzedzające rozpoczęcie realizacji tej inwestycji.

Istotnym elementem pozwalającym kontynuować rozpoczęty program inwestycyjny będzie pozyskanie finansowania zewnętrznego. Obecnie realizacji budowy bloku gazowego w elektrowni Adamów oraz przygotowania do rozpoczęcia budowy farmy fotowoltaicznej w gminie Przykona realizowane są ze środków własnych, jednak kontynuacja realizacji obu projektów uzależniona jest od pozyskania zewnętrznego finansowania. W przypadku obu inwestycji trwają zaawansowane rozmowy z instytucjami finansowymi zainteresowanymi finansowaniem tych projektów.

8. CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKCJONARIATU

8.1. Struktura akcjonariatu

Na dzień 31 grudnia 2023 roku kapitał zakładowy Spółki wynosił 101 647 094,00 złotych i dzielił się na 50 823 547 akcji o wartości nominalnej 2,00 złotych każda.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji Spółki na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania oraz na dzień 31 grudnia 2023 roku i 31 grudnia 2022 roku.

Tabela 14: Wykaz* akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki

Akcjonariusz	szt.			%		
	Liczba akcji oraz odpowiadająca im liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu			Udział w ogólnej liczbie akcji/głosów		
	17.04.2024	31.12.2023	31.12.2022	17.04.2024	31.12.2023	31.12.2022
Zygmunt Solorz (pośrednio) poprzez:	33 523 911	33 523 911	33 523 911	65,96	65,96	65,96
– Argumenol Investment Company Limited	33 523 911	33 523 911	33 523 911	65,96	65,96	65,96
Nationale-Nederlanden OFE	4 503 242	4 503 242	4 503 242	8,86	8,86	8,86
OFE PZU „Złota Jesień”	4 635 719	4 635 719	4 635 719	9,12	9,12	9,12
PTE Allianz Polska SA	3 491 456	3 491 456	3 720 890	6,87	6,87	7,32

* Wykaz sporządzony według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji

Struktura akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na dzień przekazania niniejszego raportu rocznego za rok 2023 różni się od analogicznego wykazu raportu okresowego za rok 2022. Różnica ta wynika ze zmiany udziału w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów spółki ZE PAK SA na rachunkach Allianz OFE, zarządzanym przez PTE Allianz Polska SA, do której doszło w dniu 12 maja 2023 roku, w wyniku likwidacji Drugiego Allianz Polska Otwartego Funduszu Emerytalnego w drodze przeniesienia jego aktywów do Allianz OFE.

Spółka nie posiada wiedzy o jakichkolwiek umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

8.2. Nabycie akcji własnych

W 2023 roku Spółka nie nabywała akcji własnych.

8.3. Akcje i udziały podmiotów z Grupy Kapitałowej ZE PAK SA w posiadaniu osób nadzorujących i zarządzających

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania (bezpośrednio i pośrednio) akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką osób zarządzających na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela 15: Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką przez osoby zarządzające na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz na dzień sporządzenia sprawozdania.

Imię i nazwisko	Akcje ZE PAK SA		Akcje/udziały w jednostkach powiązanych z ZE PAK SA	
	ilość	wartość nominalna	ilość	wartość nominalna
Piotr Woźny	0	0	0	0
Zygmunt Artwik	0	0	0	0
Maciej Nietopiel	0	0	0	0
Andrzej Janiszowski	0	0	0	0
Katarzyna Sobierajska	0	0	0	0
Maciej Koński	0	0	0	0

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania (bezpośrednio i pośrednio) akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką osób nadzorujących na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela 16: Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką przez osoby nadzorujące na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz na dzień sporządzenia sprawozdania.

Imię i nazwisko	Akcje ZE PAK SA		Akcje/udziały w jednostkach powiązanych z ZE PAK SA	
	ilość	wartość nominalna	ilość	wartość nominalna
Zygmunt Solorz	0	0	0	0
Wiesław Walendziak	0	0	0	0
Tomasz Szląg	0	0	0	0
Henryk Sobierajski	0	0	0	0
Sławomir Zakrzewski	0	0	0	0
Alojzy Z. Nowak	0	0	0	0
Jarosław Grzesiak	0	0	0	0
Tobias Solorz	0	0	0	0
Piotr Żak	0	0	0	0

8.4. System kontroli programu akcji pracowniczych

W Spółce nie funkcjonuje program akcji pracowniczych, w związku z czym w Spółce nie istnieje system kontroli programu akcji pracowniczych.

9. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO

Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego przedstawione jest zgodnie z § 70 ust. 6 pkt 5) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

9.1. Zestaw stosowanych zasad ładu korporacyjnego

Od 1 lipca 2021 roku Spółka ZE PAK SA podlega zbiorowi zasad ładu korporacyjnego dla spółek notowanych na Głównym Rynku GPW – Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2021 („DPSN 2021”), przyjętemu Uchwałą Nr 13/1834/2021 Rady Giełdy z dnia 29 marca 2021 roku.

Zarząd Spółki, w zakresie kompetencji przyznanych mu przez Statut i powszechnie obowiązujące przepisy prawne, dokłada należytej staranności w celu przestrzegania przez Spółkę w możliwie najszerszym zakresie Dobrych Praktyk. Ilość oraz zakres zasad, od stosowania których odstąpiono w 2023 roku zostały szczegółowo opisane w punkcie poniżej. Zarząd Spółki dokłada szczególnych starań, aby polityka informacyjna Spółki wobec inwestorów, zarówno indywidualnych, jak i instytucjonalnych stanowiąca realizację wytycznych zawartych w Dobrych Praktykach była zgodna z ich oczekiwaniami. Spółka dąży do tego by minimalizować zarówno liczbę jak i zakres zasad, od których stosowania odstąpiono. Ponadto, z przyczyn niezależnych od Spółki nie wszystkie zasady zawarte w Dobrych Praktykach są stosowane.

Tekst Dobrych Praktyk 2021 jest opublikowany na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA pod adresem:

DPSN 2021 - https://www.gpw.pl/pub/GPW/files/PDF/dobre_praktyki/DPSN21_BROSZURA.pdf

Zgodnie z zasadami Dobrych Praktyk Spółka opublikowała informację na temat stanu stosowania przez Spółkę zasad zawartych w Dobrych Praktykach pod adresem:

https://ri.zepak.com.pl/upload/files/PL_GPW_dobre_praktyki_ZEPAK_2023_update.pdf

9.2. Zestaw zasad DPSN 2021, od których stosowania odstąpiono

Poniżej wyszczególniono zasady ładu korporacyjnego, których Spółka nie dotrzymała w ramach swojej działalności w 2023 roku wraz z wyjaśnieniem stanowiska Spółki w każdym wyszczególnionym odstępstwie.

Zasada 1.4.2. DPSN 2021

Informacje na temat strategii w obszarze ESG powinny m.in. przedstawiać wartość wskaźnika równości wynagrodzeń wypłacanych jej pracownikom, obliczanego jako procentowa różnica pomiędzy średnim miesięcznym wynagrodzeniem (z uwzględnieniem premii, nagród i innych dodatków) kobiet i mężczyzn za ostatni rok, oraz przedstawiać informacje o działaniach podjętych w celu likwidacji ewentualnych nierówności w tym zakresie, wraz z prezentacją ryzyk z tym związanych oraz horyzontem czasowym, w którym planowane jest doprowadzenie do równości.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania zasady 1.4.2.

Z uwagi na specyfikę działalności Spółki operującej w segmencie przemysłu ciężkiego, zdecydowaną przewagę w zatrudnieniu stanowią mężczyźni (w obszarze produkcyjnym), w związku z czym Spółka nie prowadzi takich statystyk. Jednakże, wynagrodzenia w Spółce są dostosowane do poziomu wykształcenia i kompetencji oraz zajmowanego stanowiska pracy i nie są w jakikolwiek sposób uzależnione od płci czy wieku pracownika.

Zasada 2.1. DPSN 2021

Spółka powinna posiadać politykę różnorodności wobec zarządu oraz rady nadzorczej, przyjętą odpowiednio przez radę nadzorczą lub walne zgromadzenie. Polityka różnorodności określa cele i kryteria różnorodności m.in. w takich obszarach jak płeć, kierunek wykształcenia, specjalistyczna wiedza, wiek oraz doświadczenie zawodowe, a także wskazuje termin i sposób monitorowania realizacji tych celów. W zakresie zróżnicowania pod względem płci warunkiem zapewnienia różnorodności organów spółki jest udział mniejszości w danym organie na poziomie nie niższym niż 30%.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania zasady 2.1.

Spółka nie opracowała polityki różnorodności w odniesieniu do zarządu oraz rady nadzorczej. Zgodnie ze standardami panującymi w Spółce przy wyborze osób zarządzających i nadzorujących decydujące znaczenie mają obiektywne kryteria takie jak: wiedza, doświadczenie, kompetencje i umiejętności potrzebne do pełnienia powierzanych funkcji. W ocenie Spółki przytoczone kryteria mogą zapewnić efektywne i sprawne funkcjonowanie Spółki oraz realizację przyjętej strategii.

Zasada 2.2. DPSN 2021

Osoby podejmujące decyzje w sprawie wyboru członków zarządu lub rady nadzorczej spółki powinny zapewnić wszechstronność tych organów poprzez wybór do ich składu osób zapewniających różnorodność, umożliwiając m.in. osiągnięcie docelowego wskaźnika minimalnego udziału mniejszości określonego na poziomie nie niższym niż 30%, zgodnie z celami określonymi w przyjętej polityce różnorodności, o której mowa w zasadzie 2.1.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania zasady 2.2.

Osoby podejmujące decyzje w sprawie wyboru członków zarządu i rady nadzorczej zapewniają wszechstronność tych organów kierując się bieżącymi potrzebami Spółki, które wyrażają się poprzez uwzględnienie posiadanego przez kandydatów odpowiedniego doświadczenia zawodowego, kompetencji oraz wykształcenia, które są niezbędne do

pełnienia powierzanych im funkcji. Zasada nie jest stosowana w zakresie zachowania ogólnie wskazanego wskaźnika 30% minimalnego udziału mniejszości. W ocenie Spółki przyjmowanie sztywnego wskaźnika udziału mniejszości w organach Spółki może prowadzić do sytuacji gdy to kryterium przynależności do mniejszości będzie miało decydujący wpływ na wybór kandydata kosztem najważniejszych w ocenie Spółki kryteriów, takich jak odpowiednie doświadczenie zawodowe, kompetencje oraz wykształcenie.

Zasada 2.11.6. DPSN 2021

Sprawozdanie roczne zawiera informację na temat stopnia realizacji polityki różnorodności w odniesieniu do zarządu i rady nadzorczej, w tym realizacji celów, o których mowa w zasadzie 2.1.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania zasady 2.11.6.

Z uwagi na brak opracowanej polityki różnorodności oraz wyjaśnieniem niestosowania zasady 2.1. sprawozdanie z działalności rady nadzorczej nie będzie zawierało informacji na temat stopnia realizacji polityki różnorodności Spółki.

Zasada 4.1. DPSN 2021

Spółka powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej (e-walnego), jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla przeprowadzenia takiego walnego zgromadzenia.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania zasady 4.1.

Spółka zapewnia transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym, jednak w ocenie Spółki obecna struktura akcjonariatu nie uzasadnia dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, umożliwiającej akcjonariuszom wypowiadanie się podczas obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad. Możliwość wykonywania prawa głosu osobiście lub przez pełnomocnika jest stałą praktyką podczas obrad walnego zgromadzenia akcjonariuszy Spółki.

Zasada 6.2. DPSN 2021

Programy motywacyjne powinny być tak skonstruowane, by między innymi uzależniały poziom wynagrodzenia członków zarządu spółki i jej kluczowych menedżerów od rzeczywistej, długoterminowej sytuacji spółki w zakresie wyników finansowych i niefinansowych oraz długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i zrównoważonego rozwoju, a także stabilności funkcjonowania spółki.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania zasady 6.2.

W spółce nie funkcjonują aktualnie programy motywacyjne, jednak Spółka wstępnie zakłada, że w przypadku uchwalenia takiego programu będzie on zgodny z zasadami Dobrych Praktyk.

Zasada 6.3. DPSN 2021

Jeżeli w spółce jednym z programów motywacyjnych jest program opcji menedżerskich, wówczas realizacja programu opcji winna być uzależniona od spełnienia przez uprawnionych, w przeciagu co najmniej 3 lat, z góry wyznaczonych, realnych i odpowiednich dla spółki celów finansowych i niefinansowych oraz zrównoważonego rozwoju, a ustalona cena nabycia przez uprawnionych akcji lub rozliczenia opcji nie może odbiegać od wartości akcji z okresu uchwalania programu.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania zasady 6.3.

W spółce nie funkcjonują aktualnie programy motywacyjne oparte na opcjach lub innych instrumentach powiązanych z akcjami spółki, jednak Spółka wstępnie zakłada, że w przypadku uchwalenia takiego programu będzie on zgodny z zasadami Dobrych Praktyk.

9.3. Zmiany w stanie stosowania zasad DPSN 2021 wprowadzone w roku obrotowym

Zasada 1.3.1.

W swojej strategii biznesowej spółka uwzględnia również tematykę ESG, w szczególności obejmującą zagadnienia środowiskowe, zawierające mierniki i ryzyka związane ze zmianami klimatu i zagadnienia zrównoważonego rozwoju.

Zasada jest stosowana.

Komentarz spółki dotyczący sposobu stosowania powyższej zasady

W październiku 2020 roku Spółka ogłosiła kierunki strategii zakładające stopniowe odchodzenie od konwencjonalnego wytwarzania energii elektrycznej i skoncentrowanie swojej przyszłej działalności w nowych obszarach. W Spółce została również przyjęta strategia ESG na lata 2023 – 2027 obejmująca zagadnienia środowiskowe, zawierające mierniki i ryzyka

Zasada 1.3.2.

W swojej strategii biznesowej spółka uwzględnia również tematykę ESG, w szczególności obejmującą sprawy społeczne i pracownicze, dotyczące m.in. podejmowanych i planowanych działań mających na celu zapewnienie równouprawnienia płci, należytych warunków pracy, poszanowania praw pracowników, dialogu ze społecznościami lokalnymi, relacji z klientami.

Zasada jest stosowana.

Komentarz spółki dotyczący sposobu stosowania powyższej zasady.

W Spółce została przyjęta strategia zrównoważonego rozwoju (ESG) na lata 2023 – 2027 obejmująca swoim zakresem również sprawy społeczne i pracownicze.

Zasada 4.1.

Spółka powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej (e-walnego), jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla przeprowadzenia takiego walnego zgromadzenia.

Zasada nie jest stosowana.

Komentarz spółki dotyczący sposobu stosowania powyższej zasady.

Spółka zapewnia transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym. W ocenie Spółki organizacja tzw. „e-walnego” może wiązać się z wieloma problemami natury prawnej i interpretacyjnej. W przypadku zgłoszenia takich oczekiwań Spółka jest skłonna ponownie rozważyć swoją decyzję, analizując wcześniej wszystkie potencjalne ryzyka.

9.4. Opis głównych cech stosowanych systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Proces sporządzania sprawozdań finansowych Spółki, jak i skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej, odbywa się z zastosowaniem mechanizmów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, takich jak: procedury wewnętrzne obowiązujące w Spółce, mechanizmy zarządzania systemami informatycznymi służącymi do ewidencji zdarzeń gospodarczych i sporządzania sprawozdań finansowych oraz mechanizmy ochrony danych i systemów, zasady nadzoru nad sporządzaniem sprawozdań finansowych, zasady weryfikacji i oceny sprawozdań, audyt wewnętrzny oraz inne elementy kontroli.

Sporządzanie sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań Grupy odbywa się w sposób uporządkowany, na bazie obowiązującej w Spółce i Grupie struktury organizacyjnej. Wdrożone w Spółce i Grupie narzędzia rachunkowości zarządczej oraz systemy informatyczne wykorzystywane do ewidencji zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych, dają podstawę do oceny, iż sprawozdania finansowe Spółki i skonsolidowane sprawozdania Grupy rzetelnie i jasno przedstawiają sytuację finansową i majątkową oraz wynik finansowy Spółki i Grupy.

Do podstawowych regulacji w zakresie sporządzania sprawozdań finansowych należą: polityka rachunkowości Spółki zgodna z Ustawą o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzone przez Unię Europejską, procedura zamykania ksiąg rachunkowych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej oraz wymogi sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych nałożone przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie podjęła jeszcze decyzji o prowadzeniu ksiąg rachunkowych w Grupie według MSSF. W związku z tym proces sporządzania sprawozdań finansowych w Grupie odbywa się dwuetapowo. Najpierw wszystkie spółki Grupy sporządzają swoje sprawozdania jednostkowe według polskich standardów rachunkowości. Sprawozdania te podlegają badaniu o ile spełniają warunki określone w Ustawie o Rachunkowości. Następnie spółki przekształcają sprawozdania jednostkowe, na bazie uzgodnionej dla Grupy polityki rachunkowości według MSSF stosując tzw. arkusze przejścia do sprawozdań finansowych w standardach MSSF. Tak przygotowane sprawozdania jednostkowe są podstawą do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy. Jedynie w przypadku ZE PAK SA następuje automatyczny proces importu danych z systemu SAP ERP do systemu konsolidacji SAP BPC.

Skonsolidowane sprawozdanie Grupy sporządzane jest przy wykorzystaniu systemu informatycznego SAP BPC. W ramach systemu funkcjonuje wydzielona jednostka centralna w spółce dominującej (tj. ZE PAK SA) połączona z działami księgowości w poszczególnych spółkach zależnych. Proces konsolidacji rozpoczyna jednostka centralna otwierając dostęp spółkom do wprowadzania danych do systemu, spółki zależne posiadają możliwość dostępu do swoich danych historycznych w każdym momencie, ale bez możliwości ich korekty. Jednostka centralna na bieżąco monitoruje wprowadzanie danych przez spółki, następnie po wprowadzeniu danych jednostkowych rozpoczyna proces konsolidacji. Proces ten opiera się o zdefiniowane reguły biznesowe, które określają treści korekt konsolidacyjnych. Dodatkowo proces konsolidacji dopuszcza możliwość wprowadzania przez jednostkę centralną korekt ręcznych. Efektem zakończenia procesu konsolidacji jest kompletny pakiet sprawozdania finansowego wraz z notami objaśniającymi w plikach Excel, który po sprawdzeniu jest następnie eksportowany do pliku Word.

Zarząd jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej w Spółce i jego skuteczność w procesie sporządzania sprawozdań finansowych i raportów okresowych przygotowywanych i publikowanych zgodnie z zasadami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

Nadzór merytoryczny nad procesem przygotowania sprawozdań finansowych i raportów okresowych Spółki i Grupy sprawuje członek Zarządu odpowiedzialny za sprawy finansowe. Za organizację prac związanych z przygotowaniem sprawozdań finansowych odpowiedzialny jest Dyrektor Finansowy, który wraz z Głównym Księgowym opracowuje harmonogram prac składających się na sporządzenie sprawozdań.

Skuteczny system kontroli wewnętrznej Spółki i zarządzania ryzykiem w procesie sprawozdawczości finansowej jest zapewniony dzięki:

- przygotowaniu procedur określających zasady i podział odpowiedzialności w procesie sporządzania sprawozdań finansowych,
- ustaleniu zakresu raportowania na bazie obowiązujących przepisów Ustawy o Rachunkowości oraz Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej,
- wdrożeniu i sprawowaniu nadzoru nad stosowaniem w spółkach z Grupy Kapitałowej spójnych zasad rachunkowości, oraz
- półrocznym przeglądom i rocznym badaniom sprawozdań finansowych ZE PAK SA i Grupy Kapitałowej przez niezależnego biegłego rewidenta.

Roczne i półroczne sprawozdania finansowe podlegają badaniu oraz przeglądowi przez niezależnego biegłego rewidenta, który wyraża opinię o rzetelności i jasności tego sprawozdania oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza, z grona renomowanych firm audytorskich, gwarantujących wysokie standardy usług i wymaganą niezależność.

Badania sprawozdań finansowych przeprowadzane są:

- stosownie do postanowień rozdziału 7 Ustawy o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku,
- zgodnie z Krajowymi Standardami Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania, przyjętymi uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 roku z późniejszymi zmianami oraz uchwałą KRBR z dnia 7 lipca 2017 roku.

W szczególności badania obejmują sprawdzenie poprawności zastosowanych przez Spółkę i Grupę zasad rachunkowości, weryfikację znaczących szacunków, sprawdzenie – w sposób wyczerpujący – dowodów i zapisów księgowych, z których wynikają kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę sprawozdania finansowego.

Wyniki finansowe Spółki i Grupy są na bieżąco monitorowane w trakcie roku obrotowego oraz podlegają ocenie okresowej dokonywanej przez Radę Nadzorczą. Na regularnych posiedzeniach Rady Nadzorczej Zarząd Spółki przedkłada informacje na temat aktualnej sytuacji finansowej Spółki i Grupy ZE PAK SA.

Zadaniem Spółki i Grupy jest sporządzenie takiego sprawozdania finansowego, obejmującego dane liczbowe i objaśnienia słowne, które:

- przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej na dany dzień, jak też jej wyniku finansowego za dany okres,
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach prawidłowo, to jest zgodnie z zasadami rachunkowości, wynikającymi z Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji ogłoszonych w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz stosownie do wymogów Ustawy o

Rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych a także na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,

- jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami Statutu Spółki.

Spółka posiada dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady rachunkowości, określoną w art. 10 Ustawy o rachunkowości. Zastosowane zasady rachunku kosztów, wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego są zgodne z przepisami Ustawy o rachunkowości oraz z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Odpowiedzialność za prawidłowość prowadzenia rachunkowości Spółki i Grupy ciąży na Zarządzie. Spółka prowadzi księgi rachunkowe w zintegrowanym systemie informatycznym SAP ERP. System ten, podobnie jak wyżej opisany system konsolidacji sprawozdań SAP BPC, zapewnia podział kompetencji, spójność zapisów operacji w księgach oraz kontrolę pomiędzy księgą główną oraz księgami pomocniczymi. Prowadzona ewidencja umożliwia ustalenie wyniku finansowego, podatku VAT oraz innych zobowiązań budżetowych. Ewidencja księgową zapewnia poprawność i kompletność zapisów. Chronologia zdarzeń gospodarczych jest przestrzegana. Zapisy w księgach rachunkowych odzwierciedlają stan rzeczywisty, dane są wprowadzane kompletnie i poprawnie, na podstawie zakwalifikowanych do zaksięgowania dowodów księgowych. Zapewniona jest ciągłość zapisów oraz poprawność działania stosowanych procedur. Dowody księgowe odpowiadają wymogom Ustawy o Rachunkowości. Księgi rachunkowe są przechowywane w siedzibie Spółki. Istnieje możliwość modyfikacji funkcjonalności systemu w celu zapewnienia adekwatności rozwiązań technicznych do zmieniających się zasad rachunkowości i norm prawnych. System posiada dokumentację zarówno w części dotyczącej użytkowników końcowych, jak i w części technicznej. Dokumentacja systemu podlega okresowej weryfikacji i aktualizacji. Spółka wdrożyła rozwiązania organizacyjne oraz systemowe w zakresie zapewnienia właściwego użytkownika i ochrony systemów zabezpieczenia dostępu do danych oraz sprzętu komputerowego. Dostęp do zasobów systemu ewidencji finansowej ograniczony jest odpowiednimi uprawnieniami, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków i czynności.

W Spółce funkcjonuje audyt wewnętrzny, którego celem jest dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. Audyt wewnętrzny funkcjonuje w oparciu o regulamin audytu. Audyt realizuje planowe i doraźne zadania audytowe zarówno w jednostce dominującej jak i w spółkach Grupy. Plany audytu tworzone są na bazie analiz ryzyka. Wyniki audytów raportowane są Zarządowi Spółki. Informacje z działalności audytu wewnętrznego stanowią także przedmiot analiz Komitetu Audytu.

W ramach działalności kontrolingowej okresowa sprawozdawczość zarządcza podlega ocenie pod kątem przedstawianych informacji, w szczególności w kontekście analizy odchyleń od założeń przyjętych w planach finansowych.

9.5. Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji

W poniższej tabeli wyszczególniono akcjonariuszy posiadających znaczące pakiety akcji, zgodnie ze stanem wiedzy Spółki, na podstawie przesłanych Spółce zawiadomień.

*Tabela 17: Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczące pakiety akcji (powyżej 5%) zgodnie z informacjami posiadanymi przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji Spółki, na dzień przekazania niniejszego raportu**

<i>Akcjonariusz</i>	<i>Liczba posiadanych akcji</i>	<i>Procentowy udział w kapitale zakładowym</i>	<i>Liczba posiadanych głosów</i>	<i>Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów</i>
Zygmunt Solorz (pośrednio) poprzez: Argumenol Investment Company Limited.	33 523 911	65,96%	33 523 911	65,96%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	4 503 242	8,86%	4 503 242	8,86%
OFE PZU „Złota Jesień”	4 635 719	9,12%	4 635 719	9,12%
PTE Allianz Polska SA	3 491 456	6,87%	3 491 456	6,87%

* Według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji.

9.6. Posiadacze papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2023 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie emitowała papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne.

9.7. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu

Zgodnie ze Statutem Spółki jak i innymi dokumentami wewnętrznymi Spółki na dzień 31 grudnia 2023 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie ma żadnych ograniczeń odnośnie wykonywania prawa głosu.

9.8. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2023 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w Spółce nie występują ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności papierów wartościowych Spółki.

9.9. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących

Zarząd

Zarząd Spółki składa się z 3 do 6 członków powoływanych na wspólną kadencję. W skład Zarządu wchodzi: Prezes Zarządu, Wiceprezesi Zarządu oraz inni członkowie Zarządu. Liczbę członków Zarządu oraz ich funkcje ustala Rada Nadzorcza. Kadencja Zarządu trwa trzy lata. Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza w głosowaniu tajnym. Prezes Zarządu, Wiceprezesi Zarządu oraz inni członkowie Zarządu mogą być odwołani lub zawieszani w czynnościach także przez Walne Zgromadzenie.

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę. Zarząd działa na podstawie przepisów prawa obowiązującego, na podstawie Statutu Spółki, Regulaminów: Zarządu, Rady Nadzorczej, Regulaminu Organizacyjnego Spółki, Regulaminu pracy i Regulaminu wynagradzania Pracowników oraz na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia.

Uchwały Zarządu wymagają sprawy przekraczające zwykły zarząd, w szczególności:

- 1) uchwalanie i zmiana regulaminu organizacyjnego określającego organizację przedsiębiorstwa Spółki,
- 2) zaciąganie kredytów i pożyczek,
- 3) ustanowienie prokury,
- 4) udzielanie gwarancji kredytowych i poręczeń majątkowych,
- 5) nabywanie i zbywanie nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym.

Uchwały Zarządu wymagają także sprawy, w których Zarząd zwraca się do Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Spółki składa się z co najmniej 5 członków powoływanych na wspólną kadencję. Kadencja Rady Nadzorczej trwa pięć lat. Członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. Walne Zgromadzenie przed wyborem członków Rady Nadzorczej na nową kadencję określa liczbę członków Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza wybiera ze swego grona w głosowaniu tajnym Przewodniczącego, Sekretarza Rady, Zastępcę Przewodniczącego lub, jeśli uzna to za zasadne, dwóch Zastępców Przewodniczącego.

W skład Rady Nadzorczej powinno wchodzić dwóch członków spełniających kryteria niezależności przewidziane dla niezależnego członka rady nadzorczej w rozumieniu Zalecenia Komisji z dnia 15 lutego 2005 roku dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) (2005/162/WE) z uwzględnieniem Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie SA („Niezależni Członkowie Rady Nadzorczej”). Kandydat na Niezależnego Członka Rady Nadzorczej składa Spółce, przed jego powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu kryteriów niezależności.

Zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (tj. Dz. U. z 2023 roku poz. 1015) Spółka ma status jednostki zainteresowania publicznego w rozumieniu tej ustawy, w związku z czym powinna posiadać Komitet Audytu. W skład komitetu audytu wchodzi przynajmniej 3 członków. Przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych. Zgodnie ze wspomnianą ustawą większość członków komitetu audytu, w tym jego przewodniczący, musi spełniać kryteria niezależności od danej jednostki zainteresowania publicznego.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należą sprawy zastrzeżone przepisami Kodeksu spółek handlowych oraz postanowieniami Statutu Spółki, a w szczególności:

- 1) badanie rocznego sprawozdania finansowego Spółki i skonsolidowanego sprawozdania finansowego zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i stanem faktycznym, badanie rocznego sprawozdania Zarządu z działalności Spółki wraz z oceną pracy Zarządu, tudzież badanie wniosków Zarządu co do podziału zysku albo pokrycia strat oraz składanie Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu sprawozdania pisemnego z wyników powyższych badań,
- 2) sporządzenie i przedstawienie Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej, oceny sytuacji Spółki, oceny sposobu wypełniania przez Spółkę obowiązków informacyjnych, oceny racjonalności prowadzonej przez Spółkę polityki, w tym m.in. polityki cenowej, jak również oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki, w każdym powyżej wymienionym przypadku z uwzględnieniem przyjętych przez Spółkę zasad ładu korporacyjnego,
- 3) zatwierdzanie i zmiana Regulaminu Zarządu Spółki i Regulaminu Organizacyjnego Spółki,
- 4) zatwierdzanie Regulaminu pracy i Regulaminu wynagradzania Pracowników,
- 5) ustalanie zasad i wysokości wynagrodzenia Członków Zarządu,
- 6) zawieszanie w czynnościach z ważnych powodów, w głosowaniu tajnym, Prezesa Zarządu, Wiceprezesa Zarządu oraz innych Członków Zarządu lub całego Zarządu,
- 7) delegowanie Członka lub Członków Rady Nadzorczej na okres nie dłuższy niż trzy miesiące do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu Spółki odwołanego, który złożył rezygnację albo z innych przyczyn, niemogącego sprawować swoich czynności,
- 8) ustalanie wysokości wynagrodzenia Członka lub Członków Rady Nadzorczej delegowanych do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu,
- 9) wybór biegłego rewidenta do badania sprawozdań finansowych Spółki,
- 10) zatwierdzanie wieloletnich programów działania Spółki oraz Grupy, w tym strategii działania Spółki oraz Grupy, opracowywanych przez Zarząd,
- 11) zatwierdzanie kwartalnych i rocznych programów działania Spółki oraz kwartalnych i rocznych programów działania Grupy, w szczególności obejmujących plany produkcji oraz przychodów, plany kosztów rodzajowych, plany kosztów jednostkowych, plany wynagrodzeń, plany inwestycyjne oraz plany remontów i serwisowania,
- 12) zatwierdzanie warunków, planów i cen zakupów oraz sprzedaży przez Spółkę towarów i usług w zakresie określonym uchwałą Rady Nadzorczej,
- 13) zatwierdzanie wyboru oferentów w postępowaniach przetargowych Spółki oraz zatwierdzanie ofert składanych przez Spółkę w postępowaniach przetargowych, w zakresie określonym uchwałą Rady Nadzorczej,
- 14) wyrażanie zgody na zatrudnianie na stanowiskach dyrektora, zastępcy dyrektora, eksperta lub doradcy bez względu na podstawę tego zatrudnienia, w szczególności w ramach stosunku pracy, jak i innych stosunków prawnych. Zgody Rady Nadzorczej wymaga również zmiana i rozwiązanie zatrudnienia, o którym mowa powyżej,
- 15) wyrażanie zgody na ubieganie się, zmianę lub zrzeczenie się jakiegokolwiek koncesji lub zezwolenia, o których mowa § 4 ust. 2 Statutu, a także na ich przenoszenie lub udostępnianie osobom trzecim,
- 16) wyrażanie zgody na emisję przez Spółkę obligacji innych niż obligacje zamienne na akcje lub obligacje z prawem pierwszeństwa,
- 17) zatwierdzanie planu połączenia i podziału Spółki przed jego uzgodnieniem, jak również planu przekształcenia Spółki.

Ponadto, do kompetencji Rady Nadzorczej należą następujące sprawy:

- 1) rozpatrywanie i opiniowanie spraw wnoszonych przez Zarząd będących przedmiotem uchwał Walnego Zgromadzenia,
- 2) wyrażanie zgody na każde nabycie, zbycie, objęcie lub obciążenie akcji i udziałów w spółkach, jak również jakichkolwiek tytułów uczestnictwa w innych niż spółki, podmiotach i organizacjach,
- 3) wyrażanie zgody na wypłatę akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy,

- 4) wyrażanie zgody na zawarcie przez Zarząd każdej umowy o świadczenie usług doradczych,
- 5) wyrażanie zgody na dokonanie przez Spółkę jakiejkolwiek Czynności Prawnej Kwalifikowanej z zastrzeżeniem wyłączeń, które mogą być przewidziane uchwałą Rady Nadzorczej.
- 6) wyrażanie zgody na każde nabycie i zbycie nieruchomości, prawa użytkownika wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym, a także na ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości, użytkowaniu wieczystym lub udziale w nieruchomości, o wartości do wysokości kwoty, o której mowa w § 1 ust. 4 pkt 4.15 Statutu,
- 7) zawarcie przez Spółkę z podmiotem powiązaniem ze Spółką znaczącej umowy w rozumieniu przepisów dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, z wyłączeniem umów typowych, zawieranych przez Spółkę na warunkach rynkowych, w ramach prowadzonej działalności operacyjnej,
- a) wyrażanie zgody na wnioskowanych przez Zarząd Spółki kandydatów do pełnienia funkcji w organach spółek należących do Grupy wskazywanie przez Zarząd osób do pełnienia funkcji w organach spółek i innych podmiotów, w których Spółka uczestniczy bezpośrednio lub pośrednio.

Na wniosek Zarządu Rada Nadzorcza udziela członkowi Zarządu zezwolenia na zajmowanie stanowisk we władzach spółek, w których Spółka posiada udziały lub akcje oraz pobieranie z tego tytułu wynagrodzenia.

9.10. Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących

Zarząd

Rok obrotowy 2023 Zarząd Spółki rozpoczął w następującym składzie:

- 1) Piotr Woźny – Prezes Zarządu,
- 2) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Maciej Nietopiel – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Andrzej Janiszowski – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Katarzyna Sobierajska – Wiceprezes Zarządu

W roku 2023 nie zaszły żadne zmiany w składzie Zarządu. Już po zakończeniu okresu sprawozdawczego, w dniu 23 stycznia 2024 roku, Rada Nadzorcza Spółki powołała Pana Macieja Końskiego w skład Zarządu, powierzając mu funkcję Wiceprezesa Zarządu.

Na dzień podpisania niniejszego raportu skład Zarządu Spółki przedstawia się następująco:

- 1) Piotr Woźny – Prezes Zarządu,
- 2) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Maciej Nietopiel – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Andrzej Janiszowski – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Katarzyna Sobierajska – Wiceprezes Zarządu,
- 6) Maciej Koński – Wiceprezes Zarządu.

Rada Nadzorcza

Na początku okresu sprawozdawczego skład Rady Nadzorczej Spółki przedstawiał się następująco:

- 1) Zygmunt Solorz – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- 2) Tobias Solorz – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- 3) Piotr Żak – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- 4) Wiesław Walendziak – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- 5) Tomasz Szela – Członek Rady Nadzorczej,
- 6) Henryk Sobierajski – Członek Rady Nadzorczej,
- 7) Jarosław Grzesiak – Członek Rady Nadzorczej,
- 8) Sławomir Zakrzewski – Członek Rady Nadzorczej,
- 9) Maciej Stec – Członek Rady Nadzorczej,
- 10) Alojzy Z. Nowak – Członek Rady Nadzorczej.

13 kwietnia 2023 roku Pan Maciej Stec złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki.

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej ZE PAK SA przedstawia się następująco:

- 1) Zygmunt Solorz – Przewodniczący Rady Nadzorczej,

- 2) Tobiasz Solorz – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- 3) Piotr Żak – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- 4) Wiesław Walendziak – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- 5) Tomasz Szelaąg – Członek Rady Nadzorczej,
- 6) Henryk Sobierajski - Członek Rady Nadzorczej,
- 7) Sławomir Zakrzewski - Niezależny Członek Rady Nadzorczej,
- 8) Alojzy Z. Nowak - Niezależny Członek Rady Nadzorczej,
- 9) Jarosław Grzesiak - Członek Rady Nadzorczej

Członkami Rady Nadzorczej spełniającymi kryteria niezależności, o których mowa w art.129 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz zasadzie 2.3. Dobrych Praktyk 2021 są: Sławomir Zakrzewski oraz Alojzy Z. Nowak.

Wykonując swoje kodeksowe i statutowe obowiązki Rada Nadzorcza odbyła w 2023 roku 5 posiedzeń podejmując łącznie 132 uchwały.

W okresie sprawozdawczym Rada Nadzorcza sprawowała kolegialnie stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich jej dziedzinach działalności. Rada Nadzorcza koncentrowała się przede wszystkim na następujących zagadnieniach:

- 1) ocenie sprawozdań sporządzonych za rok obrotowy 2022,
- 2) wyrażaniu zgody na dokonywanie przez Spółkę czynności skutkujących zaciągnięciem zobowiązań o wartości powyżej pół miliona złotych,
- 3) opiniowaniu wniosków składanych przez Zarząd w sprawach dotyczących bieżącej działalności Spółki,
- 4) zatwierdzaniu czynności związanych z toczącym się w Grupie Kapitałowej ZE PAK SA procesem restrukturyzacji,
- 5) powołaniu wspólnie z PGE Polska Grupa Energetyczna SA spółki celowej PGE PAK Energia Jądrowa SA, której celem jest realizacja inwestycji budowy elektrowni jądrowej,
- 6) realizacji przez Zarząd Spółki strategii transformacji energetycznej Grupy Kapitałowej ZE PAK SA poprzez poszerzanie portfela projektów OZE.

Komitet audytu

Rok 2023 Komitet Audytu obradował w następującym składzie:

- 1) Sławomir Zakrzewski – Przewodniczący Komitetu Audytu,
- 2) Tomasz Szelaąg,
- 3) Alojzy Z. Nowak.

Członkiem Komitetu Audytu posiadającym wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa ZE PAK SA jest Pan Sławomir Zakrzewski, który nabył je poprzez swoje bogate doświadczenie zawodowe, w branży budowlanej i energetycznej, zdobyte zarówno w kraju jak i zagranicą. Członkiem Komitetu Audytu posiadającym wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości jest Pan Tomasz Szelaąg, który nabył je dzięki swojemu wykształceniu a doskonalił zajmując liczne stanowiska menadżerskie wymagające rzeczowej wiedzy i kompetencji. Członkami Komitetu Audytu spełniającymi kryterium niezależności są Pan Sławomir Zakrzewski i Pan Alojzy Z. Nowak.

Spółka opracowała politykę wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania oraz politykę świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem.

Główne założenia polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania:

- 1) Zgodnie ze statutem Spółki, organem wybierającym firmę audytorską dla wykonania badania ustawowego jest Rada Nadzorcza Spółki.
- 2) Wynagrodzenie za przeprowadzenie badania ustawowego otrzymane przez firmę audytorską, lub jej podwykonawców nie może być uzależnione od żadnych warunków, w tym od wyniku badania ustawowego ani kształtowane lub uzależnione od świadczenia dodatkowych usług niebędących badaniem ustawowym Spółki lub jej spółek powiązanych.
- 3) Komitet Audytu Rady Nadzorczej Spółki zatwierdza procedurę wyboru firmy audytorskiej.
- 4) Spółka przygotowuje dokumentację przetargową dla zaproszonych firm audytorskich wedle określonych kryteriów.
- 5) Spółka ocenia oferty złożone przez firmy audytorskie zgodnie z kryteriami wyboru określonymi w dokumentacji przetargowej oraz przygotowuje sprawozdanie zawierające wnioski z procedury wyboru i przedkłada je Komitetowi Audytu.

- 6) Komitet Audytu przedstawia Radzie Nadzorczej Spółki rekomendację wyboru firmy audytorskiej.
- 7) Jeżeli decyzja Rady Nadzorczej Spółki w zakresie wyboru firmy audytorskiej odbiega od rekomendacji Komitetu Audytu, Rada Nadzorcza Spółki uzasadnia przyczyny niezastosowania się do rekomendacji Komitetu Audytu oraz przekazuje takie uzasadnienie do wiadomości Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki.

Główne założenia polityki świadczenia na rzecz Spółki przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem:

- 1) Spółka realizując przepisy Ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („UoBR”) nie zawiera z firmą audytorską przeprowadzającą badanie, z podmiotami powiązanymi z tą firmą audytorską oraz z członkami sieci firmy audytorskiej umów o świadczenie usług zabronionych w rozumieniu art. 136 UoBR.
- 2) W zakresie niezwiązanym z polityką podatkową Spółki, Spółka może zlecić firmie audytorskiej przeprowadzającej badanie lub podmiotowi powiązanemu z tą firmą audytorską lub członkowi sieci firmy audytorskiej prace, które są dozwolonymi usługami niebędącymi badaniem.
- 3) Nad zgodnością z prawem wykonywania prac, o których mowa w pkt 2 czuwa Komitet Audytu. Przed zleceniem przez Spółkę usług, o których mowa w pkt 2 Komitet Audytu przeprowadza ocenę zagrożeń i zabezpieczeń niezależności, o której mowa w art. 69-73 UoBR.
- 4) W polityce wymieniono również główne rodzaje usług dozwolonych oraz zabronionych.

Rekomendacja dotycząca wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania została sporządzona w następstwie zorganizowanej przez Spółkę procedury wyboru spełniającej obowiązujące kryteria i rekomendacja ta spełnia obowiązujące w Spółce warunki wyrobu audytora.

We wrześniu 2023 roku Komitet Audytu Rady Nadzorczej ZE PAK SA podjął Uchwałę w sprawie rekomendacji Komitetu Audytu dla Rady Nadzorczej ZE PAK SA, dotyczącej wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badań ustawowych oraz przeglądów skonsolidowanego i jednostkowego sprawozdania finansowego ZE PAK SA oraz jednostkowych sprawozdań finansowych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ZE PAK SA, sporządzanych za lata 2023-2024.

Komitet Audytu Rady Nadzorczej ZE PAK SA spotykał się z przedstawicielami Spółki w roku 2023 dwa razy.

9.11. Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie zwoływane jest w przypadkach wskazanych w Kodeksie Spółek Handlowych oraz w Statucie Spółki. Walne Zgromadzenie, co do zasady zwoływane jest przez Zarząd Spółki i obraduje jako zwyczajne lub nadzwyczajne. W przypadku zwołania Walnego Zgromadzenia przez podmiot lub organ inny niż Zarząd Spółki, Zarząd zobowiązany jest współdziałać z tym podmiotem bądź organem w celu dokonania wszelkich czynności określonych prawem koniecznych do zwołania, organizacji oraz przeprowadzenia Walnego Zgromadzenia. Od dnia pierwszego notowania akcji Spółki na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA, Walne Zgromadzenia mogą odbywać się przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. O przeprowadzeniu Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej decyduje Rada Nadzorcza Spółki.

Walne Zgromadzenie odbywa się w Warszawie lub w siedzibie Spółki. Transmisja z obrad Walnego Zgromadzenia prowadzona jest w czasie rzeczywistym, po zakończeniu obrad link do transmisji video z obrad Walnego Zgromadzenia dostępny jest na stronie internetowej Spółki.

Walne Zgromadzenie ZE PAK SA zwołuje się poprzez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Materiały udostępnione akcjonariuszom w związku z Walnym Zgromadzeniem, w tym projekty uchwał proponowanych do przyjęcia, jak również inne istotne materiały Spółka udostępnia na stronie internetowej <http://ri.zepak.com.pl/>.

Do podstawowych kompetencji Walnego Zgromadzenia należy:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenia absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,

- 2) podział zysku albo pokrycie strat,
- 3) zmiana przedmiotu działalności Spółki,
- 4) zmiana Statutu Spółki,
- 5) podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego,
- 6) upoważnienie Zarządu do nabycia akcji własnych w celu umorzenia,
- 7) powołanie i odwołanie członków Rady Nadzorczej,
- 8) ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej,
- 9) łączenie, podział i przekształcenie Spółki,
- 10) rozwiązanie i likwidacja Spółki,
- 11) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i warrantów subskrypcyjnych,
- 12) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego
- 13) tworzenie i znoszenie kapitałów i funduszy Spółki,
- 14) zawarcie przez Spółkę umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem lub likwidatorem Spółki albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
- 15) zawarcie przez spółkę zależną umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem lub likwidatorem Spółki albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
- 16) wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru, oraz
- 17) użycie kapitału zakładowego.

Czynne prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają osoby będące akcjonariuszami na 16 dni przez datą Walnego Zgromadzenia. Warunkiem dopuszczenia akcjonariusza do udziału w Walnym Zgromadzeniu jest przedstawienie przez niego imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, które wystawione jest przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych.

Akcjonariusz uczestniczy w obradach Walnego Zgromadzenia i wykonuje prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

Akcjonariuszowi reprezentującemu co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki przysługuje prawo żądania umieszczenia określonych spraw w porządku Walnego Zgromadzenia Spółki. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi Spółki nie później niż na 21 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia Spółki.

Akcjonariusz występujący z żądaniem umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia powinien wykazać posiadanie odpowiedniej liczby akcji na dzień złożenia żądania załączając do żądania świadectwo depozytowe wystawione przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych.

Akcjonariusz reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki może przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać Spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad.

Każdy z akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu może podczas Walnego Zgromadzenia Spółki zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

Uchwały Walnego Zgromadzenia podejmowane są bezwzględną większością głosów oddanych, chyba, że Kodeks Spółek Handlowych stanowi inaczej. Jedna akcja Spółki daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu

9.12. Opis zasad zmian Statutu Spółki

Zmiany Statutu Spółki, zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych oraz postanowieniami Statutu Spółki, wymagają od Walnego Zgromadzenia podjęcia stosownej uchwały oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców. Walne Zgromadzenie może upoważnić Radę Nadzorczą Spółki do ustalenia tekstu jednolitego zmienionego statutu bądź wprowadzenia zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale walnego zgromadzenia. Zmiany Statutu obowiązują od chwili wpisania do rejestru przedsiębiorców. W 2021 dokonano jednej zmiany w Statucie Spółki dotyczącej zmiany firmy Spółki z Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin Spółka Akcyjna na ZE PAK Spółka Akcyjna, natomiast w marcu 2022 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy przyjęło nowy, zmieniony tekst jednolity Statutu Spółki, który został zgłoszony do Krajowego Rejestru Sądowego i obowiązuje od momentu zarejestrowania zmiany przez KRS w rejestrze przedsiębiorców, czyli od 14 czerwca 2022 roku. Tekst jednolity Statutu jest dostępny na stronie internetowej Spółki.

9.13. Informacje na temat systemu wynagrodzeń oraz wysokości wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących

W ZE PAK SA system wynagrodzeń oparty jest na Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników ZE PAK SA z dnia 19 października 2021 roku (ZUZP). Przepisom ZUZP nie podlegają tylko członkowie Zarządu, główny księgowy oraz kluczowi menedżerowie, którzy mają zawarte kontrakty menedżerskie. Zakładowy układ zbiorowy pracy wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku co wynika z procedury rejestracji układu u Okręgowego Inspektora Pracy w Poznaniu.

Podstawowymi składnikami wynagrodzenia dla pracowników zawartymi w ZUZP są indywidualna miesięczna płaca zasadnicza, miesięczna premia regulaminowa, dodatek za staż pracy, premia roczna, odprawa emerytalno-rentowa oraz dodatki. Pracownicy mają także prawo do nagród z Funduszu Prezesa Zarządu i świadczeń socjalnych.

Zasady wynagrodzenia kluczowych menedżerów określa zarząd w indywidualnych umowach. Podstawowym składnikiem wynagrodzenia jest płaca zasadnicza. Kluczowi menedżerowie mogą otrzymać nagrodę uznaniową przyznawaną decyzją Zarządu. Kluczowi menedżerowie uprawnieni są również do niektórych składników z ZUZP.

Członkowie Zarządu ZE PAK SA wynagradzani są na podstawie zapisów indywidualnych umów o zarządzanie, których treść kształtuje Rada Nadzorcza Spółki. W 2020 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki przyjęło „Politykę wynagrodzeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej ZE PAK SA”. Polityka zmierza do zapewnienia trwałego wzrostu wartości Spółki, którego realizacja przez Zarząd i Radę Nadzorczą wymaga – między innymi – odpowiedniego do tego celu ukształtowania struktury wynagrodzeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej z tytułu całokształtu wykonywanych przez nich obowiązków. Służy temu ograniczenie wynagrodzeń tych osób do części stałej, pozwalającej wykonywać im swoje obowiązki dotyczące całokształtu działalności Spółki bez ograniczania się do realizacji jedynie wybranych celów. Zmienność sytuacji rynkowej, społecznej i gospodarczej, a także potrzeba elastycznego reagowania na pojawiające się ryzyka i szanse biznesowe nie uzasadnia sztywnego określania takich celów. Potrzebę elastycznego reagowania na zmiany tej sytuacji i pojawiające się wyzwania zapewnia – w przypadku członków Zarządu – możliwość przyznania im premii. Zapewnia to elastyczność w zapewnieniu stabilnego bytu Spółki i jej długoterminowych interesów. Członkowie Zarządu mają prawo do miesięcznego wynagrodzenia. Może być im także przyznana nagroda uznaniowa. W przypadku odwołania ze składu Zarządu nie jest przewidziana odprawa. Nie istnieją zapisy dotyczące rekompensaty w przypadku zwolnienia następującego z powodu połączenia lub przejęcia.

W Spółce nie funkcjonuje żaden program motywacyjny ani premiowy oparty na kapitale Spółki.

Tabela 18: Informacje na temat wysokości wypłaconego wynagrodzenia w 2023 roku przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w 2023 roku

<i>Imię i nazwisko członka Zarządu</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Wysokość wynagrodzenia</i> <i>(brutto) wypłaconego przez</i> <i>Spółkę</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>w tym zmienne</i> <i>składniki</i> <i>wynagrodzenia*</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Wysokość wynagrodzenia</i> <i>(brutto) wypłaconego przez</i> <i>podmioty zależne Spółki</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Razem:</i>
Piotr Woźny	2 041,18	1 250,00	0,00	2 041,18
Zygmunt Artwik	2 144,80	1 500,00	0,00	2 144,80
Maciej Nietopiel	672,90	250,00	0,00	672,90
Andrzej Janiszowski	1 174,98	800,00	0,00	1 174,98
Katarzyna Sobierajska	860,00	250,00	0,00	860,00
Razem	6 893,86	4 050,00	0,00	6 893,86

* Do zmiennych składników wynagrodzenia zaliczono: nagrody i premie, odprawy z tytułu odwołania z Zarządu, ekwiwalenty za urlop oraz odprawy emerytalne.

Tabela 19: Informacje na temat wysokości świadczeń niepieniężnych w 2023 roku przyznanych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w 2023 roku

<i>Imię i nazwisko członka Zarządu</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Całkowita szacunkowa wartość</i> <i>świadczeń niepieniężnych</i> <i>przyznanych przez Spółkę</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Całkowita szacunkowa wartość</i> <i>świadczeń niepieniężnych</i> <i>przyznanych przez podmioty</i> <i>zależne Spółki</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Razem</i>
Piotr Woźny	0,0	-	0,0
Zygmunt Artwik	0,0	-	0,0

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Maciej Nietopiel	10,05	-	10,05
Andrzej Janiszowski	0,0	-	0,0
Katarzyna Sobierajska	0,0	-	0,0
Razem	10,05	-	10,05

Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie, wypłaconych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki członkom Zarządu w 2023 roku wyniosła 6 903,91 tysięcy złotych. Podaną kwotę należy traktować jako wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku.

Członkowie Rady Nadzorczej ZE PAK SA są wynagradzani na podstawie Uchwały nr 12 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 15 kwietnia 2019 roku, które ustaliło miesięczne wynagrodzenie dla przewodniczącego Rady Nadzorczej w wysokości 15 tysięcy złotych, zastępcy przewodniczącego Rady Nadzorczej w wysokości 12 tysięcy złotych a dla pozostałych członków w wysokości 10 tysięcy złotych.

Tabela 20: Informacje na temat wysokości wypłaconego wynagrodzenia oraz wartości świadczeń niepieniężnych w 2023 roku przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki, wszystkim członkom Rady Nadzorczej pełniącym funkcje w 2023 roku

Imię i nazwisko członka Rady Nadzorczej	tysiące złotych	tysiące złotych	tysiące złotych
	Wysokość wynagrodzenia (brutto) wypłaconego przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki	Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki	Razem
Zygmunt Solorz	840,50	0,0	840,50
Tomasz Szelaż	120,90	0,0	120,90
Wiesław Walendziak	120,90	0,0	120,90
Sławomir Zakrzewski	120,00	0,0	120,00
Jarosław Grzesiak	560,00	0,0	560,00
Alojzy Z. Nowak	120,00	0,0	120,00
Maciej Stec	44,33	0,0	44,33
Piotr Żak	695,30	0,0	695,30
Tobiasz Solorz	693,30	0,0	693,30
Henryk Sobierajski	120,00	0,0	120,00
Razem	3 435,23	0,0	3 435,23

Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie, wypłaconych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki członkom Rady Nadzorczej w 2023 roku wyniosła 3 435,23 tysiące złotych. Podaną kwotę należy traktować jako wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku.

Spółka nie posiada zobowiązań wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze w stosunku do byłych osób zarządzających, nadzorujących albo byłych członków organów administrujących oraz zobowiązań zaciągniętych w związku z takimi emeryturami.

10. OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE POLITYKI RÓŻNORODNOŚCI

W nawiązaniu do §70 ust. 6 pkt 5 lit. m rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych Spółka oświadcza, że w Grupie ZE PAK SA oraz w ZE PAK SA nie przyjęto odrębnego dokumentu opisującego politykę różnorodności w odniesieniu do Zarządu i Rady Nadzorczej. Zgodnie ze standardami panującymi w Spółce przy wyborze osób zarządzających i nadzorujących decydujące znaczenie mają obiektywne kryteria takie jak: wiedza, doświadczenie, kompetencje i umiejętności potrzebne do pełnienia powierzanych funkcji. W ocenie Spółki przytoczone kryteria mogą zapewnić efektywne i sprawne funkcjonowanie Spółki oraz realizację przyjętej strategii. Jednocześnie przyjęte zostały inne rozwiązania zarządcze, odnoszące się do kwestii zarządzania różnorodnością. W Grupie dużą wagę przywiązuje się do wysokich standardów kultury korporacyjnej i tworzenia środowiska pracy wolnego od wszelkich przejawów dyskryminacji. Pracownicy oceniani są na podstawie efektywności wykonywanej pracy, a nie ze względu na płeć, wiek, narodowość czy pochodzenie etniczne.

Trwający przez lata proces restrukturyzacji, sprawiał, że większość wakatów była wypełniana w oparciu o rekrutację wewnętrzną (w ramach przesunięć między działami i spółkami). Ubocznym efektem działań mających na celu ograniczenie zwolnień i koncentrowanie się w procesie rekrutacji na osobach już zatrudnionych w spółkach Grupy, był brak istotnego dopływu młodych pracowników i w efekcie średnia wieku zatrudnionych rosła. W pewnym momencie może to skutkować znaczącymi odejściami na emeryturę i brakami kadrowymi. Dlatego też Grupa ZE PAK SA aktywnie monitoruje zmiany struktury wiekowej pracowników, by nie dopuścić do niekorzystnych następstw utraty dużej części doświadczonych pracowników bez odpowiedniego przygotowania ich następców.

Jednocześnie przyjęty w Spółce Kodeks Etyki zawiera w sobie zarówno politykę różnorodności, gwarantując równe traktowanie bez względu na płeć, wiek, światopogląd, wyznanie, poglądy polityczne, itd. Dokument stanowi narzędzie, pozwalające na zgłaszanie potencjalnych incydentów związanych z dyskryminacją na jakimkolwiek tle. Definiuje zachowania pożądane i niepożądane w organizacji, stanowiąc jednocześnie jej politykę etyczną. Ze względu na swój charakter zawiera on w sobie również elementy polityki antydyskryminacyjnej, antykorupcyjnej oraz procedury dotyczące zgłoszeń naruszeń i nieprawidłowości, nieprzestrzegania zobowiązań wynikających z przepisów prawa, zagrożenia dla bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zdrowia, bezpieczeństwa środowiska naturalnego, praktyk nieuczciwej konkurencji oraz prób ukrycia któregoś z powyższych. Obowiązuje on wszystkich pracowników, niezależnie od zajmowanego stanowiska, czy stażu pracy. W 2020 roku wdrożono Kodeks Etyki również w pozostałych spółkach należących do Grupy Kapitałowej.

W Spółce przyjęta została również Procedura anonimowego zgłaszania naruszeń przepisów ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, rozporządzenia 2017/1129 oraz procedur i standardów etycznych, która daje pracownikom możliwość prostego i bezpiecznego zgłaszania niewłaściwych niebezpiecznych lub nieetycznych zachowań swoich pracodawców, jak również zapewnia pełną ochronę osobom zgłaszającym. W 2021 roku w Spółce przyjęty został również Regulamin zgłoszeń naruszeń prawa, który określa wewnętrzną procedurę zgłaszania naruszeń prawa, procedurę podejmowania działań następczych oraz procedurę ochrony zgłaszającego naruszenia.

Zarówno Kodeks Etyki jak i Procedura anonimowego zgłaszania naruszeń znajdują się na stronie intranetowej Spółki.

Na dzień dzisiejszy w ocenie Spółki takie rozwiązania są wystarczające.

Dane liczbowe odnoszące się do różnorodności w zarządzie i RN Spółki oraz Grupy znaleźć można w niniejszym sprawozdaniu, w Oświadczeniu na temat informacji niefinansowych za 2023 rok w podrozdziale – „Kwestie Pracownicze”.

11. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU SPÓŁKI NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH ZA 2023 ROK DLA GRUPY KAPITAŁOWEJ

Niniejsze oświadczenie nt. danych niefinansowych (ESG) zostało opracowane z wykorzystaniem („with reference”) **GRI Standards 2021**, tj. uznanego, międzynarodowego standardu sprawozdawczości niefinansowej. Wykorzystanie podejścia do sprawozdawczości, a przede wszystkim wskaźników tego standardu, znacznie ułatwi interesariuszom Grupy odnalezienie kluczowych informacji, porównywanie ich z wynikami innych spółek branży wydobywczej i energetycznej. W tym również celu w tekście oznaczone zostały indeksy poszczególnych wskaźników standardów. Jednocześnie, mając na uwadze wprowadzane zmiany w regulacjach w zakresie obowiązkowej sprawozdawczości danych niefinansowych, Grupa ZE PAK SA przygotowuje się do ich realizacji. Wraz z wejściem w życie nowych unijnych standardów sprawozdawczości zagadnień zrównoważonego rozwoju (ESRS), realizujących tzw. dyrektywę CSRD, Grupa ZE PAK SA deklaruje przeniesienie sprawozdawczości na platformę nowego standardu. Równocześnie, już na etapie obecnego oświadczenia na temat danych niefinansowych, zdecydowała się na: (a) odświeżenie analizy istotności już w oparciu o analizę podwójnej istotności opisaną w ESRS, (b) zastosowanie, tam gdzie było to adekwatne, podwójnych oznaczeń wskaźników ilościowych – dopisanie standardów ESRS obok indeksów GRI, w ocenie Grupy pozwoli użytkownikom raportu, na łatwiejsze odnajdywanie poszukiwanych danych porównawczych.

[2-2, 2-3, 2-5] Niniejsze oświadczenie obejmuje wszystkie spółki Grupy Kapitałowej ZE PAK SA, ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu zarządu. Odnosi się do okresu od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku, ze wskazaniem istotnych wydarzeń, które miały miejsce po 31 grudnia 2023 roku, a przed podpisaniem oświadczenia. Oświadczenie na temat danych niefinansowych nie było poddawane atestacji przez niezależnego audytora.

Poza wspomnianymi GRI Standards 2021, definiując zakres treści opisanych w oświadczeniu, Grupa Kapitałowa ZE PAK SA brała pod uwagę:

- europejskie standardy sprawozdawczości zagadnień zrównoważonego rozwoju (ESRS),

- wymogi Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych, a dokładnie informacji istotnych dla instytucji rynku finansowego wskazanych w dokumencie *Final Report on draft Regulatory Technical Standards*,
- „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2021” („DPSN2021”).

Na etapie definiowania zakresu oświadczenia nt. danych niefinansowych (ESG), zakres publikowanych informacji, tj. kluczowych obszarów sprawozdawczości, został już wcześniej uzupełniony o aspekty bezpośrednio związane ze **strategią transformacji Grupy i przekształceniem jej modelu biznesowego w model zrównoważony**. Towarzyszyła temu wewnątrzorganizacyjna dyskusja z udziałem eksperta zewnętrznego, której celem było zrozumienie wpływu zmiany modelu biznesowego na charakter relacji z otoczeniem, a w kolejnym kroku, wynikających z tych zmian, możliwych zmian w zakresie charakteru wpływu, tak pozytywnego, jak i negatywnego, na otoczenie społeczne, środowiskowe i biznesowe. Tym samym chodziło o uchwycenie nie tylko aktualnego wpływu, ale jego dynamiki i potencjalnego przyszłego charakteru. Dokonana w kolejnych krokach ocena istotności i priorytetyzacja zagadnień przyczyniły się do zdefiniowania zakresu oświadczenia w sposób nawiązujący do logiki definiowania zagadnień istotnych opisany w **GRI 3: Material Topics 2021**.

Realizowana już transformacja modelu biznesowego, która ma na celu stopniową, ale też dość szybką dekarbonizację modelu biznesowego, w tym modelu wytwarzania energii, zakłada uruchamianie nowych źródeł wytwarzania, opierających się o niskoemisyjne i neutralne emisyjne źródła, przy jednoczesnym wygaszaniu wydobywania węgla brunatnego i produkcji energii w oparciu o to paliwo. Działania te związane są ze **znaczącymi inwestycjami (CapEx) w działalności opisane tzw. „taksonomią”⁶, stopniowo pojawiającymi się kosztami operacyjnymi (OpEx) z tych działalności, a także rosnącym udziałem przychodów z działalności uznawanej za zrównoważoną środowiskowo**.

Przeprowadzenie powyższej transformacji stanowi dziś podwalinę strategii biznesowego rozwoju Grupy ZE PAK SA. Jednocześnie też aspekty te stanowią kluczowy element nowej strategii zrównoważonego rozwoju, która została opracowana na przełomie roku 2022 i 2023, następnie poddana aktualizacji ze względu na zmiany w strukturze właścicielskiej, tj. przejście przez Cyfrowy Polsat SA w 2023 roku kontroli operacyjnej nad zielonym portfelem aktywów w ramach grupy PAK-Polska Czysta Energia sp. z o.o., w której ZE PAK ma mniejszościowy udział. Opisuje ona w sposób mierzalny, przy pomocy celów na kolejne lata, zarówno inwestycje w nowe aktywa wytwórcze i stopniową dekarbonizację produkcji, jak również wygaszanie obecnej, opartej o węgiel brunatny działalności wydobywczej i wytwórczej. Odnosi się również do planów związanych z wieloletnią rekultywacją i przywracaniem terenów przemysłowych i pogórnich, jak również do skutków transformacji dla lokalnego rynku pracy. Jednocześnie też ustanawia cele w zakresie bieżącego oddziaływania tak na środowisko naturalne, jak również społeczno-gospodarcze w regionie.

11.1. Analiza podwójnej istotności – redefiniowanie zakresu treści raportu

W oparciu o wdrażany, a od przyszłego roku obligatoryjny standard sprawozdawczości niefinansowej (European Sustainability Reporting Standards ESRS), Grupa ZE PAK zdecydowała się na wcześniejsze dokonanie oceny wymienionych w standardzie **kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem pod kątem ich istotności, a w konsekwencji tego, które z nich powinny zostać uwzględnione w sprawozdawczości niefinansowej**.

Analizę taką Grupa ZE PAK przeprowadziła w oparciu o wskazaną w ESRS zasadę tzw. **podwójnej istotności**, tj. jednoczesnej **oceny istotności oddziaływania** oraz **istotności finansowej** poszczególnych kwestii. Poszczególne jej etapy zostały udokumentowane.

Pierwsza z nich, tj. **ocena istotności oddziaływania**, zgodnie z ESRS dotyczy istotnych rzeczywistych lub potencjalnych, pozytywnych lub negatywnych oddziaływań przedsiębiorstwa na ludzi lub środowisko w perspektywie krótko-, średnio- lub długoterminowej. Oddziaływania obejmują oddziaływania związane z własnymi operacjami jednostki i jej łańcuchem wartości na wyższym i niższym szczeblu, w tym za pośrednictwem jej produktów i usług, a także relacji biznesowych. Z kolei ocena **istotności finansowej** odpowiada identyfikacji informacji uznanych za istotne dla pierwotnych użytkowników sprawozdań finansowych do celów ogólnych przy podejmowaniu decyzji dotyczących zapewnienia podmiotowi zasobów. W szczególności informacje uznaje się za istotne, jeżeli pominięcie, zniekształcenie lub ukrycie faktu, mogłoby wpłynąć na decyzje podejmowane przez tych użytkowników.

⁶Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088.

Ocena poszczególnych aspektów w wymiarze oceny istotności oddziaływania została przeprowadzona z uwzględnieniem czynników wskazanych w ESRS, w tym wskazanych w standardzie Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych (wielonarodowych), tj. (a) skali, (b) zakresu, (c) nieodwracalnego charakteru oddziaływania (wg przyjętej kilkustopniowej skali). W przypadku istotności finansowej, w ocenie pomocna była przybliżona skala konsekwencji finansowych poszczególnych oddziaływań (wg przyjętej kilkustopniowej skali). Na wszystkie z nich nałożono też ocenę prawdopodobieństwa wystąpienia (tj. np. materializacji się ryzyka) (wg przyjętej kilkustopniowej skali). Pierwszej, roboczej oceny istotności poszczególnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem, dokonano wewnętrznie, a jej rezultaty zostały przedstawione do akceptacji wiceprezesowi Zarządu ZE PAK SA. Po jej uzyskaniu przeprowadzono drugi krok, angażujący zainteresowane strony. W proces konsultacji włączonych zostało 55 interesariuszy, którzy zostali zaproszeni do udziału w ankiecie, która podsumowywała najważniejsze wyniki oceny dokonanej w pierwszym kroku. Zaproszeni do konsultacji mogli określić czy kwestie uznane przez nas za istotne, są takimi w ich ocenie i powinny znaleźć się w raporcie, czy odwrotnie. Mogli też dodatkowo skomentować dany aspekt (np. wskazać jakieś węższe aspekty związane z daną kwestią, na które Grupa ZE PAK powinna zwrócić większą uwagę). Na ankietę odpowiedziały 22 osoby, a ich oceny i uwagi zostały nałożone na wcześniejsze oceny. Przyjęto transparentny klucz: jeśli co najmniej 50% respondentów wskazało by dany aspekt uwzględnić w raporcie, był on uznawany za istotny. Rezultaty nie różniły się istotnie od wersji wypracowanej wewnętrznie (w efekcie konsultacji zrezygnowano z raportowania jednej z kwestii, której uwzględnienie w raporcie rekomendowało poniżej 50% ankietowanych). **Sam zakres zagadnień nie różni się też istotnie od zakresu raportowanego w latach poprzednich w ramach oświadczeń nt. danych niefinansowych.**

Podejście analityczne wynikające z ESRS pozwala na określenie charakteru wpływu prowadzonej działalności, tak pozytywnego, jak i negatywnego, na otoczenie społeczne, środowiskowe i biznesowe. Co więcej nie koncentruje się ono wyłącznie na aktualnym wpływie, ale pozwala uchwycić jego potencjalny przyszły charakter. Dokonana w kolejnych krokach ocena istotności obu wymiarów zagadnień i wskazanie tych priorytetowych pozwala zdefiniować zakres oświadczenia w sposób nawiązujący do logiki definiowania zagadnień istotnych opisany w **GRI 3: Material Topics 2021**.

11.2. Opis modelu biznesowego

[GRI 2-6] [ESRS 2 SBM-1] Grupa Kapitałowa ZE PAK SA jest jednym z kluczowych producentów energii na polskim rynku. Jednocześnie jest ważnym elementem systemu energetycznego kraju współgwarantującym jego stabilne funkcjonowanie. Pod względem wielkości zainstalowanej mocy oraz produkcji energii elektrycznej Grupa ZE PAK SA jest największą prywatną (niekontrolowaną przez Skarb Państwa) grupą energetyczną w Polsce, składającą się z pionowo zintegrowanych podmiotów działających w obszarze wydobywania węgla brunatnego, wytwarzania energii z konwencjonalnych i odnawialnych źródeł oraz obrotu energią.

Wartym podkreślenia w obecnej, niezmiernie trudnej sytuacji geopolitycznej, jest to, że produkcja energii w Grupie ZE PAK SA całkowicie bazuje na paliwie krajowym, węgiel brunatny pochodzi z lokalnych złóż. Tym samym **produkcja energii w Grupie ZE PAK SA była i jest niezależna od importu paliw** i ryzyka z tym związanego. Wraz z wybudowaniem i oddaniem do użytku nowych aktywów bazujących na gazie ziemnym, a w dalszej perspektywie również elektrowni jądrowej, znacznie wykorzystywać paliwa niepochodzące z polskich złóż, lecz wciąż pozostanie niezależna od importu z Rosji, czy Białorusi.

Poprzez pryzmat obecnej działalności, spółki mające największe znaczenie dla Grupy ze względu na swoją skalę działalności to **ZE PAK SA**, zajmująca się **wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła** oraz **PAK KWB Konin SA**, zajmująca się **wydobywaniem węgla brunatnego**. Uzupełnienie tej działalności stanowi hurtowy handel energią elektryczną oraz sprzedaż świadectw pochodzenia energii elektrycznej, działania mające na celu zapewnienie odpowiedniej ilości uprawnień do emisji CO₂ oraz produkcja i sprzedaż ciepła. W skład Grupy od lat wchodzi również inne spółki, które zajmują się m.in.: realizacją robót budowlanych i montażowych, pracami konserwacyjnymi, działalnością usługową, produkcyjną i handlową skierowaną na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu.

Jednocześnie, wobec znaczącego śladu węglowego konwencjonalnej produkcji energii, Grupa rozpoczęła kilka lat temu bezprecedensową w skali Polski transformację ku bardziej zrównoważonym nisko- i zeroemisyjnym źródłom wytwarzania. W spektrum zainteresowania Grupy znalazły się również technologie wodorowe.

Konwencjonalne aktywa wytwórcze Grupy obejmują 4 bloki energetyczne o łącznej mocy 1 118 MW zasilane węglem brunatnym i zlokalizowane w elektrowni Pątnów, w centralnej Polsce, w województwie wielkopolskim. Aktywa wydobywcze Grupy skoncentrowane są w PAK KWB Konin SA.

Elektrownia Konin, dawna elektrownia węglowa, wykorzystująca dziś 2 bloki z kotłami dedykowanymi do spalania biomasy o łącznej mocy osiągalnej 105 MW (50 MW oraz 55 MW) i produkująca energię elektryczną i ciepło z biomasy,

wchodząca pierwotnie w skład GK ZE PAK SA znajduje się obecnie w strukturze grupy PAK-PCE, w której ZE PAK SA jest mniejszościowym udziałowcem z 49,5% udziału.

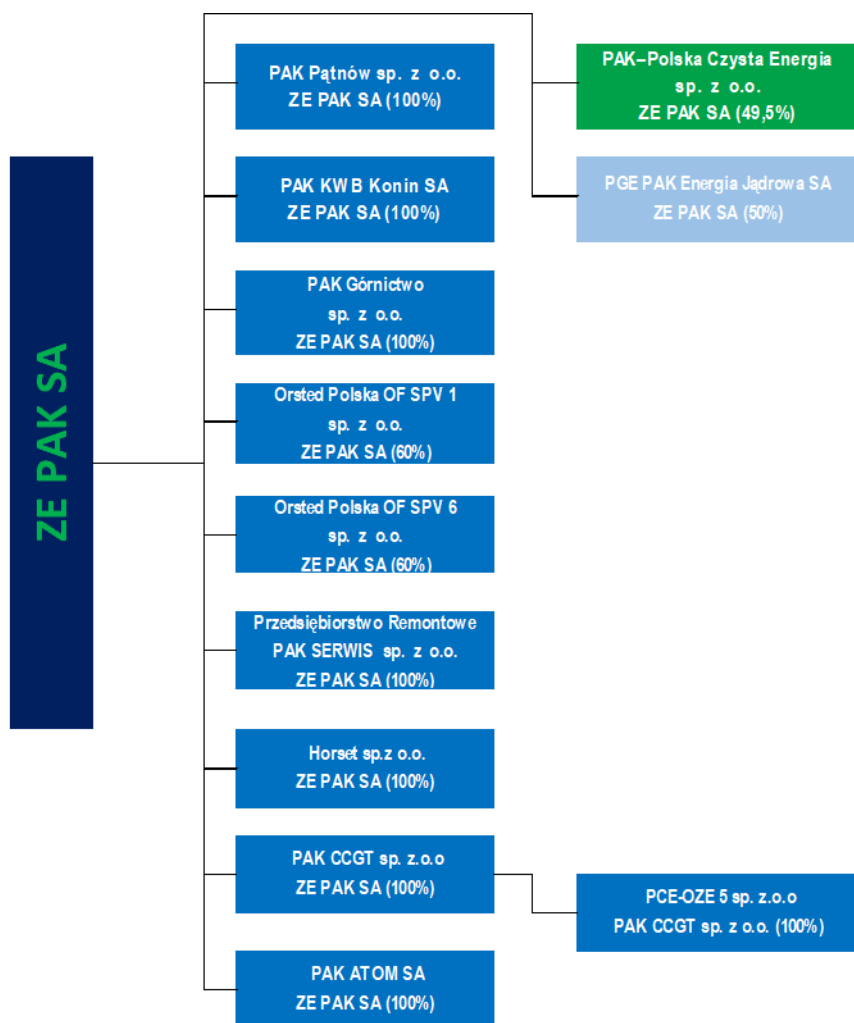
Elektrownia Adamów, również wchodząca pierwotnie w skład ZE PAK SA na początku stycznia 2018 roku została zamknięta. Wyłączenie bloków energetycznych elektrowni zostało podyktowane decyzją Komisji Europejskiej działającej na podstawie derogacji opisanej w dyrektywie z dnia 24 listopada 2010 r. mówiącej o konieczności zakończenia na początku stycznia 2018 roku pracy aktywów wytwórczych Elektrowni Adamów. Obecnie na terenie elektrowni zakończono prace likwidacyjne, oczyszczono teren po starej elektrowni i obecnie trwają tam prace związane z budową nowej jednostki gazowo-parowej klasy 600 MW. Dzięki paliwu gazowemu nowa elektrownia odznaczać się będzie najniższą emisyjnością wśród konwencjonalnych źródeł energii, a wysoka dyspozycyjność i elastyczność pracy umożliwi efektywną stabilizację produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i polskiego systemu elektroenergetycznego. W 2022 roku jednostka wygrała aukcję rynku mocy, oferując 493 MW dyspozycyjności na okres 17 lat od 2026 roku. Kolejnym projektem realizowanym w ramach Grupy ZE PAK jest budowa wielkoskalowej farmy fotowoltaicznej na terenach użytkowanych wcześniej w działalności górniczej w gminie Przykona. Zakładana moc nowej farmy to około 280 MW. Obecnie trwają prace projektowe związane z przygotowaniem do budowy farmy.

Bazowy model funkcjonowania segmentu węglowego zakłada korzystanie z obecnie eksploatowanych odkrywek i brak nowych inwestycji w tym obszarze. Wydobywanie węgla na odkrywce Józwin zakończyło się 16 czerwca 2023 roku. Obecnie eksploatowana jest tylko odkrywka Tomisławice.

Zdecydowana większość generowanych przez Grupę przychodów ze sprzedaży pochodzi ze sprzedaży energii elektrycznej, **niemniej pochodzenie tej energii, tj. sposób jej wytwarzania, będą ulegały zmianie**. Grupa uzyskuje również przychody związane z mechanizmem Rynku Mocy jako rezultat wygranych aukcji rynku mocy (rynek pierwotny), jak i przejmując obowiązki mocowe od innych podmiotów (rynek wtórny). Uzupełnienie stanowią przychody ze sprzedaży ciepła oraz umów o usługi budowlane i remontowe. Dodatkowo, uzależnione od poziomu kosztów wytwarzania oraz cen energii na rynku i wolumenu produkcji, źródło przychodów ze sprzedaży stanowią przychody z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych na sprzedaż energii elektrycznej. Grupa posiadając w swej strukturze kopalnię węgla brunatnego zapewnia elektrowni Pątnów dostęp do nieprzerwanych dostaw węgla brunatnego dla własnych instalacji produkcyjnych zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie kopalń. Pionowo zintegrowana Grupa pozwala optymalizować zapasy i dostawy węgla, koordynując wydobywanie węgla z zapotrzebowaniem na to paliwo. Wraz z kurczeniem się zasobów węgla we własnych odkrywkach coraz większego znaczenia w ostatnich latach eksploatacji węgla nabierają dostawy od podmiotu zewnętrznego.

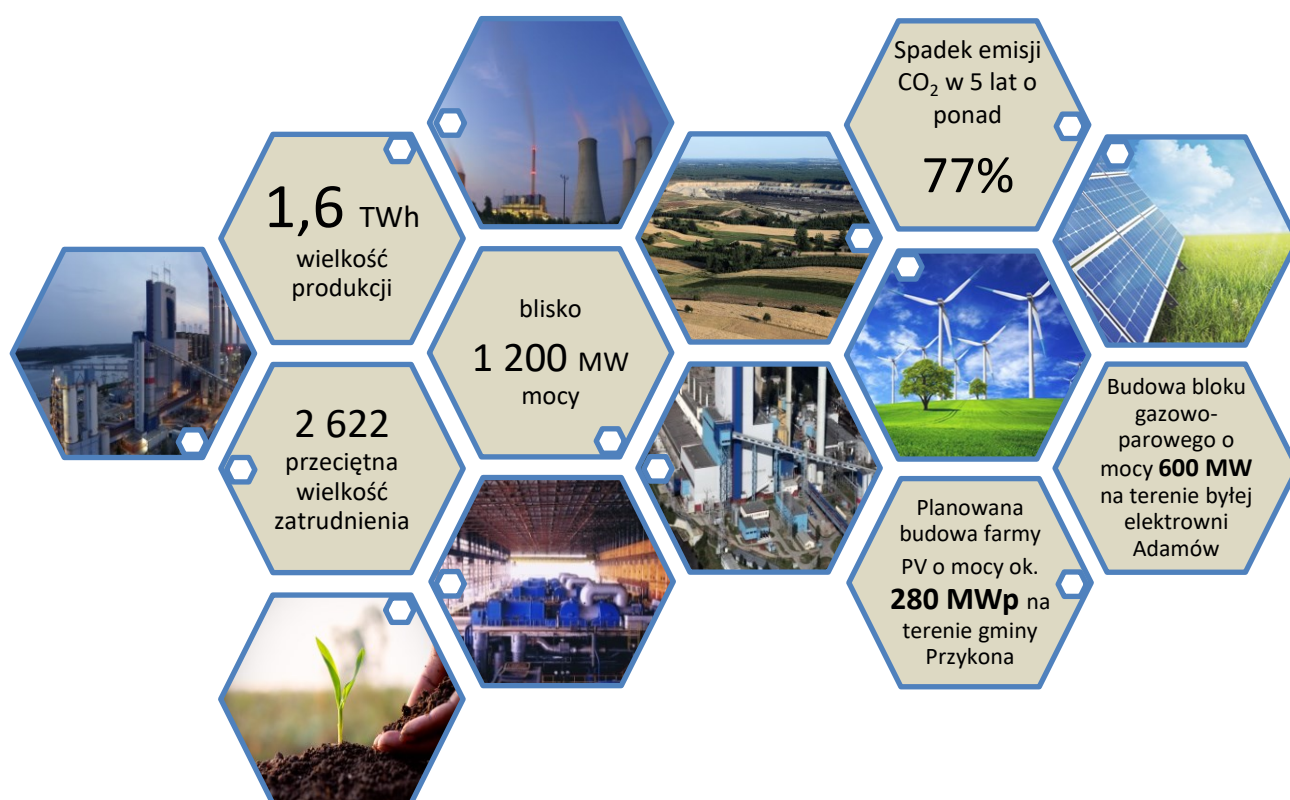
Jednym z perspektywicznych aktywów jest spółka w 100% zależna od ZE PAK tj. PAK CCGT sp. z o.o., która odpowiada za przygotowanie oraz realizację projektu budowy bloku gazowego na terenie byłej elektrowni węglowej Adamów. W sąsiedztwie na terenie gminy Przykona powstanie również farma fotowoltaiczna o mocy około 280 MW, która będzie przystosowana do współpracy z tym blokiem.

Planowane jest również wykorzystanie aktywów w Elektrowni Pątnów dla potrzeb potencjalnej budowy elektrowni jądrowej. Projekt ten rozwijany jest w ramach współpracy z partnerami zewnętrznymi.

Grupa ZE PAK współpracuje z Grupą Polsat Plus rozwijając wspólnie strukturę spółek zależnych od spółki PAK Polska Czysta Energia sp. z o.o. („PAK - PCE”), których aktywność koncentruje się na wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych oraz wytwarzaniu i wykorzystaniu zielonego wodoru. ZE PAK jest udziałowcem mniejszościowym posiadającym 49,5% udziałów w PAK - PCE. **Grupa ZE PAK SA jest dziś liderem, jeśli chodzi o zieloną transformację w energetyce.** Będąc dotychczas wytwórcą konwencjonalnej energii z wysokoemisyjnych źródeł, jeszcze w 2020 roku Grupa **zainicjowała najbardziej ambitną strategię przejścia od węgla do zielonej energii w Polsce - ogłosiła m.in. całkowite odejście od węgla w ciągu kilku najbliższych lat.** Obecnie bazowy scenariusz przewiduje, że działalność węglowa prowadzona będzie do końca 2025 roku. Spółka może zdecydować o jej przedłużeniu w zależności od uwarunkowań zewnętrznych (potrzeb systemu energetycznego, sytuacji rynkowej, otoczenia regulacyjnego).

Grupa ZE PAK w kilku liczbach:

Ryzyka klimatyczne – analiza scenariuszowa

[GRI 201-2] [ESRS E1 IRO-1] Grupa ZE PAK SA jest podmiotem, którego działalność jeszcze kilka lat temu charakteryzowała się olbrzymim śladem węglowym tak w ujęciu bezwzględnym, jak i względnym (emisyjność na jednostkę wyprodukowanej energii). Zainicjowana i konsekwentnie realizowana strategia transformacji modelu biznesowego przekłada się na wieloletnie plany, obejmujące wielomilionowe inwestycje w nowe, przyjazne klimatowi aktywa wytwórcze oraz wydatki związane z likwidacją wyłączonych wysokoemisyjnych aktywów wytwórczych energetyki konwencjonalnej, a także rekultywacje terenów, na których prowadzona była działalność związana z węglem brunatnym. W rezultacie już dziś ślad węglowy działalności tak w ujęciu bezwzględnym, jak i względnym, znacząco się obniżył. Ambicją Grupy ZE PAK SA jest dążenie do zero-emisyjności w wytwarzaniu energii.

Chcąc kontynuować tempo inwestycji prowadzonych na niespotykaną w Polsce skalę, Grupa ZE PAK zdecydowała się pozyskać silnego kapitałowo partnera, który w połowie 2023 roku stał się formalnie większościowym udziałowcem w PAK – PCE sp. z o.o., grupie która od kilku lat skupia podmioty i aktywa związane z czystą energią. Taka decyzja pozwoliła zapewnić realizację szerokiego zakresu perspektywicznych projektów inwestycyjnych z obszaru odnawialnych źródeł energii oraz wytwarzania i wykorzystania zielonego wodoru. Jednocześnie jednak z formalnego punktu widzenia zasad rządzących sprawozdawczością skonsolidowaną, w tym zasad sprawozdawczości w zakresie śladu węglowego, emisje konsolidowane są metodą kontroli operacyjnej. Oznacza to, mimo konsekwentnej realizacji pierwotnej strategii transformacji, że aktywa nisko- i zeroemisyjne należące do grupy PAK-PCE, nie będą wykazywane przez Grupę ZE PAK SA, a przez Grupę Polsat Plus (nowego większościowego właściciela PAK-PCE).

(uwaga: w związku z przejściem kontroli operacyjnej nad zielonymi aktywami skupionymi w PAK-PCE sp. z o.o. przez Cyfrowy Polsat, ryzyka klimatyczne ich dotyczące zostały w niniejszej analizie pominięte; jednocześnie są one ujęte w analogicznej analizie opublikowanej przez Cyfrowy Polsat)

Obecne i potencjalne źródła śladu węglowego emisji w organizacji

Mimo radykalnego spadku, wciąż największym źródłem śladu węglowego Grupy ZE PAK SA i ZE PAK SA jest ten powstający w wyniku spalania węgla brunatnego w procesie wytwarzania energii (Zakres 1). Poza emisją biogeniczną związaną ze spalaniem biomasy, pozostałe paliwa (mazut, lekki olej opałowy) generują marginalne w porównaniu do węgla brunatnego emisje. Podobnie źródłem względnie niedużych emisji są te związane ze spalaniem benzyny i oleju

napędowego. Również transport surowców, ze względu na specyfikę energetyki węgla brunatnego, nie stanowi źródła dużych emisji (transportowana jest biomasa, a także pewne ilości węgla brunatnego z KWB Sieniawa). Znaczące emisje wiążą się jeszcze z wytwarzaniem energii elektrycznej przez inne podmioty, która kupowana jest przez Grupę ZE PAK SA.

Strategia transformacji, która w zamyśle ujmuje również aktywa, w których udział Grupy ZE PAK SA jest mniejszościowy, zakłada stopniowe wygaszanie i zastępowanie konwencjonalnej energetyki węglowej. Jej miejsce zajmuje biomasa, farmy wiatrowe i fotowoltaika. W okresie przejściowym niestabilność części źródeł OZE będzie stabilizowana przez produkcję energii ze spalania gazu ziemnego, charakteryzującego się znacząco niższą od węgla brunatnego emisją ze spalania. Docelowo kluczowym aktywem stać ma się planowana elektrownia jądrowa.

SCENARIUSZE KLIMATYCZNE⁷

Grupa ZE PAK dokonała **analizy ryzyka i odporności na nią modelu biznesowego** w oparciu o dwa fundamentalne scenariusze:

- **Current Policy Scenario (Hot house world).** Przyjmuje on, że na poziomie globalnym nie będą podejmowane działania wystarczające dla powstrzymania niebezpiecznych zmian klimatycznych. W rezultacie notowany będzie stosunkowo wysoki wzrost przeciętnej temperatury i **nasilenie ryzyk fizycznych** (o charakterze stałym i ostrym). Jednocześnie jednak przedsiębiorcy nie będą odczuwali dużej presji ze strony władz, co przełoży się na stosunkowo niewielki **poziom ryzyk przejścia** (tj. ryzyk związanych z presją na transformację i przejście ku bardziej zrównoważonym modelom biznesowym).
- **Net Zero 2050.** W pewnym uproszczeniu zakłada podjęcie relatywnie szybkich i głębokich działań. Dzięki temu uda się ograniczyć spodziewany globalny wzrost temperatury. Wzrosną one mniej i w efekcie skala ryzyk fizycznych będzie również mniejsza. Będzie to jednak wymagało aktywnej postawy rządów, co przełoży się na większą presję na transformację na przedsiębiorstwa. Tym samym będą one wystawione na znacznie wyższy poziom ryzyk przejścia (w wymiarze regulacyjno-prawnym, technologicznym, rynkowym i reputacyjnym).

Portraits of two opposite scenarios

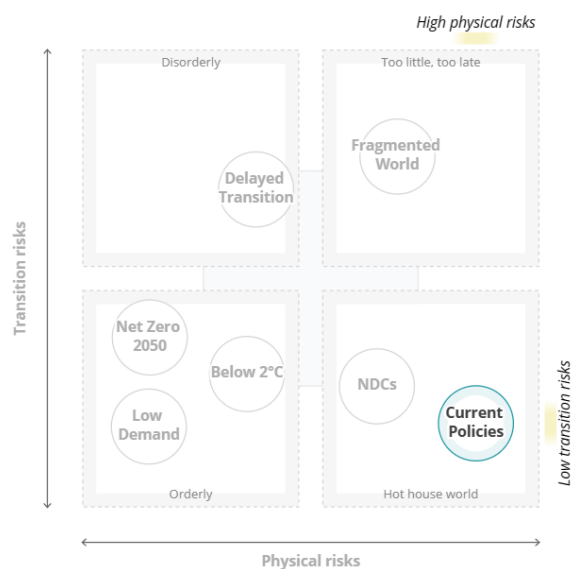

Dodatkowo niniejsza analiza uzupełniona została o trzeci, niekorzystny scenariusz, tj. **scenariusz Podzielonego świata (Fragmented World)**. Zakłada on fragmentaryczne, niekonsekwentne i w efekcie nieskuteczne działania na rzecz przeciwdziałania ociepleniu się klimatu. Mimo presji na transformację w niektórych gospodarkach (m.in. gospodarkach krajów UE) i związanego z tym dużego poziomu ryzyka przejścia dla biznesu, dochodzi do znaczącego wzrostu temperatury i ekspozycji na wysoki poziom ryzyk fizycznych. Tym samym obie kategorie ryzyk realizują się w tym scenariuszu w znacznej skali.

Ryzyka fizyczne związane z klimatem: *Current Policy Scenario (Hot house world)*

Scenariusz, w którym poszczególne gospodarki kontynuują dotychczasową politykę, a firmy nie podejmują wyzwań związanych z transformacją realizowanych modeli biznesowych (*business as usual*), oznacza brak konieczności ponoszenia nakładów związanych z przejściem ku gospodarce zrównoważonej. Jednocześnie, brak działań, będzie w praktyce oznaczał w kolejnych dekadach wzrost ryzyk fizycznych związanych ze zmianą klimatu.

⁷ Wykorzystane w analizie scenariusze zostały opracowane i opisane przez The Network of Central Banks and Supervisors for Greening of Financial System (NGFS). Szczegółowe informacje na ich temat dostępne są na: <https://www.ngfs.net/ngfs-scenarios-portal/explore>.

Aktywa należące do Grupy ZE PAK są dość dobrze przygotowane na ewentualne materializowanie się ryzyk fizycznych, choć oczywiście każde zdarzenie, zwłaszcza o charakterze ostrym może prowadzić do strat materialnych. Przede wszystkim chodzi tu o zjawiska pogodowe, takie jak burze czy wichury, które w swojej skali przybiorą charakter ekstremalny (zalania, uszkodzenia przez wiatr, zniszczenia sieci energetycznej).

Dla dużych, konwencjonalnych obiektów wytwórczych problemem może być odprowadzanie nadmiarów ciepła, zwłaszcza w przypadku utrzymujących się przez dłuższy czas upałów, połączonych z suszą. Niemniej unikalny system chłodzenia, którego kluczowym elementem są połączone jeziora konińskie, daje ZE PAK o wiele większy poziom bezpieczeństwa niż ten, w którym pracuje większość elektrowni w Polsce położonych nad rzekami (poziom tych ostatnich bardzo się obniża, a temperatura wody wzrasta – w efekcie elektrownie te muszą ograniczać produkcję).

Planowane, nowe obiekty wytwórcze będą dodatkowo przygotowane na wyzwania, związane panującymi warunkami atmosferycznymi.

Tabela 21: Potencjalne zidentyfikowane ryzyka fizyczne związane z klimatem [IRO-1 AR 11]

związane z temperaturą: stałe	
stałe	ostre
<p>Trwale wyższe przeciętne temperatury powietrza będą przekładać się również na wyższą przeciętną temperaturę wody w jeziorach konińskich, których zasoby wody wykorzystywane są w procesie chłodzenia elektrowni konwencjonalnych. Jednocześnie jednak aktywa wytwórcze Grupy ZE PAK SA mają tu znaczącą przewagę nad większością konwencjonalnych obiektów wytwórczych w kraju, które schładzają się z wykorzystaniem wód rzek, których niski poziom w okresie upałów znacznie opada, a temperatura rośnie. Warto tu wspomnieć o możliwości uzupełnienia wody w jeziorach konińskich, w przypadku zbyt dużego ubytku wody.</p> <p>(zakładane wygaszanie bloków, które wykorzystują węgiel brunatny, nastąpi relatywnie szybko, tj. działalność ta nie będzie prowadzona w perspektywie, w której ryzyka takie mogłyby stać się dotkliwe)</p>	<p>Fale upałów nasilają problemy ze schładzaniem konwencjonalnych elektrowni. Jednocześnie obiekty Grupy ZE PAK są w znacznie lepszej sytuacji niż obiekty innych wytwórców schładzające się wodą z rzek.</p>
Związane z wiatrem	

stałe	ostre
Brak istotnego wpływu	Znikome ryzyko uszkodzenia infrastruktury wytwórczej. Niebezpieczeństwo związane z uszkodzeniami sieci energetycznej w przypadku gwałtownych i ekstremalnych zjawisk atmosferycznych (m.in. burze, orkany).
związane z wodą	
stałe	ostre
<p>Obserwowane na obszarze Wielkopolski procesy stepowania, wiążą się z coraz wyższym poziomem stresu wodnego, a tym samym rosnących ograniczeń zasobów wodnych, które będą mogły być wykorzystane gospodarczo na tych terenach. Ograniczenia te mogą się nasilać, a tym samym stawać się przeszkodą, jeśli chodzi o dalszy rozwój przemysłu.</p> <p>Mając to na uwadze Grupa ZE PAK SA, już dziś angażuje się w kosztowne inicjatywy, których celem będzie wzrost retencji wody w regionie (m.in. poprzez zwiększoną rekultywację terenów w kierunku wodnym).</p> <p>Jednocześnie tereny przemysłowe w rejonie Konina, na których funkcjonują zakłady Grupy ZE PAK SA, nie są zagrożone zalaniem w przypadku poniesienia się poziomu mórz, w nawet w niekorzystnym scenariusz wzrostu globalnej temperatury o +3°C, a nawet o 4°C⁸.</p>	<p>Bardzo gwałtowne zjawiska atmosferyczne, związane z występowaniem nagłych i nawałnych opadów deszczu, czy gwałtownym topieniem pokrywy śnieżnej, mogą być uciążliwe dla działalności wydobywczej (konieczność odprowadzania dużej ilości wody z odkrywek). Ta jednak w krótkiej perspektywie zostanie wygaszona.</p> <p>Gwałtowne ulewy mogą zakłócać transport z/do zakładów, poprzez uszkodzenia dróg.</p>
Związane z ziemią	
stałe	ostre
Brak istotnego wpływu	<p>Brak istotnego wpływu po stronie infrastruktury wytwórczej, możliwe zagrożenia związane z osunięciami ziemi na terenie odkrywek węgla brunatnego.</p> <p>(niemniej tempo wygaszania działalności wydobywczej i wytwarzania energii w oparciu o węgiel brunatny sprawia, że działalność ta nie będzie prowadzona w perspektywie, w której ryzyka takie mogłyby stać się dotkliwe)</p>

Ryzyka przejścia i szanse związane z klimatem: Net Zero 2050

W pewnym sensie opozycyjny wobec scenariuszy z grupy *Hot house world*, grupa scenariuszy takich jak Net Zero 2050, zakładający neutralność klimatyczną do roku 2050, pozwala mieć nadzieję na uniknięcie najbardziej dotkliwych dla gospodarki ryzyk fizycznych. Jednocześnie jednak dynamiczna transformacja gospodarki, w tym na przykład konieczne do poniesienia ogromne nakłady finansowe, stanowić będzie bezprecedensowe wyzwanie dla gospodarek narodowych, jak i poszczególnych przedsiębiorstw. Oznacza zatem wysoki poziom ryzyka przejścia.

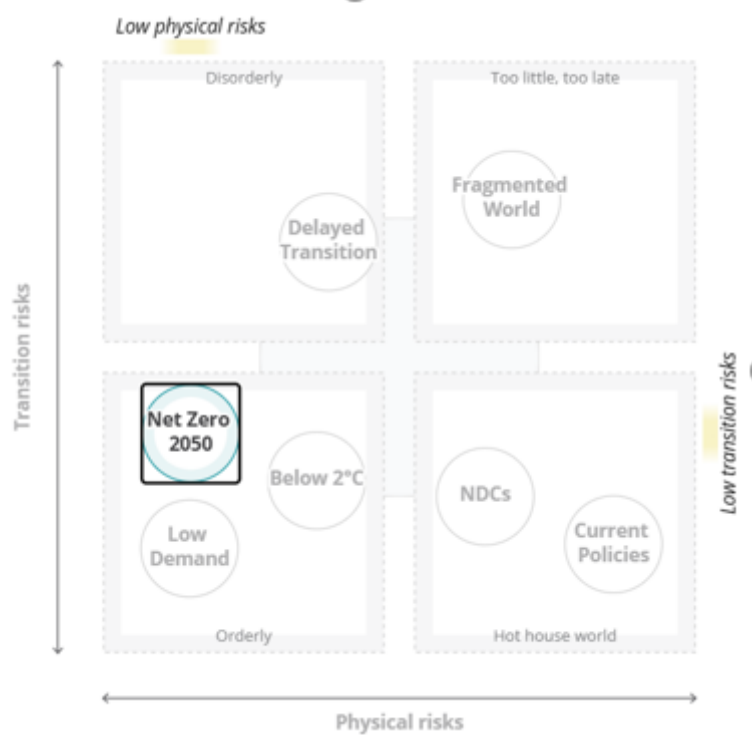
Scenariusz: Net Zero 2050

⁸“Coastal risk screening tool. Land projected to be below annual flood level in 2050” (interaktywne mapy) (<https://coastal.climatecentral.org/>).

Net Zero 2050 to zahamowanie skali globalnego ocieplenia do poziomu około 1,5°C. Osiągnięte ma być to poprzez egzekwowanie rygorystycznych polityk klimatycznych i wdrażanie kosztownych, innowacyjnych rozwiązań. Celem działań ma być osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku.

Specyfika scenariusza:

- ryzyko fizyczne: **stosunkowo niskie**
- ryzyko przejścia: **wysokie**
- ambicje: <1,5°C
- wprowadzenie polityk: natychmiastowe i płynne
- zmiany technologiczne: szybkie
- wykorzystanie technologii CDR: średnie / wysokie
- zmienność polityki regionalnej: średnia

Źródło: *The Network of Central Banks and Supervisors for Greening of Financial System (NGFS)*

Polityka gospodarcza, a w szczególności polityka klimatyczne UE, postawiła Grupę ZE PAK SA przed koniecznością podjęcia kroków zmierzających do dogłębnej transformacji modelu biznesowego, tak by z podmiotu wytwarzającego energię, charakteryzującego się wysokim śladem węglowym, mogła ona dostarczać na rynek energię nisko- i zeroemisyjną. W przypadku prowadzonej działalności górniczej i wytwarzania energii w oparciu o węgiel brunatny, doszło do zrealizowania się istotnych ryzyk przejścia. Wprowadzane regulacje, a zwłaszcza będące ich konsekwencją szybko rosnące koszty uprawnień do emisji (ETS) postawiły pod znakiem zapytania długoterminową opłacalność ekonomiczną tego typu działalności. Co więcej, w konsekwencji wdrażanych rozwiązań regulacyjnych coraz trudniejsze byłoby pozyskiwanie dla niej ewentualnego finansowania zewnętrznego. W rezultacie doprowadziło to do decyzji o stopniowym, ale dość szybkim wygaszeniu produkcji, tak jeśli chodzi o działalność wydobywczą, jak i wytwarzanie energii w oparciu o węgiel brunatny. Kolejne kopalnie Grupy ZE PAK są likwidowane, a tereny odkrywek poddawane rekultywacji. Wygaszane i likwidowane są i będą też poszczególne bloki węglowe.

Są one zastępowane nowymi aktywami wytwórczymi, tj. skupionymi wokół spółki PAK-PCE farmami fotowoltaicznymi (PV) oraz farmami wiatrowymi. Jednocześnie w kolejnych latach realizowana będzie inwestycja polegająca na budowie elektrowni gazowej na terenie dawnej, wyburzonej elektrowni Adamów, która będzie miała istotną rolę w stabilizowaniu produkcji energii elektrycznej z OZE. Kolejną inwestycją, realizowaną wspólnie z Grupą PGE, będzie budowa elektrowni jądrowej w Pątnowie.

Dotychczasowe realizacje oraz skonkretyzowane plany przyszłych inwestycji pokazują, że Grupa ZE PAK SA podołała zadaniu jakim jest dogłębna transformacja i z wysokoemisyjnej produkcji energii, przejdzie na energię czystą i przyjazną klimatowi. Jednocześnie jednak proces ten, poza wyłączeniem aktywów, z których tylko część była przestarzała i zamortyzowana, oznacza konieczność zaangażowania ogromnego kapitału. Poza koniecznością pozyskania finansowania zewnętrznego, oznacza to konieczność budowania partnerstw z innymi podmiotami i budowy aktywów, których Grupa ZE PAK SA będzie kluczowym, ale nie wyłącznym inwestorem. Mając zaplecze w postaci Grupy Polsat Plus, Grupa ZE PAK SA mogła pozwolić sobie na szeroko zakrojone inwestycje w OZE, ale stała się w nich udziałowcem mniejszościowym. W przypadku przyszłej elektrowni jądrowej udziały w niej objęte zostają przez Grupę ZE PAK SA i Grupę PGE SA w proporcji 50:50.

Tabela 22: Potencjalne zidentyfikowane ryzyka przejścia i możliwości związane z klimatem w poszczególnych segmentach działalności [IRO-1 AR 12]

polityczne i prawne
<ul style="list-style-type: none"> rosnące wymogi środowiskowe, w tym regulacje skutkujące wzrostem kosztów i ograniczoną opłacalnością działalności, z którymi wiąże się emisja gazów cieplarnianych (m.in. z wytwarzania energii w oparciu o węgiel brunatny), trudniejsze pozyskiwanie finansowania dla przedsięwzięć bazujących na konwencjonalnych paliwach nieodnawialnych (zwłaszcza na węglu), przy jednoczesnym promowaniu działalności istotnych dla zrównoważonego rozwoju, spełniających kryteria techniczne (tzw. taksonomia), większe obowiązki sprawozdawcze w zakresie ESG i emisji.
technologiczne
<ul style="list-style-type: none"> brak perspektyw dla technologii wytwarzania energii w oparciu o węgiel brunatny, skutkujący koniecznością wygaszania produkcji energii w oparciu o węgiel brunatny oraz likwidacją kopalń węgla brunatnego (mimo technologicznej możliwości kontynuowania produkcji, niepełnej amortyzacji aktywów i dostępnym zasobom węgla brunatnego), zaangażowanie kapitałowe w technologie OZE, będące jednak technologicznie w większości źródłami niestabilnymi (wiatr, słońce), przy jednoczesnej ograniczonej dostępności technologii umożliwiających magazynowanie energii na dużą skalę, inwestowanie w stabilne i jednocześnie elastyczne nisko- i zeroemisyjne źródła energii, które mogą stabilizować produkcję z innych źródeł OZE (tj. docelowo – energetyka jądrowa, w okresie przejściowym – energetyka, opierająca się o spalanie gazu ziemnego).
rynkowe
<ul style="list-style-type: none"> wysokie ceny uprawnień do emisji (ETS), niechęć inwestorów i rynków do finansowania działalności powiązanych z węglem kamiennym i brunatnym, rosnący popyt klientów na zieloną energię (dążenie klientów do redukcji śladu węglowego).
związane z reputacją
<ul style="list-style-type: none"> niechęć wobec czarnej energii, zwłaszcza obarczonej znacznym śladem węglowym.

Pozostałe scenariusze: *Fragmented World*

Złożona sytuacja geopolityczna, w której trudno jest zakładać jednomyślność wszystkich rządów w zakresie polityki klimatycznej, sprzyja realizacji jednego z najmniej korzystnych scenariuszy, tj. scenariusza, w którym działania mające na celu przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, o ile są podejmowane, to w sposób niespójny i generalnie zbyt późno. Podejścia poszczególnych rządów są rozbieżne, tj. tylko część krajów, czy grup krajów, realizuje cele klimatyczne. W rezultacie gospodarki, m.in. gospodarki UE, które postanowiły realizować ambitne cele klimatyczne ponoszą ciężar ryzyka przejścia i koszty z tym związane, by następnie musieć sprostać ryzykom fizycznym, które i tak się zrealizują. W obecnej sytuacji międzynarodowej scenariusz taki wydaje się być najbardziej prawdopodobny.

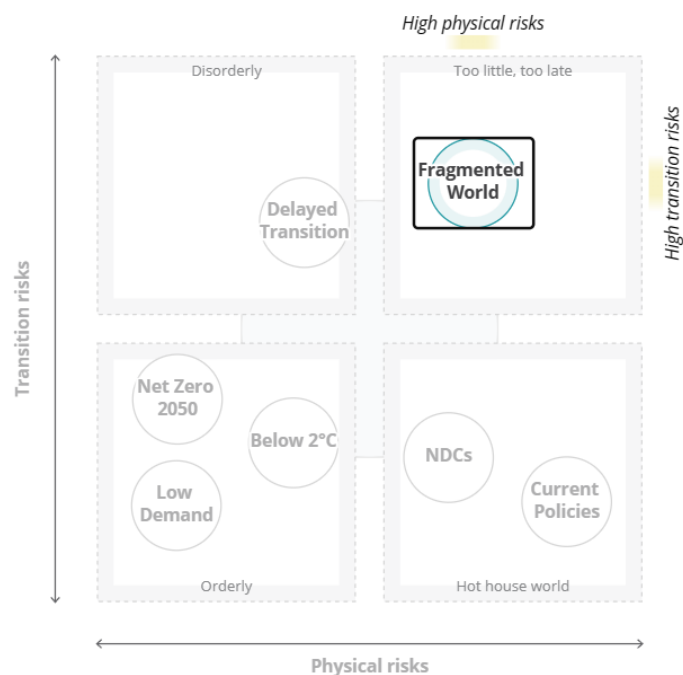
Scenariusz: Podzielony świat (Fragmented World)

Zakłada opóźnienia w zakresie wdrażania polityk klimatycznych i ich rozbieżność. W rezultacie prowadzi do wysokiego ryzyka przejścia w niektórych krajach i wysokiego globalnego ryzyka fizycznego ze względu na ogólną nieskuteczność przejścia ku zrównoważonej gospodarce.

Kraje bez ustanowionych celów zerowej emisji podążają za swoimi obecnymi politykami, podczas gdy inne kraje osiągają swoje cele tylko częściowo (80% celu). Scenariusz ten wpisuje się w rodzinę scenariuszy *Too little, too late*.

Specyfika scenariusza:

- ryzyko fizyczne: **wysokie**
- ryzyko przejścia: **wysokie**
- ambicje: 2,3°C
- wprowadzenie polityk: opóźnione, fragmentaryczne/rozbieżne
- zmiany technologiczne: najpierw powolne, później fragmentaryczne
- wykorzystanie technologii CDR: niskie / średnie
- zmienność polityki regionalnej: wysoka

Źródło: *The Network of Central Banks and Supervisors for Greening of Financial System (NGFS)*

W przypadku działalności, jaką prowadzi Grupa ZE PAK SA, w praktyce doszło do zrealizowania się kluczowych ryzyk przejścia. Konkretnie regulacje, wysokie koszty emisji są już faktem. Faktem jest też transformacja, tj. zamykanie i likwidacja konkretnych obiektów górniczych i wytwórczych. Nawet jeśli zapadłyby decyzje o chwilowym opóźnieniu wyłączenia konkretnego bloku, proces ten wydaje się być nieodwracalny. Podobnie zrealizowano już część inwestycji w OZE, a inne są w trakcie realizacji (na różnych jej etapach).

Pewne z nowych aktywów (farmy wiatrowe, farmy fotowoltaiczne), w których Grupa ZE PAK SA ma udziały mniejszościowe, mogą być narażone na ryzyka fizyczne, zwłaszcza ryzyka ostre związane z wiatrem. Może to prowadzić do uszkodzeń ich elementów lub konieczności wstrzymywania pracy. Z kolei planowane elektrownie będą budowane z uwzględnieniem obecnych wymagań, w tym zagrożeń jakie mogą przynieść gwałtowne zjawiska pogodowe, a które niekoniecznie brano były pod uwagę przy budowie wygaszanych obiektów. Tym samym poziom ekspozycji na ryzyka, mimo ich zbliżonego charakteru, będzie w rzeczywistości niższy.

Blok gazowo-parowy na terenie byłej elektrowni Adamów

[203-1] W 2022 roku podjęto decyzję o przygotowaniu projektu polegającego na **budowie bloku gazowo-parowego Adamów o mocy do 600 MWe**. Dzięki paliwu gazowemu nowa elektrownia odznaczać się będzie najniższą emisyjnością wśród konwencjonalnych źródeł energii, a wysoka dyspozycyjność i elastyczność pracy umożliwi efektywną stabilizację produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i polskiego systemu elektroenergetycznego. Inwestycja jest realizowana na terenie byłej, wyburzonej obecnie, elektrowni węglowej Adamów. We wrześniu 2023 roku zawarta została umowa z generalnym wykonawcą prac budowlanych - konsorcjum

firm Siemens Energy Global GmbH Co KG, Siemens Energy sp. z o.o. oraz Mytilineos SA, który będzie realizował projekt w formule "pod klucz".

20 listopada 2023 roku Rada Nadzorcza PAK CCGT sp. z o.o. wyraziła zgodę na przeprowadzenie procedury uruchomienia Umowy EPC („Notice To Proceed”) oraz dokonanie wpłaty przez PAK CCGT sp. z o.o. zaliczki na rzecz Konsorcjum w wysokości 20% ceny Umowy EPC. Również 20 listopada 2023 roku Rada Nadzorcza ZE PAK SA udzieliła zgody na wystawienie przez Spółkę poręczenia wynikającego z Umowy EPC. Zgody formalne wydane przez Rady Nadzorcze ZE PAK SA oraz PAK CCGT sp. z o.o. były ostatnimi elementami formalnymi pozwalającymi rozpocząć realizację Umowy EPC.

Planowany blok zostanie przez generalnego wykonawcę zaprojektowany i wykonany jako jednostka jednowałowa: z jedną turbiną gazową SGT4 4000F, generatorem SGEN5-3000W, kotłem odzyskowym (HRSG), turbozespołem parowym kondensacyjnym SST5-5000 i chłodnią wentylatorową mokrą. Projekt realizowany będzie w formule "pod klucz", obejmującej realizację wszystkich prac, w tym m.in. zaprojektowanie, uzyskanie w imieniu zamawiającego wybranych decyzji administracyjnych, dostawy, roboty budowlane, montaż, szkolenie personelu, rozruch, ruch próbny, przekazanie elektrowni do eksploatacji oraz świadczenie usług gwarancyjnych w okresie 2 lat od oddania elektrowni do eksploatacji. Harmonogram realizacji projektu przewiduje rozpoczęcie prac budowlanych w grudniu 2023 roku, natomiast oddanie elektrowni do eksploatacji w pierwszym kwartale 2027 roku.

We wrześniu 2023 roku została zawarta również długoterminowa umowa serwisowa z Siemens Energy sp. z o.o. na okres 12 lat od daty przekazania bloku CCGT do eksploatacji.

Realizowana inwestycja w grudniu 2021 roku wygrała aukcję rynku mocy uzyskując 17 letnie wsparcie w postaci płatności za zgłoszoną moc tj. 493 MW (dostępna moc netto planowanego do wybudowania bloku).

Strategia zrównoważonego rozwoju i zarządzanie społeczną odpowiedzialnością

[ESRS 2 SBM-1] Ambitna strategia rozwoju Grupy ZE PAK, nastawiona na szybką transformację ku czystym technologiom wytwarzania energii i na radykalną redukcję śladu węglowego, zapoczątkowała wewnętrzną reorganizację Grupy, w tym także dyskusję na temat strategii funkcjonalnych, włączając w to strategię zrównoważonego rozwoju. Zidentyfikowane w pierwotnej strategii kluczowe obszary odpowiedzialności są wciąż aktualne, a charakter bieżącego, codziennego oddziaływania prowadzonej działalności operacyjnej, choć będzie się w wielu obszarach zmniejszał, będzie to proces stopniowy i wciąż będą wymagały one uwagi zarządzających. Transformacja modelu biznesowego, obok stopniowego zmniejszania dotychczasowych kategorii wpływu na otoczenie, będzie oznaczała nowe wyzwania i nowe aspekty odpowiedzialności wobec otoczenia, które muszą zostać ujęte w nowym podejściu zarządczym i strategii zrównoważonego rozwoju musiały.

Opracowana na początku 2023 roku (poddana aktualizacji na początku 2024 roku) Strategia zrównoważonego rozwoju Grupy ZE PAK na lata 2024-2028 uwzględnia czynniki ESG, tj. dotyczące wpływu na środowisko (Environmental), otoczenie społeczne (Social) oraz ładu korporacyjnego (Governance) i koncentruje się:

- na dekarbonizacji modelu biznesowego i jego transformacji ku gospodarce zrównoważonej, wpisujących się w transformację energetyczną regionu Wielkopolski Wschodniej,
- w obszarach ESG, niezwiązanych bezpośrednio z transformacją, na działaniach zgodnych z logiką dążenia do doskonalenia istniejących procesów, typowego dla kompleksowego zarządzania jakością (TQM) i zapewniających co najmniej zgodność (compliance) z wymogami prawa i oczekiwaniami otoczenia.

Każdemu z siedmiu celów przypisane zostały mierniki (KPIs) i ich wartości, które powinny one osiągnąć w kolejnych latach, a także kierunki działań, czy projekty (również opisane miernikami), które wpisywać się będą w realizację w/w celów.

Jednocześnie w połowie 2023 roku podjęta została strategiczna decyzja o przeniesieniu własności większościowego udziału w PAK-PCE sp. z o.o., zrzeszającej spółki celowe, które odpowiadają za działalność w poszczególnych technologiach odnawialnych źródeł (m.in. farmy fotowoltaiczne, farmy wiatrowe, energetyka biomasowa, wytwarzanie wodoru, projekt autobusu wodorowego). W związku z powyższym Spółka dokonała aktualizacji Strategii, uwzględniając w niej udziały w grupie PAK-PCE. Nowym właścicielem stała się Grupa Polsat Plus, której kluczowym akcjonariuszem, podobnie jak w przypadku Grupy ZE PAK, jest Pan Zygmunt Solorz. Zwiększenie zaangażowania kapitałowego Grupy Polsat Plus, która dotychczas była udziałowcem mniejszościowym, oznacza pozyskanie silnego kapitałowo partnera, który będzie w stanie zagwarantować realizację szerokiego zakresu perspektywicznych projektów inwestycyjnych z obszaru odnawialnych źródeł energii oraz wytwarzania i wykorzystania zielonego wodoru. Grupa ZE PAK SA wciąż pozostaje właścicielem blisko połowy udziałów spółki, a biorąc pod uwagę posiadane kompetencje biznesowe, podmiotem, na którego pracownikach spoczywać będzie istotny ciężar zarządzania operacyjnego aktywami PAK-PCE. Jednocześnie jednak przeniesienie pakietu większościowego do Grupy Polsat Plus będzie miało istotne znaczenie z punktu widzenia sprawozdawczości zarówno finansowej, jak i niefinansowej – tj. zwłaszcza w przypadku raportowania zgodnie z zasadą kontroli operacyjnej, będzie skutkowało wykazywaniem wielu pozycji po stronie nowego właściciela większości akcji. W efekcie np. zakładane w Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy ZE PAK SA na lata 2024-2028 poziomy wybranych wskaźników formalnie nie będą mogły zostać osiągnięte (dotyczy to np. wielkości emisji bezpośredniej CO₂ z produkcji energii na jednostkę energii (1 MWh)), ponieważ po stronie Grupy ZE PAK SA wykazywane będą emisje z energetyki konwencjonalnej, ale już nie czyste źródła wytwarzania (PAK-PCE sp. z o.o.).

Strategia zrównoważonego rozwoju Grupy ZE PAK na lata 2024-2028

ZE PAK od dziesięcioleci jest ważnym ogniwem w Krajowym Systemie Energetycznym. Ma także istotne znaczenie w funkcjonowaniu przemysłowym subregionu konińskiego i na lokalnym rynku pracy. Jako producent energii elektrycznej dotąd opierający produkcję głównie na węglu brunatnym, Grupa świadomie podjęła decyzję o stopniowej redukcji wytwarzania energii elektrycznej z węgla oraz rozwijaniu projektów z obszaru wytwarzania energii ze źródeł nisko- i zeroemisyjnych a także produkcji i wykorzystania zielonego wodoru:

- projekt niskoemisyjnego źródła energii elektrycznej w postaci bloku CCGT w lokalizacji byłej elektrowni Adamów,
- budowa wielkoskalowej farmy PV w Przykonie,
- przy współpracy z CP - rozwój struktury spółek zależnych od spółki PAK-PCE, których aktywność koncentruje się na wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych oraz wytwarzaniu i wykorzystaniu zielonego wodoru.

Strategia opiera się na następujących siedmiu celach, z których trzy pierwsze związane są z transformacją i dekarbonizacją działalności, kolejne trzy z optymalizacją wyników niefinansowych prowadzonej działalności, a ostatni jest celem zarządczym:

Cel 1: Transformacja ku energetyce zero i niskoemisyjnej – realizowany samodzielnie oraz we współpracy z CP.

Cel 2: Wejście w branżę paliwa wodorowego i zeroemisyjnej motoryzacji – realizowany samodzielnie oraz we współpracy z CP.

Cel 3: Odpowiedzialne wyjście z branży wydobywczej (węgla brunatnego) z poszanowaniem otoczenia społecznego i przyrodniczego – realizowany samodzielnie.

Cel 4: Bycie odpowiedzialnym pracodawcą w regionie – realizowany samodzielnie.

Cel 5: Dążenie do gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) – realizowany samodzielnie.

Cel 6: Bycie dobrym sąsiadem i członkiem społeczności lokalnej: ograniczanie wpływu bieżącej działalności operacyjnej na otoczenie społeczne i przyrodnicze – realizowany samodzielnie.

Cel 7: Zapewnienie wysokiej jakości systemu zarządzania oraz ciągłe jego doskonalenie, z uwzględnieniem społecznym i środowiskowym w procesie podejmowania decyzji – realizowany samodzielnie.

Wszystkim tym celom przypisano mierzalne cele (KPIs):

Tabela 23: Cele Strategii ESG na lata 2024-2028

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Cel 1: Transformacja ku energetyce zero i niskoemisyjnej.						
scenariusz wydobycia oraz eksploatacji bloków węglowych	odkrywka Józwin – zakończenie wydobycia	Bloki 1,2 i 5 w elektrowni Pątnów – zakończenie eksploatacji	Scenariusz bazowy zakłada wyłączenie bloku 9 w elektrowni Pątnów II wraz z zakończeniem roku	Wskaźniki dotyczące wielkości emisji i mocy zainstalowanej podane poniżej będą obowiązywały tylko w przypadku podjęcia decyzji o przedłużeniu działalności węglowej		-
wielkość emisji bezpośredniej CO ₂ z produkcji energii na jednostkę energii (1 MWh)*	1,35	1,30	1,30	1,30	0,47	0,32

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

moc zainstalowana aktywów nisko- i zeroemisyjnych (farmy wiatrowe + fotowoltaika + biomasa (łącznie z aktywami grupy PAK-PCE) + blok gazowo-parowy)	214,5	337,5	483,9	788,3	1 349,3	1 349,3
<i>*wskaznik liczony jako ilość zakupionych EUA podzielone przez produkcję energii elektrycznej netto, bez uwzględnienia energii z biomasy, fotowoltaiki oraz wiatru</i>						
Cel 2: Wejście w branżę paliwa wodorowego i zeroemisyjnej motoryzacji.						
ilość sprzedanego zielonego wodoru (tony) (narastająco, w ramach struktury PAK-PCE, gdzie ZE PAK jest mniejszościowym udziałowcem)	7	232	723	2 063	4 080	6 670
liczba wyprodukowanych autobusów wodorowych (narastająco, przez spółkę z grupy PAK-PCE, w której ZE PAK jest mniejszościowym udziałowcem)	20	23	24	54	99	154
Cel 3: Odpowiedzialne wyjście z branży wydobywczej (węgla brunatnego) z poszanowaniem otoczenia społecznego i przyrodniczego.						
Poprawa i przywrócenie naturalnych stosunków wodnych powstałych na terenach pogórnich*			Rekultywacje techniczne terenów pogórnich*			
Wypełnienie zbiornika po odkrywce Lubstów i Głowy	2024-2025		Składanie wniosków o rekultywację terenów pogórnich		2024-2025	
Wypełnienie zbiornika po odkrywce Roztoka	2024-2025		Zakończenie rekultywacji technicznej - 419 ha		2026	
Wypełnienie zbiornika po odkrywce Józwin	2024-2028		Zakończenie rekultywacji technicznej - 510 ha		2027	
Wypełnienie zbiornika po odkrywce Drzewce	2024-2028		Zakończenie rekultywacji technicznej - 672 ha		2028	
Wypełnienie zbiornika po odkrywce Adamów	2024-2028					
<i>* Do końca 2028 roku planowane jest osiągnięcie pojemności powyżej 800 mln m³ w zbiornikach wodnych z rejonu konińskiego-tureckiego</i>			<i>* Do końca 2028 roku zakończenie rekultywacji technicznej na obszarze 1 602 ha</i>			
Cel 4: Bycie odpowiedzialnym pracodawcą w regionie.						
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
poziom zatrudnienia (w osobach)	2 623	2 464	2 326	2 208*	1 387*	1 112
przeciętne wynagrodzenie w Grupie ZE PAK SA / przeciętne wynagrodzenie ogłaszane przez GUS dla podregionu konińskiego	≥100%	≥100%	≥100%	≥100%	≥100%	≥100%
liczba dni przestoju zakładów w związku z akcją strajkową	0	0	0	0	0	0

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

wskaźnik	częstości	<100% wartości z poprzedniego roku	<100% wartości z poprzedniego roku	<100% wartości z poprzedniego roku	<100% wartości z poprzedniego roku	<100% wartości z poprzedniego roku	<100% wartości z poprzedniego roku				
<i>* tylko w przypadku przedłużenia działalności węglowej</i>											
Cel 5: Dążenie do gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ).											
stopień gospodarczego wykorzystania surowca z odsiarczania spalin		~100%	~100%	~100%	~100%	~100%	~100%				
stopień gospodarczego wykorzystania odpadów paleniskowych		≥100% poziomu z poprzedniego okresu	≥100% poziomu z poprzedniego okresu	≥100% poziomu z poprzedniego okresu	≥100% poziomu z poprzedniego okresu	≥100% poziomu z poprzedniego okresu	≥100% poziomu z poprzedniego okresu				
stopień gospodarczego wykorzystania surowca z rozbiórki		~100%	~100%	~100%	~100%	~100%	~100%				
stopień gospodarczego wykorzystania surowca z odsiarczania spalin		~100%	~100%	~100%	~100%	~100%	~100%				
Cel 6: Bycie dobrym sąsiadem i członkiem społeczności lokalnej: ograniczanie wpływu bieżącej działalności operacyjnej na otoczenie społeczne i przyrodnicze.											
liczba poważnych awarii środowiskowych		"zero"	"zero"	"zero"	"zero"	"zero"	"zero"				
liczba poważnych konfliktów społecznych		"zero"	"zero"	"zero"	"zero"	"zero"	"zero"				
Cel 7: Zapewnienie wysokiej jakości systemu zarządzania oraz ciągłe jego doskonalenie, z uwzględnieniem społecznym i środowiskowym w procesie podejmowania decyzji.											
liczba istotnych kar lub sankcji związanych z naruszeniem interesów społecznych, środowiskowych, praw człowieka, czy z potwierdzonymi praktykami o charakterze korupcyjnym, antyrynkowym, monopolistycznym a związanymi z działalnością Grupy ZE PAK SA		"zero"	"zero"	"zero"	"zero"	"zero"	"zero"				
<p>Wszystkie cele w dalszym kroku zostały rozpisane na konkretne działania i projekty, które wpisują się w ich realizację, a także w osiągnięcie Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs).</p>											
											

Współpraca w obszarze inwestycji związanych z poprawą retencji wodnej oraz rozwojem energetyki odnawialnej i jądrowej

ZE PAK SA, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu oraz Wody Polskie podpisały 26 stycznia 2023 roku w Poznaniu list intencyjny, dotyczący podjęcia współpracy w zakresie prowadzenia badań i analiz przyrodniczych oraz rozwiązań technicznych ukierunkowanych na poprawę stanu środowiska w rejonie konińsko-tureckiego zagłębia energetycznego ze szczególnym uwzględnieniem nowych inwestycji ZE PAK SA w energetykę odnawialną i jądrową.

W celu zapobiegania niekorzystnym zmianom klimatycznym, które są udokumentowane wynikami badań naukowych oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, konieczne jest przeprowadzenie odpowiednio przygotowanej transformacji energetycznej. Odpowiedzią na takie wyzwanie jest rozwój energetyki jądrowej i wsparcie pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł.

Porozumienie, które podpisane zostało w Poznaniu, ma na celu nawiązanie współpracy na rzecz trwającej transformacji energetycznej w ZE PAK SA z wykorzystaniem posiadanego potencjału merytorycznego i technicznego sygnatariuszy listu, w zakresie badań środowiskowych i technicznych planowanych inwestycji. W szczególności wspólne działania mają zostać podjęte w zakresie oceny lokalizacji elektrowni jądrowej, odbudowy zasobów wodnych wschodniej Wielkopolski, a także prowadzonej rewitalizacji terenów górniczych i przemysłowych. Obszar współpracy obejmował będzie m.in. wspólne działania w kierunku:

- kształtowania nowych ekosystemów na terenach zdegradowanych i zdewastowanych;
- odbudowy zasobów wodnych wschodniej Wielkopolski oraz włączenia wyrobisk pokopalnianych ZE PAK SA, do istniejącej sieci hydrograficznej, co przyczyni się do poprawy stosunków wodnych w regionie i zapewni nową funkcję (retencyjną i przeciwpowodziową) tworzoną zbiornikom pokopalnianym;
- oceny możliwości lokalizacji elektrowni jądrowej w Pątnowie;
- wykorzystania terenów pokopalnianych do celów produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

11.3. Kwestie społeczne

Polityka i podejście zarządce Grupy ZE PAK SA do kwestii społecznych określone zostały w Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy ZE PAK na lata 2024-2028 i co do zasady są spójne z podejściem przyjętym we wcześniejszej Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020. Podejście to odzwierciedlone jest też w innych regulacjach wewnętrznych. Jest ono również, w ściśle określonych przypadkach, arbitralnie dookreślane w decyzjach administracyjnych zezwalających na prowadzenie działalności wydobywczej i wytwórczej w obiektach należących do Grupy ZE PAK SA i uzależnione od specyfiki danego obiektu. Każdorazowo jednak, optymalne rozwiązania w tym zakresie Grupa stara się wypracować w oparciu między innymi o konsultacje społeczne i w zgodzie z obowiązującym prawem.

Podejście zarządce Grupy ZE PAK SA do kwestii społecznych jest uwarunkowane charakterem oddziaływania spółek Grupy na otoczenie. W szczególności tam, gdzie oddziaływanie jest lub może być negatywne i wiązać się może z określonymi uciążliwościami dla ludzi, podejście zarządce ma na celu eliminację, ograniczenie lub rekompensowanie tych uciążliwości, a w konsekwencji ograniczenie ekspozycji Grupy ZE PAK SA na ryzyko (rozumiane również jako ryzyko reputacyjne lub wizerunkowe).

Oddziaływanie Grupy ZE PAK SA na otoczenie ma charakter wielowymiarowy:

- **Oddziaływanie ogólnospołeczne.** Z punktu widzenia ogólnospołecznego Grupa ZE PAK SA jest istotnym dostawcą energii dla polskiej gospodarki i polskiego społeczeństwa. Jednak głównymi klientami Grupy nie są odbiorcy finalni, Grupa sprzedaje zdecydowaną większość wyprodukowanej energii na giełdowym rynku hurtowym. Z tego też względu Grupa ZE PAK SA stawia sobie za cel zapewnienie stabilnych dostaw energii elektrycznej po konkurencyjnej cenie.
- **Spoleczności lokalne sąsiadujące z ZE PAK SA.** Znacznie szersze spektrum oddziaływania ma Grupa ZE PAK SA na otoczenie z punktu widzenia społeczności lokalnej, tj. rozumianej, jako społeczności zamieszkującej w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów Grupy, na których to terenach prowadzona jest produkcja energii elektrycznej i ciepłej oraz wydobywanie węgla brunatnego. Eksploatacja pokładów węgla brunatnego i produkcja energii silnie oddziałuje na otoczenie przyrodnicze (patrz punkt: Kwestie środowiskowe), a w konsekwencji najczęściej też społeczne.

Wpływ transformacji Grupy ZE PAK SA na otoczenie społeczne i przyszłe ryzyka

[GRI 413-2] [ESRS 2 SBM-3] Transformacja Grupy ZE PAK SA ku gospodarce zrównoważonej będzie wiązała się ze zmianą charakteru oddziaływania społecznego. Przede wszystkim przyczyni się do ograniczania i stopniowej eliminacji poszczególnych kategorii ryzyka, o których mowa powyżej. Rezygnacja z eksploatacji złóż węgla brunatnego z nowych odkrywek, koncesje, na których wydobywanie starała się Grupa, oznacza brak przekształcania kolejnych, nowych obszarów i oddziaływania m.in. na wody powierzchniowe w ich rejonie. Jeszcze w grudniu 2020 roku zarząd ZE PAK SA potwierdził rezygnację z inwestycji mających na celu realizację przedsięwzięć, polegających na wydobywaniu węgla brunatnego i kopalni towarzyszących ze złóż: Piaski, Dęby Szlacheckie i Ościśłowo. Jednocześnie wraz z wygaszaniem produkcji energii z węgla brunatnego, wygaszane będzie wydobywanie z eksploatowanych obecnie złóż, ich stopniowa likwidacja i rekultywacja zajmowanych przez nie terenów. Oznacza to docelową eliminację uciążliwości dla ludności związanych np. z hałasem, czy pyleniem z terenów kopalni oraz z transportów węgla. Stopniowo również przywracane będą naturalne stosunki wodne, niezakłócone już sztucznym odwadnianiem obszaru wydobywczego. Co ważne, tam gdzie rekultywacja terenu zakłada rekultywację w kierunku wodnym, powstaną zbiorniki wodne, które wpisywać się będą w ogólnopolskie działania na rzecz retencji wody. Warto jednak mieć świadomość, że w okresie przejściowym przywracanie naturalnych stosunków wodnych może wiązać się z ich okresowym zakłóceniem, co będzie wynikało z wypełniania się lejów depresyjnych wodą i powiązaniem z tym zmniejszeniem ilości wody w niektórych ciekach wodnych na powierzchni, które dodatkowo nie będą już zasilane wodami odpompowanymi z terenów górniczych.

Nowe rodzaje działalności nie powinny być źródłem tak poważnych uciążliwości dla otoczenia społecznego, jakim są dziś m.in. odkrywki węgla brunatnego. Ewentualnym źródłem kontrowersji i obaw społecznych, mogą stać się ogłoszone już plany związane z inwestycjami w energetykę jądrową, zwłaszcza ze strony społeczności lokalnej czy niektórych grup ekologów. Niemniej należy zauważyć, że z badań zrealizowanych na zlecenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska⁹ wynika, że akceptacja Polaków dla powstania elektrowni jądrowej w kraju, w tym w sąsiedztwie ich miejsca zamieszkania jest wysoka. Zgodnie z komunikatem Ministerstwa Klimatu i Środowiska: „Badanie z listopada 2023 r. wskazuje, że 89,9 proc. ankietowanych wyraża poparcie dla elektrowni jądrowych w naszym kraju, a 7,2 proc. jest przeciwnego zdania. Szczególnie ważne jest, że większość badanych (76,6 proc.) popiera zlokalizowanie elektrowni jądrowej w bezpośredniej okolicy swojego miejsca zamieszkania, a 20,9 proc. jest przeciwnego zdania. Liczba zwolenników budowy elektrowni jądrowej w swoim sąsiedztwie wzrosła o 5 proc. w porównaniu do roku poprzedniego.”. Warto zwrócić uwagę, że po ogłoszeniu zamiaru budowy elektrowni atomowej, Grupa ZE PAK SA nie spotkała się z krytyką społeczną, ani na poziomie ogólnokrajowym, ani lokalnym. Grupa ZE PAK SA nie spodziewa się również by inne z planowanych działalności (budowa bloku gazowo-parowego, budowa farmy fotowoltaicznej) mogły stać się źródłem obaw społecznych lub generować istotne uciążliwości dla otoczenia społecznego.

Tym samym charakter uciążliwości związanych z funkcjonowaniem Grupy ZE PAK będzie zmieniał się wraz z postępowaniem transformacji, ale generalnie uciążliwości będą coraz mniejsze, a tym samym mniejszy będzie poziom ryzyka społecznego.

Bieżące ryzyka społeczne i podejście zarządcze

[GRI 413-2] [ESRS 2 SBM-3] Aktualne źródła ryzyka społecznego, mając na uwadze negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne, ale też społeczne, to przede wszystkim **zagrożenia i uciążliwości, będące źródłem ryzyka społecznego**, związane z:

- **oddziaływaniem na powierzchnię terenu** (odkrywkowe pozyskiwanie kopalni polega na przekształceniu powierzchni terenu; w miejsce pierwotnie użytkowanych gruntów powstają przestrzenne formy terenowe (wyrobisko, zwałowisko) oraz infrastruktura im towarzysząca (taśmociągi, drogi transportu, zaplecze),

⁹ Ogólnopolskie badanie na zlecenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska zostało zrealizowane przez firmę DANAE w dniach 15-30 listopada 2023 r., metodą CATI (wywiady telefoniczne) na grupie 2090 Polaków w wieku 15-75 lat.

- **oddziaływaniem na wody powierzchniowe** (m.in. zmniejszenie przepływu w ciekach znajdujących się pod wpływem oddziaływania kopalni oraz zwiększenie przepływu w ciekach na skutek zrzucania do nich wód pochodzących z drenażu podziemnego i powierzchniowego odkrywki),
- **oddziaływaniem na wody podziemne** (powstawanie tzw. leja depresyjnego na skutek odwadniania wyrobiska odkrywki),
- **emisją hałasu** (maszyny podstawowe związane z eksploatacją nadkładu i jego zwałowaniem, maszyny podstawowe urabiające węgiel, przenośniki węglowe i nadkładowe, transport samochodowy),
- **oddziaływaniem obiektów kopalni na powietrze atmosferyczne** (emisja pyłów: technologiczna (mechaniczna), tj. związana z mechanicznym urabianiem oraz transportem surowca taśmociągami; klimatologiczna, tj. związana z erozją wietrzną pozbawionych roślinności terenów; emisje zorganizowane zanieczyszczeń do powietrza z kotłowni zapewniającej ciepło dla zaplecza socjalnego kopalni),
- **wpływem na tereny cenne przyrodniczo** (w przypadku, gdy teren cenny przyrodniczo znajduje się w strefie oddziaływania),
- **zagroženiami związanymi z polami elektromagnetycznymi.**

Ryzyka biznesowe, mogące negatywnie wpływać na wyniki i rozwój Grupy ZE PAK SA, a powiązane z obszarem oddziaływania społecznego, bezpośrednio wynikają z charakteru tego oddziaływania (np. wspomniane zachwianie równowagi hydrologicznej czy hałas). Stanowią one zarówno uciążliwość, jak również mogą być źródłem strat materialnych osób trzecich. Może to prowadzić do sporów ze społecznością i utraty jej przychylności dla obecnych i przyszłych inwestycji, w tym tzw. społecznego przyzwolenia na działanie. Z jednej strony może powodować to wzrost skarg kierowanych przez ludność do organów administracji, wszczynanie postępowań przeciwko przedsiębiorstwu, a w przypadku potwierdzenia się zarzutów sankcje prawne i finansowe. Nieskuteczny dialog, np. na temat odszkodowań lub wykupu gruntów może również oznaczać procesy cywilne o odszkodowanie. Szczególnym zagrożeniem jest utrata społecznego zaufania i negatywna opinia o zakładzie, jako nierzetelnym inwestorze, która może zdecydowanie utrudnić uzyskanie kolejnych pozwoleń (np. w przypadku wykorzystania posiadanej infrastruktury w celu realizacji inwestycji w obszarze odnawialnych źródeł energii). To z kolei może przełożyć się na większe ryzyko związane z nową inwestycją i mniejszą przychylnością inwestorów i kredytodawców, a co za tym idzie na trudności w pozyskaniu kapitału.

Warto w tym miejscu nadmienić, iż **pracownicy zakładów rekrutują się ze społeczności lokalnych**. W konsekwencji grupy te nie są rozłączne i wszelkie ewentualne animozje ze społecznością lokalną związane np. z uciążliwościami, przekładają się będą pośrednio na kulturę organizacji i atmosferę pracy i na odwrót: wszelkie istotne zdarzenia na linii pracodawca-pracownicy mogą skutkować i skutkują określonymi konsekwencjami w relacjach ze społecznością lokalną. Ten sam człowiek może bowiem występować w kilku rolach, tj. pracownika, mieszkańca społeczności lokalnej sąsiadującej z zakładem, który wystawiony jest na uciążliwości związane przykładowo z hałasem, jak również być właścicielem nieruchomości, który ubiega się o odszkodowanie lub wykup.

Zarządzanie operacyjne a oddziaływanie społeczne

[GRI 413-2] [ESRS 2 SBM-3] Podejście zarządcze Grupy ZE PAK SA na poziomie zarządzania operacyjnego koncentruje się przede wszystkim na zapewnieniu bieżącego bezpieczeństwa dla otoczenia przyrodniczego, a w konsekwencji również społecznego przy jednoczesnym zapewnieniu ciągłości i stabilności produkcji. Podejście takie zostało pierwotnie zdefiniowane w Strategii odpowiedzialności społecznej na lata 2017-2020 i jak wspomniano, jest ono na poziomie zarządzania operacyjnego wciąż aktualne i zostało odzwierciedlone również w nowej Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy ZE PAK na lata 2024-2028. Zakłada zapewnienie skutecznych mechanizmów ograniczających do minimum zagrożenia wystąpienia anomalii i odstępstw, skutkujących ponadnormatywnym oddziaływaniem na otoczenie w procesie wydobywczym lub wytwórczym. Jest to podejście typowe dla systemów zarządzania jakością, zakładającą ciągle doskonalenie procesów i optymalizację stosowanych rozwiązań. To jednocześnie podejście charakterystyczne w typowym zarządzaniu ryzykiem, tj. dążenie do eliminowania zagrożeń, a w dalszych krokach, jeśli wyeliminowanie jest niemożliwe, do ich ograniczania i finalnie kompensowania.

Grupa ZE PAK SA zakłada, że realizacja zakładanego podejścia eliminującego do minimum negatywny wpływ na otoczenie przekłada się przy okazji również na stabilną pracę zakładów, która nie jest zakłócana przerwami w wydobywaniu lub produkcji, które byłyby powodowane czynnikami społecznymi. Do aspektów tych odnoszą się również polityki towarzyszące systemom zarządzania oraz regulacje wewnętrzne gwarantujące zgodność z prawem i pozwoleniami administracyjnymi związanymi z konkretnymi obiektami wytwórczymi i instalacjami.

Podejście zarządcze, a w konsekwencji realizowane działania bezpośrednio lub pośrednio adresują ryzyka związane z utratą przychylności lokalnej społeczności, wpisując się tym samym w prewencję zdarzeń, które mogłyby zakłócić stabilną pracę zakładów wydobywczych i wytwórczych. Jeżeli chodzi o aspekty oddziaływania na otoczenie przyrodnicze, które jednocześnie stanowią źródło potencjalnych uciążliwości dla lokalnych społeczności, zostały one

szerzej opisane w dalszej części sprawozdania (patrz: Kwestie środowiskowe). Stanowią one, bowiem element zarządzania środowiskowego, które ma równoległe konsekwencje dla społeczności lokalnych. Podejście do nich zostało również opisane w innych regulacjach wewnętrznych, a także w decyzjach administracyjnych regulujących kwestie środowiskowe. W niniejszym opisie ograniczono się do scharakteryzowania podejścia Grupy ZE PAK SA do tych aspektów, które dotyczą bezpośrednio ludzi. Niemniej, wszystkie one koncentrują się na działaniach mających na celu monitorowanie i ograniczanie negatywnego wpływu.

Wykup nieruchomości

[GRI 413-2] [ESRS 2 SBM-3] Złóża węgla brunatnego w rejonie działalności Grupy mają swoją określoną charakterystykę i zasobność. Spółka nie eksploatuje jednego złoża, lecz z upływem lat była zmuszona do uruchamiania kolejnych odkrywek. W związku z powyższym w tym samym czasie następują procesy rekultywacji eksploatowanych wcześniej odkrywek i eksploatacja obecnych.

Na terenach, które mają być objęte wydobywaniem, a także bezpośrednio sąsiadujących z obszarem, na którym ma być ono prowadzone, dokonuje się wykupów nieruchomości. Najczęściej są to grunty rolne, ale mogą być to również budynki i budowle związane z terenem górniczym. Ocena wpływu, tj. tego czy dana nieruchomość sąsiadująca z odkrywką podlegać będzie wykupowi, zawsze jest ustalana indywidualnie. Indywidualne podejście jest uzasadnione z uwagi na fakt, że w tego typu kwestiach często znaczącą rolę odgrywają np. czynniki emocjonalne związane z przywiązaniem do danego miejsca. Intencją Grupy jest przeprowadzanie opisywanych procesów w sposób ograniczający negatywne emocje, ponieważ może to rzutować na kolejne tego typu przedsięwzięcia. Są to zawsze trudne sytuacje, zwłaszcza że często nieruchomości mają dla właścicieli wartość nie tylko finansową, często to gospodarstwa dziedziczone przez kolejne pokolenia. Niemniej ograniczenie, a docelowo powstrzymanie się od produkcji energii w oparciu o węgiel brunatny będzie skutkowało spowolnieniem, a ostatecznie wstrzymaniem dalszych wykupów gruntów. Obecnie wykupy nieruchomości prowadzone są w ograniczonym zakresie i dotyczą gruntów w ramach Kopalni Konin. Jest to związane z wyczerpywaniem się eksploatowanych złóż (Odkrywka Józwin, Odkrywka Drzewce). Zakupy gruntów dotyczą w szczególności Odkrywki Tomisławice, objętej koncesją ważną do 2030 roku.

Szkody górnicze

[GRI 413-2] [ESRS 2 SBM-3] Szkody górnicze można podzielić na bezpośrednie i pośrednie. Szkody **bezpośrednie** związane są z ruchem zakładu górniczego i postępowaniem frontów eksploatacyjnych. Obejmują przebudowy i budowy nowych dróg, linii energetycznych, sieci wodociągowych i innej infrastruktury technicznej jak również remonty dróg, po których porusza się transport kopalniany a w szczególnych przypadkach przeniesienia obiektów kultury sakralnej np. kapliczek, kościołów, cmentarzy. Z tytułu szkód bezpośrednich spółki z segmentu wydobywczego Grupy w 2023 roku wypłaciły 23 746,5 tysięcy złotych, w 2022 roku - 2 804,9 tysięcy złotych a w 2021 roku - 2 263,3 tysięcy złotych. Warto podkreślić, że w każdym przypadku wypłata odszkodowania za szkody pośrednie następowała w drodze ugody lub porozumienia. Poza szkodami bezpośrednimi występują także szkody **pośrednie**, związane z odwodnieniem złoża, co ma wpływ na obniżanie się poziomu wód podziemnych na terenach sąsiadujących z kopalniami. Z kolei odprowadzanie wód z odkrywki do cieków wodnych może prowadzić np. do podnoszenia ich poziomu. Skutkiem obniżenia poziomów wód podziemnych może być częściowa degradacja produktywności gleb, usychanie drzew, okresowe wysychanie studni gospodarskich i stawów, uszkodzenia budynków, wpływ na wydajność głębinowych studni ujęciowych i inne. Natomiast odprowadzanie wód z odwodnienia odkrywek ciekami powierzchniowymi może powodować okresowe podtopienia obszarów przyległych.

W celu zminimalizowania tych szkód prowadzone są systematyczne konserwacje tych cieków w ramach własnych bądź partycypacji finansowej w kosztach utrzymania. Z tytułu szkód pośrednich spółki z segmentu wydobywczego Grupy w 2023 roku wypłaciły 1 245,9 tysięcy złotych, w 2022 roku - 1 515 tysięcy złotych a w 2021 roku - 1 858 tysięcy złotych. Z uwagi na charakter szkód pośrednich, rekompensaty finansowe mają zwykle charakter jednorazowy. Grupa ZE PAK SA stara się rekompensować niekorzystne oddziaływanie wypłacając w uzasadnionych przypadkach poszkodowanym stosowne odszkodowania. Właściciele gruntów objętych odszkodowaniami otrzymują pisemne powiadomienia z propozycją wysokości należnego odszkodowania związanego z oddziaływaniem kopalni. W przypadku akceptacji z danym właścicielem podpisana zostaje ugoda pozasądowa ze zrzeczeniem się roszczeń po wypłacie odszkodowania. Odszkodowania wypłacane są na podstawie wcześniej zawartych ugód bądź porozumień. Tylko nieliczne przypadki szkód górniczych są poddawane rozstrzygnięciu przez sądy powszechne. W 2023 roku nie było wyroku dotyczącego szkód (toczą się 4 sprawy – brak rozstrzygnięcia), w 2022 roku, na podstawie wyroku Sądu (1 wyrok) wypłacono 32,2 tysiące złotych (ok. 0,7% całości wypłaconych odszkodowań za szkody pośrednie i bezpośrednie) natomiast w 2021 roku, na podstawie wyroków sądu wypłacono 216,4 tysiące złotych (ok. 5% całości wypłaconych odszkodowań za szkody pośrednie i bezpośrednie). Niski udział odszkodowań wypłaconych na podstawie wyroków sądu świadczy o koncyliacyjnej postawie Spółki, która woli uzgadniać ewentualne kwoty odszkodowań w procesie negocjacji, szukając porozumienia z drugą stroną.

Inne uciążliwości, w tym uciążliwości okresowe

[GRI 413-2] [ESRS 2 SBM-3] Wydobycie węgla, jego transport i prace z tym powiązane mogą być źródłem uciążliwości w postaci pylenia czy hałasu. Ze względu na lokalizację zakładów górniczych, tj. prowadzenie działalności w znacznej odległości od skupisk ludzkich w wyniku wcześniejszego wykupu nieruchomości, uciążliwości te są ograniczone. Dodatkowo sposób prowadzenia pracy, w tym nawilżenia skarp w okresie suszy, pozwala ograniczyć ryzyko pylenia.

W przypadku innych okresowych uciążliwości, np. wzmożonego hałasu związanego z pracami remontowymi lub modernizacyjnymi w obiektach wytwórczych (prace takie rodzą konieczność przedmuchania instalacji kotła powietrzem pod bardzo wysokim ciśnieniem, co ma na celu usunięcie z instalacji najdrobniejszych nawet opiłków, które mogłyby powodować jej uszkodzenie, co jest dość głośne), co do zasady Grupa ZE PAK SA informuje społeczność lokalną o tego typu uciążliwościach poprzez media. Informacja trafia np. do lokalnych urzędów czy lokalnych mediów. Podobnie dzieje się w przypadku innych uciążliwości (np. w ruchu drogowym w związku z transportem ponadgabarytowych urządzeń, nasileniem pylenia lub rosznia z kominów, itp.). W efekcie nie wzbudzają one kontrowersji, a zakład może liczyć na wyrozumiałość mieszkańców najbliższej okolicy. W ramach działań edukacyjnych, skierowanych do otoczenia zewnętrznego, dział komunikacji korporacyjnej funkcjonujący w strukturze ZE PAK SA przygotowuje również artykuły prasowe wyjaśniające zasady eksploatacji odkrywek węgla brunatnego i rekultywacji terenów pokopalnianych. Jak wspomniano, mieszkańcami najbliższego sąsiedztwa zakładów są często pracownicy spółek Grupy ZE PAK SA. Stąd, choć mowa tu o komunikacji na zewnątrz organizacji, istotną rolę odegrać może również właściwa komunikacja wewnętrzna, gdzie sami pracownicy wchodzą w rolę ambasadorów Grupy ZE PAK SA. Również w przypadku działań komunikacyjnych, w sytuacjach, o jakich mowa powyżej, równie istotną rolę może odegrać właśnie komunikacja wewnętrzna. W 2021 roku ZE PAK SA zakończył wydawanie Miesięcznika Grupy Kapitałowej „Kontakt”. Komunikacja wewnętrzna z pracownikami jest prowadzona głównie z wykorzystaniem Intranetu, mailingu oraz artykułów publikowanych w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter).

Zaangażowanie społeczne

[GRI 413-1] [ESRS 2 SBM-3] Od początku swojej działalności Grupa ZE PAK SA deklaruje swoje wsparcie dla lokalnych inicjatyw. Celem Grupy jest wspieranie lokalnej społeczności poprzez zaangażowanie społeczne, tak by w miarę możliwości rekompensować jej te uciążliwości związane z funkcjonowaniem zakładów, w części, w której nie udaje się ich wyeliminować, ani ograniczyć.

Poprzez działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu Spółka skupia się na budowaniu świadomości społecznej na temat istotnych kwestii społecznych, ekologicznych czy kulturalnych. Poprzez angażowanie się w wydarzenia o charakterze społecznym możliwe jest promowanie integracji społecznej i budowanie więzi międzyludzkich.

Celem Grupy nie jest angażowanie się w spektakularne przedsięwzięcia dla uzyskania rozgłosu, a docieranie do najbliższych gmin (wsparcie finansowe przy organizacji lokalnych festynów w Turku, Rychwale) i ich mieszkańców (wsparcie zbiórki na leczenie i rehabilitację) oraz niezależnych organizacji z regionu. Grupa uznaje, że angażowanie się w lokalne przedsięwzięcia to nie tylko obowiązek, ale i szansa na budowanie trwałych więzi społecznych.

Inicjatywy o charakterze sportowym

Od wielu lat ZE PAK SA włącza się również w inicjatywy społeczne o charakterze sportowym, uznając ich wartość dla rozwoju społeczności oraz promocji zdrowego trybu życia. Jak co roku na wsparcie mogli liczyć organizatorzy regularnie organizowanych biegów (V bieg gRUNt w Puszczy Bieniszewskiej, Klub Biegacza „Aktywni Konin” Bieg o Lampkę Górnica, Klub Turystyki Górskiej Harnaś) oraz regat żeglarskich (Regaty Żeglarskie o Puchar Prezesa ZE PAK SA). Po raz pierwszy Spółka zaangażowała się w projekt Stowarzyszenia Profilaktyki Społecznej „ETAP” - Ocalony Legion. Porusza on niezmiernie ważny problem uzależnień wśród dzieci i młodzieży. Bieg odbył się w Puszczy Bieniszewskiej pod hasłem „Niemożliwe nie istnieje”.

Spółka inwestuje również w młodych sportowców poprzez sponsoring lokalnych drużyn sportowych. Dzięki wsparciu finansowemu możliwy był udział drużyny dziewcząt w „Ogólnopolskich Igrzyskach Dzieci w piłce ręcznej dziewcząt i chłopców”, które odbywały się w Dźwirzynie.

Dla Spółki bardzo ważne jest także wspieranie młodych talentów sportowych w społeczności lokalnej. Dzięki przekazaniu środków finansowych najstarszy w Koninie Klub Sportowy Sparta mógł zakupić dla Grupy Skrzatów Stowarzyszenia Młodzieżowego Klubu Sportowego Sparta Konin odzież sportową.

Inicjatywy wspierające zdrowie

Będąc świadomym istotnej roli, jaką odgrywają dawcy krwi, jak ważne jest budowanie stałych zasobów w bankach krwi – które każdego dnia ratują ludzkie życie – ZE PAK SA od lat wspiera działalność „Międzyzakładowego Klubu Honorowych Dawców Krwi PCK Elekrownie Pątnów – Konin Grupy Kapitałowej ZE PAK”.

Na terenie Konina działa Wojewódzki Szpital Zespolony, w którym funkcjonuje oddział pediatryczny. Dzięki wsparciu ZE PAK SA agencja artystyczna Prekursor Artystyczny zorganizował dwie akcje, które umiliły najmłodszym pacjentom pobyt w placówce. W marcu akcja „Lekarstwo na nudę” pozwoliła na przekazanie paczek upominkowych skompletowanych tak, by mały pacjent mógł zająć czymś swoją uwagę. W grudniu natomiast, w okresie przedświątecznym, zorganizowano akcję „Mały Teatr Dla Wielkich Pacjentów – Orszak Świętego Mikołaja” polegającą na organizowaniu zabaw i animacji połączonych z rozdawaniem paczek upominkowych.

Inicjatywy kulturalne

Spółka doskonale zdaje sobie sprawę z tego jak ważne jest promowanie inicjatyw kulturalnych, odbywających się na terenach jej działalności, dlatego chętnie przyłącza się do organizacji tego typu przedsięwzięć. Największe muzealne święto w Koninie czyli Noc Muzeów 2023 nie mogła odbyć się bez wsparcia ze strony ZE PAK SA tym bardziej, że największym eksponatem jest znaleziony na odkrywcę Józwin słoń leśny Gosław.

Jedno z ważniejszych od ponad 40 lat wydarzeń kulturalnych w Koninie czyli 43. Międzynarodowy Dziecięcy Festiwal Piosenki i Tańca w Koninie odbył się również przy wsparciu finansowym ZE PAK SA. W 2023 roku na scenie zaprezentowało się niemal 2500 uczestników. Jak podkreślali jurorzy konkursów tanecznego i wokalnego, poziom uczestników Festiwalu jest tak wysoki, że co roku z coraz większym trudem przychodzi im dokonywanie wyborów.

Jak co roku od kilku już lat najważniejszym wydarzeniem o tematyce ekologicznej, mającej na celu zwiększenie świadomości ekologicznej, w którym ZE PAK SA bierze udział jako partner strategiczny, jest festiwal „Dla Ziemi, dla nas” w Uniejowie organizowany przez Grupę Polsat. Ideą festiwalu jest zwrócenie uwagi na problemy środowiskowe z jakimi boryka się codziennie nasza planeta Ziemia. Ogromne zmiany na niej zachodzące, w tym te klimatyczne mają bowiem ogromny wpływ na życie każdego z nas. Dlatego – jak piszą na swojej stronie Organizatorzy festiwalu – „z całym naszym doświadczeniem i pasją chcemy włączyć się w coraz szerszy strumień zaangażowania ludzi na całym świecie na rzecz odwrócenia procesu tej degradacji”.

Przesłanie jakie towarzyszyło dwudniowemu spotkaniu oscylowało wokół idei For Earth For Us. Taka też myśl, wynikająca z dostrzeżenia przez wielkopolskich energetyków postępującej degradacji jakości życia na Ziemi, towarzyszy całej Grupie ZE PAK SA a z idei stowarzyszenia Program Czysta Polska, ogłoszonego przez Zygmunta Solorza, współwłaściciela Grupy Polsat i Grupy ZE PAK SA jasno wynika, że nawet najmniejsze działania by powstrzymać te negatywne zmiany - mają sens. Stąd Earth Festival, impreza promująca ekologię, koncert wielkich gwiazd polskiej estrady i kilkaset tysięcy osób już wspierających stowarzyszenie Program Czysta Polska, które cały czas się rozwija i zdobywa nowych sympatyków. W ubiegłorocznej edycji na stanowisku ZE PAK SA odwiedzający mieli możliwość własnoręcznie przygotować ekologiczne mydła, kule do kąpieli, posadzić rośliny antysmogowe oraz wziąć udział w konkursie wiedzy o środowisku. Zwiedzający mieli również możliwość przejechania się Nesobusem – Polskim Autobusem Wodorowym, który jest przyszłością transportu miejskiego i aglomeracyjnego.

Z prośbą o wsparcie finansowe zgłaszają się również przedszkola, którym temat ekologii nie jest obcy. Chcąc budować świadomość ekologiczną wśród najmłodszych – przy wsparciu ZE PAK SA – w Przedszkolu nr 16 w Koninie im. Jana Brzechwy, udało się zorganizować festyn ekologiczny. Natomiast Przedszkole nr 6 w Turku udało się wyposażać w nowoczesne pojemniki do segregacji odpadów.

Partnerstwo w konferencjach

W związku ze stałym rozwojem i poszerzaniem jej portfela inwestycji Spółka jest aktywnym partnerem konferencji i wydarzeń społecznych, które skupiają się na tematach związanych z ochroną środowiska, równością społeczną czy innowacjami technologicznymi. Zaangażowanie Spółki wspiera wymianę wiedzy, budowanie sieci kontaktów między naukowcami, przedsiębiorcami i praktykami oraz inspirowanie działań na rzecz pozytywnych zmian społecznych.

W 2023 roku Spółka została jednym ze sponsorów konferencji „Dni Wody” organizowanej przez Stowarzyszenie Towarzystwo Naukowe Inżynierii i Gospodarki Wodnej (TNIGW), a organizowanej na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu.

Bardzo istotnym z punktu widzenia rozwoju nowoczesnych technologii wodorowych był udział Spółki w charakterze zarówno sponsora jak i uczestnika w wydarzeniu pn. „H2Poland Środkowoeuropejskie Forum Technologii Wodorowych”.

Inne

W okolicach terenu działalności Spółki, w gminie Kazimierz Biskupi, swoją działalność prowadzi jeden z dwóch czynnych dzisiaj eremów kamedulskich i jedyny ściśle kontemplacyjny, pustelniczy zakon męski w Polsce tj. Kongregacja Eremitów Kamedułów Góry Koronnej – Erem Pięciu Męczenników w Bieniszewie. Zakon od wielu lat może liczyć na wsparcie ZE PAK SA. Jak co roku Spółka przekazała darowiznę na rzecz zakonników.

PAK KWB Konin SA w minionym roku przekazała szereg darowizn, zarówno rzeczowych, jak i finansowych, przeznaczonych przede wszystkim dla okolicznych gmin, placówek edukacyjnych oraz organizacji społecznych. W 2023 roku wśród beneficjentów znalazła się Gmina Kazimierz Biskupi, która otrzymała otoczaki, piasek oraz ziemię (dwukrotnie) wraz z załadunkiem, a także matę bentonitową. Darowiznę w postaci piasku wraz z załadunkiem przekazano także gminom Ślesin, Wilczyn oraz Kleczew. Z kolei gmina Wierzbinek dwukrotnie otrzymała ziemię wraz z załadunkiem.

Ochotnicza Straż Pożarna w Wąsoszach była adresatem darowizny w postaci samochodu ciężarowego Iveco Massif. Natomiast na rzecz Ochotniczej Straży Pożarnej w Łuczywnie przekazano 14 belek złomowych z wyeksploatowanych członów B-1600 wraz z załadunkiem ładownicą, 20 podwójnych szafek na ubrania oraz syrenę alarmową wraz z jej montażem. Z kolei gmina Kramsk otrzymała 20m staroużytecznej taśmy przenośnikowej, a Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ratyniu 2 m takiej taśmy. Gminie Kramsk przekazano darowiznę w postaci 5 rur staroużytecznych Weholite SN8, a gminie Przykona 120mb wyeksploatowanych rur stalowych.

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Sołectwa Lubstówek dwukrotnie otrzymało pomoc finansową przeznaczoną na organizację Dnia Dziecka oraz spotkania mikołajkowego dla dzieci i młodzieży. Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich w Koninie było beneficjentem podobnego wsparcia – spółka przekazała paczki świąteczno-noworoczne podopiecznym Świetlicy Socjoterapeutycznej.

Spółka od lat wspiera organizację dożynek w okolicznych gminach, w ubiegłym roku dotację na przygotowanie takich uroczystości otrzymały gminy Osiek Mały oraz Kleczew. Z okazji Barbórki PAK KWB Konin SA, podobnie jak w latach ubiegłych, sponsorowała ogólnopolską imprezę sportową. Klub Żeglarski działający przy Kopalni Konin otrzymał darowiznę pieniężną na zakup nagród rzeczowych dla zwycięzców XXIX Zimowych Regat Barbórkowych oraz usługę wodowania jachtów żurawiem samojednym.

W kolejnych latach swojej działalności Grupa ZE PAK będzie kontynuować swoje zaangażowanie w społeczność lokalną poprzez ciągłe angażowanie się w różnego rodzaju inicjatywy. Jest przekonana, że działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu mają pozytywny wpływ nie tylko na wizerunek firmy, ale przede wszystkim przyczyniają się do kształtowania pozytywnych relacji z lokalną społecznością, wspierają rozwój w różnych dziedzinach życia, inspirują do pozytywnych zmian społecznych oraz pomagają tworzyć bardziej zrównoważony świat dla przyszłych pokoleń.

Płatności podatków i transformacja Grupy ZE PAK SA

Grupa ZE PAK SA ze względu na charakter i dużą skalę prowadzonej działalności ma znaczący bezpośredni i pośredni wpływ ekonomiczny na region, zwłaszcza na rozwój gmin, na terenie których prowadzi działalność gospodarczą. Transfery pieniędzy w postaci różnych podatków i opłat paropodatkowych (opłaty licencyjne, koncesyjne, itp.), w znacznym stopniu zasilają budżety samorządów. Od lat wśród najbogatszych gmin w Polsce, wiele to gminy górnicze. Choć w przypadku Grupy ZE PAK SA wydobywanie i produkcja rozkładają się na kilka gmin, źródłem opłat są nie tylko kopalnie, ale również elektrownie i farma fotowoltaiczna. Przykładowo w 2023 roku spółki z Grupy ZE PAK SA odprowadziły z tytułu tego typu opłat **283 miliony złotych** (w 2022 roku 162 miliony złotych a w 2021 roku: ponad 187 milionów złotych), z czego **110 milionów złotych** (w 2022 roku 113 milionów złotych a w 2021 roku było to 135 milionów złotych) stanowiło opłaty na rzecz administracji lokalnej. W przypadku Spółki w 2023 roku ZE PAK SA dokonała płatności publicznych w kwocie **114 milionów złotych** (w 2022 roku ponad 41 milionów złotych a w 2021 roku: 47 milionów złotych), z czego **27 milionów złotych** (w 2022 roku 38 milionów złotych a w 2021 roku było to 44 miliony złotych) stanowiło opłaty na rzecz administracji lokalnej. Środki te pozwalają realizować np. gminom zadania inwestycyjne, finansować służbę zdrowia, szkolnictwo, itd. Równocześnie dzięki wynagrodzeniom pracowników, którzy w większości rekrutują się ze społeczności lokalnych, uruchamiane są tzw. efekty mnożnikowe i pobudzana jest lokalna gospodarka, włączając w to sektory bezpośrednio niezwiązane z górnictwem węgla brunatnego i energetyką. W 2022 roku spółki z Grupy ZE PAK SA na świadczenia pracownicze przeznaczyły 379 milionów złotych (w 2021 i 2020 roku było to odpowiednio 397 i 370 milionów złotych). Należy jednak mieć świadomość tego, że transformacja Grupy ZE PAK SA, w tym stopniowe wygaszanie kopalń i aktywów produkcyjnych, wiąże się z widocznym zmniejszeniem strumienia podatków i opłat odczuwalnym przede wszystkim przez budżety lokalnych samorządów. Ograniczanie wydobywania, to mniejsze opłaty eksploatacyjne, a rekultywacja terenów pokopalnianych i likwidacja aktywów produkcyjnych, to zmniejszenie podatków od nieruchomości. Tym samym, dochody samorządów na terenach, na których prowadzona jest działalność operacyjna będą się kurczyć. Dlatego też Grupa ZE PAK SA stara się z wyprzedzeniem

komunikować swoje plany i uświadamiać konsekwencje zielonej transformacji Grupy ZE PAK SA dla samorządów. Stara się również, poprzez realizację inwestycji takich jak 100 hektarowa farma fotowoltaiczna w Brudzewie, choć częściowo kompensować uszczerbek w dochodach podatkami od nowych nieruchomości. Niemniej należy mieć świadomość, że opłaty te skompensują utracone przychody gmin tylko w części.

Pozostały pośredni wpływ na lokalne otoczenie ekonomiczno-społeczne

Lokalne gospodarstwa rybackie a produkcja ciepła

[GRI 203-2] [ESRS S3 S3-4] Konińskie zagłębie energetyczne dysponuje unikalnym systemem chłodzenia, opartym na otwartym obiegu wodnym. Wspólna nazwa „jeziora konińskie” obejmuje jeziora: Gosławskie, Pątnowskie, Wąsowsko-Mikorzyńskie, Licheńskie i Ślesińskie, które są włączone w obieg chłodzenia elektrowni Pątnów i elektrowni Konin. Wszystkie jeziora połączone są systemem kanałów o łącznej długości około 26 km i tworzą zamknięty obieg, w którym przepływ wody regulowany jest przepustami i przepompowniami. Woda ta uczestniczy w przemianach energetycznych, które odbywają się m.in. w skraplaczu turbiny parowej. Jest on chłodnicą, która ma za zadanie odprowadzenie ciepła niezamienionego przez turbinę w pracę do pobliskich jezior. Wpłynęło oczywiście na ich ekosystemy, ale sprawiło również, że zbiorniki te stały się szczególnie cenne dla rybołówstwa i hodowli ryb. Podwyższona temperatura wody i duży jej przepływ w kanałach i jeziorach spowodowały, że w obrębie systemu chłodzenia zlokalizowane zostały hodowlane stawy rybne. Działające tu gospodarstwa rybackie są nie tylko największymi w Polsce producentami ryb jesiotrowatych (jesiotr syberyjski, jesiotr rosyjski, sterlet), ale również innych gatunków ryb takich jak: sum europejski, pstrąg tęczowy, amur, tołpyga, sum, karp, czy ryby ozdobne. Dzięki wykorzystaniu wód o podwyższonej termicie do rozrodu, podchowu i hodowli ryb ciepłolubnych, są one ważnym producentem narybku na krajowym rynku. Współpraca z Grupą ZE PAK SA sprawia, że ciepła woda przepływa bezpośrednio przez stawy, zapewniając optymalne warunki rozwoju narybku i ryb dorosłych. Jedno z gospodarstw pobiera wręcz wodę do hodowli ze zbiornika wstępnego schładzania elektrowni Konin i produkcja jest ściśle uzależniona od warunków stwarzanych przez elektrownię, od temperatury wody, jej czystości itp. Dlatego też między gospodarstwami rybackimi a elektrowniami istnieje stała komunikacja i przepływ informacji. Obok jednych z największych gospodarstw rybackich w Polsce, tereny te znane są wśród wędkarzy. Poparcie tego typu aktywności gospodarczych, podobnie jak wszelkie inne formy społecznego zaangażowania, pozwala na częściowe zrekompensowanie otoczeniu społecznemu uciążliwości związanych z działalnością operacyjną Grupy ZE PAK SA. Warto zaznaczyć, że kluczowe dla gospodarstw rybackich ciepło pochodzi z zakładu w Koninie, czyli zakładu, w którym spalana jest wyłącznie biomasa. Tym samym odchodzenie od węgla brunatnego i wygaszanie opalanych nim bloków, nie będą miały negatywnych konsekwencji dla gospodarstw rybackich w regionie.

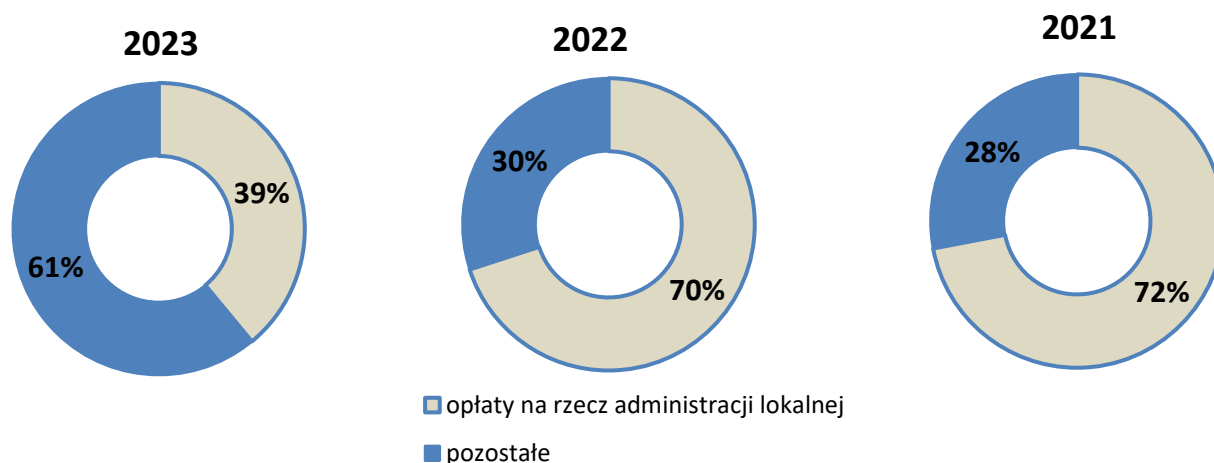
Kluczowe wskaźniki

Tabela 24: Kluczowe wskaźniki w obszarze wpływu społecznego

	2023	2022	2021
Liczba awarii środowiskowych skutkujących poważnymi skażeniami	0	0	0
Udział procentowy odszkodowań wypłaconych na skutek wyroku sądowego w stosunku do kwoty odszkodowań wypłaconych przez Grupę w wyniku zawartej ugody lub porozumienia	0,7%	0,7%	5,0%
Łączna kwota zapłaconych podatków i opłat para podatkowych – ogółem dla Grupy	282 mln zł	162 mln zł	187 mln zł
Łączna kwota zapłaconych podatków i opłat para podatkowych – ogółem dla ZE PAK	114 mln zł	41 mln zł	47 mln zł

Łączna kwota zapłaconych podatków i opłat para podatkowych - na rzecz administracji lokalnej (Grupa)	110 mln zł	113 mln zł	135 mln zł
Łączna kwota zapłaconych podatków i opłat para podatkowych - na rzecz administracji lokalnej (ZE PAK)	27 mln zł	38 mln zł	44 mln zł

Wykres 15: Procentowy udział podatków i opłat paropodatkowych w Grupie zapłaconych na rzecz administracji lokalnej w stosunku do łącznej kwoty zapłaconych podatków i opłat paropodatkowych.

11.4. Kwestie pracownicze

Bieżące ryzyka pracownicze i podejście zarządcze

W zakresie zarządzania zasobami ludzkimi w Grupie ZE PAK SA funkcjonują rozwiązania formalne określające relacje między pracodawcą a pracownikami wynikające z przepisów prawa polskiego, m.in. regulaminy pracy wynikające z ustawy – Kodeks pracy, Zakładowe Układy Zbiorowe Pracy wynikające z ustawy – Kodeks pracy, regulaminy Funduszu Świadczeń Socjalnych wynikające z ustawy o zakładowych funduszach świadczeń socjalnych a w podmiotach nieobjętych postanowieniami Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy obowiązują regulaminy wynagrodzenia. W spółkach spełniających ustawowe kryteria działają Rady Pracowników. W spółkach Grupy ZE PAK SA funkcjonują też związki zawodowe. Zarząd ZE PAK SA oraz zarządy innych spółek w sprawach określonych w przepisach prawa informują i konsultują decyzje z przedstawicielami pracowników.

Równocześnie, obok rozwiązań sformalizowanych wynikających z określonych przepisów prawa lub przyjętych dobrowolnie (np. procedura rekrutacji), bieżąca działalność operacyjna opiera się o szereg rozwiązań i zwyczajowych form postępowania, które w ocenie zarządzających nie wymagają sformalizowania, a jednocześnie gwarantują skuteczne, efektywne i zgodne z normami prawnymi oraz normami współżycia społecznego zarządzanie. Spółki z Grupy przestrzegają przepisów prawa pracy i wymagają właściwego zachowania się pracowników zarówno we wzajemnych relacjach między pracownikami jak i między pracownikami i ich przełożonymi.

Obowiązujące w Spółkach Grupy ZE PAK SA w okresie sprawozdawczym Zakładowe Układy Zbiorowe Pracy zawierają zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników. Z kolei regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych określa zasady korzystania i finansowania działalności socjalnej i mieszkaniowej na rzecz pracowników i członków ich rodzin. Zapisy obydwu dokumentów są realizowane przez zarządzających, choć jednocześnie w Grupie mają miejsce spory zbiorowe, które podlegają rozwiązywaniu w oparciu o obowiązujące przepisy prawa. W okresie sprawozdawczym mamy 5 sporów zbiorowych tj. trzy spory zbiorowe w ZE PAK SA oraz po jednym z PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin SA i PAK Górnictwo sp. z o.o. Spory zbiorowe w ZE PAK SA dotyczą podwyżki wynagrodzeń i przywrócenia zapisów z wypowiedzianego układu zbiorowego. Spór zbiorowy w ZE PAK SA znajduje się w fazie mediacji z udziałem mediatora zewnętrznego. W PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin SA spór dotyczy podwyżki wynagrodzeń i zaprzestania prowadzenia restrukturyzacji spółki i zwolnień pracowników. Spór jest w fazie mediacji z udziałem mediatora zewnętrznego. W spółce PAK Górnictwo sp. z o.o. spór zbiorowy dotyczy podwyżki wynagrodzeń i chęci zawarcia przez organizacje związkowe układu zbiorowego. Spór zbiorowy jest już po fazie mediacji i organizacje związkowe przeprowadziły referendum wśród pracowników czy zamierzają przystąpić do strajku. Organizacje

związkowe uzyskały mandat do przeprowadzenia strajku, ale nie rozpoczęły strajku. Z dniem 1 stycznia 2022 roku wszedł w życie Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla pracowników ZE PAK SA podpisany w dniu 19 października 2021 roku. W tym samym okresie wszedł w życie Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla pracowników spółki PAK Serwis sp. z o.o.

Podstawowe aspekty związane z obszarem zarządzania ludźmi zostały też kilka lat temu określone w Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020. W zakresie zarządzania operacyjnego zostały one utrzymane do dziś, w tym odzwierciedlone w nowej w nowej Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy ZE PAK na lata 2024-2028, choć z uwzględnieniem wymogów związanych z transformacją.

Zapewnienie zasobów ludzkich i ich restrukturyzacja

Spółki Grupy ZE PAK SA, na tle lokalnego i raczej niewielkiego rynku pracy, postrzegane są jako stabilny i godny zaufania pracodawca.

Jednocześnie jednak, toczący się przez wiele lat proces restrukturyzacji sprawiał, że większość wakatów od lat była zapełniana w oparciu o rekrutację wewnętrzną (mówiąc inaczej chroniono zatrudnienie osób pracujących w Grupie ZE PAK SA dokonując przesunięć między poszczególnymi działami, zakładami i spółkami). Koncentrowanie się od dłuższego czasu w procesach rekrutacji na osobach już zatrudnionych w spółkach Grupy ZE PAK SA oznacza brak istotnego dopływu młodych pracowników i sprawia, że średnia wieku zatrudnionych rośnie. Starzenie się załogi z kolei przekłada się na wzrost liczby osób przechodzących na emeryturę. O ile wcześniej zjawisko takie było postrzegane jako pewna wada, o tyle w dobie transformacji Grupy ZE PAK SA, daje szansę na mniej bolesne jej przeprowadzenie. Wygaszanie wydobywania węgla brunatnego oraz konwencjonalnej energetyki, opartej o spalanie tego paliwa, oznaczać będzie stopniową likwidację stanowisk pracy tak w górnictwie, jak i w samych elektrowniach. Wygaszanie produkcji niektórych zakładów już trwa. Wystarczy wspomnieć o zlikwidowanej Elektrowni Adamów i towarzyszącej jej kopalni. W 2022 roku zakończono wydobywanie węgla na odkrywce Drzewca w PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin SA, natomiast w roku 2023 zakończono wydobywanie węgla na odkrywce Józwin w wyżej wymienionej spółce. W miarę możliwości pracownicy byli, są i będą przenoszeni, np. na inne odkrywki, ale nie będzie to możliwe w przypadku wszystkich zatrudnionych. W pewnym stopniu uda się złagodzić koszty społeczne wygaszania produkcji właśnie osiągnięciem przez pracowników wieku emerytalnego i przechodzeniem na emeryturę, zwłaszcza górnicze lub pomostowe. ZE PAK SA uczestniczy aktywnie w opracowaniu programów osłonowych dla energetyków i górników w szczególności urlopów energetycznych i górniczych, które mogą zagwarantować złagodzenie skutków ograniczenia produkcji energii elektrycznej w oparciu o węgiel brunatny. Proces likwidacji miejsc pracy będzie rozłożony w czasie, co również będzie złagodzić koszty społeczne, ale nie uda się to całkowicie, kompensując likwidowane miejsca pracy przejściami na emeryturę.

Dialog ze stroną społeczną

Potencjalnym źródłem ryzyka w obszarze pracowniczym mogą być przeciągające się spory zbiorowe. Dlatego dialog z przedstawicielami załogi pozwala na identyfikację potencjalnych źródeł problemów a z drugiej strony daje szansę na rzetelne i kompleksowe przedstawienie ograniczeń, w ramach których działają spółki z Grupy ZE PAK SA. W dobie transformacji energetycznej organizacje związkowe niezmiernie konstruktywnie i aktywnie działają, wspierając inicjatywy bliskie samej Grupie ZE PAK SA, a wpisujące się w tzw. sprawiedliwą transformację. Pod pojęciem tym rozumie się taki sposób odchodzenia od paliw kopalnych, który nie obciążałby nadmiernym ciężarem społeczności związanych np. z regionami górniczymi. Takim właśnie regionem jest wschodnia Wielkopolska. Jednocześnie Grupa ZE PAK SA aktywnie włączyła się w prace tzw. „Platformy węglowej” czyli struktury na poziomie UE, która ma przygotować ramy programów wsparcia finansowego i organizacyjnego dla regionów związanych z eksploatacją węgla w Europie. Dzięki wspólnym celom, łatwiej jest o współpracę. Choć wciąż istnieją obszary, gdzie zarządzający i przedstawiciele strony społecznej mają różne zdania, warto odnotować wspomnianą konstruktywną współpracę. W 2022 roku z inicjatywy Zarządu z udziałem Organizacji Związkowych były prowadzone rozmowy z Agencją Rozwoju Regionalnego w Koninie oraz Urzędem Marszałkowskim w Poznaniu w celu doprecyzowania regionalnego programu sprawiedliwej transformacji. Przedstawiciele Organizacji Związkowych i Zarządu Spółki mieli możliwość zaprezentowania swoich pomysłów w siedzibie Komisji Europejskiej w Brukseli. Powyższe prace będą kontynuowane do czasu uzyskania środków na wsparcie projektów dla regionu Wielkopolski Wschodniej.

W 2022 roku Organizacje Związkowe przy wydatnej pomocy Zarządu Spółki prowadziły rozmowy z przedstawicielami Rządu RP na temat wprowadzenia programów osłonowych dla pracowników górnictwa węgla brunatnego i energetyki opartej o węgiel brunatny.

Z inicjatywy Organizacji Związkowych działających w Grupie ZE PAK SA zainicjowano powołanie społecznego komitetu inicjatywy ustawodawczej mającej na celu zebranie podpisów pod projektem ustawy o zabezpieczeniu

społecznym dla pracowników sektora górnictwa węgla brunatnego i energetyki opartej o węgiel brunatny. Zarząd Spółki od początku wspierał to działanie i pomagał w opracowaniu projektu ustawy. W grudniu 2022 roku udało się podpisać stosowne porozumienie i rozpocząć proces legislacji przepisów dotyczących wdrożenia urlopów energetycznych i górniczych a także odpraw dla osób przewidzianych do zwolnienia w związku z procesem odchodzenia od produkcji energii elektrycznej wytwarzanej z węgla brunatnego. W tych pracach ZE PAK wielokrotnie miał możliwość opiniować projekt ustawy i towarzyszących jej rozporządzeń na poszczególnych etapach (przed oficjalnymi konsultacjami społecznymi projektu ustawy, uzgodnień międzyresortowych itd.). W rezultacie strona społeczna ZE PAK, przy wsparciu pracodawcy, zapewniła sobie udział w uprawnieniach projektowanych dla spółek państwowych, pozwalających 4 lata przed emeryturą uzyskać urlop górniczy lub energetyczny (płatny w wysokości 80% wynagrodzenia) oraz jednorazowe odprawy pieniężne (12-krotność miesięcznego wynagrodzenia) dla osób, którym urlop nie przysługuje. Ustawa została uchwalona przez Sejm RP 13 lipca 2023 r. i weszła w życie 14 września 2023 r. Pracownicy GK ZE PAK będą pierwszymi beneficjentami ustawy, gdy tylko UE wyda zgodę na wypłatę świadczeń (obowiązek oceny zgodności z zasadami pomocy publicznej).

BHP

[GRI 403-1, 403-2] [ESRS S1 S1-1, S1-3] Kolejnym wymiarem ryzyka powiązanego z pracownikami jest ryzyko zawodowe w aspekcie BHP. Jest ono silnie uzależnione od zagrożeń związanych z uciążliwością pracy na konkretnym stanowisku pracy, a wszystkie działania w obszarze zarządzania BHP koncentrują się właśnie na eliminacji lub ograniczeniu zagrożeń, które prowadzą do minimalizacji skutków wypadków, jeśli do takich dojdzie oraz występowania chorób zawodowych, przeprowadzonej na podstawie dokonanej oceny ryzyka zawodowego.

Podobnie jak w przypadku wcześniejszych obszarów najważniejsze kierunki działań w kontekście zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy zostały zdefiniowane pierwotnie w Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020. Pozostają one wciąż aktualne i zostały odzwierciedlone również w nowej Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy ZE PAK na lata 2024-2028.

Równocześnie należy pamiętać o obowiązujących certyfikowanych systemach zarządzania obejmujących swoim zakresem kwestie zarządzania bezpieczeństwem, które dotyczą:

- procesu produkcji energii elektrycznej i ciepłej wraz ze wszystkimi procesami pomocniczymi, zidentyfikowanymi aspektami środowiskowymi, dokonanej ocenie ryzyka zawodowego na podstawie zidentyfikowanych zagrożeń związanych z uciążliwością pracy oraz wymaganiami prawnymi i innymi (ZE PAK SA - zgodne w wymiarze BHP z PN-ISO 45001:2018),
- prac w zakresie remontów i serwisu urządzeń energetycznych, usługi budowlane dla przemysłu, zarządzanie inwestycjami w energetyce i przemyśle, a także modernizacje i utrzymanie ruchu układów elektrycznych i automatyki w energetyce (Przedsiębiorstwa Remontowego PAK SERWIS sp. z o.o. - zgodne w wymiarze BHP z PN-ISO 45001:2018).

Ich celem, tak jak celem strategii zrównoważonego rozwoju, jest minimalizacja poziomu wypadkowości, ze szczególnym uwzględnieniem eliminacji zdarzeń ze skutkiem ciężkim i śmiertelnym oraz występowania chorób zawodowych poprzez podejmowanie działań organizacyjno-technicznych zmierzających do wyeliminowania lub ograniczenia narażenia pracowników na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy, takie jak hałas czy zapylenie, do poziomu zgodnego z normą. Wdrożono procedurę okresowej oceny zgodności z odpowiednimi wymaganiami prawnymi i innymi w zakresie BHP w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Bezpieczeństwem i Środowiskiem. Informacja publikowana jest w zakładce ISO-Centralny System Doskonalenia ZE PAK SA i jest na bieżąco aktualizowana. Równocześnie wybrane aspekty zarządcze, wpisujące się w szerszy zakres zarządzania bezpieczeństwem, regulowane są przez wewnętrzne regulaminy, instrukcje, zarządzenia i polecenia służbowe.

Wydobycie

[GRI 403-1, 403-2] [ESRS S1 S1-1, S1-3] Obszar wydobywania jest jedynym z trzech głównych obszarów, w którym nie wdrożono certyfikowanego systemu zarządzania zgodnego z PN-ISO 45001:2018. Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy odbywa się w oparciu o Zarządzenia Prezesa i Zarządzenia Kierownika Ruchu Zakładu Górniczego. Zarządzenia dotyczą wszelkich obszarów, które wiążą się z możliwością wystąpienia zagrożeń dla właściwego i bezpiecznego wypełniania przez pracowników swoich służbowych obowiązków. Wśród przykładowych zagadnień regulowanych przez zarządzenia wymienić można: ryzyko zawodowe, które wiąże się z wykonywaną pracą, wykaz prac wymagających szczególnych predyspozycji psychofizycznych, bezpieczeństwo eksploatacji użytkowanego sprzętu, pomoc medyczna, badania okresowe i kontrolne badania lekarskie i wiele innych.

Typowe zagrożenia towarzyszące odkrywkomemu wydobyciu węgla brunatnego należy podzielić na zagrożenia naturalne i urazowe. Te ostatnie, potencjalnie związane z pracą maszyn, zwłaszcza ich elementów wirujących, choć groźne w skutkach, dzięki działaniom BHP i świadomości pracowników zdarzają się rzadko. W ostatnich latach w praktyce, jeśli dochodziło do wypadków, to były to wypadki lekkie: zwichnięcia, skręcenia i sporadycznie złamania. Jeżeli chodzi o tzw. zagrożenia naturalne, można podzielić je na osuwiskowe (oberwanie skarpy), metanowe (pojawianie się gazu w studniach odwodnieniowych), pożarowe i wodne (związane z: opadami atmosferycznymi, sąsiedztwem naturalnych zbiorników i cieków wodnych lub ciekami wodnymi w wyrobisku).

W PAK KWB Konin SA w roku 2023 zrealizowano działania mające na celu poprawę warunków BHP w obszarze wydobycia, zgodnie z przyjętym rocznym planem poprawy warunków BHP. Przeprowadzono remonty kabin operatorów maszyn podstawowych takich jak koparki czy zwałowarki, co pozwoliło na ograniczenie emisji hałasu w kabinach oraz poprawę technicznego wyposażenia maszyn. Naprawiono i zamontowano w kabinach operatorów maszyn podstawowych klimatyzatory w celu poprawy warunków pracy w okresie letnim. Analogicznie, wymiana foteli dla operatorów maszyn podstawowych pozwoliła zmniejszyć poziom narażenia pracowników na wibracje.

Zakupiono 6 sztuk defibrylatorów AED służących w ratownictwie medycznym i przedmedycznym do ratowania osób, u których wystąpiło zatrzymanie krążenia. Zostały one rozmieszczone w ambulansach przewozowych, na zapleczach oddziału, jak również na odkrywce. Zakupiono także jeden defibrylator AED treningowy, który służy pracownikom służby BHP do prowadzenia szkoleń załogi w zakresie pierwszej pomocy i obsługi tego urządzenia.

Dokonano wymiany latarek, a także zakupiono nowy sprzęt i elektronarzędzia wraz z wyposażeniem (młoty, wiertarki, szlifierki, klucze udarowe itp.) w celu wyeliminowania ciężkiej i niebezpiecznej pracy fizycznej. Zakupiono i wyposażono pracowników w radiotelefony typu HYT. Dla eliminacji zagrożeń związanych z porażeniem prądem elektrycznym dokonano zakupu elektronarzędzi akumulatorowych. Odnowiono oznaczenia zabudowy przycisków wyłączenia awaryjnego na przenośnikach (tzw. „linki”). Wymieniono tablice informacyjne i ostrzegawcze w kontenerach rozdzielnic na koparkach, przenośnikach i bramkach kablowych. Na podstawie ekspertyzy określającej warunki geotechniczne skarp zbiorników poeksploatacyjnych na etapie dalszego napełniania w aspekcie stateczności gruntów zwałowych i rodzimych, wykonanej przez Państwowy Instytut Geologiczny, prowadzony był monitoring i zabezpieczanie osuwisk na odkrywce Koźmin. Prowadzony był również monitoring wód podziemnych i powierzchniowych rejonów znajdujących się w zasięgu oddziaływania odkrywek.

Wytwarzanie konwencjonalne

[GRI 403-1, 403-2] [ESRS S1 S1-1, S1-3] W obszarze wytwarzania w ZE PAK SA, jak już wspomniano, zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy odbywa się w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Bezpieczeństwem i Środowiskiem w oparciu o procedury Systemów Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy zgodne z normą PN-ISO 45001:2018, zwane dalej „Systemem Zarządzania BHP”. Jednocześnie, działania w obszarze BHP regulowane są przez zarządzenia Prezesa Zarządu i polecenia służbowe Wiceprezesa zarządzającego pionem produkcji, odnoszące się do szerszych aspektów, ale obejmujące również kwestie BHP.

Do kluczowych dokumentów określających procedury bezpiecznej eksploatacji urządzeń energetycznych należą w szczególności Instrukcje Eksploatacji Urządzeń Energetycznych, Instrukcja organizacji bezpiecznej pracy przy urządzeniach energetycznych w ZE PAK SA i polecenia służbowe Wiceprezesa zarządzającego pionem produkcji oraz Dyrektora Elektrowni, jak również procedury Systemu Zarządzania BHP zgodne z normą PN-ISO 45001, do których w szczególności należy dokumentowanie oceny ryzyka zawodowego w oparciu o normę PN-N-18002.

Na podstawie identyfikacji zagrożeń na stanowiskach pracy, pracodawca ocenia i dokumentuje ryzyko zawodowe związane z wykonywaną pracą oraz stosuje niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające to ryzyko. Udokumentowana ocena ryzyka zawodowego jest narzędziem pozwalającym osobom kierującym pracownikami na optymalne i efektywne wykorzystanie środków technicznych i organizacyjnych mających na celu wyeliminowanie lub maksymalne ograniczenie poziomu ryzyka związanego z zagrożeniami mogącymi być źródłem wypadku przy pracy albo choroby zawodowej. Jeżeli zastosowane organizacyjno-techniczne środki ochrony są niewystarczające, w ocenie tej określa się niezbędne do stosowania środki ochrony indywidualnej. Tryb przeprowadzania oceny ryzyka oraz wzory stosowanych dokumentów określają procedury Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Bezpieczeństwem i Środowiskiem. Informowanie pracowników o ryzyku zawodowym oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami odbywa się każdorazowo po dokonanej aktualizacji, a ponadto w ramach realizacji programów szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy aktualizowana i uzupełniana jest wiedza z zakresu zagrożeń związanych z wykonywaną pracą oraz metod ochrony przed tymi zagrożeniami.

Prowadzone corocznie analizy wskazują, że remonty, przeprowadzone na przestrzeni lat, kolejne modernizacje oraz przede wszystkim wycofanie w poprzednich latach z eksploatacji starych i budowa nowych urządzeń i instalacji, w tym jednostek wytwórczych (w 2023 podpisano umowę na budowę bloku gazowego 600 MWe w El Adamów), poza poprawą

sprawności wytwarzania i obniżeniem negatywnego wpływu na środowisko naturalne, niewątpliwie przyczyniają się do poprawy warunków pracy pracowników. Poprawie ulega też techniczne bezpieczeństwo pracy poprzez eliminację lub ograniczanie zagrożenia dla stanu zdrowia i życia zatrudnionych.

Dzięki skuteczności wdrożonych działań korygujących i zapobiegawczych oraz poprzez właściwą organizację prac wyeliminowano przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy jakim był hałas. W poprzednich latach przekroczenia powodowały takie elementy jak kotły, turbiny, pompy, wentylatory, przenośniki, przekładnie napędowe, silniki, sprzęgła, itp. Systematyczne ograniczenie liczby narażonych na ten czynnik szkodliwy poprzez podejmowanie działań organizacyjnych i technicznych w 2023 roku przyniosło oczekiwany efekt. Dzięki skuteczności wdrożonych działań korygujących oraz poprzez właściwą organizację prac wyeliminowano przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy jakimi są pyły. Inną grupą zagrożeń są czynniki niebezpieczne, których oddziaływanie na pracującego może prowadzić do urazów lub śmierci. Są to w szczególności prace szczególnie niebezpieczne oraz prace stwarzające możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego. Najistotniejszymi czynnikami w tej grupie są: wysoka temperatura, wysokie ciśnienie, prąd elektryczny, atmosfera wybuchowa i ruchome elementy maszyn.

Do czynników związanych z uciążliwością pracy zaliczyć należy niedostateczne oświetlenie i zatrudnienie w porze nocnej. Systematycznie ogranicza się liczbę narażonych na te czynniki uciążliwe poprzez podejmowanie działań organizacyjnych i technicznych (wyłączanie wyeksploatowanych urządzeń wytwórczych bloków 3, 4, 6 w latach 2020 i 2021, bieżące remonty i konserwacje instalacji oświetleniowej).

W ZE PAK SA występują również czynniki oraz procesy pracy stwarzające szczególne zagrożenie dla zdrowia lub życia. Zaliczamy do nich czynniki: chemiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz biologiczne. W odniesieniu do czynników chemicznych przeprowadzona identyfikacja zagrożeń i ocena ryzyka zawodowego wykazała stosowanie czynników chemicznych należących do grupy zagrożeń czynników żrących oraz o działaniu drażniącym i uczulającym. Kierownicy komórek organizacyjnych posiadają wykazy stosowanych niebezpiecznych substancji chemicznych oraz karty charakterystyk tych substancji. Pracownicy pisemnie potwierdzają zapoznanie się z kartami charakterystyk oraz oceną ryzyka zawodowego. Służba BHP sporządza wymagane przepisami prawa rejestry oraz dane, które przekazuje właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy, a także dla celów profilaktyki zdrowotnej podstawowej jednostce służby medycyny pracy. W kontakcie z czynnikami biologicznymi zatrudnieni są pracownicy, którym w zakresie obowiązków określono obsługę urządzeń do transportu biomasy (kontakt z grzybami) oraz obsługę oczyszczalni ścieków i analizy chemiczne ścieków bytowych (kontakt z patogenami występującymi w ściekach bytowych i osadach ściekowych). Na podstawie oceny ryzyka zawodowego zidentyfikowano występowanie czynników biologicznych należących do grupy 2 zagrożenia, czyli: czynniki, które mogą wywołać choroby u ludzi, mogą być niebezpieczne dla pracowników, ale rozprzestrzenianie ich w populacji ludzkiej jest mało prawdopodobne. Zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia. Pracownikom zawodowo narażonym na czynniki biologiczne zaproponowano dostępne szczepienia ochronne przeciwko tym zagrożeniom. Szczepienia, na które pracownicy w większości wyrazili zgodę, wykonywane są w ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej.

Od dnia 1 lipca 2023 roku rozporządzenie ministra zdrowia odwołało w Polsce obowiązujący od 16 maja 2022 roku stan zagrożenia epidemicznego. Zespół roboczy powołany w ZE PAK SA do bieżącej analizy sytuacji związanej z zagrożeniem koronawirusem SARS-CoV-2 został rozwiązany z dniem 1 lipca 2023 roku. Odwołany stan zagrożenia epidemicznego wiąże się z powrotem obowiązków związanych z okresowymi badaniami pracowników, szkoleniami bhp i egzaminami kwalifikacyjnymi. Służba BHP przeprowadziła systematyczne kontrole stanowisk pracy oraz przestrzegania przepisów i zasad BHP oraz wzięła udział w przeglądzie warunków pracy w ramach działania Komisji BHP ZE PAK SA. Po przeglądzie warunków pracy przeprowadzonym w 2023 roku podjęto działania korygujące mające na celu poprawę warunków pracy i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy. Dyrektorzy komórek, po otrzymaniu raportów z przeglądu, wydali stosowne polecenia służbowe, w których określone zostały terminy ich realizacji i osoby odpowiedzialne za realizację. Poza działalnością Komisji BHP pracownicy i ich przedstawiciele (pracownicy pełniący funkcje Społecznych Inspektorów Pracy) uczestniczyli również w planowaniu, wdrażaniu i ocenie działań mających na celu poprawę stanu technicznego urządzeń i instalacji energetycznych oraz warunków bhp na stanowiskach pracy. Odbywa się to poprzez przekazywanie do remontów i napraw bieżących, nadzorowanie tych procesów oraz uczestnictwo w ocenie wykonanych prac poprzez protokolarnie odbiory i przekazanie do eksploatacji urządzeń i instalacji energetycznych po naprawach i remontach. Kolejnym elementem systemu zarządzania bhp jest udział pracowników w planowaniu inwestycji przez ich udział w Komitecie Oceny Dokumentacji Inwestycyjnej oraz udział w opracowywaniu oraz uzgadnianiu z potencjalnymi wykonawcami tzw. SIWZ-ów (specyfikacji istotnych warunków zamówienia). Dla przykładu można tu wymienić rozmowy z wykonawcą budowy elektrowni w Adamowie mającej produkować energię elektryczną z gazu ziemnego. Pracownicy i ich przedstawiciele brali również czynny udział w pracach komisji i zespołów powoływanych do wyboru dostawców odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej, wyboru dostawcy usług RENTALU dla GK ZE PAK SA, wyboru dostawcy usług z zakresu medycyny

pracy. Pracownicy brali udział w pracach Komisji Pożarowo Technicznej i Przeciwybuchowej w Elektrowniach ZE PAK SA. W ramach prac tej komisji w 2022 i 2023 roku przeszkolonych zostało około 80 pracowników ZE PAK SA i PAK-PCE BiW w zakresie dotyczącym realizacji obowiązków pracodawcy wynikających z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie minimalnych wymagań, dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej. Szkolenie przeprowadziła Państwowa Inspekcja Pracy o/Konin. Ponadto raz w roku, z inicjatywy Związków Zawodowych, organizowane jest szkolenie Komisji BHP i osób biorących udział w konsultacjach w GK ZE PAK SA, prowadzone przez Inspektorów Państwowej Inspekcji Pracy, które ma na celu aktualizację wiedzy w formie wykładów, oraz rozwiązywanie problemów nurtujących załogę w formie zajęć warsztatowych.

Serwis

[GRI 403-1, 403-2] [ESRS S1 S1-1, S1-3] W segmencie remontowym (PAK Serwis sp. z o.o.) oceną ryzyka zawodowego na stanowisku pracy objęte są wszystkie stanowiska pracy, zarówno stacjonarne jak i niestacjonarne. Ocenę ryzyka zawodowego przeprowadza się raz na trzy lata oraz zawsze, gdy zgłoszone zostały zmiany na stanowiskach pracy lub gdy wystąpiło zdarzenie wypadkowe. Biuro BHP prowadzi wykazy wszystkich stanowisk podlegających ocenie ryzyka zawodowego.

Przeprowadzana jest również tzw. analiza LMRA (last minute risk analysis). Przed rozpoczęciem zadania pracownicy identyfikują potencjalne zagrożenia na stanowisku pracy, używając do tego celu karty LMRA. Zidentyfikowane zostały prace i obszary działania związane ze znaczącymi zagrożeniami. Dla każdego znaczącego zagrożenia ustalony został sposób postępowania i nadzorowania, zapewniający zgodność z wymaganiami prawnymi i innymi dotyczącymi BHP.

Szczególne znaczenie z punktu widzenia bieżącego zarządzania BHP mają następujące procedury:

- „Szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska”,
- „Identyfikacja zagrożeń i ocena ryzyka zawodowego”,
- „Monitorowanie bhp i środowiska”,
- „Poważne awarie”,
- „Organizowanie prac ze znaczącymi zagrożeniami”,
- „Badanie wypadków i chorób zawodowych”.

Corocznie prowadzone analizy wskazują, że najczęstszą przyczyną wypadków w pracach serwisowych jest nieprawidłowe zachowanie się pracowników, tj. niezachowanie należytej ostrożności i koncentracji uwagi na wykonywanej pracy. Z kolei najczęstszą przyczyną zdarzeń potencjalnie wypadkowych jest przede wszystkim niewykonywanie oceny ryzyka przed rozpoczęciem zadania. Podstawowymi czynnikami stwarzającymi zagrożenie dla zdrowia i życia pracowników związanymi ze środowiskiem pracy są: praca na wysokości, promieniowanie optyczne (UV i IR) i pyły zawierające krzemionkę krystaliczną, a czynnikiem związanym z uciążliwością pracy, to wymuszona pozycja ciała. W ramach profilaktyki powypadkowej zapoznaje się pracowników z okolicznościami wypadków i wskazuje przyczyny mające wpływ na zaistnienie wypadku, przeprowadza się dodatkowe instruktaże, przekazuje informacje o wypadkach służbom ZE PAK SA (w tych przypadkach, gdzie stwierdzono przyczynę związaną z urządzeniami energetycznymi). Czasem też nakłada się kary porządkowe na osobę nadzoru, w stosunku do której udowodniono nieprzestrzeganie przepisów BHP w związku z zaistniałym wypadkiem. Pracownicy Biura BHP przeprowadzają kontrole w zakresie przestrzegania przepisów i zasad BHP, w efekcie których w pojedynczych najczęściej przypadkach wydaje się tzw. kartę niezgodności oraz wnioski o nałożenie kary porządkowej. W sporządzonych notatkach służbowych lub protokołach po przeprowadzonych kontrolach rejestrowane są zalecenia najczęściej dotyczące nieporządku na stanowiskach pracy oraz niewłaściwego stanu technicznego środków pracy. Również obowiązek wykonywania inspekcji stanowisk pracy realizują pracownicy nadzoru (starsi mistrzowie i kierownicy), co dokumentują listami kontrolnymi. W minionym okresie Służba BHP duży nacisk nałożyła na kontrole środków ochrony indywidualnej i sprzętu używanego do wykonywania prac- stan techniczny oraz aktualność przeglądów okresowych maszyn i urządzeń.

Obowiązek pracodawcy zapewnienia pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w PAK SERWIS realizowano w 2023 roku następująco:

- a) środkami technicznymi, zakupiono m.in.:
 - ciągnik rolniczy,
 - fazowarka hydrauliczna,
 - dozymetr osobisty PED BLUE- 3 szt.,
 - przenośna przecinarka plazmowa,
 - zamiatarka ręczna Karcher S650,
 - klucze nieiskrzące,
 - wózki paletowe 3,5 T.
- b) środkami organizacyjnymi:

- wykonano remont pomieszczenia socjalnego w budynku brygady budowlanej w elektrowni Konin,
- wykonano remont pomieszczenia socjalnego w budynku warsztatu elektrycznego w elektrowni Konin,
- pomalowano ściany i sufit w pomieszczeniu warsztatowo - blacharskim brygady budowlanej w elektrowni Konin,
- wyremontowano pomieszczenia Mistrzów w Warsztacie Elektrycznym w elektrowni Pątnów.

Działalność pomocnicza – Utrzymanie ruchu i serwisu

[GRI 403-1, 403-2] [ESRS S1 S1-1, S1-3] PAK Górnictwo sp. z o.o. wykonuje prace związane z obsługą serwisowo-remontową PAK KWB Konin. Prace wykonywane są w zakresie rekultywacji terenów po odkrywkach. Spółka w ramach grupy kapitałowej prowadzi zbiórkę odpadów, które następnie przekazuje uprawnionym podmiotom. W spółce zatrudnionych jest około 800 pracowników, z czego znaczna część pracowników wykonuje prace w Ruchu Zakładu Górniczego. Służba BHP prowadzi postępowanie powypadkowe w odniesieniu do każdego wypadku przy pracy, jaki ma miejsce w obszarach działania spółki. Dla każdego wypadku przy pracy sporządzane jest polecenie powypadkowe, na podstawie którego zapoznaje się pracowników z okolicznościami wypadków i wskazuje przyczyny mające wpływ na zaistnienie wypadku. Przekazywane są również informacje o wypadkach służbom ZE PAK SA, PAK KWB Konin SA. Analizy dotyczące przyczyn wypadku wskazują, że najczęstszą przyczyną wypadków jest nieprawidłowe zachowanie się pracowników, tj. niezachowanie należytej ostrożności i koncentracji uwagi na wykonywanej pracy. Dla wszystkich stanowisk została sporządzona ocena ryzyka zawodowego zgodnie z Polską Normą PN-N-18002 w skali pięciostopniowej. Na bieżąco są wykonywane pomiary czynników szkodliwych w środowisku pracy w oparciu o instrukcję nadzoru nad pomiarami czynników w środowisku pracy. Podstawowymi czynnikami szkodliwymi w środowisku pracy jest hałas, wibracja, pyły i w mniejszym stopniu czynniki chemiczne, a czynnikiem związanym z uciążliwością jest praca w porze nocnej. Wyniki pomiarów oraz rejestry znajdują się w biurze BHP. Na podstawie badań czynników w środowisku pracy sporządzane są programy organizacyjno-techniczne zmierzające do ograniczenia narażenia na ich negatywny wpływ. Pracownicy Biura BHP na bieżąco prowadzą kontrole w zakresie przestrzegania przepisów i zasad BHP. Z każdej kontroli sporządzony jest protokół. Zalecenia pokontrolne realizowane są przez osoby kierownictwa. Na podstawie polecenia służbowego prowadzone są również przeglądy warunków pracy. Zalecenia z takiego przeglądu trafiają do Zarządu spółki. Zalecenia niewymagające nakładów finansowych realizowane są niezwłocznie, natomiast decyzję o realizacji wniosków z przeglądu wymagających nakładów finansowych podejmuje Zarząd Spółki. Na bieżąco również sporządzane są wewnętrzne akty prawne takie jak zarządzenia, polecenia dotyczące ustaleń organizacyjnych, które w sposób bezpośredni czy tylko pośredni dotyczą zagadnień bhp i ergonomii pracy, tzn. mających wpływ na zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w spółce. Sporządzane są oraz aktualizowane instrukcje dotyczące wykonywania prac oraz obsługi maszyn, urządzeń i narzędzi, sposobów postępowania z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami czy materiałami niebezpiecznymi wraz z zagrożeniami, które w procesie pracy mogą się pojawić oraz sposobami ich uniknięcia czy ograniczenia ich skutków.

Nowe obszary biznesowe

[GRI 403-2] [ESRS S1 S1-3] Nowe obszary działalności związanej z produkcją energii z gazu ziemnego (elektrownia Adamów), odnawialnych jej źródeł (OZE), energią jądrową oraz produkcją wodoru będą wiązały się z innymi niż obecne zagrożeniami w środowisku pracy. W przypadku zainicjowanych już na większą skalę inwestycji w fotowoltaikę i energetykę wiatrową można oczywiście mówić np. o ryzyku porażenia prądem elektrycznym, lecz poziom zagrożeń jest nieporównywalnie mniejszy niż w przypadku niektórych stanowisk w górnictwie węgla brunatnego czy energetyce konwencjonalnej, ze względu na bezobsługowe technologie związane z ich eksploatacją. Z kolei planowane inwestycje w energetykę jądrową będą wiązały się z narażeniem niektórych stanowisk pracy na promieniowanie jonizujące i koniecznością zapewnienia odpowiedniej ochrony radiologicznej celem ich wyeliminowania lub maksymalnego ograniczenia dawek promieniowania jonizującego. Choć ocena konkretnych stanowisk pod kątem zagrożeń w środowisku pracy będzie możliwa dopiero na bardziej zaawansowanym etapie poszczególnych inwestycji, można założyć, że ekspozycja ludzi na ryzyka związane z zagrożeniami w środowisku pracy będzie mniejsza niż obecnie. Również zagrożenia związane z uciążliwością pracy na tych stanowiskach będą z całą pewnością niższe niż dziś.

Kluczowe wskaźniki

Tabela 25: Struktura stanu zatrudnienia na koniec roku według typu umowy (w osobach na koniec kolejnych okresów) [GRI 2-7, 2-8] [ESRS S1 S1-6, S1-7]

2023			2022			2021		
kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
<i>Według typu umowy</i>								

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Grupa									
Umowa o pracę na czas nieokreślony	269	2 293	2 562	302	2 723	3 025	333	3 092	3 425
Umowa o pracę na czas określony	7	51	58	15	52	67	7	59	66
Umowa o pracę na okres próbny	1	1	2	2	14	16	0	5	5
ZE PAK									
Umowa o pracę na czas nieokreślony	195	524	719	209	576	785	228	696	924
Umowa o pracę na czas określony	3	8	11	10	8	18	5	4	9
Umowa o pracę na okres próbny	1	1	2	0	0	0	0	0	0

Tabela 25a: Struktura osób współpracujących w oparciu o umowy cywilno-prawne (na koniec kolejnych okresów) [GRI 2-7, 2-8] [ESRS S1 S1-6, S1-7]

	2023			2022			2021		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
<i>Umowa cywilno-prawna</i>									
Grupa	14	52	66	13	79	92	13	79	92
ZE PAK	8	15	23	3	19	22	4	19	23

Tabela 26: Struktura stanu zatrudnienia na koniec roku według stanowiska, wykształcenia i wieku (w osobach na koniec kolejnych okresów). Struktura nie obejmuje osób zatrudnionych na podstawie umowy cywilno-prawnej [GRI 2-7, 2-8] [ESRS S1 S1-6, S1-7]

	2023			2022			2021		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
<i>Według typu stanowiska</i>									
Grupa									
Stanowiska kierownicze	27	118	145	28	143	171	45	259	304
Stanowiska nie kierownicze	250	2 227	2 477	281	2 656	2 937	295	2 899	3 194
ZE PAK									
Stanowiska kierownicze	23	50	73	23	50	73	30	60	90
Stanowiska nie kierownicze	176	483	659	196	534	730	203	640	843
<i>Według wykształcenia</i>									
Grupa									
Wyższe (licencyjne, magisterskie, podyplomowe, w stopniu doktora, profesora)	180	613	793	201	730	931	206	764	970
Średnie (liceum, technikum, pomaturalne, policealne)	88	906	994	107	1 062	1 169	123	1 206	1 329
Zawodowe (zasadnicze, nauka zawodu)	6	726	732	8	872	880	11	1 028	1 039

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Podstawowe (podstawowe, gimnazjalne)	3	100	103	3	125	128	5	155	160
ZE PAK									
Wyższe (licencyjne, magisterskie, podyplomowe, w stopniu doktora, profesora)	144	251	395	153	263	416	156	294	450
Średnie (liceum, technikum, pomaturalne, policealne)	54	181	235	64	207	271	73	247	320
Zawodowe (zasadnicze, nauka zawodu)	1	83	84	2	90	92	3	128	131
Podstawowe (podstawowe, gimnazjalne)	0	18	18	0	24	24	1	31	32

Według wieku

Grupa									
Do 30 lat	5	75	80	5	116	121	4	157	161
Od 31 do 40 lat	48	381	429	51	469	520	56	538	594
Od 41 do 50 lat	78	677	755	93	902	995	100	1 128	1 228
Powyżej 50 lat	146	1 212	1 358	170	1 302	1 472	185	1 330	1 515
Ogółem	277	2 345	2 622	319	2 789	3 108	345	3 153	3 498
ZE PAK									
Do 30 lat	3	11	14	3	10	13	2	9	11
Od 31 do 40 lat	37	59	96	34	72	106	38	83	121
Od 41 do 50 lat	60	141	201	67	157	224	72	195	267
Powyżej 50 lat	99	322	421	115	345	460	121	413	534
Ogółem	199	533	732	219	584	803	233	700	933

Tabela 27: Osoby nowozatrudnione w ciągu roku (w osobach w danym okresie) [GRI 401-1] [ESRS S1 S1-6]

Grupa	2023			2022			2021		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
Do 30 lat	1	16	17	2	47	49	0	27	27
Od 31 do 40 lat	7	12	19	9	67	76	1	21	22
Od 41 do 50 lat	0	7	7	9	93	102	6	24	30
Powyżej 50 lat	6	15	21	7	128	135	2	28	30
Ogółem	14	50	64	27	335	362	9	100	109
% nowych pracowników w zespole	5,05%	2,13%	2,44%	8,46%	12,01%	11,65%	2,61%	3,17%	3,12%
ZE PAK									
Do 30 lat	0	3	3	1	5	6	0	4	4
Od 31 do 40 lat	6	5	11	6	6	12	0	10	10
Od 41 do 50 lat	0	0	0	4	9	13	5	6	11
Powyżej 50 lat	6	6	12	2	4	6	1	7	8

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Ogółem	12	14	26	13	24	37	6	27	33
% nowych pracowników w zespole	60,3%	2,63%	3,55%	5,94%	4,11%	4,61%	2,6%	3,9%	3,5%

Tabela 28: Odejścia z pracy w ciągu roku (w osobach w danym okresie) [401-1] [ESRS S1 S1-6]

	2023			2022			2021		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
Grupa									
Do 30 lat	0	10	10	0	57	57	3	26	29
Od 31 do 40 lat	3	36	39	9	117	126	3	83	86
Od 41 do 50 lat	1	87	88	5	192	196	8	193	201
Powyżej 50 lat	40	199	239	34	334	367	26	272	298
Ogółem	44	332	376	48	700	746	40	574	614
% rotacji	15,88%	14,16%	14,34%	15,05%	25,10%	24,00%	11,59%	18,20%	17,55%
ZE PAK									
Do 30 lat	0	0	0	0	2	2	2	0	2
Od 31 do 40 lat	0	5	5	6	11	17	0	4	4
Od 41 do 50 lat	1	5	6	1	29	30	5	8	13
Powyżej 50 lat	31	55	86	20	98	118	13	55	68
Ogółem	32	65	97	27	140	167	20	67	87
% rotacji	16,08%	12,20%	13,25%	12,33%	23,97%	20,80%	8,6%	9,6%	9,3%

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 29: Różnorodność w organach Spółki (w osobach na koniec kolejnych okresów) [GRI 405-1b] [ESRS S1 S1-9]

	2023			2022			2021		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
Zarządy Grupy									
Do 30 lat									
Od 31 do 40 lat	1	2	3		2	2		1	
Od 41 do 50 lat	3	4	7	3	7	10	2	8	10
Powyżej 50 lat	1	12	13	1	17	18		14	14
Ogółem	5	18	23	4	26	30	2	23	25
Zarząd ZE PAK									
Do 30 lat									
Od 31 do 40 lat								1	
Od 41 do 50 lat		2	2		2	2	2	8	10
Powyżej 50 lat	1	2	3	1	2	3		14	14
Ogółem	1	4	5	1	4	5	2	23	25
Rady Nadzorcze Grupy									
Do 30 lat									
Od 31 do 40 lat		2	2		1	1			
Od 41 do 50 lat	1	9	10	1	5	6	1	8	9
Powyżej 50 lat		11	11		12	13		7	7
Ogółem	1	22	23	2	18	20	1	15	16
Rada Nadzorcza ZE PAK									
Do 30 lat									
Od 31 do 40 lat		1	1		1	1			
Od 41 do 50 lat		2	2		3	3	1	8	9
Powyżej 50 lat		6	6		6	6		7	7
Ogółem		9	9		10	10	1	15	16

Tabela 30: Wypadki przy pracy [GRI 403-9] [ESRS S1 S1-14]

	2023	2022	2021
Grupa			
Ogólna liczba wypadków (poszkodowanych), w tym:	27	20	37
– lekkich	27	20	35
– ciężkich	0	0	0
– śmiertelnych	0	2	2
Ilość dni straconych	1 124	1 079	1842
Wskaźnik częstości poszkodowanych w wypadkach ogółem (na 1000 ubezpieczonych)	8,2	7,0	7,9
Wskaźnik częstości poszkodowanych w wypadkach ciężkich i śmiertelnych (na 1000 ubezpieczonych)	0,177	0,254	0,254
ZE PAK			
Ogólna liczba wypadków (poszkodowanych), w tym:	4	1	4
– lekkich	4	1	3
– ciężkich	0	0	0
– śmiertelnych	0	0	1
Ilość dni straconych	228	40	79
Wskaźnik częstości poszkodowanych w wypadkach ogółem (na 1000 ubezpieczonych)	3,8	1,8	1,7
Wskaźnik częstości poszkodowanych w wypadkach ciężkich i śmiertelnych (na 1000 ubezpieczonych)	0,346	0,346	0,346

Tabela 31: Choroby zawodowe [GRI 403-10a] [ESRS S1 S1-14]

	2023	2022	2021
Liczba potwierdzonych chorób zawodowych Grupa	0	1*	0

*Przypadek potwierdzony w ZE PAK

Tabela 32: Liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia oraz czynniki związane z uciążliwością pracy (w osobach na koniec kolejnych okresów) [ESRS S1 S1-14]

	2023	2022	2021
Grupa			
Hałas	56	45	129
Pył	15	4	0
Niedostateczne oświetlenie	76	104	141
Wydatek energetyczny	6	6	420
Uciążliwość pracy – praca w porze nocnej	1 471	1 302	1383
ZE PAK			
Hałas	0	13	16
Pył	0	0	0
Niedostateczne oświetlenie	76	93	141
Wydatek energetyczny	6	6	0
Uciążliwość pracy – praca w porze nocnej	288	336	438

11.5. Kwestie środowiskowe

Wpływ transformacji Grupy ZE PAK SA na środowisko i przyszłe ryzyka

Transformacja Grupy ZE PAK ku nowym kierunkom działalności związanym z niskoemisyjnymi neutralnymi emisyjnie źródłom wytwarzania energii oznacza korzyści związane przede wszystkim z radykalnym ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych ze spalania nieodnawialnych kopalin i produkcją energii w oparciu o źródła odnawialne (wiatr, słońce, biomasa¹⁰)¹¹ lub inne zeroemisyjne (energetyka jądrowa). W okresie przejściowym transformacji, mając na uwadze konieczność stabilizacji produkcji, zakłada się wytwarzanie energii w oparciu o źródła nieodnawialne, charakteryzujące się znacząco niższym śladem węglowym (gaz ziemny).

Ograniczenie spalania paliw kopalnych, oznacza jednocześnie zredukowanie emisji innych zanieczyszczeń do powietrza (SOx, NOx, pyły oraz wynikających z kBAT) a także ilości generowanych odpadów, innych produktów ubocznych procesów spalania i ścieków. Rezygnacja z pozyskiwania węgla brunatnego pozwoli uniknąć ingerencji w powierzchnię terenu, z jaką wiąże się budowa kopalni odkrywkowej, oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne, a także hałasu i pylenia związanego z pozyskiwaniem surowca.

Stopniowe wygaszanie odkrywek, oznacza również stopniowe przywracanie naturalnych stosunków wodnych, niezakłócanie już sztucznym odwadnianiem obszaru wydobywczego. Tam gdzie rekultywacja terenu zakłada rekultywację w kierunku wodnym, powstaną zbiorniki wodne, które wpisywać się będą w ogólnopolskie działania na rzecz retencji wody i przeciwdziałania skutkom suszy. Niemniej w okresie przejściowym, przywracanie naturalnych stosunków wodnych może wiązać się z ich okresowym zakłóceniem, co będzie wynikało z wypełnianiem się lejów depresyjnych wodą i powiązaniem z tym zmniejszeniem ilości wody w niektórych ciekach wodnych na powierzchni, które dodatkowo nie będą już zasilane wodami odpompowanymi z terenów górniczych.

¹⁰ Emisja ze spalania biomasy, choć oczywiście istnieje, nie narusza bilansu CO₂ w przyrodzie. Ta sama biomasa, gdyby nie została spalona, a poddana procesom gnilnym, podczas butwienia uwolniłaby do atmosfery znaczące ilości dwutlenku węgla z utleniania znajdującego się w nich węgla. Dlatego też spalanie biomasy uznaje się za neutralne dla klimatu i co kluczowe jest ona paliwem odnawialnym.

¹¹ W połowie 2023 roku nastąpiło formalne przeniesienie własności większościowego udziału w PAK-PCE sp. z o.o., zrzeszającej spółki celowe, które odpowiadają za działalność w poszczególnych technologiach odnawialnych źródeł (m.in. farmy fotowoltaiczne, farmy wiatrowe, energetyka biomasowa, wytwarzanie wodoru, autobus wodorowy) do Grupy Polsat Plus. Grupa ZE PAK SA wciąż pozostaje właścicielem blisko połowy spółki, a biorąc pod uwagę posiadane kompetencje biznesowe, podmiotem, na którego pracownikach spoczywać będzie istotny ciężar zarządzania operacyjnego aktywami PAK-PCE.

Jednocześnie jednak nowe inwestycje będą wiązały się z innymi rodzajami oddziaływania na środowisko, które będą źródłem specyficznych dla nich kategorii ryzyka (np. energetyka jądrowa). W przypadku obecnie już oddawanych do użytku inwestycji grupy PAK-PCE, w których ZE PAK jest mniejszościowym udziałowcem, ekspozycja na ryzyka środowiskowe będzie zdecydowanie mniejsza, ale będzie też miała zupełnie inny charakter. Przykładowo w przypadku farm fotowoltaicznych, na etapie ich eksploatacji, mówić można przede wszystkim o zakłóceniu krajobrazu a obszary takich farm niejednokrotnie są wykorzystywane rolniczo. Grupa ZE PAK SA z zainteresowaniem przygląda się projektom, które pozwalają na wykorzystanie terenu farm, np. do wypasu zwierząt. Z kolei w przypadku energetyki wiatrowej obok znacznego zakłócania krajobrazu, warto wskazać na zagrożenie jakie turbiny stanowią dla ptaków i nietoperzy.

Nowe rodzaje działalności nie powinny być źródłem tak poważnych uciążliwości dla otoczenia społecznego, jakim są dziś m.in. kopalnie węgla brunatnego. Powstała farma fotowoltaiczna, choć zajmuje duży obszar, zlokalizowana została na zrehabilitowanych terenach pokopalnianych, dzięki czemu jej powstanie nie wiązało się z wyłączeniem terenów z produkcji rolnej, wykupami gruntów, ani relokacją mieszkańców. W jej bezpośrednim sąsiedztwie nie znajdują się większe skupiska ludzi. Zresztą sam wpływ farmy fotowoltaicznej, poza przekształceniem przestrzeni, jest ograniczony.

Bieżące ryzyka środowiskowe i podejście zarządcze

Podobnie jak w przypadku innych obszarów, zręby polityki i podejścia zarządczego Grupy ZE PAK SA do kwestii środowiskowych na poziomie operacyjnym są odzwierciedlone w zapisach Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy ZE PAK na lata 2024-2028. Równocześnie należy pamiętać o obowiązujących certyfikowanych systemach zarządzania obejmujących swoim zakresem kwestie środowiskowe, które obejmują:

- proces produkcji energii elektrycznej i ciepłej wraz ze wszystkimi procesami pomocniczymi, zidentyfikowanymi aspektami środowiskowymi, zagrożeniami oraz wymaganiami prawnymi i innymi (ZE PAK SA),
- prace w zakresie instalacji, remontów i serwisu urządzeń dla energetyki i przemysłu, usługi budowlane dla przemysłu, zarządzanie inwestycjami w energetyce i przemyśle, a także modernizacje i utrzymanie ruchu układów elektrycznych i automatyki w energetyce (Przedsiębiorstwa Remontowe PAK SERWIS sp. z o.o.)

i zawierają w sobie polityki środowiskowe wybranych spółek, za którymi idą konkretne procedury, które są poddawane cyklicznym przeglądom i są optymalizowane. Ich celem, tak jak celem Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2024-2028, jest zapewnienie stabilnego i bezpiecznego dla otoczenia procesu wydobywania węgla brunatnego, produkcji energii i przeprowadzania prac serwisowych i modernizacyjnych.

Równocześnie, wybrane aspekty zarządcze, wpisujące się w szerszy zakres zarządzania środowiskowego regulowane są przez wewnętrzne regulaminy i zarządzenia. Często odzwierciedlają one nie tylko obowiązujące w kraju przepisy prawa, ale również konkretne decyzje administracyjne i pozwolenia czy raporty oddziaływania na środowisko odnoszące się do konkretnego przedsięwzięcia, obiektu lub instalacji. Te ostatnie, czyli raporty oddziaływania na środowisko, a dokładnie zawarty w nich opis przewidywanych działań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, stanowi sam w sobie obowiązujący punkt odniesienia dla zarządzających poszczególnymi obiektami i instalacjami. Podejście takie jest niezmiernie ważne. Należy sobie bowiem uświadomić, że nie uniwersalne systemy zarządzania, a właśnie raporty oddziaływania na środowisko, z jednej strony odnoszą się do specyfiki warunków danej inwestycji, z drugiej, w przeciwieństwie do wielu innych rozwiązań proceduralnych, powstają w drodze dialogu i otwartych konsultacji z otoczeniem. Dlatego też rozwiązania minimalizujące oddziaływanie na otoczenie przyrodnicze, wypracowywane są przy udziale interesariuszy (władze samorządowe, administracja, lokalna społeczność, organizacje ekologiczne). Uwzględniają też unikalną specyfikę każdego miejsca, co jest istotne przykładowo w przypadku odkrywek, ponieważ nawet jeśli położone są blisko siebie, to panujące na danym terenie warunki (np. geologiczne, hydrologiczne, położenie siedzib ludzkich) będą, co najwyżej podobne, ale nie identyczne. Dlatego też podejście do zarządzania środowiskowego i do ograniczania negatywnego wpływu na otoczenie przyrodnicze, też może być, co najwyżej podobne, ale nie identyczne.

Punktem wyjścia do polityki i opartych na niej procedurach jest charakter oddziaływania prowadzonej działalności gospodarczej na środowisko naturalne. Z nim wiążą się właśnie określone ryzyka, na które odpowiadają konkretne i wciąż doskonałe procedury i rozwiązania technologiczne. Definiując pokrótce charakter oddziaływania na środowisko, należy podzielić je na wpływ związany z działalnością wydobywczą (wydobycie węgla brunatnego) oraz wytwarzaniem energii.

W przypadku **kopalni**, podstawowymi aspektami wpływu na środowisko naturalne są:

- **oddziaływanie na powierzchnię terenu** - odkrywkowe pozyskiwanie kopalin polega na przekształceniu powierzchni terenu; w miejsce pierwotnie użytkowanych gruntów powstają przestrzenne formy terenowe (wzrostki, zwałowiska) oraz infrastruktura im towarzysząca (taśmociągi, drogi transportu, zaplecze),
- **oddziaływanie na wody powierzchniowe** (m.in. zmniejszenie przepływu w ciekach znajdujących się pod wpływem oddziaływania kopalni oraz zwiększenie przepływu w ciekach na skutek zrzucania do nich wód pochodzących z drenażu podziemnego i powierzchniowego odkrywkowej),
- **oddziaływanie na wody podziemne** (powstawanie tzw. leja depresyjnego na skutek odwadniania kopalni odkrywkowych),
- **emisja hałasu** (maszyny podstawowe związane z eksploatacją nadkładu i jego zwałowaniem, maszyny podstawowe urabiające węgiel, przenośniki węglowe i nadkładowe, transport samochodowy),
- **oddziaływanie obiektów kopalni na powietrze atmosferyczne**
 - niezorganizowana emisja pyłów: technologiczna (mechaniczna), tj. związana z mechanicznym urabianiem oraz transportem surowca taśmociągami; klimatologiczna, tj. związana z erozją wietrzną pozbawionych roślinności terenów,
 - emisje zorganizowane zanieczyszczeń do powietrza z kotłowni zapewniającej ciepło dla zaplecza socjalnego kopalni,
- **wpływ na tereny cenne przyrodniczo** (w przypadku, gdy teren cenny przyrodniczo znajduje się w strefie oddziaływania),
- **zagrożenia związane z polami elektromagnetycznymi.**

W przypadku **produkcji energii w elektrowniach konwencjonalnych opalanych węglem i biomasą** należy wyróżnić m.in. następujące aspekty wpływu na środowisko:

- **emisje związków towarzyszących spalaniu węgla np. CO₂, SO₂, NO_x,**
- **emisje pyłów,**
- **generowanie hałasu** (np. na skutek pracy turbin bloków energetycznych),
- **generowanie odpadów** (w procesie spalania węgla brunatnego i oczyszczania spalin),
- **możliwe wycieki oleju, mazutu, kwasów, skutkujące lokalnymi skażeniami środowiska gruntowo-wodnego,**
- **podgrzanie wód powierzchniowych,** jezior (na skutek użycia wód powierzchniowych jezior w procesie chłodzenia),
- **wycieki pulpy popiołowej lub wody nadosadowej do środowiska gruntowo-wodnego,**
- **emisja ścieków przemysłowych,**
- **emisja pól elektromagnetycznych,**
- **zagrożenie terrorystyczne, mogące skutkować skażeniem środowiska naturalnego.**

Poszczególne aspekty oddziaływania na środowisko naturalne, o których mowa powyżej, rodzą określone ryzyka tak dla biznesu, jak i otoczenia przyrodniczego. Zresztą właśnie zbyt wysokie koszty środowiskowe produkcji energii ze spalania węgla brunatnego, zwłaszcza w kontekście klimatycznym, zaważyły tak na kształcie polityki gospodarczej UE i Polski, a dalej na decyzji o wygaszeniu tej działalności w Grupie ZE PAK SA i transformacji ku bardziej zrównoważonym środowiskowo technologiom.

Dodatkowo każdy z wyżej wymienionych aspektów może w określonych sytuacjach (np. awaria skutkująca skażeniem, czy ponadnormatywne emisje) powodować straty wizerunkowe, konflikty społeczne i utratę społecznego przyzwolenia na działanie, sankcje prawne lub finansowe lub inne decyzje, powodujące uszczuplenie zysków. W konsekwencji oznaczać to może np. zachwianie stabilności produkcji (konieczność czasowego wyłączenia jakiejś części instalacji produkcyjnej), spadek przychodów (zmniejszenie produkcji) lub wzrost kosztów (np. konieczność usuwania skutków awarii, ale też konieczność ponoszenia dodatkowych opłat i kar).

Dlatego też polityka i procedury przyjęte przez Grupę ZE PAK SA w odniesieniu do obszaru wydobycia i konwencjonalnej energetyki, tak jak przyjęto to w nowej Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy ZE PAK na lata 2024-2028, koncentrują się na: zapewnieniu mechanizmów i procedur ograniczających do minimum zagrożenia wystąpienia anomalii i odstępstw, skutkujących ponadnormatywnym oddziaływaniem na otoczenie przyrodnicze w procesie wydobywczym lub wytwórczym oraz ograniczaniu do minimum emisji do atmosfery przez optymalne

kształtowanie wykorzystania istniejących w Grupie ZE PAK SA mocy wytwórczych i zapewnienie ograniczenia do minimum ryzyka przekroczeń emisji zanieczyszczeń gazowych do atmosfery.

W obszarze wytwarzania, działania w 2023 roku koncentrowały się tradycyjnie na aspektach związanych z ochroną powietrza (emisje, imisje), gospodarką wodną i ściekową (monitoring jezior, zagospodarowanie ścieków, gospodarowanie wodą podziemną), gospodarką odpadową, emisją hałasu do środowiska.

Oddziaływanie działalności na bezpośrednie otoczenie przyrodnicze

[GRI 303-1, 304-2] [ESRS E3 E3-2, E4-2] W obszarze wydobywania, większość kluczowych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko planowana jest wstępnie już na etapie analiz środowiskowych i tworzenia raportu oddziaływania na środowisko. Obok rozwiązań technicznych i inżynierskich (odpowiednie kształtowanie zwałowiska, planowanie rozwiązań pozwalających minimalizować skutki zakłócenia stosunków wodnych na skutek odwadniania odkrywki, itp.) ściśle określone są normy oddziaływania w poszczególnych aspektach środowiskowych oraz prowadzony jest monitoring przyrodniczy w całym wieloletnim cyklu życia kopalni odkrywkowej oraz monitoring poziomu wód w studniach, ciekach i zbiornikach wodnych, ilości i jakości wód odprowadzanych do odbiorników (wód i do ziemi), zasięgu leja depresji, emisji pyłów, poziom hałasu, itp.

W minionym roku w kopalni prowadzono:

- monitoring ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych,
- monitoring przyrodniczy, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów cennych przyrodniczo,
- rekultywację techniczną i biologiczną.

[GRI 304-1, 304-3] [ESRS E3 E3-2, E4-2] W zasięgu znaczącego oddziaływania zakładów, tak odkrywek, jak i elektrowni, Grupy ZE PAK SA znajduje się kilka ważnych przyrodniczo obszarów. Między innymi wschodnia część terenu górniczego „Adamów-Koźmin” objęta została obszarem specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Dolina Środkowej Warty (kod obszaru: PLB300002). Ten sam obszar położony jest w zasięgu oddziaływania odwodnienia odkrywki Drzewce. Część pola A odkrywki Drzewce znajduje się na terenie obszaru Natura 2000 a pozostała jego część oraz pole B oddziałuje na ten obszar. Z kolei w odległości 7-12 km na zachód od odkrywki Tomisławice znajduje się Park Krajobrazowy i rezerwat „Nadgoplański Park Tysiąclecia” (NPT). W rejonie odkrywki Tomisławice znajdują się również obszar chronionego krajobrazu; „Goplańsko – Kujawski” i - obszar chronionego krajobrazu „Jezioro Głuszyńskie”. Z kolei w pobliżu Elektrowni Pątnów, 2,5 km na zachód, zlokalizowany jest Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk – „Puszcza Bieniszewska” PLH300011. W zasięgu oddziaływania elektrowni Pątnów w odległości ok. 6-8 km na południe od elektrowni przebiega również granica Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków – „Dolina Środkowej Warty” – PLB300002 oraz Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk – „Ostoja Nadwarciańska” - PLH300009.

W PAK KWB Konin SA wykonano monitoring środowiska wodnego dla czynnych odkrywek oraz odkrywek, gdzie zakończono już eksploatację. Na odkrywce Tomisławice przeprowadzono monitoring ptaków lęgowych na terenie Ostoi Nadgoplańskiej, monitoring siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin. W ramach działań korygujących na terenie Ostoi Nadgoplańskiej wykaszano łąki celem przywrócenia, zachowania bądź poprawy stanu siedlisk z gatunkami roślin chronionych i stworzenia dogodnych warunków do bytowania ptaków i owadów. Na odkrywce Drzewce przeprowadzono monitoring ptaków, monitoring wpływu odkrywki na ptaki wodno-błotne będące przedmiotem ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Warty. W ramach kompensacji przyrodniczych mających na celu odtworzenie siedlisk przyrodniczych zamontowano 15 sztucznych platform pływających dla rybitwy czarnej na starorzeczu w Dolinie Środkowej Warty.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH300011 „Puszcza Bieniszewska” [304-4]

Zwarty kompleks lasów położony jest na zachodnim skraju aglomeracji miejsko-przemysłowej Konina. Niemal cały obszar pokrywają dobrze zachowane lasy łąkowe oraz łąki, niewielkie powierzchnie zajmują acidofilne i świetliste dąbrowy. Pośród nich położone są trzy eutroficzne zbiorniki wodne, nad brzegami których rozwijają się rozległe połacie eutroficznych szuwarów i mechowisk. Zbiorowiska leśne są dobrze zachowane i mocno zróżnicowane. Obejmuje bardzo dobrze zachowane żyzne lasy liściaste różnych typów, szczególnie cenne jako rezerwuar genów w krajobrazie podlegającym bardzo intensywnej, wielkopowierzchniowo działającej antropopresji (nieopodal położone są rozległe zwałowiska zewnętrzne oraz wewnętrzne kopalni węgla brunatnego, obecnie rekultywowane).

Łącznie stwierdzono tu występowanie 8 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Cenna ostoja florystyczna. Warte podkreślenia jest występowanie stabilnej populacji lipiennika Loesela (*Liparis loeseli*) - gatunku z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (obserwowano tu również 1 gatunek zwierzęcia z tego załącznika). Ponadto

występuje tutaj co najmniej 12 innych gatunków rzadkich w skali kraju bądź regionu. Bogate populacje tworzą także liczne gatunki chronione na mocy polskiego prawa.

Do zagrożeń należy zaliczyć: zanieczyszczenie powietrza - bezpośrednie sąsiedztwo terenów kopalń odkrywkowych, osadników popiołów elektrowni oraz podgrzanych wód jez. Gosławickiego; zmiana poziomu wód gruntowych; zmiana sposobu użytkowania. Obszar w większości położony na terenie 4 rezerwatów przyrody Bieniszew (144,1 ha; 1996), Sokółki (240 ha; 1996), Pustelnik (100,25 ha; 1997) i Mielno (93,65 ha; 1957). W całości na terenie Powidzko-Bieniszewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (20 480 ha).

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków PLB300002 „Dolina Środkowej Warty” [304-4]

Obszar obejmuje dolinę Warty pomiędzy wsią Babin (koło Uniejowa) i Dębno n. Wartą (koło Nowego Miasta n. Wartą). Dolina ma szerokość od 500 m do ok. 5 km, wypełniona jest przez mady i piaski, a jedynie w bezodpływowych obniżeniach występują niewielkie powierzchnie płytkich torfów. Obszar doliny jest w zróżnicowanym stopniu przekształcony i odmiennie użytkowany.

Na obszarze Kotliny Kolskiej rzeka jest obustronnie obwałowana - obszary zalewowe (łąki i pastwiska, lokalne łągi i wikliny nadrzeczne) znajdują się w strefie międzywała oraz w ujściach rzek Proсны i Kiełbaski. W obrębie Doliny Konińsko-Pyzdrskiej dolina zachowała bardziej naturalny charakter.

Jej zachodnia część nie została obwałowana i podlega okresowym zalewom. Teren ten jest zajęty przez mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk, zadrzewień łęgowych oraz zarastających szuwarem starorzeczy. Zachodni fragment obszaru (na zachód od ujścia Proсны) zajmuje duży kompleks zalewowych, zbliżonych do naturalnych, starych łąk jesionowo-wiązowych i grądów niskich. Znaczne ich fragmenty zachowały się w wyniku ochrony rezerwatowej. Na skutek wybudowania na Warcie zbiornika zaporowego Jezioro zmieniony został naturalny rytm hydrologiczny Warty, co pociągnęło za sobą różnorodne zmiany siedliskowe. Obszar zawiera ostoję ptasią o randze europejskiej E 36 (Dolina Środkowej Warty).

Występują co najmniej 42 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 18 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar jest bardzo ważną ostoją ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim w okresie lęgowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 10% krajowej populacji rybitwy białowąsej (PCK), powyżej 2% krajowych populacji następujących gatunków ptaków: cyranka, gęgawa, krwawodziób, płaskonos, rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa białoskrzydła (PCK), rybitwa czarna, rycyk i co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: batalion (PCK), bąk (PCK), błotniak łąkowy, błotniak stawowy, dzięcioł średni, kropiatka, podróżniczek (PCK), brodziec piskliwy, cyraneczka, czajka, czapla siwa, dudek, dziwonia, krakwa, kulik wielki (PCK), sieweczka obrożna (PCK) i zausznik; stosunkowo wysoką liczebność osiągają: błotniak zbożowy (PCK), cyraneczka, derkacz, kszczyk, ortolan, ślepowron (PCK), zimorodek i świergotek polny; prawdopodobnie gnieździ się bardzo rzadki rożeniec (PCK); ponadto w liczebności powyżej 1% populacji krajowej występują dudek, dziwonia, pustułka i remiz, a w liczebności c. 1% populacji krajowej - przepiórka. W okresie wędrówki jesiennej występuje czapla biała (do 23 os.), świstuna do 1500 osobników, żuraw (do 250 os.) i mieszane stada gęsi do powyżej 5000 osobników. Podczas wędrówki wiosennej tokujące bataliony spotyka się w liczbie do 1200 osobników. Występują następujące formy ochrony: parki Krajobrazowe: Nadwarciański (13428,0 ha), Żerkowsko - Czeszewski (15640,0 ha), Obszar Chronionego Krajobrazu: Pyzdrski (do 1995 30000) (16572,0 ha), Uniejowski (18000,0 ha), Goplańsko-Kujawski, Nadwarciański, Powidzko-Bieniszewski, Szwejcaria Żerkowska, Złotogórski

Zagrożeniem jest ograniczenie wezbrań roztopowych oraz nieprzewidywalne zalewy po nawalnych deszczach letnich w okresie od czerwca do sierpnia. Zmiana reżimu hydrologicznego prowadzi do ograniczenia gospodarki łąkowej i pastwiskowej, a w konsekwencji do ekspansji roślinności krzewiastej i drzewiastej na tereny otwarte. Zmiana stosunków wodnych ma również negatywny wpływ na zdrowotność lasów łęgowych w zachodniej części obszaru.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH300009 „Ostoja Nadwarciańska” [304-4]

Ostoja położona jest we wschodniej części Wielkopolski i obejmuje fragment doliny Środkowej Warty. Warta płynie tu równoleżnikowo w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej ukształtowanej w czasie ostatniego zlodowacenia.

Terasa zalewowa Warty osiąga miejscami ponad 4 km szerokości i cechuje się dużą różnorodnością szaty roślinnej, tym samym tworząc dogodne siedliska dla wielu gatunków zwierząt, w szczególności ptaków. Współczesne dno doliny powstało przede wszystkim na skutek akumulacyjnej i erozyjnej działalności wód rzecznych (głównie Warty, a w mniejszym stopniu Proсны i Czarnej Strugi). Rzeźba terenu obfituje w różne formy fluwialne: wały przykorytowe, terasę zalewową z różnego typu starorzeczami, terasę wydmową oraz pagórki wydmowe. Wody Warty cechują się

reżimem roztopowo-deszczowym, ze specyficznym rytmem wezbrań i niżówek decydującym o warunkach środowiskowych całej doliny. Strefa zalewów nadal obejmuje większość terenów ostoi, tworząc okresowe rozlewiska do kilku tysięcy hektarów. Rozlewiska te powstają przede wszystkim wiosną, w okresie roztopów, a nieregularnie występują także latem. Pierwotnie zalewy takie kształtowały warunki przyrodnicze w całej dolinie.

Obecnie są one modyfikowane dość wąskim obwałowaniem większej części doliny, a także funkcjonowaniem od lat 80. XX w. dużego zbiornika zaporowego "Jeziorsko". Szata roślinna jest bardzo urozmaicona; zachowała głównie półnaturalny i naturalny, dynamiczny charakter. Sporadycznie występują fragmenty ginących w skali Europy łągów wierzbowych *Salicetum albo-fragilis*, natomiast częste są, powiązane z nimi sukcesyjnie, fitocenozy wiklin nadrzecznych *Salicetum triandro-viminalis*. Na niedużych obszarach, przede wszystkim na obrzeżach doliny, zachowały się olsy porzeczkowe *Ribo nigri-Alnetum* i towarzyszące im łągi jesionowo-olszowe *Fraxino-Alnetum*, a także nadrzeczne postaci łągów jesionowo-wiązowych *Ficario-Ulmetum campestris typicum* (obecnie spontanicznie rozszerzające swój lokalny zasięg). Od kilkuset lat największe przestrzenie zajmują wilgotne łąki i pastwiska (*Molinietalia*) oraz szuwały z klasy *Phragmitetea*, zwłaszcza *Glycerietum maximae* i *Caricetum gracilis*. W starorzeczach dobrze wykształcone są zbiorowiska roślin wodnych z klas *Lemnetea* i *Potametea*. Piaszczyste wydmy porośnięte są murawami z klasy *Koelerio-Corynephoretea* oraz drzewostanami sosnowymi. W zagłębieniach bezodpływowych w obrębie terasy wydymowej występują też interesujące torfowiska przejściowe.

Na zdecydowanej większości obszaru dominuje ekstensywna gospodarka łąkowo-pastwiskowa (m.in. tradycyjny na tych terenach wypas stad gęsi) z udziałem leśnictwa. Pola uprawne koncentrują się w miejscach wyniesionych oraz na krawędzi doliny, gdzie rozwinęło się umiarkowane osadnictwo rolnicze. Niektóre fragmenty terenu, zwłaszcza w pasie przykorytowym Warty, w zasadzie podlegają jedynie procesom fluwialnym kształtującym roślinność naturalną. Na terenie ostoi bogata jest fauna płazów (stwierdzono tu 13 z 18 występujących w Polsce gatunków). Pozostałe grupy organizmów są słabiej rozpoznane, niemniej występują tu interesujące gatunki grzybów, mszaków, mięczaków, jętek, pijawek, nietoperzy i ryb.

O dużej wartości tego terenu decyduje stosunkowo niski poziom antropogenicznego przekształcenia, dominują tu bowiem ekosystemy o charakterze naturalnym i półnaturalnym. Międzynarodowe walory środowiskowe ostoi potwierdzone zostały przez uwzględnienie jej w programach CORINE biotopes o ECONET – Polska. Dolina środkowej Warty spełnia także kryteria obszarów ważnych z punktu widzenia ochrony biotopów podmokłych w ramach Konwencji Ramsarskiej. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków.

Park Krajobrazowy i rezerwat „Nadgoplański Park Tysiąclecia” (NPT) [304-4]

Tereny parku położone są w odległości 7-12 km na zachód od odkrywki Tomisławice. W jego granicach dużą powierzchnię zajmują wody – 2130 ha, w tym Jezioro Gopło – 2050 ha. Z roślin chronionych należy wymienić grązel żółty i grzybień biały. Wokół jeziora zachował się naturalny układ łąk – od podmokłych, do świeżych i pastwisk. Na obszarze NPT naj-liczniejsze i najciekawsze są ptaki. Jezioro Gopło jest najbardziej zasiedlonym w Polsce stanowiskiem gęsi gęgawy, miejscem rozrodu bąka, błotniaka stawowego, czajki, rycyka oraz miejscem zimowania bociana czarnego, nura rdzawoszyjnego, mewy srebrzystej, siew-nicy oraz od niedawna orła bielika. Nowymi gatunkami są: czapla purpurowa, dziwonia, sieweczka rzeczna, batalion, perkozek i pokrywnica. W południowej części rezerwatu i parku krajobrazowego „Nadgoplański Park Tysiąclecia” wzdłuż kanału Warta-Gopło, w rejonie Sompolna, Wierzbinka i Zarynia, został utworzony „Goplańsko – Kujawski” Obszar Chronionego Krajobrazu. W granicach tego obszaru ochronie podlegają partie lasów z cennym drzewostanem, mokradła i torfowiska z roślinnością bagienną i łąkową, często na łąkach pochodzenia organicznego. Na terenie „Goplańsko – Kujawskiego” Obszaru Chronionego Krajobrazu znajduje się rezerwat leśny „Kawęczyńskie Brzęki”. W rezerwacie chroniony jest las dębowo-grabowy z jarzębem brekinią. „Goplańsko-Kujawski” Obszar Chronionego Krajobrazu łączy się we wschodniej części z Obszarem Chronionego Krajobrazu „Jezioro Głuszyńskie”. Cenne są lasy (Las Orle) oraz kompleksy łąkowo – bagienne.

Grupa ZE PAK SA prowadziła prace rekultywacyjne mające na celu przewrócenie terenów, które ze względów na wydobycie węgla brunatnego, były wyłączone z produkcji leśnej lub rolnej.

Na terenach gdzie zakończono już eksploatację złóż wykonywana jest rekultywacja techniczna i rekultywacja biologiczna w kierunkach: wodnym, leśnym, rolnym, rekreacyjnym i innym. Przykładowo w 2023 roku przeprowadzono rekultywację techniczną na ok. 597 ha, rekultywację biologiczną na ok. 3 304 ha. W ramach rekultywacji biologicznej nasadzono około 1 627 tysięcy drzew i krzewów.

Na gruntach po PAK KWB Adamów realizowano rekultywację biologiczną na skarpach wyrobisk końcowych oraz na zwałowiskach wewnętrznych na powierzchni ok. 125 ha. Na odkrywce Adamów, Koźmin i odkrywce Władysławów trwało napełnianie wodą wyrobisk pokopalnianych o łącznej powierzchni ok. 860 ha oraz prace związane z pielęgnacją

skarp tych zbiorników, w tym m.in. zadarnienie skarp Zbiornika Adamów Pośredni, pielęgnacje skarp Zbiornika Władysławów, pielęgnacja skarp Zbiornika Koźmin. Wykonane zostały również nasadzenia w ramach kierunku leśnego na skarpi Zbiornika Adamów Końcowy.

Uzyskano decyzje o uznaniu rekultywacji za zakończoną w kierunku rolnym na zwałowiskach wewnętrznych odkrywek Adamów, Koźmin i Władysławów na łącznej powierzchni 16,1099 ha.

Ponadto dla zbiorników powstających w wyrobiskach po PAK KWB Adamów uzyskano decyzje administracyjne:

- Decyzję NR 4/23 Wojewody Wielkopolskiego znak IR-V.7840.209.2022.2 z dnia 17.01.2023 r. zatwierdzającą projekt zagospodarowania terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany i udziela pozwolenia na budowę doprowadzalnika i odprowadzalnika do zbiornika Koźmin Końcowy w ramach przedsięwzięcia pn. „Odtworzenie ciągłości morfologicznej koryta rzeki Teleszyny. Wykonanie doprowadzalnika i odprowadzalnika wraz z budowlami hydrotechnicznymi/inżynierskimi”.
- Decyzję NR 47/23 Wojewody Wielkopolskiego znak IR-V.7840.17.2023.2 z dnia 31.03.2023 r. zatwierdzającą projekt zagospodarowania terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany i udziela pozwolenia na budowę inwestycji pn. „Doprowadzalnik wody DG-2 z Kanału Pasywnego do zbiornika Głowy w wyrobisku Odkrywki Koźmin”.
- Decyzję Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich w Poznaniu znak PO.RUZ.4210.167.2023.OB.7 z dnia 19.10.2023 r. udzielającą pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód obejmujące przerzut wód powierzchniowych z rzeki Teleszyny w węźle Przykona w obszar Odkrywki Adamów w celu zwiększenia zasobów wodnych zbiorników wodnych Adamów Pośredni i Adamów Końcowy.
- Decyzję Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich w Poznaniu znak PO.RUZ.4210.86.2023.MD.12 z dnia 05.09.2023 r. udzielającą pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód polegające na korzystaniu z wód na potrzeby działalności gospodarczej w zakresie odprowadzania wód pochodzących z odwodnienia wgłębne Odkrywki Adamów do zbiornika Adamów Końcowy. Decyzja nie jest ostateczna w związku z odwołaniem Lasów Państwowych Nadleśnictwa Turek w związku z czym nie jest wykonalna.

Na terenach po PAK KWB Adamów (w powiecie tureckim) w 2023 roku posadzono 473 500 drzew i krzewów.

Na terenach PAK KWB Konin (w powiecie konińskim i kolskim) prowadzone były prace w ramach rekultywacji technicznej na zwałowiskach wewnętrznych odkrywki Józwin i Drzewce oraz na zwałowisku zewnętrznym i wewnętrznym odkrywki Tomisławice. Realizowano również rekultywację techniczną w zakresie formowania i profilowania na skarpach wyrobisk końcowych po odkrywce Drzewce i Józwin II B. Rekultywację techniczną przeprowadzono na łącznej powierzchni ok. 586 ha.

Rekultywację biologiczną wraz z obudową biologiczną terenów rekultywowanych prowadzono w kierunkach wodnym, rolnym, leśnym i rekreacyjnym na łącznej powierzchni ok. 2280 ha. Uzyskano decyzje o zakończeniu rekultywacji na o/Józwin II A w kierunku rolnym na powierzchni 27,0597 ha i w kierunku rekreacyjnym na powierzchni 5,3789 ha oraz na odkrywce Drzewce – Pole A, w kierunku leśnym na powierzchni 15,8043 ha. Zakończono zalewanie zbiornika Kleczew po odkrywce Kazimierz Północ i złożono wniosek do Starostwa Powiatowego w Koninie o zakończenie rekultywacji w kierunku wodnym na powierzchni 102,8519 ha (trwa postępowanie w sprawie wydania decyzji). Łącznie uzyskano decyzje o zakończeniu rekultywacji dla powierzchni 48,2429 ha.

Jednocześnie prowadzone są postępowania odwoławcze: w NSA w Warszawie z odwołania gminy Kleczew od decyzji o zakończeniu rekultywacji w kierunku wodnym zalanej części zbiornika wodnego Kleczew w wyrobisku odkrywki Kazimierz Północ o powierzchni 242,1941 ha, oraz w WSA w Poznaniu z odwołania PAK KWB Konin dot. uznania rekultywacji zalanej części zbiornika Kleczew na powierzchni 165,3419 ha.

Od 2023 roku trwa proces zalewania wyrobisk końcowych po odkrywkach Drzewce i Józwin II B, gdzie została zakończona eksploatacja węgla brunatnego. Prowadzona jest rekultywacja biologiczna w kierunku leśnym na odkrywce Drzewce – Pole Bilczew i Pole A, odkrywce Tomisławice – zwałowisko zewnętrzne i wewnętrzne, odkrywce Józwin II B i skarpi zbiornika Kleczew na powierzchni ok. 375 ha oraz w kierunku rolnym, rekreacyjnym i innym na odkrywce Józwin II A, odkrywce Józwin II B i LZG Kazimierz Północ na powierzchni ok. 250 ha. Trwa proces napełniania zbiornika Lubstów.

Na terenie PAK KWB Konin (w powiecie konińskim i kolskim) w 2023 roku posadzono 1 153 tysiące drzew i krzewów. Łącznie na terenach kopalnych w powiecie konińskim, kolskim i tureckim posadzono 1627 tysięcy drzew i krzewów.

Dla zbiorników powstających w wyrobiskach PAK KWB Konin uzyskano decyzje administracyjne:

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

- Decyzję Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich w Poznaniu znak PO.RUZ.4210.90.2023.OB.6 z dnia 17.07.2023 r. udzielającą pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych w postaci dwóch wylotów z rurociągów wprowadzających wody pochodzące z odwodnienia studziennego zakładu górniczego odkrywki Drzewce do wyrobiska końcowego odkrywki Drzewce.
- Decyzję Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich w Bydgoszczy znak BD.RUZ.4210.27.2022.PC z dnia 13.01.2023 r. udzielającą pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód obejmujące przerzut wody z rzeki Noteć do zbiornika wodnego wyrobiska końcowego odkrywki Lubstów.

Tabela 33: Zestawienie wielkości obszarów, na których przeprowadzono rekultywację techniczną i prowadzona jest nadal rekultywacja biologiczna i obsiew oraz terenów, dla których uzyskano decyzję o prawidłowo zakończonej rekultywacji (hektary)

	2023	2022	2021
Rekultywacja techniczna	597	270	167
Rekultywacja biologiczna (w toku)	3 304	2 165	2 252
Rekultywacja biologiczna (zakończona)	64,35	629,3	388,0

Tabela 34: Udział gruntów, dla których uzyskano decyzje o zakończeniu rekultywacji do gruntów wyłączonych z produkcji rolnej i leśnej w kopalniach (%)

	Łącznie od 2006 roku	2023	2022	2021
Grunty wyłączone z produkcji rolnej i leśnej podlegające rekultywacji (ha)	3 278,78	33,59	36,64	37,86
Grunty, które uzyskały decyzje o zakończeniu rekultywacji (ha)	3 520,82	64,35	629,31	388,05
Udział gruntów, dla których uzyskano decyzje o zakończeniu rekultywacji do gruntów wyłączonych z produkcji rolnej i leśnej w kopalniach (%)	107%	192%	1 718%	1 025%

Tabela 35: Wskaźnik efektywności rekultywacji w danym roku: % udział gruntów, które uzyskały decyzje o zakończeniu rekultywacji do gruntów ogółem wyłączonych z produkcji rolnej i leśnej.

	2023	2022	2021
Szacunkowa powierzchnia gruntów ogółem wyłączonych z produkcji rolnej i leśnej podlegających rekultywacji (ha)	4 120	4 150	4 740
Grunty, które uzyskały decyzje o zakończeniu rekultywacji (ha)	64,35	629,3	388,1
Wskaźnik efektywności rekultywacji (%)	1,6%	15,2%	8,2%

Tabela 36: Nasadzenia

	2023	2022	2021
Ilość posadzonych drzew (szt.)	1 627 000	456 500	202 000

Ochrona powietrza: emisje i imisje

Istniejące instalacje wytwórcze, były modernizowane i doposażone w rozwiązania technologiczne związane przede wszystkim z dostosowaniem ich do zaostrzających się norm środowiskowych. Dzięki modernizacji dwóch bloków w elektrowni Pątnów I i wcześniejszej budowie bloku w dawnej elektrowni Pątnów II, z jednej strony **wzrosła w tych elektrowniach sprawność wytwarzania** (a tym samym efektywność wykorzystania paliwa) a z drugiej **zmniejszyła się emisyjność, m.in. masa CO₂ przypadająca na jednostkę produkowanej energii elektrycznej**. Podejście takie pozwoliło również **radykalnie ograniczyć emisję do atmosfery szkodliwych tlenków azotu i siarki oraz pyłów**. Jednak należy mieć świadomość, że kolejne zaostrzanie norm eliminujących emisję czy też zwiększanie opłat z nią związanych ma swoje przełożenie na efektywność ekonomiczną procesu wytwarzania energii w sposób konwencjonalny, z wykorzystaniem paliw kopalnych.

Nowa, niezmiernie ambitna strategia zielonej transformacji Grupy ZE PAK SA, zakładająca zwrot w stronę niskoemisyjnych i neutralnych emisyjnie źródeł energii elektrycznej staje się faktem¹². Inwestycjom w nowe, przyjazne środowisku aktywa wytwórcze, towarzyszy wygaszanie produkcji energii w oparciu o węgiel brunatny. Rozpoczęło się ono jeszcze przed formalnym przyjęciem dokumentu strategii. W ostatnich latach wyłączono:

- Elektrownię Adamów (600 MW: 5 bloków węglowych o mocy 120 MW każdy) - wyłączenie ostatniego bloku nastąpiło 1 stycznia 2018 roku.
- Elektrownię Pątnów I (200 MW: 1 blok węglowy o mocy 200 MW - blok nr „4”) - wyłączenie z końcem roku 2019 roku.
- Elektrownię Pątnów I (200 MW: 1 blok węglowy o mocy 200 MW - blok nr „3”) - wyłączenie w połowie 2020 roku.
- Elektrownię Pątnów I (200 MW: 1 blok węglowy o mocy 200 MW - blok nr „6”) wyłączenie z końcem 2020 roku.
- Elektrownia Konin (93 MW: 2 turbosespoły pracujące w układzie kolektorowym z kotłami węglowymi) - wyłączenie w połowie 2020 roku.

W efekcie, w ciągu ostatnich lat w Grupie Kapitałowej ZE PAK SA wyłączono urządzenia o mocy 1293 MW. W największej w Grupie Elektrowni - Pątnów pozostały jedynie 4 bloki węglowe z pierwotnie dostępnych 7 bloków.

Grupa planuje wycofanie pozostałych bloków węglowych z eksploatacji - **ogłosiła całkowite odejście od węgla najpóźniej w ciągu kilku najbliższych lat. Scenariusz zakłada eksploatację bloków węglowych 1, 2 i 5 w elektrowni Pątnów do końca 2024 roku. Dla bloku o mocy 474 MW (dawna Elektrownia Pątnów II) przyjęto bazowy scenariusz pracy do końca 2025 roku. Spółka może zdecydować o jej przedłużeniu w zależności od uwarunkowań zewnętrznych (potrzeb systemu energetycznego, sytuacji rynkowej, otoczenia regulacyjnego)**. Podobnie jak w przypadku obszaru wydobywania, kluczowe parametry oddziaływania na środowisko podczas produkcji energii elektrycznej są monitorowane, często w trybie ciągłym. Podobnie sprawdzane są przypadki zgłoszeń o potencjalnych nieprawidłowościach. Warto jednak wspomnieć, że uwarunkowania środowiskowe nakładane na wytwórców konwencjonalnych są coraz bardziej rygorystyczne i należy się spodziewać kontynuacji tego trendu. W tym kontekście należy wspomnieć chociażby o konkluzjach BAT (Best Available Technology), które dla sektora energetyki konwencjonalnej zaczęły obowiązywać od 18 sierpnia 2021 roku. Przepisy dotyczące BAT zaostrzają limity emisji

¹² W połowie 2023 roku nastąpiło formalne przeniesienie własności większościowego udziału w PAK-PCE sp. z o.o., zrzeszającej spółki celowe, które odpowiadają za działalność w poszczególnych technologiach odnawialnych źródeł (m.in. farmy fotowoltaiczne, farmy wiatrowe, energetyka biomasowa, wytwarzanie wodoru, autobus wodorowy) do Grupy Polsat Plus. Grupa ZE PAK SA wciąż pozostaje właścicielem blisko połowy spółki, a biorąc pod uwagę posiadane kompetencje biznesowe, podmiotem, na którego pracownikach spoczywać będzie istotny ciężar zarządzania operacyjnego aktywami PAK-PCE.

tlenków azotu, tlenków siarki oraz pyłów, które do tej pory uregulowane były dyrektywą o emisjach przemysłowych (IED). Do katalogu tych norm włączono także limity dla związków chloru i fluoru oraz metali ciężkich, m.in. dla rtęci. Przed wytwórcami z sektora energetyki konwencjonalnej stawia to duże wyzwania organizacyjne oraz kapitałowe związane z dostosowaniem do nowych przepisów. Jednak trzeba również brać pod uwagę pewne derogacje oraz odstępstwa, które będą przysługiwały wytwórcy w określonych warunkach (np. w związku z pozostałym stosunkowo krótkim okresem eksploatacji nieuzasadniającym ponoszenia niewspółmiernych nakładów).

W ciągu roku monitorowano wielkości emisji zanieczyszczeń w poszczególnych elektrowniach pod kątem dotrzymania obowiązujących standardów emisyjnych oraz wymagań konkluzji BAT. Systemy ciągłego monitorowania emisji zostały rozbudowane w celu realizacji założeń dotyczących monitorowania emisji do powietrza w świetle kBAT. Prowadzono nadzór nad poprawnością działania systemów pomiarów ciągłych w ZE PAK SA, koordynowano funkcjonowanie procedur tj. QAL3 – procedury zapewnienia jakości podczas eksploatacji systemów monitorowania emisji spalin zgodnej z PN-EN 14181. Od 18 sierpnia 2021 roku wykonano szereg dodatkowych obowiązków monitorowania emisji w tym metali i metaloidów oraz rozszerzonego zakresu jakości paliw. Prowadzono nadzór nad poprawnością działania urządzeń ochronnych redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza. Koordynowano proces produkcji w aspekcie dotrzymania standardów i limitów emisji zanieczyszczeń do powietrza (optymalizacja procesu spalania w elektrowni Pątnów II). Realizowano zadania w ZE PAK SA w ramach PRTR (Krajowy Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń) poprzez pomiary i raportowanie zanieczyszczeń. Wykonywano zobowiązania finansowe za emisję zanieczyszczeń do powietrza w ramach prowadzonej działalności, tj. opłat środowiskowych i opłat karnych oraz w zakresie raportowania emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Ze względu na wpływ emisji zanieczyszczeń na najbliższe otoczenie prowadzony jest również monitoring czystości powietrza atmosferycznego w rejonie oddziaływania elektrowni Grupy (emisja zanieczyszczeń powietrza). W 2023 roku nie stwierdzono istotnych różnic pomiędzy poziomami badanych substancji a ich odpowiednikami mierzonymi przez stacje Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska na terenie Wielkopolski.

W kontekście emisji wszystkich zanieczyszczeń, w tym również pyłów, miniony rok był dla Grupy poprawny. Porównanie odpowiednich wskaźników można znaleźć na końcu niniejszego rozdziału. Pozwolenia zintegrowane dla instalacji energetycznego spalania ZE PAK Spółka Akcyjna tj. Elektrownia Pątnów I – bloki nr K1, K2 i K5, El. Pątnów II – blok nr K9, El. Konin – bloki nr K12 oraz K-85 i K-86 zostały dostosowane do wymagań konkluzji BAT z uwzględnieniem indywidualnych odstępstw od granicznych wielkości emisji. Spółka prowadzi działalność produkcyjną w zgodności z dopuszczalnymi limitami emisyjnymi wynikającymi z Dyrektywy IED jak również Konkluzji BAT. Systemy ciągłego monitorowania emisji, rozbudowane według wymagań BAT 4, stanowią podstawę do weryfikacji dotrzymania wymagań Decyzji Wykonawczej Komisji (UE) 2017/1442 w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza w ZE PAK SA.

Niezależnie od powyżej opisanego zmniejszenia wskaźników emisyjności na jednostkę produkcji, istotny jest również fakt, że instalacje wykorzystywane w elektrowniach Pątnów i Konin ani razu w minionym roku nie przekroczyły dopuszczalnych poziomów emisji.

Gospodarka wodno-ściekowa i monitoring jezior

Unikalny, półnaturalny układ chłodzenia

[GRI 303-1] [ESRS E3 E3-2] Z formalnego punktu widzenia układ chłodzenia kondensatorów Elektrowni Pątnów i Elektrowni Konin jest układem otwartym. Nie jest to jednak typowe w przypadku wielu obiektów przemysłowych rozwiązanie, w którym do chłodzenia wykorzystuje się wody przepływających rzek, których to wody odbierają nadmiary ciepła. Na stosowane w przypadku elektrowni ZE PAK rozwiązanie można spojrzeć jako na pewien zamknięty obieg, w który włączono naturalne zbiorniki wodne, łącząc je ze sobą systemem kanałów. System ten umożliwia, w przypadku obniżenia się lustra wody, na uzupełnianie wody w tym specyficznym układzie kanałem z rzeki Warty. W efekcie względnie stały poziom wody w jeziorach, pozwala na efektywną pracę elektrowni w miesiącach letnich, na co nie mogą pozwolić sobie te elektrownie, które zlokalizowane są nad rzekami, które w przypadku upalnych suszy (przy niskich stanach wód) muszą zredukować moc. Tym samym elektrownie ZE PAK są lepiej przygotowane na zagrożenia, jakie niesie z sobą ocieplanie się klimatu, tj. na długotrwałe susze, które w przypadku ZE PAK nie muszą, przy poziomie produkcji z ostatnich lat, oznaczać konieczności istotnego ograniczania produkcji. Jest to obieg, w którym w całość połączono zbiorniki naturalne i rozwiązania uczynione ręką człowieka. Stanowi on jednak w pewnym sensie układ zamknięty i działający w zasadzie niezależnie od pozostałych zbiorników i cieków naturalnych, nie wpływając na ich funkcjonowanie. Jest to rozwiązanie inżynierskie niespotykane w skali Europy i świata.

Układ łączy pięć naturalnych jezior konińskich, które jako jeden zespół jezior stanowi źródło poboru wody chłodzącej oraz jest odbiornikiem i miejscem schładzania podgrzanych wód zrzutowych. Elektrownia Pątnów pobiera wodę chłodzącą z jeziora Gosławskiego i jeziora Pątnowskiego. Elektrownia Konin pobiera wodę chłodzącą z jeziora

Pątnowskiego. Woda, podgrzana w kondensatorach zrzucana jest do kanałów zrzutowych, które rozprowadzają ją do wszystkich jezior obiegu chłodzenia. Układ chłodzenia stanowią połączone jeziora: Gosławskie, Pątnowskie, Licheńskie, Wąsowskie, Mikorzyńskie i Ślesieńskie, kanały, przepompownie, przepusty oraz syfony. Obieg chłodzący wspólny dla Elektrowni Pątnów i Konin nazywany jest obiegiem dalekim (ilość wody w obiegu dalekim około 87 188 000 m³). Wyjątek stanowi jezioro Gosławskie, które schładza wodę tylko z Elektrowni Pątnów i nazywane jest obiegiem bliskim (ilość wody w obiegu bliskim około 21 500 000 m³).

Daleki obieg chłodzenia pracuje w okresie wyższych temperatur powietrza i wody (okres letni), w sposób następujący: podgrzana woda chłodząca pobrana przez Centralną Pompownię z jeziora Gosławskiego z chłodzenia Elektrowni Pątnów kanałem zrzutowym odprowadzana jest częściowo z powrotem do jeziora Gosławskiego poprzez 3 przelewy, a pozostała część płynie kanałem dalej i łączy się z wodą zrzutową Elektrowni Konin. Połączone kanały rozprowadzają wodę do jeziora Pątnowskiego oraz jezior: Mikorzyńskiego i Licheńskiego. Z jeziora Licheńskiego przepompownia „Piotrkowice” przepompowuje wodę kanałami do jeziora Ślesieńskiego. W okresach letnich przy małych opadach deszczu (tzw. „suche lata”) mogą występować niedobory wody w jeziorach. Niedobory te mogą być uzupełniane z rzeki Warty przez przepompownie w Morzysławiu i Pątnowie kanałem Warta - Gopło.

Stworzony w XX wieku układ, głównie poprzez przyczynienie się do wzrostu przeciętnej temperatury wody w jeziorach, silnie wpłynął na biologię tych jezior. Produkcja energii w elektrowniach przyczyniła się do powstania ekosystemu wodnego charakterystycznego tylko dla podgrzanych i dobrze napowietrzonych jezior konińskich. Odprowadzenie napowietrzanej i cieplej, ale o ściśle kontrolowanej temperaturze wody, od lat sprzyja rozwojowi hodowli ryb, w tym ich rozmnażaniu i produkcji materiału zarybieniowego. Jest on dalej wykorzystywany przez hodowle w całym kraju. Gospodarka prowadzona w otoczeniu elektrowni przez gospodarstwa rybackie, które sprzężone są technologicznie z obiegiem chłodzenia, wspólnie z nim stanowi unikalny w skali kraju, a nawet Europy, system hodowli ryb jesiotrowatych.

Niestety unikalny ekosystem jezior konińskich, w tym intensywnie prowadzona gospodarka rybacka, stwarzają warunki do zasiedlania przez obce, często inwazyjne gatunki. Zarejestrowano w nim występowanie aż 41 gatunków obcych dla regionu oraz co najmniej 58 gatunków kryptogamicznych, czyli niebędących ewidentnie rodzimymi ani obcymi, a ich ekspansja czy inwazja mogła i może wynikać z przyczyn zarówno naturalnych, jak i antropogenicznych. Wśród badanych gatunków dominowały strunowce, mięczaki i płazińce. Jednocześnie ichtiofaunę jezior wzbogaciło 12 obcych gatunków ryb. Okoliczności zasiedlenia systemu jezior udało się ustalić dla 58% gatunków. Większość z nich pochodzi z obszaru pontokaspijskiego i azjatyckiego. Odnotowano też gatunki pochodzące z Ameryki Północnej, Afryki, Ameryki Południowej, a także nieliczne z Australii, Oceanii i Ameryki Środkowej. Niektóre dotarły do Polski w celach komercyjnych (akwakultura, akwarystyka). Inne wprowadzono do jezior celowo, np. azjatyckie ryby roślinożerne: amur biały, tołpyga biała i tołpyga pstra – miały bowiem pomóc ograniczyć rozprzestrzenianie się walisnii spiralnej (trawy, popularnej w akwarystyce). Znacząca liczba gatunków zasiedlała jeziora jako „pasażerowie na gapę”, które przypadkowo były uwalniane do środowiska, np. z akwakultury i akwarystki. Niektóre pochodziły też z tzw. „nasadzeń”, np. nenufar hybrydowy.

Przykładem gatunku inwazyjnego może być małż - szczeżuja chińska - występujący naturalnie w rzekach Amur i Jangcy, a sprowadzony do Polski z Węgier wraz z hodowlanymi rybami roślinożernymi na początku lat 80-tych XX wieku. Znaleziony został przypadkowo latem w 1993 roku, podczas eksploracji dna kanału zrzutowego elektrowni Pątnów. Analogicznie jak szczeżuja chińska, zawleczony z Węgier, wraz z materiałem zarybieniowym, czebaczek amurski – ryba, która naturalnie występowała również w Chinach, ale w efekcie ekspansji w Polsce zasiedla ponad 50 stanowisk, głównie w obrębie kompleksów stawów. Jej rozprzestrzenianiu sprzyjało zarybianie stawów hodowlanych, jezior i rzek materiałem zarybieniowym innych ryb.

Do odrębnej grupy obcych gatunków ryb, występujących w jeziorach konińskich należy zaliczyć „uciekiniarów” z obiektów hodowlanych. Występowanie jesiotrów, pstrąga tęczowego, tilapii, czy karasia złocistego było związane z niezamierzonymi ich introdukcjami. Większość tych gatunków nie rozradza się w podgrzewanych jeziorach. Nieznany jest też ich wpływ na środowisko oraz jakże ubogą już rodzimą ichtiofaunę jezior. Ryby zamieszkujące jeziora są obecnie pod silną presją wędkarzy, a także rybożernych ptaków, gromadzących się na obszarze jezior konińskich.

Monitoring jezior

[GRI 303-1] [ESRS E3 E3-2] Działalność antropogeniczna przyczyniła się do powstania ekosystemu wodnego charakterystycznego tylko dla podgrzanych jezior konińskich (Gosławskie, Pątnowskie, Ślesieńskie, Licheńskie, Wąsowsko-Mikorzyńskie), który jest objęty ciągłym monitoringiem ze strony ZE PAK. Zmienne są następujące parametry:

- ilości wody krążącej w obiegu,
- temperatura wody zrzutowej,
- poziomy wody w jeziorach,

- wykorzystanie jezior do chłodzenia (obieg tylko „bliski” lub obieg „daleki”).

Wszystkie wymienione powyżej parametry objęte są stałym monitoringiem. Systematyczna kontrola warunków termicznych w jeziorach i w kanałach obiegu chłodzenia elektrowni Pątnów oraz elektrowni Konin jest prowadzona przez ZE PAK SA na zasadach określonych w pozwoleniu zintegrowanym. Kontrola ta obejmuje:

- pomiary temperatury wody powierzchniowej w 24 punktach ważnych z punktu widzenia ochrony jezior oraz eksploatacji obiegu chłodzenia; pomiary prowadzi się co najmniej raz w miesiącu (w okresie chłodnym) oraz znacznie częściej (nawet codziennie) w okresie letnim (w zależności od wysokości temperatury powietrza),
- ciągły, automatyczny pomiar temperatury wody na ujęciach z jezior Pątnowskiego i Gosławskiego,
- ciągły, automatyczny pomiar temperatury wody na zrzutach z elektrowni.

Na wszystkich obiektach układu chłodzenia założona jest sieć reperów kontrolno-pomiarowych. Pomiary stanów i przepływów wody prowadzone są w celu kontrolowania prawidłowego funkcjonowania całego obiegu chłodzącego. Służą temu m.in. łaty wodowskazowe, zamontowane na kanałach poboru i zrzutu wody oraz na jeziorach. Wahania poziomu wody w jeziorach uzależnione są od szeregu czynników, głównie o naturalnym charakterze. Z kolei możliwość wykorzystywania wody do chłodzenia pracujących bloków uzależniona jest od jej ilości i temperatury. We wszystkich jeziorach i kanałach wchodzących w skład obiegu chłodzącego wykonywany jest też jeden raz na miesiąc monitoring fizyko-chemiczny wody.

Gospodarka ściekowa

[GRI 303-1] [ESRS E3 E3-2] Powstające w elektrowniach ścieki, oczyszczane są w zakładowych oczyszczalniach i po uzyskaniu parametrów zgodnych z obowiązującymi przepisami, odprowadzane do odbiorników. Jednakże od wielu lat, elektrownie zapobiegając zanieczyszczeniu wody w jeziorach, podejmują działania, zmierzające do wykorzystania ścieków w układach wewnętrznych. Tak więc, ścieki z instalacji oczyszczania spalin, ścieki zaolejone z mycia podłóg przemysłowych, ścieki z płukania filtrów ze stacji uzdatniania wody pitnej, używane są do produkcji pulpy popiołowo-żużlowej, dzięki czemu nie ma potrzeby wykorzystywania w tym celu wody z jezior, jako medium do transportu. Dodatkowo, nie zanieczyszcza się jezior substancjami chemicznymi. Poza tym ścieki z nowoczesnej stacji demineralizacji wody, wykorzystywane są w instalacji odsiarczania spalin do produkcji mlecza wapiennego. Dzięki kompleksowej modernizacji układu odprowadzania ścieków w El. Pątnów, wszystkie ścieki (w tym bytowe i przemysłowe) zagospodarowano w układzie wewnętrznym zakładu, co przyczyniło się do całkowitego zaprzestania emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych.

Analiza stresu wodnego

Zgodnie z *AqueductTM Water Risk Atlas*¹³ publikowanym przez World Resources Institute (WRI) cały obszar jezior konińskich, gdzie prowadzona jest działalność wydobywcza i wytwórcza Grupy ZE PAK SA, jest rejonem gdzie tzw. „stres wodny”¹⁴ został określony jako „wysoki”, a ogólne ryzyko związane z wodą¹⁵ jako „średnio wysokie”. Natomiast ryzyko fizycznej dostępności wody, składające się na ogólne ryzyko związane z wodą, a obejmujące m.in. kwestię stresu wodnego, oceniono dla tego obszaru jako „ekstremalnie wysokie”. Oznacza to konieczność bardzo poważnego oszczędnego i racjonalnego korzystania z ograniczonych zasobów i szczególną troskę o ich niezanieczyszczenie.

Woda dla Wierzbinka

Odbudowa zasobów wodnych zlewni Noteci jest przedmiotem trójstronnego porozumienia pomiędzy Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie, ZE PAK SA oraz gminą Wierzbinek. List intencyjny dotyczący współpracy przy realizacji tej inwestycji został podpisany 14 grudnia 2023 roku.

Celem porozumienia jest odbudowa zasobów wodnych i poprawa stanu hydrologicznego w zlewni górnej Noteci i Kanału Grójeckiego, a także zasilenie w wodę jeziora Zakrzewek i szybsze wypełnienie zbiornika po odkrywce

¹³ <https://www.wri.org/applications/aqueduct/water-risk-atlas>

¹⁴ stres wodny mierzy stosunek całkowitego poboru wody do dostępnych odnawialnych źródeł wód powierzchniowych i podziemnych.

¹⁵ Ogólne ryzyko związane z wodą mierzy wszystkie zagrożenia związane z wodą poprzez agregację wszystkich wybranych wskaźników z kategorii ilości fizycznej, jakości oraz ryzyka regulacyjnego i reputacji. Wyższe wartości wskazują na większe ryzyko związane z wodą.

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Lubstów. Aby to osiągnąć, sygnatariusze zadeklarowali wspólne działania, w tym pozyskanie wsparcia ze środków Funduszu Sprawiedliwej Transformacji oraz środków krajowych.

Do odbudowy zasobów wodnych wspomnianych obszarów zostaną wykorzystane wody z odwodnienia odkrywki Tomisławice i wody rzeki Pichny. Wykonanie systemu przerzutu tych wód obejmuje między innymi budowę pompowni na Pichnie, łącznika między korytami Pichny i Noteci oraz doprowadzenia wód z łącznika do jeziora Zakrzewek. Realizacja tego zadania jest planowana na lata 2023-2025.

Całkowita wartość inwestycji wynosi 4 mln zł, z czego 2,8 mln zostanie sfinansowane z funduszy unijnych i krajowych, a 1,2 mln ze środków własnych. ZE PAK zadeklarował przeznaczenie na ten cel 800 tys. zł, a gmina Wierzbiniek i PGW WP po 200 tys. zł.

ZE PAK zobowiązał się także do sporządzenia dokumentacji projektowej, uzyskania niezbędnych zgód oraz wykonania podziału geodezyjnego gruntu. Gmina Wierzbiniek przekaże teren pod projektowane obiekty oraz udzieli pomocy przy uzyskiwaniu niezbędnych decyzji administracyjnych, a PGW Wody Polskie będzie koordynować projekt od strony technicznej i finansowej, a później eksploatować powstałe obiekty hydrotechniczne.

Strony zadeklarowały wzajemne informowanie się o postępach prac w ramach projektu. W imieniu sygnatariuszy dokument podpisali: dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu Bogumił Nowak, prezes ZE PAK Piotr Woźny oraz wójt Wierzbinka Paweł Szczepankiewicz.

Tabela 37: Pobór wody¹⁶ [GRI 303-3] [ESRS E3 E3-4]

			j.m.	2023	2022	2021
Grupa						
Wody powierzchniowe:	słodka (≤1000 TDS)	m ³		1 488 330	2 352 681	2 701 643
	pozostała (>1000 TDS)	m ³		0	0	0
Wody podziemne:	słodka (≤1000 TDS)	m ³		114 141 420	337 894	455 999
	pozostała (>1000 TDS)	m ³		0	0	0
Woda morska:	słodka (≤1000 TDS)	m ³		0	0	0
	pozostała (>1000 TDS)	m ³		0	0	0
Woda wyprodukowana:	słodka (≤1000 TDS)	m ³		0	0	0
	pozostała (>1000 TDS)	m ³		0	0	0
Woda zakupiona		m ³		185 545	190 639	184 773
Całkowity pobór wody		m³		115 815 295	2 881 214	3 342 415
ZE PAK						
Wody powierzchniowe:	słodka (≤1000 TDS)	m ³		1 488 330	2 352 681	2 701 643
	pozostała (>1000 TDS)	m ³		0	0	0
Wody podziemne:	słodka (≤1000 TDS)	m ³		313 486	334 917	425 987
	pozostała (>1000 TDS)	m ³		0	0	0
Woda morska:	słodka (≤1000 TDS)	m ³		0	0	0
	pozostała (>1000 TDS)	m ³		0	0	0
Woda wyprodukowana:	słodka (≤1000 TDS)	m ³		0	0	0
	pozostała (>1000 TDS)	m ³		0	0	0
Woda zakupiona		m ³		0	0	0
Całkowity pobór wody		m³		1 801 816	2 387 598	3 127 630

Komentarz: w przypadku ZE PAK: w wodach powierzchniowych uwzględniono sumę pobranej wody dla poszczególnych elektrowni t.j. Patnowa, Konina (d. elektrownia Adamów nie pobiera takich wód). Jest to pobór bezzwrotny. W zestawieniu pominięto ilości wody pobieranej w celach chłodniczych, która w całości oddawana jest środowisku w niezmienionej ilości i składzie. Woda podziemna dla

¹⁶ Uwzględniono wyłącznie podmioty o największym zapotrzebowaniu na wodę, tj. ZE PAK SA oraz KWB Adamów i KWB Konin.

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

ZE PAK, to suma wody pobranej w elektrowniach: Pątnów, Adamów, Konin. W przypadku kopalń, pobór wód podziemnych dotyczy wody pobranej z ujęć zakładu na potrzeby socjalno-bytowe i p.poż.

Tabela 38: Odprowadzanie zużytej wody (odwadnianie odkrywek)¹⁷ [GRI 303-4] [ESRS E3 E3-4]

	j.m.	2023	2022	2021
<i>Woda odprowadzona wg miejsca docelowego</i>				
Wody powierzchniowe	m ³	0	0	0
Wody podziemne		113 824 221	151 550 861	160 581 455
Woda morska	m ³	0	0	0
Woda wyprodukowana	m ³	0	0	0
Woda zakupiona	m ³	185 545	0	0
Łącznie	m³	114 009 766	151 550 861	160 581 455

Komentarz: do środowiska odprowadzone zostały wody z odwadniania odkrywek - podana ilość nie uwzględnia odprowadzonych ścieków bytowych

Tabela 39: Zużycie wody¹⁸ [GRI 303-5] [ESRS E3 E3-4]

	j.m.	2023	2022	2021
Całkowite zużycie wody	m ³	189 258	193 616	212 419

Odpady

[GRI 306-2] [ESRS E5 E5-2] W KWB Adamów i KWB Konin główny strumień wytwarzanych odpadów stanowią: złom żelaza i stali oraz żużle i popioły paleniskowe z zakładowych kotłowni.

Ogółem w 2023 wytworzono 3 118,38 Mg odpadów, w tym 3,8 Mg odpadów niebezpiecznych. W 2022 roku wytworzono 3 838,59 Mg odpadów, w tym 15,8 Mg odpadów niebezpiecznych, gdzie: w KWB Adamów – 691,36 Mg odpadów ogółem i 3,55 Mg niebezpiecznych a w KWB Konin – 3 147,23 Mg odpadów ogółem i 12,25 Mg odpadów niebezpiecznych. W 2021 roku wytworzono 3 691,91 Mg odpadów w tym 18,12 Mg odpadów niebezpiecznych. Wytwarzane odpady przekazywane były firmom posiadającym stosowne zezwolenia: na zbieranie odpadów, przetwarzanie, tj. odzysk lub unieszkodliwianie (poza odpadami popiołów i żużli z zakładowych kotłowni, które były wykorzystywane do utwardzania powierzchni terenów, budowy podbudów dróg wewnętrznych i placów).

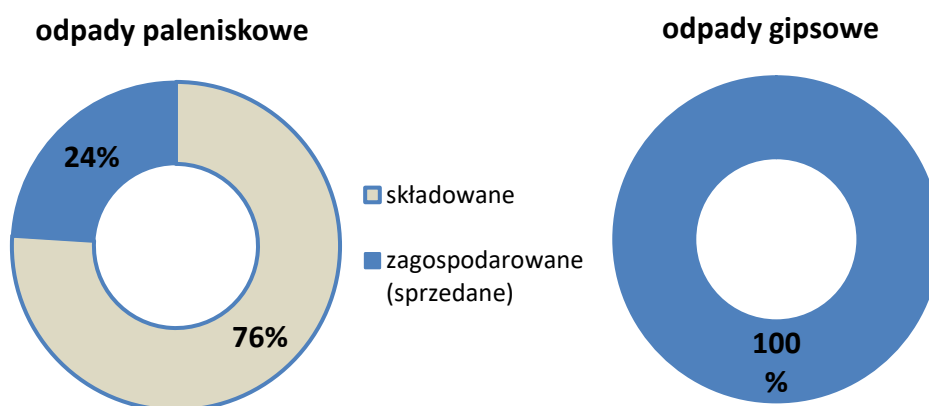
[GRI 306-2] [ESRS E5 E5-2] W ZE PAK SA główny strumień wytwarzanych odpadów stanowią odpady paleniskowe (popioły) i odpady stałe z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych (gips). Wytwarzane odpady w pierwszej kolejności zagospodarowywane są przez firmy zewnętrzne w ramach odzysku odpadów. Na bazie wytwarzanych popiołów lotnych tworzone są głównie mieszanki do podbudów drogowych i spoiwa drogowe. Natomiast odpady z odsiarczania spalin kierowane są głównie do produkcji wyrobów gipsowych, płyt kartonowo – gipsowych i do cementowni. W roku 2023 wytworzono około 146,32 tysięcy ton odpadów paleniskowych (z czego sprzedano ponad 111 tysięcy ton) oraz około 53,36 tysiące ton odpadów z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych (53,36 tysiące ton zostało sprzedane). Pozostałe ilości wytwarzanych odpadów kierowane są na składowiska odpadów należące do Spółki.

¹⁷ Uwzględniono wyłącznie podmioty o największym zapotrzebowaniu na wodę, tj. ZE PAK SA oraz KWB Adamów i KWB Konin.

¹⁸ Uwzględniono wyłącznie podmioty o największym zapotrzebowaniu na wodę, tj. ZE PAK SA oraz KWB Adamów i KWB Konin.

Wytwarzane w ZE PAK SA odpady paleniskowe i odpady z odsiarczania spalin spełniają wymagania ochrony środowiska oraz nie zagrażają życiu i zdrowiu ludzi, co zostało potwierdzone badaniami w zakresie właściwości fizykochemicznych, toksykologicznych i ekotoksykologicznych, wykonanymi na potrzeby rejestracji substancji zgodnie z wymogami rozporządzenia REACH.

Wykres 16: Procentowy udział zagospodarowania odpadów wytworzonych w Spółce w 2023 roku

Na składowiskach odpadów zarządzanych przez ZE PAK SA w 2023 roku prowadzony był monitoring jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz wody nadosadowej, z częstotliwością określoną w pozwoleniach zintegrowanych i instrukcjach prowadzenia składowisk odpadów tzn. raz na kwartał. Aktualnie ZE PAK SA posiada 4 składowiska odpadów i na wszystkich w 2023 roku prowadzona była eksploatacja, tzn. na:

- składowisku odpadów stałych odkrywka Pątnów (składowisko odpadów obojętnych),
- składowisku odpadów paleniskowych odkrywka Zachodnia wraz z odparowalnikiem tzw. odkrywką Wschodnią i składowiskiem odpadów stałych (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne),
- północnym składowisku odpadów paleniskowych odkrywka Pątnów (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne),
- składowisku odpadów paleniskowych - odkrywka Gosławice wraz z odparowalnikiem Linowiec (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne).

Monitoring prowadzono w sieci monitoringu podstawowego i uzupełniającego. Monitoring jakości wód podziemnych wykonywany jest w sieci otworów piezometrycznych zlokalizowanych w sąsiedztwie składowisk odpadów. Jakość badanych wód podziemnych w piezometriach i studniach głębinowych w 2023 roku wahała się w klasach od I do V. Wody nadosadowe występujące na składowiskach (służące do hydrotransportu odpadów paleniskowych) charakteryzowały się wysoką mineralizacją, wysoką przewodnością elektrolityczną, wysokim odczynem pH i twardością całkowitą. Poza tym w ramach prowadzonego monitoringu składowisk odpadów dokonuje się również corocznej oceny stateczności skarp i wielkości osiadania. Większość monitorowanych skarp badanych w 2023 roku okazała się stabilna. ZE PAK SA prowadzi również na bieżąco rekultywację nieeksploatowanych części składowisk odpadów.

Tabela 40: Gospodarka odpadowa – odpady wytworzone [GRI 306-3] [ESRS E5 E5-5]

Strumienie odpadów (kod odpadu)	j.m.	2023	2022	2021
Grupa				
Mieszanina popiołowo-żużłowa (10 01 80)	tony	36 961,7	154 607,9	212 219,9
Żużel paleniskowy (10 01 02)	tony	110 502,3	207 872,0	416 621,9
Produkty z wapienowych metod odsiarczania gazów odlotowych odprowadzane w postaci szlam (10 01 07)	tony	48 705,0	96 244,4	148 191,3
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04) (10 01 01)	tony	1 584,3	-	2 824,4
Popioły lotne z torfu i drewna nie poddanego obróbce chemicznej (10 01 03)	tony	24 333,6	3 628,0	14 242,9

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Osady z zakładowych oczyszczalni ścieków inne niż wymienione w 10 01 20 (10 01 21)	tony	-	131,6	398,5
Stale odpady z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych (10 01 05)	tony	53 366,0	93 847,7	155 717,8
pozostałe odpady inne niż niebezpieczne	tony	2 864,5	7 814,9	5 913,6
odpady niebezpieczne	tony	15,4	134,6	88,7
Łącznie	tony	278 332,9	564 281,2	956 219,1
ZE PAK				
Mieszanina popiołowo-żużlowa (10 01 80)	tony	35 818,1	59 500,3	212 220,0
Żużel paleniskowy (10 01 02)	tony	110 502,3	220 227,3	416 621,9
Produkty z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych odprowadzane w postaci szlam (10 01 07)	tony	48 705,0	29 460,7	148 191,3
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04) (10 01 01)	tony	-	1 702,0	572,4
Popioły lotne z torfu i drewna nie poddanego obróbce chemicznej (10 01 03)	tony	-	13 706,2	14 242,9
Osady z zakładowych oczyszczalni ścieków inne niż wymienione w 10 01 20 (10 01 21)	tony	-	131,6	398,5
Stale odpady z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych (10 01 05)	tony	53 366,0	93 797,2	155 717,8
pozostałe odpady inne niż niebezpieczne	tony	1 334,2	7 794,1	4 235,6
odpady niebezpieczne	tony	11,6	50,6	3,5
Łącznie	tony	249 737,3	426 370,0	952 203,9

Hałas

W ramach obowiązku monitoringu hałasu emitowanego do środowiska nałożonego pozwoleniami zintegrowanymi dla instalacji spalania paliw, ZE PAK SA w roku 2023 wykonano pomiary hałasu z terenu elektrowni Pątnów (blok nr 9) oraz z terenu PAK-PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o. Wyniki z przeprowadzonych badań nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych, określonych w pozwoleniach. Pozostałych instalacji objętych koniecznością monitoringu hałasu nie opomiarowano, aktualne są wyniki z 2022 roku.

Kontrole

W 2023 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Delegatura w Koninie przeprowadził trzy kontrole planowe elektrowni Grupy ZE PAK SA. Zakres wszystkich kontroli obejmował weryfikację przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Kopalnie były przedmiotem kontroli ze strony Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, Delegatura w Koninie w zakresie przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych wydanych dla odkrywki Józwin IIB, kontroli Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu w zakresie realizacji obowiązków związanych z rekultywacją i likwidacją zbędnych wyrobisk zakładu górniczego odkrywki Adamów, Władysławów i Koźmin. Wszystkie zarządzenia pokontrolne wykonano.

Programy zapobiegania poważnym awariom przemysłowym

W 2023 roku zaktualizowano program zapobiegania poważnym awariom przemysłowym w Elektrowni Pątnów.

Pozostałe

W PAK Górnictwo sp. z o.o., ze względu na realizowaną działalność, kluczowe znaczenie mają decyzje administracyjne, dotyczące zbierania i wytwarzania odpadów. Chodzi przede wszystkim o odpady wytwarzane w warsztatach serwisowo-naprawczych i serwisowo remontowych, hali regeneracji taśm przenośnikowych, hali napraw elektrowozów oraz w rozlewni wody.

Kluczowe wskaźniki

Biorąc pod uwagę zmieniające się uwarunkowania prawne i środowiskowe, rosnące ceny uprawnień do emisji CO₂, zaostrzające się normy dotyczące emisyjności innych substancji, Spółka już dziś znacząco zmniejsza swój ślad węglowy. Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć znaczący spadek CO₂ w stosunku do lat wcześniejszych.

Tabela 41: Zużycie kluczowych paliw [GRI 302-1] [ESRS E1 E1-5]

Źródła energii	j.m.	2023	2022	2021
Grupa				
<i>a. Źródła <u>nieodnawialne</u> / całkowite zużycie kluczowych paliw nieodnawialnych</i>				
węgiel brunatny	Mg	1 664 415	3 488 705	5 229 634
olej opałowy	Mg	3 214	4 916	6 628
mazut	Mg	521	982	2 547
olej napędowy	Mg	2 101	2 307	2 780
benzyna	Mg	70	48	43
<i>b. Źródła <u>odnawialne (OZE)</u> / zużycie paliw odnawialnych</i>				
biomasa	Mg	408 205	675 575	485 378
ZE PAK				
<i>a. Źródła <u>nieodnawialne</u> / całkowite zużycie kluczowych paliw nieodnawialnych</i>				
węgiel brunatny	Mg	1 664 415	3 488 705	2 858 832
olej opałowy	Mg	3 027	4 793	6 628
mazut	Mg	521	982	2 547
olej napędowy	Mg	49	52	49
benzyna	Mg	42	26	27
<i>b. Źródła <u>odnawialne (OZE)</u> / zużycie paliw odnawialnych</i>				
biomasa	Mg	-	316 205	485 378

Tabela 42: Produkcja energii elektrycznej brutto [GRI 302-1] [ESRS E1 E1-5]

Źródła energii	j.m.	2023	2022	2021
Grupa				
<i>a. Źródła <u>nieodnawialne</u></i>				
węgiel brunatny/olej opałowy/mazut	MWh	1 446 851	3 326 893	4 534 739
	GJ	5 208 663	11 976 813	16 325 062
<i>b. Źródła <u>odnawialne (OZE)</u> / zużycie paliw odnawialnych</i>				
biomasa	MWh	296 338	552 724	374 659
	GJ	1 066 816	1 989 806	1 348 773
energia słoneczna	MWh	37 467	79 778	3 609
	GJ	134 880	287 200	12 993
Łącznie energia elektryczna	MWh	1 780 655	3 959 394	4 913 008
	GJ	6 410 359	14 253 819	17 686 828
% energii z OZE	%	18,7%	16,0%	7,7%
ZE PAK				

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

<i>a. Źródła <u>nieodnawialne</u></i>				
węgiel brunatny/olej opałowy/mazut	MWh	723 947	2 207 961	4 534 739
	GJ	2 606 208	7 948 660	16 325 062
<i>b. Źródła <u>odnawialne (OZE)</u> / zużycie paliw odnawialnych</i>				
biomasa	MWh	-	236 767	374 659
	GJ	-	852 362	1 348 773
energia słoneczna	MWh	-	-	-
	GJ	-	-	-
Łącznie energia elektryczna	MWh	723 947	2 444 728	4 909 399
	GJ	2 606 208	8 801 022	17 673 835
% energii z OZE	%	0%	9,7%	7,6%

Tabela 43: Produkcja energii cieplnej brutto [GRI 302-1] [ESRS E1 E1-5]

Źródła energii	j.m.	2023	2022	2021
Grupa				
<i>a. Źródła <u>nieodnawialne</u></i>				
węgiel brunatny/olej opałowy/mazut	GJ	189 170	227 959	247 912
<i>b. Źródła <u>odnawialne (OZE)</u> / zużycie paliw odnawialnych</i>				
biomasa	GJ	534 072	1 008 649	1 089 931
Łącznie energia cieplna	GJ	723 242	1 236 608	1 337 843
% energii z OZE	%	73,8%	81,6%	81,5%
ZE PAK				
<i>a. Źródła <u>nieodnawialne</u></i>				
węgiel brunatny/olej opałowy/mazut	GJ	189 170	227 959	247 912
<i>b. Źródła <u>odnawialne (OZE)</u> / zużycie paliw odnawialnych</i>				
biomasa	GJ	-	590 616	1 089 931
Łącznie energia cieplna	GJ	189 170	818 575	1 337 843
% energii z OZE	%	0%	72,2%	81,5%

Tabela 44: Całkowita produkcja energii brutto (elektrycznej, cieplnej) [GRI 302-1] [ESRS E1 E1-5]

Źródła energii	j.m.	2023	2022	2021
Grupa				
<i>a. Źródła <u>nieodnawialne</u></i>				
węgiel brunatny/olej opałowy/mazut	GJ	5 397 833	12 204 772	16 572 974
<i>b. Źródła <u>odnawialne (OZE)</u> / zużycie paliw odnawialnych</i>				
Biomasa i słońce	GJ	1 735 768	3 285 655	2 451 697
Łącznie energia cieplna	GJ	7 133 601	15 490 427	19 024 671
% energii z OZE	%	24,3%	21,2%	12,9%
ZE PAK				
<i>a. Źródła <u>nieodnawialne</u></i>				
węgiel brunatny/olej opałowy/mazut	GJ	2 795 378	8 176 619	16 572 974
<i>b. Źródła <u>odnawialne (OZE)</u> / zużycie paliw odnawialnych</i>				

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

biomasa	GJ	-	1 442 978	2 438 704
Łącznie energia ciepła	GJ	2 795 378	9 619 597	19 011 678
% energii z OZE	%	0%	15,0%	12,8%

Tabela 45: Sprzedaż energii elektrycznej

Źródła energii	j.m.	2023	2022	2021
Grupa				
<i>a. Sprzedaż energii własnej</i>				
sprzedaż energii czarnej	MWh	1 226 436	2 981 579	4 039 419
	GJ	4 415 168	10 733 684	14 541 909
sprzedaż energii zielonej	MWh	294 418	548 765	320 015
	GJ	1 059 905	1 975 552	1 152 055
Sprzedaż energii własnej ogółem	MWh	1 520 854	3 530 344	4 359 434
	GJ	5 475 073	12 709 237	15 693 964
<i>b. Sprzedaż energii zakupionej</i>				
sprzedaż energii zakupionej	MWh	1 129 051	2 548 220	1 391 282
	GJ	4 064 585	9 173 591	5 008 614
Łącznie sprzedaż energii	MWh	2 649 905	6 078 563	5 750 716
	GJ	9 539 658	21 882 828	20 702 578
ZE PAK				
<i>a. Sprzedaż energii własnej</i>				
sprzedaż energii czarnej	MWh	1 226 436	2 981 579	4 039 419
	GJ	4 415 168	10 733 684	14 541 909
sprzedaż energii zielonej	MWh	0	193 462	316 406
	GJ	-	696 465	1 139 062
Sprzedaż energii własnej ogółem	MWh	1 226 436	3 175 041	4 355 825
	GJ	4 415 168	11 430 149	15 680 971
<i>b. Sprzedaż energii zakupionej</i>				
sprzedaż energii zakupionej	MWh	646 989	871 971	860 586
	GJ	2 329 161	3 139 097	3 098 110
Łącznie sprzedaż energii	MWh	1 873 425	4 047 013	5 216 411
	GJ	6 744 330	14 569 247	18 779 081

Tabela 46: Sprzedaż energii cieplnej

Źródła energii	j.m.	2023	2022	2021
Grupa				
<i>a. Sprzedaż energii własnej</i>				
Sprzedaż energii własnej ogółem	GJ	1 008 891	1 192 699	1 292 335
<i>b. Sprzedaż energii zakupionej</i>				
sprzedaż energii zakupionej	GJ	-	-	-
Łącznie sprzedaż energii	GJ	1 008 891	1 192 699	1 292 335
ZE PAK				
<i>a. Sprzedaż energii własnej</i>				
Sprzedaż energii własnej ogółem	GJ	496 853	1 192 699	1 292 335

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

<i>b. Sprzedaż energii zakupionej</i>				
sprzedaż energii zakupionej	GJ	-	-	-
Łącznie sprzedaż energii	GJ	496 853	1 192 699	1 292 335

Tabela 47: Emisja CO₂ w Grupie ZE PAK SA (Zakres 1, 2) * [GRI 305-1, 305-2] [ESRS E1 E1-4]

Źródła energii	j.m.	2023	2022	2021
Grupa				
<i>a. emisja ze spalania paliw – produkcja energii (Zakres 1) (1)</i>				
węgiel brunatny (1.1)	tys. ton	1 626,1	3 382,3	4 799,4
olej opałowy (1.2)	tys. ton	9,9	15,7	22,7
mazut (1.3)	tys. ton	1,6	3,0	8,0
mączka (instalacja odsiarczania spalin (IOS)) (1.4)	tys. ton	14,7	26,2	41,2
emisja No _x (instalacja odazotowania spalin) (1.5)	tys. ton	0,3	0,4	0,7
Suma z paliw nieodnawialnych (1.1+1.2.+1.3+1.4+1.5)	tys. ton	1 652,6	3 427,6	4 872,0
<i>biomasa (emisja biogeniczna) (1.6)**</i>	tys. ton	422,4	799,2	549,0
Suma (Zakres 1)(1.1+1.2.+1.3+1.4+1.5+1.6)	tys. ton	2 075,1	4 226,8	5 421,0
<i>b. emisja ze spalania paliw – procesy inne niż produkcja energii (Zakres 1) (2)</i>				
olej napędowy (2.1)	tys. ton	6,4	7,4	8,9
benzyna (2.2)	tys. ton	0,2	0,1	0,1
Suma (Zakres 1)(2.1+2.2)	tys. ton	6,9	7,5	9,0
Emisja bezpośrednia łącznie (Zakres 1)(1+2)	tys. ton	2 082,0	4 234,3	5 430,0
<i>c. emisja związana z wytworzeniem zakupionej energii (Zakres 2) (3)</i>				
energia elektryczna zakupiona poza organizacją (3.1)	tys. ton	773,4	1 804,1	971,1
Suma (Zakres 2) (3)	tys. ton	773,4	1 804,1	971,1
Suma (Zakres 1+2)	tys. ton	2 855,4	6 038,5	6 401,1
<i>w tym emisja biogeniczna **</i>	tys. ton	422,4	799,2	549,0
ZE PAK				
<i>a. emisja ze spalania paliw – produkcja energii (Zakres 1) (1)</i>				
węgiel brunatny (1.1)	tys. ton	1 626,1	3 382,3	4 799,4
olej opałowy (1.2)	tys. ton	9,6	15,3	22,7
mazut (1.3)	tys. ton	1,6	3,0	8,0
mączka (instalacja odsiarczania spalin (IOS)) (1.4)	tys. ton	14,7	26,2	41,2
emisja No _x (instalacja odazotowania spalin) (1.5)	tys. ton	0,2	0,3	0,7
Suma z paliw nieodnawialnych (1.1+1.2.+1.3+1.4+1.5)	tys. ton	1 652,3	3 427,1	4 872,0
<i>biomasa (emisja biogeniczna) (1.6)**</i>	tys. ton	-	354,9	549,0
Suma (Zakres 1)(1.1+1.2.+1.3+1.4+1.5+1.6)	tys. ton	1 652,3	3 782,0	5 421,0
<i>b. emisja ze spalania paliw – procesy inne niż produkcja energii (Zakres 1) (2)</i>				
olej napędowy (2.1)	tys. ton	0,2	0,2	0,2
benzyna (2.2)	tys. ton	0,1	0,1	0,1
Suma (Zakres 1)(2.1+2.2)	tys. ton	0,3	0,2	0,2
Emisja bezpośrednia łącznie (Zakres 1)(1+2)	tys. ton	1 652,6	3 782,3	5 421,3
<i>c. emisja związana z wytworzeniem zakupionej energii (Zakres 2) (3)</i>				

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

energia elektryczna zakupiona poza organizacją (3.1)	tys. ton	443,2	617,4	600,7
Suma (Zakres 2)) (3)	tys. ton	443,2	617,4	600,7
Suma (Zakres 1+2)	tys. ton	2 095,8	4 399,6	6 021,9
w tym emisja biogeniczna**	tys. ton	-	354,9	549,0

Tabela 48: Emisja gazów cieplarnianych (eCO₂) - (Zakres 1, 2)* [GRI 305-1, 305-2] [ESRS E1 E1-4]

Źródła energii	j.m.	2023	2022	2021
Grupa				
<i>a. emisja ze spalania paliw – produkcja energii (Zakres 1) (1)</i>				
emisja ze spalania paliw (węgiel brunatny, olej opałowy, mazut, biomasa)***	tys. ton	2 449,5	4 979,6	6 365,2
<i>b. emisja ze spalania paliw – procesy inne niż produkcja energii (Zakres 1) (2)</i>				
olej napędowy (2.1)	tys. ton	6,7	7,4	8,9
benzyna (2.2)	tys. ton	0,2	0,1	0,1
Suma (Zakres 1)(2.1+2.2)	tys. ton	6,9	7,5	9,0
Emisja bezpośrednia łącznie (Zakres 1)(1+2)	tys. ton	2 456,4	4 987,2	6 374,3
<i>c. emisja związana z wytworzeniem zakupionej energii (Zakres 2) (3)</i>				
energia elektryczna zakupiona poza organizacją (3.1)	tys. ton	924,5	2 145,2	1 171,2
Suma (Zakres 2)) (3)	tys. ton	924,5	2 145,2	1 171,2
Suma (Zakres 1+2)	tys. ton	3 380,9	7 132,3	7 545,5
w tym emisja biogeniczna CO ₂ **	tys. ton	422,4	799,2	549,0
ZE PAK				
<i>a. emisja ze spalania paliw – produkcja energii (Zakres 1) (1)</i>				
emisja ze spalania paliw (węgiel brunatny, olej opałowy, mazut, biomasa)***	tys. ton	1 960,0	4 472,9	6 365,2
<i>b. emisja ze spalania paliw – procesy inne niż produkcja energii (Zakres 1) (2)</i>				
olej napędowy (2.1)	tys. ton	0,2	0,2	0,2
benzyna (2.2)	tys. ton	0,1	0,1	0,1
Suma (Zakres 1)(2.1+2.2)	tys. ton	0,3	0,3	0,2
Emisja bezpośrednia łącznie (Zakres 1)(1+2)	tys. ton	1 960,2	4 473,1	6 365,5
<i>c. emisja związana z wytworzeniem zakupionej energii (Zakres 2) (3)</i>				
energia elektryczna zakupiona poza organizacją (3.1)	tys. ton	529,8	734,0	724,5
Suma (Zakres 2)) (3)	tys. ton	529,8	734,0	724,5
Suma (Zakres 1+2)	tys. ton	2 490,0	5 207,2	7 089,9
w tym emisja biogeniczna CO ₂ **	tys. ton	-	354,9	549,0

Tabela 49: Pozostała pośrednia emisja eCO₂ – (Zakres 3)* [GRI 305-3] [ESRS E1 E1-4]

Źródła energii	j.m.	2023	2022	2021
Grupa				
UPSTREAM				
1. Zakupione produkty i usługi	tys. ton	3,90	b.d.	b.d.
2. Dobra inwestycyjne	tys. ton	0,05	b.d.	b.d.

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

3. Pozyskanie paliw płynnych (Pb, ON) _(WTT) - nieujęte w zakresie 1 i 2	tys. ton	1,6	1,7	2,0
4. Transport i dystrybucja w upstream				
Transport kolejowy	tys. ton	3,3	1,7	2,0
Transport samochodowy	tys. ton	6,6 ¹⁹	10,9 ²⁰	1,8
5. Gospodarka odpadowa w działalności operacyjnej	tys. ton	1,5	3,8	3,0
6. Podróże służbowe	tys. ton	0,05332	0,02960	b.d.
7. Dojazdy pracowników do pracy	tys. ton	3,7	4,3	b.d.
8. Aktywa wynajęte w upstream	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
DOWNSTREAM				
9. Transport i dystrybucja w downstream	tys. ton	0,0003	b.d.	b.d.
10. Przetwarzanie sprzedanych produktów	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
11. Używanie sprzedanych produktów	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
12. Obsługa produktów po zakończonym cyklu życia	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
13. Aktywa wynajęte w downstream	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
14. Franchyza	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
15. Inwestycje	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
Suma (Zakres 3)	tys. ton	20,3	22,4	8,4
ZE PAK				
UPSTREAM				
1. Zakupione produkty i usługi	tys. ton	1,61	b.d.	b.d.
2. Dobra inwestycyjne	tys. ton	0,0032	b.d.	b.d.
3. Pozyskanie paliw płynnych (Pb, ON) _(WTT) - nieujęte w zakresie 1 i 2	tys. ton	0,1	0,06	0,06
4. Transport i dystrybucja w upstream				
Transport kolejowy	tys. ton	3,3	1,7	1,6
Transport samochodowy	tys. ton	0,5	10,9 ²¹	1,8
5. Gospodarka odpadowa w działalności operacyjnej	tys. ton	0,7	3,7	2,2
6. Podróże służbowe	tys. ton	0,01426	0,0078	b.d.
7. Dojazdy pracowników do pracy	tys. ton	1,0	1,1	b.d.
8. Aktywa wynajęte w upstream	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
DOWNSTREAM				
9. Transport i dystrybucja w downstream	tys. ton	-	b.d.	b.d.
10. Przetwarzanie sprzedanych produktów	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
11. Używanie sprzedanych produktów	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		

¹⁹ W 2023 roku emisja wynikająca z transportu biomasy wykazana tylko dla pierwszego półrocza, z uwagi na przejęcie pakietu kontrolnego PAK-PCE przez Cyfrowy Polsat (dane z drugiego półrocza wykazane zostały w raporcie Grupy Polsat Plus)

²⁰ Zauważalny wzrost wartości wyniku z pozyskania i uwzględniania w wyliczeniach w 2022 roku nieuwzględnianych wcześniej informacji dotyczących transportu biomasy.

²¹ Zauważalny wzrost wartości wyniku z pozyskania i uwzględniania w wyliczeniach w 2022 roku nieuwzględnianych wcześniej informacji dotyczących transportu biomasy.

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

12. Obsługa produktów po zakończonym cyklu życia	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
13. Aktywa wynajęte w downstream	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
14. Franczyza	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
15. Inwestycje	tys. ton	Nie dotyczy (emisje nie występują)		
Suma (Zakres 3)	tys. ton	7,1	17,5	5,6

* *Metodyka szacowania śladu węglowego: w przypadku paliw stałych, służących do produkcji energii (tj. węgiel brunatny, biomasa), wielkość emisji CO₂ jest określana metodą obliczeniową, tj. stanowi sumę emisji dziennych kalkulowanych jako iloczyn dobowego zużycia paliwa, jego aktualnej wartości opalowej, współczynnika emisji określanego w wyniku analizy chemicznej paliwa oraz współczynnika utleniania. Zaletą tej metody jest jej większa dokładność ze względu na uwzględnianie w wyliczeniach rzeczywistych parametrów paliwa pochodzącego ze złóż wykorzystywanych przez ZE PAK.*

W przypadku paliw płynnych, służących do produkcji energii (mazut, olej opałowy) nie określa się współczynnika emisji na podstawie wyników analizy chemicznej, ale stosuje się wskaźniki wg wytycznych KOBiZE.. Dodatkowo do emisji doliczone są, również emisje związane z wykorzystaniem instalacji odsiarczania i odazotowania spalin (również kalkulowane jako wielkość zużycia mączki oraz roztworu mocznika i przyjętych dla nich współczynników emisji. Emisja z paliw, które nie służą bezpośrednio do produkcji energii elektrycznej i ciepłej, tj. dla paliw samochodowych (benzyna, olej napędowy), obliczana jest jako iloczyn wielkości zużycia oraz wartości opalowej i wskaźników emisji wg wytycznych KOBiZE. (lata 2020-21); od roku 2022 obliczenia dokonywane są z wykorzystaniem przeliczników aktualnej wersji UK Government GHG Conversion Factors for Company Reporting.

Jeżeli chodzi o emisje pośrednie, w przypadku zakupionej energii elektrycznej, wykorzystano wskaźniki emisyjności publikowane przez KOBiZE. Jeśli chodzi o pozostałe emisje pośrednie (tj. Zakres 3), w znaczącej części są one szacowane z wykorzystaniem przeliczników aktualnej wersji UK Government GHG Conversion Factors for Company Reporting (tzw. defra), choć w przypadku transportu kolejowego wykorzystano bardziej dokładny wskaźnik emisji dostarczony przez dostawcę usługi (PKP Cargo). W przypadku Kategorii 1 i 2 Zakresu 3 zastosowano metodę Environmentally Extended Input-Output (EEIO), tj. wewnętrzne dane finansowe dotyczące zakupów oraz przeliczniki dla najbliższych kategorii zakupowych, pochodzącymi z "Supply Chain Greenhouse Gas Emission Factors v1.2 by NAICS-6" (źródło: United States Environmental Protection Agency).

W przypadku wyliczeń związanych z ekwiwalentem CO₂ (eCO₂) we wskaźnikach emisyjności dla zakupionej energii elektrycznej, jak również np. transportu kolejowego uwzględniono również tlenki azotu (NO_x). Emisję NO_x uwzględniono również w przypadku produkcji energii elektrycznej i ciepłej, stosownie powiększając ślad węglowy (wykorzystano wartości Global Warming Potentials (GWP), pochodzące z najnowszego z raportów IPCC Fifth Assessment Report, 2014 (AR5)).

****Komentarz:** *Bezsprzecznie w efekcie spalania biomasy, jako produkt jej spalania, powstaje CO₂. Emisja taka, w przeciwieństwie do emisji ze spalania paliw kopalnych, nie zwiększa jednak bilansu CO₂, które cyrkuluje w przyrodzie i które i tak w większości byłoby stopniowo uwalniane do atmosfery w procesach gnilnych biomasy. Dlatego też w praktyce szacowania śladu węglowego obecne są dwa podejścia. Zgodnie z metodyką liczenia i sprawozdawania śladu węglowego na potrzeby KOBiZE i na potrzeby ETS, która jest podstawą formalnej sprawozdawczości śladu węglowego Grupy ZE PAK, spalanie biomasy traktowane jest jako zeroemisyjne.. Z kolei zgodnie z metodyką GHG Protocol emisja CO₂ ze spalania biomasy powinna zostać uwzględniona w śladzie węglowym. Chcąc zaprezentować rzetelny i kompleksowy obraz oddziaływania na środowisko, Grupa ZE PAK publikuje ślad węglowy z uwzględnieniem obu metod (podejść metodycznych).*

********do wykazanej wcześniej emisji CO₂ doliczono ślad węglowy wynikający z emisji tlenków azotu (NO_x), stosując przelicznik GWP na poziomie 265 (IPCC Fifth Assessment Report, 2014 (AR5))*

Wykres 17: Emisja CO₂ związana z produkcją energii w Grupie w latach 2018-2023

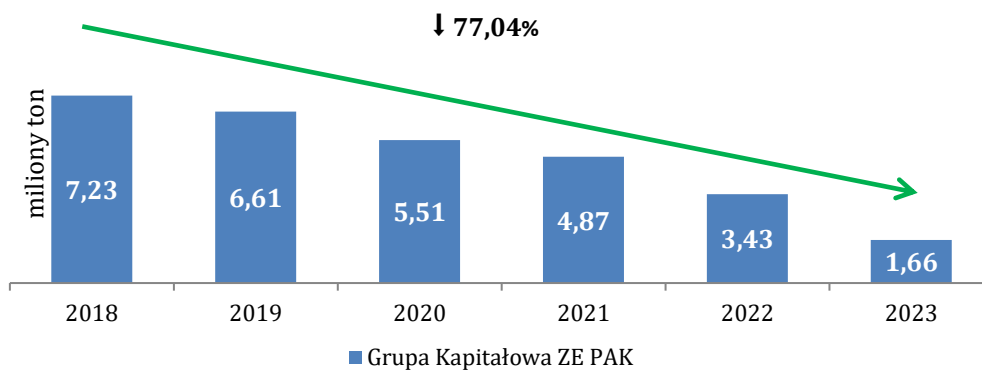
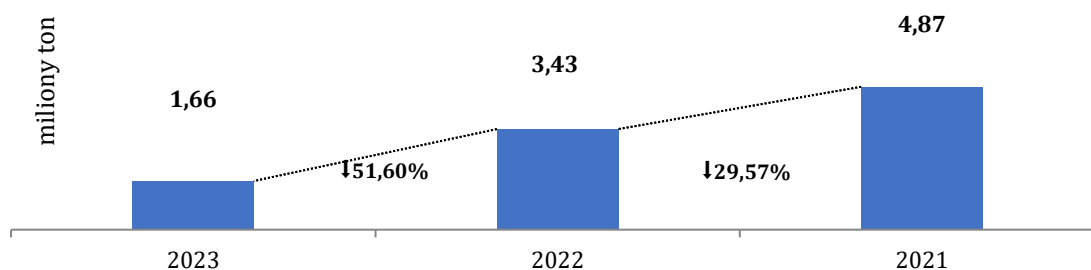

Tabela 50: Emisja CO₂ związana z produkcją energii

	2023	2022	2021
Grupa			
Emisja CO ₂ w Grupie ZE PAK SA (mln ton)	1,66	3,43	4,87
Emisja CO ₂ w Grupie ZE PAK SA na jednostkę produkcji (mln ton/TWh)	0,93	0,87	0,99
ZE PAK			
Emisja CO ₂ w ZE PAK SA (mln ton/TWh)	1,66	3,43	4,87
Emisja CO ₂ w ZE PAK SA na jednostkę produkcji (mln ton/TWh)	0,93	0,96*	0,99

* od początku 2020 roku do końca czerwca 2022 emisja CO₂ wykazywana była w ramach Spółki, od lipca 2022 roku w wyniku przeniesienia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Elektrowni Konin (BiW) na rzecz PAK – PCE sp. z o.o., emisja CO₂ wykazywana była odrębnie dla ZE PAK oraz BiW (spółki należącej pośrednio poprzez PAK – PCE do Grupy ZE PAK SA, która od lipca 2023 roku jest mniejszościowym udziałowcem grupy PAK-PCE).

Wykres 18: Całkowita emisja CO₂ związana z produkcją energii w Grupie oraz ZE PAK SA (mln ton) [GRI 305-4]

Wykres 19: Emisja CO₂ związana z produkcją energii w Grupie oraz Spółce na jednostkę produkcji (mln ton/TWh) [305-4]

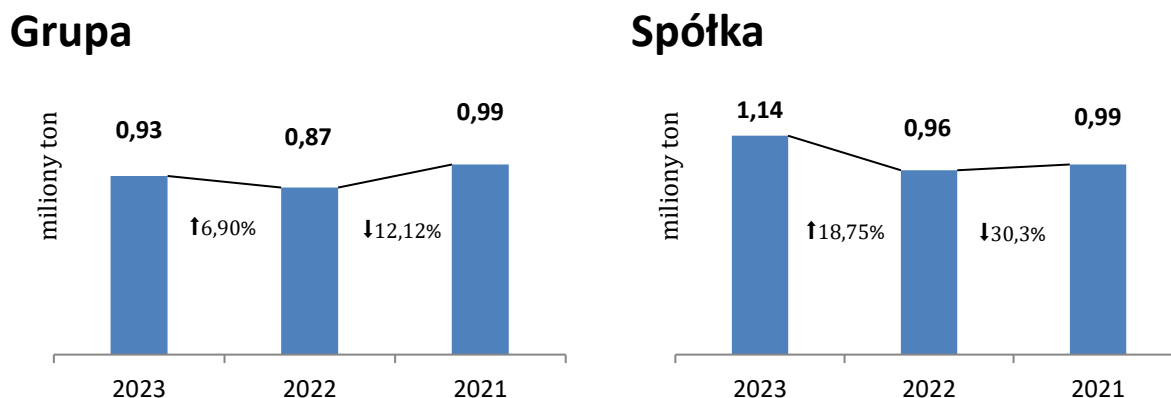

Tabela 51: Emisja SO₂, NO_x i pyłów do atmosfery [GRI 305-7] [ESRS E2 E2-4]

	2023	2022	2021
Grupa			
Emisja SO ₂ w Grupie ZE PAK SA (tysiące ton)	0,41	0,93	1,53
Emisja SO ₂ w Grupie ZE PAK SA na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)	0,23	0,23	0,31
Emisja NO _x w Grupie ZE PAK SA (tysiące ton)	1,41	2,84	3,56
Emisja NO _x w Grupie ZE PAK SA na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)	0,79	0,72	0,73
Emisja pyłów w Grupie ZE PAK SA (tysiące ton)	0,09	0,29	0,37
Emisja pyłów w Grupie ZE PAK SA na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)	0,05	0,07	0,08
ZE PAK			
Emisja SO ₂ w ZE PAK SA (tysiące ton/TWh)	0,40	0,92	1,53
Emisja SO ₂ w ZE PAK SA na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)	0,28	0,26	0,31
Emisja NO _x w ZE PAK SA (tysiące ton/TWh)	1,16	2,61	3,56
Emisja NO _x w ZE PAK SA na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)	0,80	0,73	0,73
Emisja pyłów w ZE PAK SA (tysiące ton/TWh)	0,082	0,24	0,37
Emisja pyłów w ZE PAK SA na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)	0,06	0,07	0,08

Wykres 22: Całkowita emisja SO₂, NO_x i pyłów do atmosfery (tysiące ton)

Wykres 23: Emisja SO₂, NO_x i pyłów do atmosfery na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)

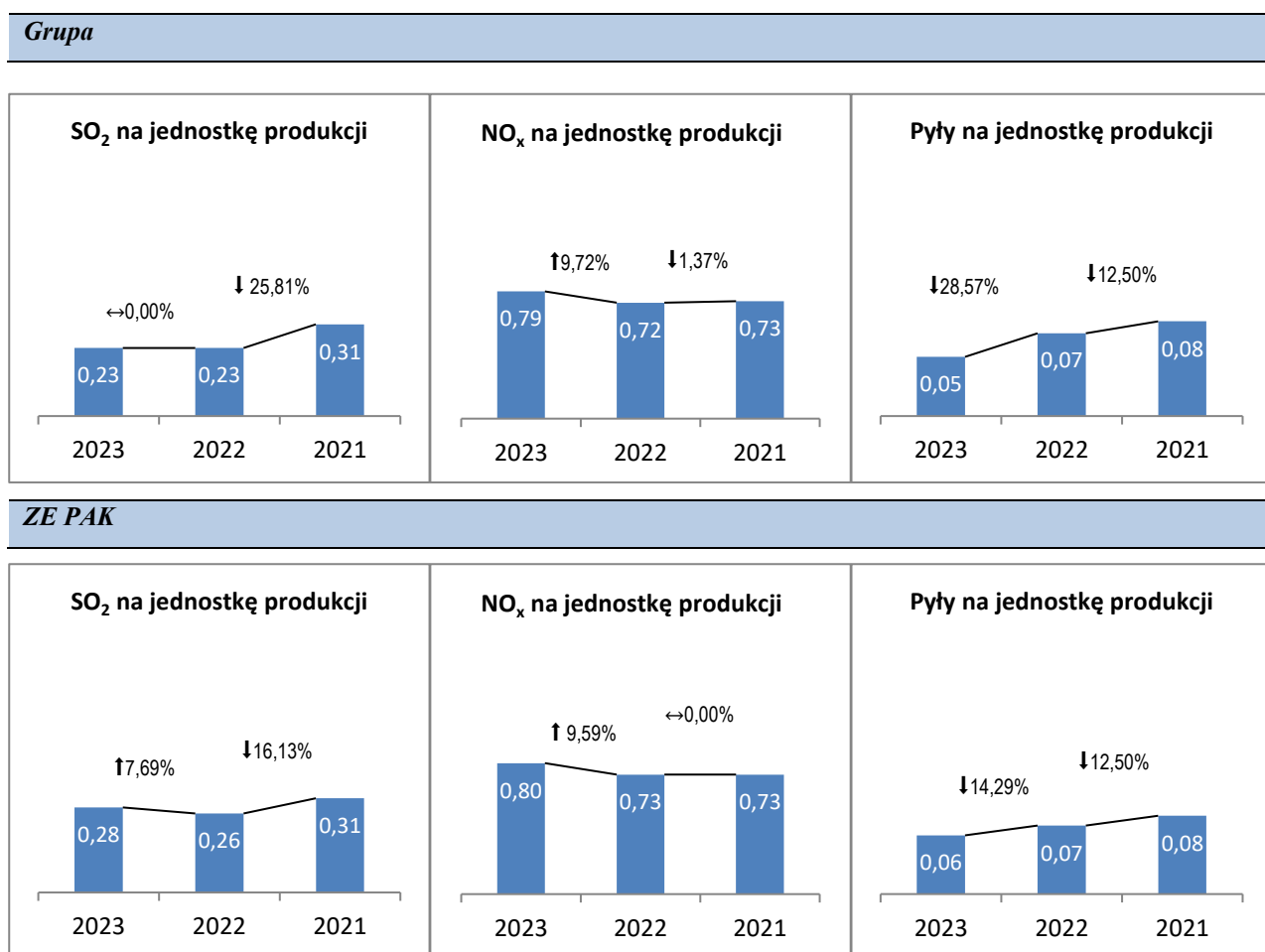

Tabela 52: Naruszenie norm środowiskowych (%)

Wyemitowana ilość wynikająca z przekroczenia norm w stosunku do całkowitej ilości emisji

	2023	2022	2021
SO ₂	0,00	0,00	0,00
NO _x	0,00	0,00	0,00
Pyły	0,00	0,00	0,00

11.6. Kwestia poszanowania praw człowieka

Podejście zarządcze

Analizując kwestie związane z poszanowaniem praw człowieka należy wyróżnić kilka, których poszanowanie może mieć szczególne znaczenie w przypadku dużych przedsiębiorstw przemysłowych takich, jak Grupa ZE PAK SA, tj.:

- **uznanie istnienia niezbywalnych praw i godności jednostki bez względu na jakiegokolwiek różnice dzielące ludzi (Art. 1 i Art. 2 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948 roku)** w kontekście relacji międzyludzkich i zakazu jakiegokolwiek form dyskryminacji
- **prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa swej osoby (Art. 3)** w kontekście m.in. zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy (patrz: „BHP”)
- **zakaz poniżania (Art. 4)** w kontekście ryzyka mobbingu
- **prawo do własności (Art. 17)** w kontekście wykupu terenów od osób trzecich (patrz: „Wykup nieruchomości”)
- **prawo do ubezpieczeń społecznych (Art. 22)**

- **prawo do równej płacy za równą pracę** oraz **prawo do zrzeszania się w związkach zawodowych** (*Art. 23*)
- **prawo do urlopu i wypoczynku** (*Art. 24*)

W wymiarze odnoszącym się do jednostki i zapewnienia jej szacunku (*Art. 1*), co oznacza poszanowanie dla różnorodności i jednoczesny brak akceptacji dla jakichkolwiek form dyskryminacji (*Art. 2*), czy mobbingu (*Art. 4*), obok poszanowania i egzekwowania regulacji prawnych, które szacunek taki gwarantują (np. Kodeks pracy), w ZE PAK SA został przyjęty Kodeks Etyki, który udostępniony jest dla wszystkich pracowników na wewnętrznej stronie internetowej Spółki. Nie tylko gwarantuje on wyżej wymienione prawa jednostki, ale sam w sobie stanowi narzędzie, pozwalające na rozstrzygnięcie potencjalnych konfliktów. Zawiera mechanizm zarówno rozstrzygania wątpliwości, jak również zgłaszania podejrzeń o potencjalnych zachowaniach łamiących postanowienia Kodeksu Etyki. Warto wspomnieć, że Kodeks Etyki piętnuje również inne zachowania łamiące prawa człowieka, jak na przykład praca dzieci, praca przymusowa, czy praca niewolnicza.

Jednocześnie, wewnętrzne regulacje w Grupie ZE PAK SA gwarantują poszanowanie prawa do ubezpieczeń społecznych (*Art. 22*), czy prawa do urlopu i wypoczynku (*Art. 24*). Grupa skrupulatnie przestrzega zobowiązań związanych z odprowadzeniem składek na ubezpieczenia społeczne (ZUS), czy ewidencjonuje należne dni urlopowe (*Art. 24*). Wspiera również aktywnie wypoczynek i aktywności pracowników (np. poprzez dofinansowanie wypoczynku i oferowanie karnetów na zajęcia sportowe). Kwestie te zostały formalnie uregulowane w regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS).

Grupa ZE PAK SA zapewnia również rozwiązania proceduralne w zakresie sprawiedliwego wynagradzania, tj. analogicznego wynagradzania za analogiczną pracę bez względu na nie merytoryczne cechy różniące pracowników (*Art. 23*). Zainicjowano również monitoring poziomu płac i ewentualnych różnic w poziomie wynagrodzeń ze względu na płeć. Niemniej należy mieć świadomość silnego zdominowania zawodów górniczych, a także stanowisk pracy w energetyce przez mężczyzn. W efekcie wśród zatrudnionych w Grupie ZE PAK SA jest relatywnie niewielki odsetek pań i co więcej dominują one w określonych obszarach (finanse, kadry).

Jak już wspomniano wcześniej, w spółkach Grupy ZE PAK SA spełniających ustawowe kryteria działają Rady Pracowników, wybrane w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy. Działa też szereg organizacji związkowych funkcjonujących na podstawie ustawy o związkach zawodowych. Zarządy Spółek z Grupy w sprawach określonych w przepisach prawa informują i konsultują decyzje z przedstawicielami pracowników (Rada Pracowników, związki zawodowe). W ocenie zarządzających swoboda zrzeszania się w związkach zawodowych oraz prawa pokrewne są zapewnione (*Art. 23*).

Podkreślenia wymaga to, że podejrzenie naruszenia dowolnego z praw człowieka, włączając prawa tu nie wymienione, może i powinno być zgłoszone przy pomocy mechanizmów przewidzianych Kodeksem Etyki. Dodatkowo w roku 2023 w Spółce został opracowany Mechanizm Rozpatrywania Skarg, który wprowadza jednolite wewnętrzne zasady zgłaszania naruszeń prawa w miejscu pracy, czyli w Spółce. Określa on (i) wewnętrzną procedurę składania skarg związanych z naruszeniem prawa; (ii) procedurę podejmowania działań następczych; (iii) procedurę ochrony zgłaszającego naruszenie; (iv) wewnętrzną procedurę dokumentowania otrzymanych skarg oraz (v) procedurę rozpatrywania skargi na przemoc i molestowanie ze względu na płeć (GBVH).

Brak poszanowania dla praw człowieka, w tym wspomnianego prawa do zrzeszania się i strajku, oznaczałby nie tylko naruszenie prawa krajowego (i w konsekwencji sankcje), ale mógłby również prowadzić do niepotrzebnej eskalacji konfliktów na linii pracodawca-pracownicy. Mimo istniejących różnic zdań, objawiających się np. sporem zbiorowym, zarządzający Grupą ZE PAK SA doceniają rolę związków zawodowych. Teoretyczne zaostrenie sporów, przy jednoczesnym braku dialogu, może prowadzić do akcji strajkowych i zagrozić stabilności produkcji. Organizacje związkowe, jak i zarządzający, mimo sporów i różnej oceny sytuacji (np. w kategoriach podejścia krótko i długookresowego), są nastawione konstruktywnie i mają świadomość konsekwencji ekonomicznych ewentualnego zachwiania stabilności dostaw energii. Konsekwencje takie mogłyby dotyczyć nie tylko Grupy, ale również systemu energetycznego kraju.

Jeżeli chodzi o ryzyko nieposzanowania praw jednostki, to tego typu przypadki mogą nie tylko narazić Grupę ZE PAK SA na spory sądowe i konieczność wypłaty odszkodowań, ale są one przede wszystkim realnym zagrożeniem dla kultury organizacji, atmosfery pracy, a tym samym jej efektywności. Wiąże się też z ryzykiem utraty cennych pracowników, czy też, poprzez dyskryminację, niemożliwością pełnego wykorzystania ich potencjału (np. awans osób o niższych kompetencjach, przy jednoczesnym hamowaniu awansu osób dyskryminowanych).

Wszelkie przypadki nieposzanowania praw człowieka w Grupie ZE PAK SA oznaczają też wymierne ryzyko reputacyjne, co z kolei przy eskalacji tego typu zjawisk może wpływać na utratę społecznego przyzwolenia na działanie.

Kluczowe wskaźniki

Tabela 53: Kluczowe wskaźniki w obszarze poszanowania praw człowieka [GRI 406-1] [ESRS S1 S1-17]

	2023	2022	2021
Liczba przypadków zgłoszeń o podejrzeniu zachowań nieetycznych w ramach mechanizmów przewidzianych kodeksem etyki dotyczących naruszenia praw jednostki	0	0	0
Współczynnik uzwiązkowienia	45,97	45,80%	46,93%
Liczba sporów, w których organizacje związkowe powołują się na przepisy ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych	5	5	5
Liczba dni pracy utraconych w związku z akcjami strajkowymi	0	0	0

11.7. Kwestie związane z przeciwdziałaniem korupcji

Podejście zarządcze

Jednym z celów Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020 było zapewnienie systemu zarządzania, który uwzględniałby rozwiązania związane z przeciwdziałaniem korupcji i innym nieakceptowalnym nieetycznym zjawiskom. Ich prewencja jest również ważnym celem nowej Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy ZE PAK na lata 2023-2027. Ekspozycja na tego typu zagrożenia zależy m.in. od skali realizowanych inwestycji i zamówień oraz skuteczności systemu kontroli i braku społecznej akceptacji dla niepożądanych zachowań w kulturze organizacji. Ryzyko zachowań korupcyjnych towarzyszy każdemu przedsiębiorstwu, a przypadki podejmowania decyzji przez skorumpowanych pracowników prowadzą m.in. do nieoptymalnych wyborów w procesach zakupowych, tak w rozumieniu zawyżenia ceny, jak również np. niewłaściwej jakości produktów lub usług, nieterminowej dostawy lub wykonania usług, czy też przyzwolenia skorumpowanego pracownika na inne, niewłaściwe zachowanie kontrahenta (np. łamanie przepisów, nierealizowanie napraw gwarancyjnych, itp.). Oczywiście korupcja i łapownictwo mogą przybierać szereg innych form i być związane również z wręczaniem korzyści przez pracowników organizacji urzędnikom za wydanie przychylniej decyzji, itp. W konsekwencji dla organizacji może oznaczać to zagrożenia związane z nieuzasadnionym wzrostem kosztów, jak również np. ogromne straty wizerunkowe.

Mając na uwadze skalę planowanych, a często już realizowanych inwestycji, mających urzeczywistnić transformację Grupy ZE PAK SA w dostawcę czystej energii, ekspozycja na potencjalne zagrożenia o charakterze korupcyjnym będzie w najbliższych latach większa. Jednocześnie warto zauważyć, że na poziomie operacyjnym, dotychczasowy model biznesowy jest, w odniesieniu do skali prowadzonej działalności gospodarczej obciążony stosunkowo niskim ryzykiem zachowań korupcyjnych. W przeciwieństwie do wielu innych wytwórców energii elektrycznej, Grupa ZE PAK SA opierała dotychczas swoją działalność o silnie zintegrowany model biznesowy, tj. produkcja energii odbywała się przede wszystkim w oparciu o własne zasoby surowcowe i uzupełniana była również dostawami pochodzącymi od zewnętrznego dostawcy. Obecnie Spółka eksploatuje jedynie okrywkę Tomisławice. Złoże eksploatowane przez kopalnię Spółki posiada określoną zasobność. Możliwość osiągnięcia zakładanego poziomu produkcji energii elektrycznej uzależniona jest od możliwości wydobywczych i jakości węgla wydobywanego w obecnie eksploatowanym złożu Tomisławice. Wraz z kurczącymi się zasobami węgla z eksploatowanej odkrywki coraz większego znaczenia nabierają dostawy węgla od zewnętrznych podmiotów, głównie z KWB Sieniawa. Również prace serwisowe w wielu przypadkach wykonywane są przez podmioty z Grupy ZE PAK SA. W konsekwencji zakupy produktów i usług z zewnątrz ograniczane są do minimum, co przyczynia się z kolei do ograniczenia ryzyka, choć oczywiście go nie eliminuje. Ryzyko korupcji będzie wzrastać, jak to zaznaczono powyżej, wraz z realizacją inwestycji.

Przez ostatnie lata poczyniono szereg kroków mających z jednej strony zapewnić skuteczne mechanizmy kontrolne, z drugiej uwrażliwić pracowników na symptomy korupcji i ugruntowując w nich brak akceptacji dla bierności wobec takich zachowań. Jeszcze w 2017 roku w ZE PAK SA, a w 2020 roku przez pozostałe spółki Grupy, przyjęty został Kodeks Etyki.

Z kolei system kontroli wewnętrznej „Regulamin Audytu Wewnętrznego ZE PAK SA” ustala zasady organizacji i funkcjonowania audytu wewnętrznego, który zapewnia systematyczne oraz metodyczne podejście do oceny i doskonalenia skuteczności procesów zarządzania ryzykiem, kontroli i zarządzania organizacją. Obejmują one badanie i ocenę działań komórek organizacyjnych i spółek Grupy ZE PAK SA pod kątem: gospodarności, legalności, celowości, rzetelności oraz przejrzystości dokumentacji (procesów). Celem działań kontrolnych jest ujawnianie niewykorzystanych

rezerw gospodarczych, wykrywanie nieprawidłowości i nadużyć w działalności jednostek organizacyjnych oraz ustalenie przyczyn i skutków stwierdzonych nieprawidłowości oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także opracowanie wniosków i zaleceń pokontrolnych. Wśród nieprawidłowości i nadużyć znajdują się również wszelkie działania mogące nosić znamiona łapownictwa i korupcji.

System kontroli wewnętrznej obejmuje: samokontrolę prawidłowości wykonywania pracy, kontrolę funkcjonalną oraz kontrolę instytucjonalną (realizowaną właśnie przez komórkę audytu wewnętrznego). W ramach kontroli instytucjonalnej, jednostka kontroli wewnętrznej sprawdza działalność organizacji, jako całości, reagując na potrzeby zgłaszane przez Zarząd i Radę Nadzorczą zgodnie z regulaminem kontroli (m.in. dokonuje oceny koordynacji działań między stanowiskami pracy i jednostkami organizacyjnymi, oceny systemu tworzenia oraz obiegu dokumentacji i informacji itp.) z częstotliwością zależną od zidentyfikowanych obszarów ryzyka i poziomu istotności ryzyka, a także od roli kontroli w jego redukowaniu. W tym kontekście, czynności jednostki kontroli wewnętrznej są uzupełnieniem kontroli podstawowej i bieżącego nadzoru i mają na celu ujawnienie słabych stron bądź luk w organizacji i funkcjonowaniu systemu kontroli wewnętrznej. Kontrole mają charakter planowy (zgodnie z planem rocznym, zatwierdzonym przez Zarząd), doraźny (na polecenie Zarządu lub Rady Nadzorczej) oraz sprawdzający.

Obowiązujące w spółkach Grupy ZE PAK SA procedury zakupowe opisane w systemach zarządzania regulują również kwestie wyboru dostawców. W przypadku obszaru wytwarzania, spółka ZE PAK SA wdrożyła Zintegrowany System Zarządzania, w ramach którego w Sektorze 5.3 „Wspomaganie realizacji wyrobu / usługi” obowiązują m.in. dwie procedury 5.3 – 01 „Ocena dostawców” oraz 5.3 – 02 „Identyfikacja i identyfikowalność”. Warunkiem podstawowym przy wyborze dostawców jest to, aby byli to dostawcy specjalistyczni, spełniający uzgodnione warunki techniczne i handlowe oraz gwarantujący 100% wiarygodności dostaw. Dodatkowo dostawcy, których wyroby decydują w sposób bezpośredni o jakości energii elektrycznej i cieplnej, podlegają kwalifikacji na podstawie bieżącej współpracy z dostawcami, kontroli dostaw i okresowej ich oceny między innymi poprzez ich audytowanie, jak i również aktualizacje listy kwalifikowanych dostawców. System zarządzania wprowadza też „Arkusze oceny dostawcy”. Obok oczywistych czynników takich jak np. jakość dostaw, poziom i stałość cen oraz warunki płatności, bierze pod uwagę np. terminowość czy posiadanie przez dostawców certyfikowanych systemów zarządzania.

Spółka ZE PAK SA jest odpowiedzialna za dokonywanie zakupów w obszarze wytwarzania energii elektrycznej oraz dla obszaru wydobywania dla PAK KWB Konin SA. Sam proces zakupowy zdefiniowany został w ZE PAK SA przez Regulamin Wyboru Dostawców. Proces ten wspierany jest przez elektroniczną platformę zakupową, która eliminuje pewne zagrożenia, np. uniemożliwia zapoznanie się ze złożonymi już ofertami przed terminem. Tym samym eliminuje ryzyko, że nieuczciwy pracownik przekazałby informacje o ofertach konkurencyjnych dostawcy, który ofertę dopiero opracowuje. Warto zwrócić uwagę na fakt, że w procesie dokonywania zakupów wykorzystuje się opcję aukcji na platformie elektronicznej, która przeprowadzana w czasie rzeczywistym, ogranicza możliwość nieetycznego porozumienia się potencjalnym dostawcą. Co więcej, pracownicy do momentu zamknięcia aukcji nie mają możliwości obserwowania jej przebiegu, tj. ofert składanych przez poszczególnych oferentów. Mogą się z nimi zapoznać dopiero po zamknięciu procesu aukcyjnego.

PAK Górnictwo sp. z o.o. oraz PAK Serwis sp. z o.o. dokonują zakupów dla obszaru serwisowania w oparciu o własne regulaminy, zbliżone do siebie, jeśli chodzi o kształt samego procesu. Wykorzystują te same narzędzia, w tym tę samą elektroniczną platformę zakupową. W przybliżeniu procedura zakupów inicjowana jest przez komórkę merytoryczną, która zgłasza określoną potrzebę zakupową. Po uzyskaniu stosownych akceptacji uzasadniających przyszły zakup, powoływana jest komisja, która definiuje kryteria zakupowe. Następnie komisja dokonuje oceny zebranych ofert i wskazuje rekomendowanego dostawcę. W dalszym kroku przeprowadzane są negocjacje. Finalnie zaakceptowana oferta kierowana jest do realizacji. Ważne z punktu widzenia transparentności procesu jest to, że informacje o planowanych zakupach (tj. zapytania ofertowe i przetargowe) publikowane są zarówno na elektronicznej platformie zakupowej oraz stronie internetowej, a same zakupy z reguły mają charakter przetargów nieograniczonych.

Jednocześnie wszystkie obszary, w tym również wspomniany obszar zakupów, podlegają kontroli pracowników audytu wewnętrznego, również pod kątem potencjalnego występowania zjawisk o charakterze korupcyjnym. Kontrole mogą mieć charakter kontroli planowych, jak również doraźnych. Pracownicy jednostki kontroli wewnętrznej mają dostęp do wszystkich informacji i sprawozdań niezbędnych do wykonania czynności kontrolnych w sposób rzetelny i obiektywny. Jednocześnie, audytorzy zobowiązani są do bieżącego informowania kierującego audytem o przebiegu audytu i trudnościach napotkanych w toku realizacji zadań kontrolnych. Ocenę realizacji celu przeprowadzonej kontroli kierujący audytem prezentuje Zarządowi lub Radzie Nadzorczej. Kontrolujący są uprawnieni do: wstępu i wjazdu do wszystkich obiektów i pomieszczeń kontrolowanej jednostki; wglądu do wszelkich urządzeń rejestrujących i ewidencyjnych, a także planów, sprawozdań, protokołów i notatek służbowych, korespondencji służbowej oraz wszelkich innych dokumentów i materiałów związanych z działalnością kontrolowanej jednostki; okresowego asystowania przy wszelkich czynnościach związanych z działalnością kontrolowanej jednostki; żądania od kierownika i pozostałych pracowników kontrolowanej jednostki udzielania wyjaśnień oraz informacji (ustnych i pisemnych)

związanych z przedmiotem kontroli; zwracania się z wnioskiem do kierownika kontrolowanej jednostki o przeprowadzenie we wskazanym terminie częściowej lub całkowitej inwentaryzacji określonych składników majątkowych oraz zlecenie dokonania odpowiednich obliczeń, sporządzenia wykazów, zestawień analitycznych, odpisów, kopii, wyciągów itp.; przyjmowania od pracowników i innych osób oświadczeń w sprawach związanych z działalnością kontrolowanej jednostki; ustalania stanów rzeczywistych w drodze pomiarów, szkiców sytuacyjnych oraz zdjęć fotograficznych i nagrań itp.; dokonywania niezbędnych czynności celem zabezpieczenia dowodów i mienia w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości; występowania do zarządzającego audyt z wnioskiem o powołanie ekspertów i biegłych, w przypadku uzasadnionej potrzeby dokonania ekspertyzy; zwracania się do kierownika kontrolowanej jednostki o zapewnienie wszelkich środków niezbędnych do sprawnego przeprowadzenia kontroli oraz operatywnej realizacji wniosków wynikających z ustaleń kontroli; wykonywania czynności kontrolnych w czasie wybranym przez kontrolującego oraz rozszerzania tematyki kontroli w uzasadnionych przypadkach bez uzyskania dodatkowej zgody zarządzającego kontrolę. Kierownik kontrolowanej jednostki obowiązany jest zapewnić kontrolującemu odpowiednie warunki pracy oraz udzielić wszelkiej pomocy technicznej, niezbędnej do sprawnego przeprowadzenia kontroli.

W przypadku stwierdzenia w toku audytu okoliczności grożących niebezpieczeństwem dla zdrowia i życia ludzkiego, a także okoliczności skutkujących stratami w mieniu, z powodu niegospodarności, niedbalstwa bądź marnotrawstwa lub czynu mającego znamiona przestępstwa, kontrolujący występuje z pisemnym wnioskiem do kierownika kontrolowanej jednostki, który zobowiązany jest do natychmiastowego podjęcia stosownych działań eliminujących powyższe zjawiska. Kontrolujący niezwłocznie powiadamia zarządzającego audyt i zabezpiecza dokumenty oraz przedmioty stanowiące dowody niegospodarności, przestępstwa. Dalej osoba zarządzająca audyt po otrzymaniu opinii prawnej podejmuje decyzję o powiadomieniu organów ścigania.

Równoległe każdy zatrudniony w Grupie ZE PAK SA w przypadku, w którym podejrzewa, że jest świadkiem zachowań nieetycznych, w tym noszących znamiona korupcji, ma nie tylko możliwość, ale też obowiązek zgłoszenia informacji o tym z wykorzystaniem mechanizmów przewidzianych Kodeksem Etyki oraz procedurą zgłaszania naruszeń wdrożoną w ZE PAK SA. Może w tym celu skontaktować się z przełożonym lub z osobą wskazaną przez Zarząd i pełniącą funkcję Rzecznika Etyki, bądź może dokonać anonimowego zgłoszenia na adresy mailowe dedykowane do tego rodzaju zgłoszeń, wskazane w ww. Kodeksie Etyki oraz Procedurze. Zgłoszenie takie jest analizowane, a pracownikowi, który przekazał informację, nawet jeśli się ona nie potwierdzi, ale została przekazana w dobrej wierze, nie mogą grozić żadne konsekwencje i będzie on chroniony przed wszelkimi działaniami odwetowymi. W 2023 roku w Spółce został opracowany Mechanizm Rozpatrywania Skarg, który wprowadza jednolite wewnętrzne zasady zgłaszania naruszeń prawa w miejscu pracy, czyli w Spółce.

W związku z DYREKTYWĄ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO i RADY (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, w ZE PAK SA oraz spółkach z grupy kapitałowej zatrudniających powyżej 250 osób (PAK KWB „Konin”, PAK Górnictwo sp. z o.o. oraz PAK Serwis sp. z o.o.) przyjęto „Regulamin zgłoszeń naruszeń prawa”. Przyjęte uregulowania określają:

- wewnętrzną procedurę zgłaszania naruszeń prawa,
- procedurę podejmowania działań następczych,
- procedurę ochrony zgłaszającego naruszenia,
- wewnętrzną procedurę dokumentowania otrzymanych skarg,
- procedurę rozpatrywania skargi na przemoc i molestowanie ze względu na płeć (GBVH).

Za prawidłowe wdrożenie i realizację powyższych procedur w ZE PAK SA i pozostałych spółkach grupy kapitałowej odpowiedzialny jest Dział Audytu Wewnętrznego ZE PAK SA.

Regulamin jest ogólnie dostępny na stronie intranetowej ZE PAK SA.

Kluczowe wskaźniki

Tabela 54: Kluczowe wskaźniki w obszarze związanym z przeciwdziałaniem korupcji [GRI 205-3] [ESRS G1 G1-4]

	2023	2022	2021
Liczba przypadków podejrzeń o zachowania korupcyjne zgłoszonych organom ścigania	0	0	0
Liczba osób skazanych prawomocnym wyrokiem za przestępstwo o charakterze korupcyjnym	0	0	0

11.8. Indeks treści GRI

Oświadczenie dotyczące wykorzystania GRI Standards	<i>Grupa ZE PAK SA i ZE PAK SA upubliczniły informacje cytowane w niniejszym indeksie treści GRI za okres 01.01.2023 – 31.12.2023 w odniesieniu do Standardów GRI („with reference”).</i>
Wykorzystany standard GRI 1:	<i>GRI 1: Foundation 2021</i>
Obowiązujące standardy sektorowe GRI:	<i>Brak standardów sektorowych dla branży.</i>

Standard GRI	Ujawnienie (wskaźnik)	Strona w dokumencie
GRI 2: General Disclosures 2021	2-2 Podmioty uwzględnione w raporcie	64
GRI 2: General Disclosures 2021	2-3 Okres sprawozdawczy, częstotliwość i osoba kontaktowa	64
GRI 2: General Disclosures 2021	2-5 Zewnętrzna weryfikacja	64
GRI 2: General Disclosures 2021	2-6 Charakter działalności, łańcuch dostaw oraz pozostałe kwestie związane z relacjami biznesowymi	66
GRI 2: General Disclosures 2021	2-7 , 2-8 Pracownicy	95
GRI 201: Economic Performance	201-2 Konsekwencje finansowe i inne ryzyka oraz możliwości wynikające ze zmiany klimatu	69
GRI 203: Indirect Economic Impacts 2016	203-2 Znaczący pośredni wpływ ekonomiczny	88
GRI 205: Anti-corruption 2016	205-3 Potwierdzone przypadki korupcji i podjęte działania	131
GRI 302: Energy 2016	302-1 Zużycie energii przez organizację	117
GRI 303: Water and Effluents 2018	303-1 Wpływ na zasoby wodne, jako na zasób wspólny dla wszystkich	104, 110, 111
GRI 303: Water and Effluents 2018	303-3 Łączny pobór wody wg źródła	113
GRI 303: Water and Effluents 2018	303-4 Gospodarka ściekowa	114
GRI 303: Water and Effluents 2018	303-5 Konsumpcja wody	114
GRI 304: Biodiversity 2016	304-1 Zakłady będące własnością, wynajmowane, zarządzane lub sąsiadujące z obszarami chronionymi bądź obszarami o dużej wartości pod względem bioróżnorodności znajdujących się poza obszarami chronionymi	104

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

GRI 304: Biodiversity 2016	304-2 Znaczący wpływ działań, produktów i usług na bioróżnorodność	104
GRI 304: Biodiversity 2016	304-3 Siedliska chronione lub zrewitalizowane	104
GRI 304: Biodiversity 2016	304-4 Gatunki ujęte w czerwonej księdze międzynarodowej unii ochrony przyrody i jej zasobów i na krajowych listach gatunków chronionych z siedliskami na obszarach podlegających oddziaływaniu zakładów	104
GRI 305: Emissions 2016	305-1 Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 1)	120
GRI 305: Emissions 2016	305-2 Pośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 2)	120
GRI 305: Emissions 2016	305-3 Pozostałe pośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 3)	121
GRI 305: Emissions 2016	305-4 Intensywność emisji gazów cieplarnianych	125
GRI 305: Emissions 2016	305-7 Emisje tlenków azotu, tlenków siarki i innych znaczących emisji do powietrza	125
GRI 306: Waste 2020	306-2 Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem	114
GRI 306: Waste 2020	306-3 Znaczące wycieki	115
GRI 401: Employment 2016	401-1 Nowi pracownicy i rotacja zatrudnienia	97
GRI 403: Occupational Health and Safety 2018	403-1 System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (BHP)	91
GRI 403: Occupational Health and Safety 2018	403-2 Identyfikacja zagrożeń, ocena ryzyka i analiza incydentów	91
GRI 403: Occupational Health and Safety 2018	403-9 Wypadki przy pracy	100
GRI 403: Occupational Health and Safety 2018	403-10 Choroby zawodowe	100
GRI 405: Diversity and Equal Opportunity 2016	405-1 Różnorodność w ciałach zarządzających i kadrze pracowniczej	99
GRI 406: Non-discrimination 2016	406-1 Incydenty dyskryminacji i podjęte działania naprawcze	129
GRI 413: Local Communities 2016	413-1 Zakłady z wdrożonymi programami zaangażowania lokalnej społeczności, ocenami oddziaływania i programami rozwoju	85
GRI 413: Local Communities 2016	413-2 Zakłady mające znaczący rzeczywisty i potencjalnie negatywny wpływ na społeczności lokalne	82

11.9. Taksonomia

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA

Zgodnie z Art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2020/852 na przedsiębiorstwach podlegających art. 19a lub 29a dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE(2) ciąży obowiązek ujawniania informacji na temat tego, w jaki sposób i w jakim stopniu ich działalność związana jest ze zrównoważoną środowiskowo działalnością gospodarczą, tj. działalnością gospodarczą, która kwalifikuje się do systematyki oraz jest z nią zgodna w oparciu o wskazane w regulacjach kryteria.

W poniższej informacji Grupa ZE PAK oraz ZE PAK SA ujawniła informacje na temat obrotu, nakładów kapitałowych i wydatków operacyjnych związanych z aktywami lub procesami powiązanych z działalnością gospodarczą zrównoważoną środowiskowo. Sposób prezentacji danych został doprecyzowany w Załączniku I do Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji. Uwzględniono w nim aktualizacje dotyczące formy prezentacji określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2023/2486 z dnia 27 czerwca 2023 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę lub w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem któregośkolwiek z innych celów środowiskowych, i zmieniające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej.

W poniższej informacji odniesiono się również do Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2022/1214 z dnia 9 marca 2022 r. zmieniającego rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 w odniesieniu do działalności gospodarczej w niektórych sektorach energetycznych oraz rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej.

Rozpoznanie działalności jako zrównoważonych środowiskowo

Działalność gospodarcza kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo jeśli:

- wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego z celów środowiskowych,
- nie wyrządza poważnych szkód dla żadnego z celów środowiskowych,
- jest prowadzona zgodnie z minimalnymi gwarancjami,
- spełnia techniczne kryteria kwalifikacji, które zostały ustanowione przez Komisję.

Celem było przeanalizowanie poszczególnych aktywności gospodarczych Grupy ZE PAK pod kątem spełnienia powyższych czterech kryteriów. W tym celu:

1. Przeanalizowano prowadzoną działalność gospodarczą, **identyfikując te aspekty, które zgodne są z systematyką** (tzw. „taksonomią”) w rozumieniu art. 1 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. Przegląd ten objął kategorie przychodów, realizowane nakłady inwestycyjne (CapEx) oraz ponoszone wydatki operacyjne (OpEx). Etap wstępnej analizy i identyfikacji wykluczał dokonywanie jakichkolwiek wykluczeń ze względu na niską istotność określonych aktywności.

Opracowując oświadczenie za rok 2023 i dokonując tym samym aktualizacji zidentyfikowanych rok wcześniej aspektów prowadzonej działalności, pod kątem aktualnie prowadzonej działalności, Grupa ZE PAK uwzględniła działalności istotne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju, które zostały ogłoszone w formie załączników do stosownego rozporządzenia w ciągu roku. W szczególności chodzi tu o uzupełnienie przez Komisję (UE) listy działalności gospodarczych, które kwalifikują się jako wnoszące istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także opublikowaniu przez Komisję (UE) technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę lub w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów.

2. Dla działalności wnoszących istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, uwzględniając wprowadzone wyłączenia, zweryfikowano również czy poszczególne aktywności **spełniają tzw. kryteria techniczne systematyki** dla dwóch pierwszych celów środowiskowych (tj. kryteria dotyczące istotnego wkładu). W analizie tej, zgodnie z obowiązującymi regulacjami, pominięto również działalności gospodarcze kwalifikujące się jako wnoszące istotny wkład w zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę lub w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów
3. Oceniono, czy w przypadku spełniania przez daną aktywność kryteriów technicznych, dla minimum jednego celu, **aktywność ta nie szkodzi realizacji pozostałych celów środowiskowych** (tj. kryteria dotyczące zasady "nie wyrządzaj poważnych szkód"),
4. Dla wszystkich aktywności, tak spełniających kryteria techniczne, jak i ich niespełniających, dokonano **oceny spełnienia tzw. minimalnych gwarancji**.
5. Podsumowano przychody (obroty), nakłady (CapEx) i koszty operacyjne (OpEx), związane z w/w działalnościami kwalifikującymi się do systematyki („taksonomii”), w podziale na te, które spełniają kryteria techniczne oraz na te, które ich nie spełniają lub szkodzą pozostałym celom, nie spełniając zasady niewyrządzania poważnych szkód lub też takich, które nie spełniłyby zasady minimalnych gwarancji. Spółka zidentyfikowała również działalności, które kwalifikują się do kategorii działalności na rzecz przejścia (ang. *transitional activity (T)*) lub działalności wspomagającej (ang. *enabling activity(E)*).

Krok 1: Identyfikacja działalności kwalifikujących się do systematyki

Grupa ZE PAK dwukrotnie przeprowadziła przegląd swojego modelu biznesowego i związanych z nim typów aktywności gospodarczych pod kątem zidentyfikowania działalności zgodnych, tj. przygotowując oświadczenia na temat danych niefinansowych za rok 2021 i 2022 oraz za rok 2023. W roku 2023, podobnie jak w roku ubiegłym, na etapie identyfikacji działalności zgodnych z systematyką dokonano przeglądów przychodów (obrotów), nakładów inwestycyjnych (CapEx) oraz wydatków operacyjnych (OpEx). Chcąc ograniczyć ryzyko pominięcia i w konsekwencji nieuwzględnienia jakiegokolwiek działalności, która ma wpływ na zrównoważony rozwój, na etapie tym nie ustanowiono jakiegokolwiek prognozy istotności i nie stosowano jakichkolwiek wykluczeń. Jednocześnie jednak na wyniki analizy zrealizowanej w 2023 roku niezmiernie istotny wpływ miały 3 czynniki:

- **przeniesienie na rzecz Grupy Polsat Plus własności większościowego udziału w PAK-PCE sp. z o.o.** - spółce zrzeszającej spółki celowe, które odpowiadają za działalność w poszczególnych technologiach odnawialnych źródeł (m.in. farmy fotowoltaiczne, farmy wiatrowe, energetyka biomasowa, wytwarzanie wodoru, projekt autobusu wodorowego). Oznacza to w praktyce, że działalności gospodarcze, kwalifikujące się do systematyki i wykazywane w poprzednich oświadczeniach, nie będą już rozpoznawane jako działalności Grupy ZE PAK, a wartości wykazywane w niniejszym oświadczeniu będą dotyczyły wyłącznie pierwszej połowy 2023 roku, kiedy PAK-PCE sp. z o.o. wchodziła jeszcze w skład Grupy ZE PAK;
- podjęcie przez Grupę ZE PAK aktywności w obszarze **energetyki gazowej** oraz **energetyki jądrowej**, wpisze się w kryteria techniczne działalności kwalifikujących się do systematyki, o które została ona uzupełniona w marcu 2022 roku;
- ustanowienie w czerwcu 2023 roku technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w zrównoważone wykorzystywanie i **ochronę zasobów wodnych i morskich, w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę lub w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów** rozszerzy istotnie zakres działalności wykazywanych, jako kwalifikujących się do systematyki po stronie Grupy ZE PAK (aktywności związane z likwidowaniem kopalń, rekultywacją terenów pogórnictwa i przemysłowych).

W efekcie doszło do istotnych zmian w zakresie działalności kwalifikujących się do systematyki. Wyniki analizy działalności zgodnych z systematyką („taksonomią”) zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tabela 55: Wyniki analizy działalności GK ZE PAK zgodnych z systematyką

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką	Komentarz	Oddziaływanie na:
--	-----------	-------------------

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

				Przychody (obroty)	Nakłady inwestycyjne (CapEx)	Wydatki operacyjne (OpEx)
CCM CCA	3.2.	Produkcja urządzeń do wytwarzania i wykorzystywania wodoru	(działalność przeniesiona wraz z PAK-PCE sp. z o.o. do Grupy Polsat Plus)		✓	✓
CCM CCA	3.3.	Wytwarzanie niskoemisyjnych technologii na potrzeby transportu	(działalność przeniesiona wraz z PAK-PCE sp. z o.o. do Grupy Polsat Plus)		✓	✓
CCM CCA	3.10.	Produkcja wodoru	(działalność przeniesiona wraz z PAK-PCE sp. z o.o. do Grupy Polsat Plus)		✓	✓
CCM CCA	4.1.	Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	(działalność w większości prowadzona w ramach spółek należących do PAK-PCE Sp. z o.o. i przeniesiona do Grupy Polsat Plus – obecnie Grupa ZE PAK buduje dodatkową farmę fotowoltaiczną, która będzie współpracować z blokiem parowozowym)	✓	✓	✓
CCM CCA	4.3.	Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej	(działalność przeniesiona wraz z PAK-PCE sp. z o.o. do Grupy Polsat Plus)		✓	✓
CCM CCA	4.8.	Produkcja energii elektrycznej z bioenergii	(działalność przeniesiona wraz z PAK-PCE sp. z o.o. do Grupy Polsat Plus)	✓		✓
CCM CCA	4.20.	Kogeneracja energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z bioenergii	(działalność przeniesiona wraz z PAK-PCE sp. z o.o. do Grupy Polsat Plus)	✓		✓
CCM CCA	6.11.	Transport morski i wodny przybrzeżny pasażerski	(działalność przeniesiona wraz z PAK-PCE sp. z o.o.			✓

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

			do Grupy Polsat Plus)			
CCM CCA	6.15.	Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny	(działalność przeniesiona wraz z PAK-PCE sp. z o.o. do Grupy Polsat Plus)	✓	✓	✓
CCM CCA	4.26	Fazy przed wprowadzeniem na rynek zaawansowanych technologii wytwarzania energii w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego			✓	✓
CCM CCA	4.29	Produkcja energii elektrycznej z gazowych paliw kopalnych			✓	✓
BIO	1.1.	Ochrona, w tym odbudowa, siedlisk, ekosystemów i gatunków				✓
PCC	2.4.	Remediacja zanieczyszczonych miejsc i terenów				✓
CE	2.6.	Usuwanie zanieczyszczeń i demontaż produktów wycofanych z eksploatacji		✓		
CE	3.1.	Budowa nowych budynków			✓	
CE	3.3.	Rozbiórka i burzenie budynków i innych konstrukcji		✓		✓
WTR	3.1.	Rozwiązania oparte na zasobach przyrody dotyczące zapobiegania ryzyku powodzi i suszy oraz ochrony przed tym ryzykiem				✓

Warto jednocześnie zwrócić uwagę, że obok działalności, które przeniesione zostały wraz z PAK-PCE do Grupy i które zostały w niniejszym oświadczeniu ujęte jedynie w zakresie wyników pierwszego półrocza, prowadzonych był szereg działalności, z których Grupa ZE PAK nie osiągała przychodów. W przypadku działalności takich jak 4.26, 4.29, 4.1 (w zakresie dotyczącym nowopowstającej farmy fotowoltaicznej w Przykonie) znajdowały się one i znajdują na etapie inwestycji. Również wśród działalności prowadzonych w ramach PAK-PCE niektóre znajdowały się jeszcze na etapie inwestycji.

Krok 2: Alokacja wielkości finansowych związanych ze zidentyfikowaną działalnością zgodną z systematyką

W oparciu o prowadzoną ewidencję finansowo-księgową Grupa ZE PAK przypisała wielkości obrotów, nakładów (CapEx) i wydatków operacyjnych (OpEx), dla poszczególnych z wyżej zidentyfikowanych działalności zgodnych z systematyką. Krok ten został zrealizowany zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w *Załączniku I Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. Uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji. Zidentyfikowane w oparciu o ewidencję finansowo-księgową wielkości stanowią mianowniki wskaźników, o których mowa w Art. 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088.*

Krok 3: Weryfikacja kryteriów technicznych kwalifikacji

Pracownicy merytoryczni jednostek biznesowych, odpowiedzialnych za poszczególne ze zidentyfikowanych działalności zgodne z systematyką, ocenili zgodność tych aktywności z kryteriami technicznymi, tak dotyczącymi tzw. istotnego wkładu, jak również kryteriami dotyczące zasady "nie wyrządzaj poważnych szkód" (DNSH).

Ze względu na obowiązujące wyłączenia w zakresie sprawozdawczości za rok 2023, analiza ta została ograniczona wyłącznie do dwóch pierwszych celów środowiskowych, dla których kryteria takie zostały już opracowane i opublikowane, czyli celów:

- łagodzenie zmian klimatycznych,
- adaptacja do zmian klimatu.

Dla tych aktywności, które spełniły techniczne kryteria kwalifikacji, w oparciu o prowadzoną ewidencję finansowo-księgową, alokowano odpowiednio obroty, nakłady inwestycyjne (CapEx) oraz wydatki operacyjne (OpEx). Tym samym, określono je dla poszczególnych działalności w zakresie, w którym spełniają one techniczne kryteria kwalifikacji.

Wielkości te były ustalane zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w Załączniku I Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. Uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji. Kwoty te stanowią liczniki wskaźników, o których mowa w Art. 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088.

Krok 4: Ocena spełnienia minimalnych gwarancji

Grupa ZE PAK oceniła czy jej działalność prowadzona jest w sposób zapewniający spełnienie tzw. minimalnych gwarancji.

Zgodnie z art. 18 Rozporządzenia 2020/852 „Minimalnymi gwarancjami, o których mowa w art. 3 lit. c), są procedury stosowane przez przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą, które mają zapewnić przestrzeganie Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz zasad i praw określonych w Międzynarodowej karcie praw człowieka”.

Ze względu na brak wiążących regulacji, które doprecyzowałyby powyższą definicję oraz definiowałyby sposób i proces oceny spełniania minimalnych gwarancji, w procesie oceny wykorzystany został raport *Final Report on Minimum Safeguards*, przygotowany przez Platform On Sustainable Finance, nie stanowi on jednak regulacji i nie jest wiążący prawnie. Zgodnie z rekomendacjami niespełnieniem minimalnych gwarancji jest jedna z czterech przesłanek:

- nieodpowiednie lub nieistniejące procesy należytej staranności w zakresie praw człowieka, w tym praw pracowniczych, korupcji, opodatkowania i uczciwej konkurencji,
- spółka została ostatecznie pociągnięta do odpowiedzialności lub uznana za naruszającą prawo pracy lub prawa człowieka w niektórych rodzajach spraw sądowych z zakresu prawa pracy lub praw człowieka,
- brak współpracy z Krajowym Punktem Kontaktowym OECD (dalej KPK OECD) w sprawie zgłoszenia przyjętego przez KPK OECD,
- Business and Human Rights Resource Centre (BHRRC) podjęło zarzut wobec firmy, a firma nie odpowiedziała na nie w ciągu 3 miesięcy.

Wdrożone w Grupie ZE PAK procesy i regulacje są wystarczające dla spełnienia dwóch pierwszych przesłanek, tj. zapewniają zachowanie należytej staranności w zakresie praw pracowniczych, praw człowieka, przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, uczciwej konkurencji oraz zgodności z regulacjami podatkowymi w zakresie opisanym przepisami prawa krajowego. W szczególności obowiązujące w Spółce regulacje wewnętrzne, odnoszące się do zatrudnienia pracowników są zgodne z obowiązującymi przepisami Prawa pracy i innymi regulacjami krajowymi, implementującymi do polskiego prawa ratyfikowanymi przez Rzeczpospolitą Polską standardami Międzynarodowej Organizacji Pracy.

W 2023 roku nie doszło też do rażących naruszeń prawa pracy, praw człowieka, przeciwdziałania korupcji, jak również w zakresie odnoszącym się do ochrony konsumentów i konkurencji, a także w rozumieniu prawa podatkowego. Nie były też prowadzone przeciwko jednostkom Grupy ZE PAK, ani członkom ich władz, postępowania administracyjne związane z tego typu naruszeniami. W okresie sprawozdawczym nie nałożono też kar na członków władz ZE PAK SA ani spółek zależnych, nie zostali oni z tego tytułu skazani prawomocnymi wyrokami, ani w inny sposób pociągani do odpowiedzialności w związku z rażącym naruszeniem prawa w zakresie, o którym mowa w przesłance drugiej.

Grupa ZE PAK nie została odnotowana, jako podmiot naruszający obowiązujące zasady przez:

- Business and Human Rights Resource Centre (BHRRC) (<https://www.business-humanrights.org/en/companies/>).
- Krajowy Punkt Kontaktowy OECD (<http://mneguidelines.oecd.org/database/>).

Grupie ZE PAK nie jest też wiadome by w jakikolwiek inny sposób została ona uznana za podmiot naruszający prawa pracownicze, prawa człowieka oraz obowiązujące regulacje odnoszące się do przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, unikania opodatkowania, czy uczciwej konkurencji.

Podsumowanie i prezentacja wyników

Wyniki uzyskane w poprzednich krokach, zostały podsumowane w tabelach zgodnych ze zaktualizowanym wzorem (Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2023/2486 z dnia 27 czerwca 2023 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę lub w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem któregokolwiek z innych celów środowiskowych, i zmieniające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej).

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 56: Udział procentowy skonsolidowanego **obrotu** z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką w roku 2023

Działalność gospodarcza (1)	Rok			Kryteria dotyczące istotnego wkładu						Kryteria dotyczące zasady DNSH ("nie wyrządzaj poważnych szkód")						Minimalne gwarancje (17)	Udział działalność i zgodnej z systematyką (A.1.) lub kwalifikującej się do systematyki (A.2.) Obrót, rok N-1 (18)	Kategoria Działalność wspomagająca (19)	Kategoria Działalność na rzecz przejścia (20)
	Kod(y) (2)	Obrót (wartość bezwzględna) (3)	Część obrotu, rok N (4)	Łagodzenie zmian klimatycznych (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (8)	Zanieczyszczenie (9)	Bioróżnorodność (10)	Łagodzenie zmian klimatycznych (11)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (14)	Zanieczyszczenie (15)	Bioróżnorodność (16)				
		tys. zł	%	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	E	T
A. Działalność kwalifikująca się do systematyki																			
A.1. Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																			
Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	CCM /CCA 4.1.	17 229,64	0,55%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	0,50%		
Produkcja energii elektrycznej z bioenergii	CCM /CCA 4.8.	271 779,84	8,75%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	9,60%		
Kogeneracja energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z bioenergii.	CCM /CCA 4.20	28 109,82	0,91%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	1,60%		
Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny	CCM /CCA 6.15.	85,77	0,00%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T		E	
Obrót ze zrównoważonej działalności (zgodnej z systematyką) (A.1.)		317 205,07	10,21%	10,21 %	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%								11,70%		
W tym wspomagająca (E)		85,77	0,00%	0,00%	0,00%												0,00%		
W tym na rzecz przejścia (T)		-	0,00%														0,00%		
A.2. Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																			

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

				EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL										
Usuwanie zanieczyszczeń i demontaż produktów wycofanych z eksploatacji*	CE 2.6.	27 717,80	0,89%	N/EL	N/EL	N/EL	EL	N/EL	N/EL										
Rozbiórka i burzenie budynków i innych konstrukcji*	CE 3.3.	7 092,75	0,23%	N/EL	N/EL	N/EL	EL	N/EL	N/EL										
<i>Obrót z działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (niezgodnej z systematyką) (A.2.)</i>		34 810,55	1,12%	0,00%	0,00%	0,00%	1,12%	0,00%	0,00%								0,00%		
A. Obrót z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki (A.1 + A.2)		352 015,62	11,33%	10,21 %	0,00%	0,00%	1,12%	0,00%	0,00%								11,70%		
B. Działalność niekwalifikująca się do systematyki																			
<i>Obrót z działalności niekwalifikującej się do systematyki (B)</i>		2 753 791,38	88,67%																
OGÓLEM (A+B)		3 105 807,00	100,0%																

*działalności wyłączone w roku 2023 z weryfikacji zgodności z taksonomią

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 56a: Działalność związana z energią jądrową i gazem ziemnym

Wiersz	Działalność związana z energią jądrową	
1	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest ma na nią ekspozycję.	TAK
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
Działalność związana z gazem ziemnym		
1	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	TAK
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

Tabela 56b: Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	352 015,62	11,33%	352 015,62	11,33%	-	-
8	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	352 015,62	11,33%	352 015,62	11,33%	-	-

Tabela 56c: Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	317 205,07	10,21%	317 205,07	10,21%	-	-
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	317 205,07	10,21%	317 205,07	10,21%	-	-

Tabela 56d: Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

4	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	34 810,55	1,12%	34 810,55	1,12%	-	-
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	34 810,55	1,12%	34 810,55	1,12%	-	-

Tabela 56e: Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota	Udział procentowy
1	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

5	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	2 753 791,38	88,67%
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	2 753 791,38	88,67%

Zasady rachunkowości

Podstawą do obliczenia kluczowego wskaźnika wyników dla Obrotu (KPI Obrót) było sprawozdanie finansowe Grupy ZE PAK za rok 2023 przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości (MSSF). Jako mianownik wskaźnika zostały przyjęte przychody netto ze sprzedaży z ww. sprawozdania.

W oparciu o opisaną poniżej ocenę zgodności z Rozporządzeniem UE 2020/852 zidentyfikowano przychody z działalności zgodnych z taksonomią. Kwota wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy ZE PAK, pochodząca z działalności zidentyfikowanej jako zgodna z taksonomią, została przypisana do licznika kluczowego wskaźnika wyników.

Informacje na temat oceny zgodności z rozporządzeniem (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie przychodów Grupy ZE PAK zostały przeanalizowane pod względem kwalifikowalności do systematyki. Proces ten obejmował analizę działalności kwalifikujących się do systematyki. W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano sześć działalności kwalifikujących się do systematyki:

CCM/CCA 4.1.	Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej
CCM/CCA 4.8.	Produkcja energii elektrycznej z bioenergii
CCM/CCA 4.20.	Kogeneracja energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z bioenergii
CCM/CCA 6.15.	Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny
CE 2.6.	Usuwanie zanieczyszczeń i demontaż produktów wycofanych z eksploatacji
CE 3.3.	Rozbiórka i burzenie budynków i innych konstrukcji

Poszczególne działalności wskazane powyżej, z pominięciem wyłączonych z obowiązkowej analizy w 2023 roku, zostały przeanalizowane w odniesieniu do kryteriów technicznych określonych dla poszczególnych działalności. Wymagania poszczególnych kryteriów technicznych były konsultowane i potwierdzane z osobami w poszczególnych spółkach posiadającymi odpowiednią wiedzę, umożliwiającą potwierdzenie czy dane kryterium techniczne zostało spełnione.

W wyniku przeprowadzonej analizy ustalono, że cztery zidentyfikowane działalności kwalifikujące się są zgodne z taksonomią. Trzy obejmują wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych, a czwarta wiąże się z wykorzystaniem paliwa bezemisyjnego (stacje tankowania wodoru).

W celu uniknięcia podwójnego liczenia, poszczególne kwoty przychodów zostały przypisane do jednej działalności. Po przypisaniu do danej działalności, nie były uwzględniane w dalszych analizach.

Wkład w realizację wielu celów, dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

W przypadku działalności wpisujących się w łagodzenie zmian klimatu (CMM) oraz adaptację do zmian klimatu (CCA), za dominujący cel uznano łagodzenie zmian klimatu (CMM) i jemu przypisano obroty z w/w działalności. Kluczowy wskaźnik wyników nie został zdezagregowany.

Informacje kontekstowe

Nie dotyczy.

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 57: Udział procentowy skonsolidowanych **nakładów inwestycyjnych** z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką w roku 2023

Działalność gospodarcza (1)	Kod(y) (2)	Rok		Kryteria dotyczące istotnego wkładu						Kryteria dotyczące zasady DNSH ("nie wyrządzaj poważnych szkód")							Udział działalności i zgodnej z systematyką (A.1.) lub kwalifikującej się do systematyki i (A.2.) Nakłady inwestycyjne, rok N-1 (18)	Kategoria Działalność wspomagająca (19)	Kategoria Działalność na rzecz przejścia (20)
		Nakłady inwestycyjne (wartość bezwzględna) (3)	Część obrotu, rok N (4)	Łagodzenie zmian klimatycznych (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (8)	Zanieczyszczenie (9)	Bioróżnorodność (10)	Łagodzenie zmian klimatycznych (17)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (14)	Zanieczyszczenie (15)	Bioróżnorodność (16)	Minimalne gwarancje (17)			
		tys. zł	%	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	E	T
A. Działalność kwalifikująca się do systematyki																			
A.1. Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																			
Produkcja urządzeń do wytwarzania i wykorzystywania wodoru	CCM /CCA 3.2.	9 937,61	1,20%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T		E	
Wytwarzanie niskoemisyjnych technologii na potrzeby transportu	CCM /CCA 3.3.	37 627,55	4,55%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T		E	
Produkcja wodoru	CCM /CCA 3.10.	10 683,25	1,29%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	22,60%		
Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	CCM /CCA 4.1.	48 980,93	5,92%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	0,30%		
Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej	CCM /CCA 4.3.	224 118,69	27,10%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	63,50%		
Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny	CCM /CCA 6.15.	19 196,38	2,32%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T		E	

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Fazy przed wprowadzeniem na rynek zaawansowanych technologii wytwarzania energii w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego	CCM CCA 4.26.	1 426,57	0,17%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T			T
Nakłady inwestycyjne ze zrównoważonej działalności (zgodnej z systematyką) (A.1.)		351 970,99	42,56%	42,56%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	T	T	T	T	T	T	T	86,40%		
W tym wspomagająca (E)		66 761,54	8,07%	8,07%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	T	T	T	T	T	T	T	0,00%		
W tym na rzecz przejścia (T)		1 426,57	0,17%	0,17%						T	T	T	T	T	T	T	0,00%		
A.2. Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																			
				EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL										
Produkcja energii elektrycznej z gazowych paliw kopalnych	CCM CCA 4.29.	470 508,12	56,89%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL										
Budowa nowych budynków*	CCM /CCA 7.1 CE 3.1.	2 159,40	0,26%	EL	EL	N/EL	EL	N/EL	N/EL										
Nakłady Inwestycyjne z działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (niezgodnej z systematyką) (A.2.)		472 667,52	57,15%	0,26%	56,89%	0,00%	0,26%	0,00%	0,00%										
A. Nakłady inwestycyjne z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki (A.1 + A.2)		824 638,51	99,70%	42,64%	56,89%	0,00%	0,26%	0,00%	0,00%										
B. Działalność niekwalifikująca się do systematyki																			
Nakłady inwestycyjne z działalności niekwalifikującej się do systematyki (B)		2 451,49	0,30%																
OGÓLEM (A+B)		827 090,00	100,00%																

*działalności wyłączone w roku 2023 z weryfikacji zgodności z taksonomią

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 57a: Działalność związana z energią jądrową i gazem ziemnym

Wiersz	Działalność związana z energią jądrową	
1	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest ma na nią ekspozycję.	TAK
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
Działalność związana z gazem ziemnym		
1	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	TAK
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

Tabela 57b: Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	1 426,57	0,17%	1 426,57	0,17%	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	470 508,12	56,89%	470 508,12	56,89%	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	352 703,82	42,64%	352 703,82	42,64%	-	-
8	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	824 638,51	99,70%	824 638,51	99,70%	-	-

Tabela 57c: Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik)

	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	1 426,57	0,17%	1 426,57	0,17%	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	350 544,42	42,38%	350 544,42	42,38%	-	-
8	Calkowita kwota i calkowity udzial rodzajow dzialalnosci gospodarczej zgodnej z systematyka w liczniku majacego zastosowanie kluczowego wskaznika wyników	351 970,99	42,56%	351 970,99	42,56%	-	-

Tabela 57d: Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką

	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

4	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	470 508,12	56,89%	470 508,12	56,89%	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	2 159,40	0,26%	2 159,40	0,26%	-	-
8	Calkowita kwota i calkowity udzial rodzajow dzialalnosci gospodarczej kwalifikujacej sie do systematyki, ale niezgodnej z systematyka w mianowniku majacego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	472 667,52	57,15%	472 667,52	57,15%	-	-

Tabela 57e: Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki

	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota	Udział procentowy
1	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

5	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	2 451,49	0,30%
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	2 451,49	0,30%

Zasady rachunkowości

Podstawą do kalkulacji KPI Capex było skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy ZE PAK za rok zakończony 31 grudnia 2023 r. – jako mianownik przyjęto koszty rozliczane w oparciu o:

- a) MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe, pkt 73 lit. e) ppkt (i) oraz (iii);
- b) MSR 38 Wartości niematerialne, pkt 118 lit. e) ppkt (i);
- c) MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne, pkt 76 lit. a) i b) (w przypadku modelu wartości godziwej);
- d) MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne, pkt 79 lit. d) ppkt (i) oraz (ii) (w przypadku modelu opartego na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia);
- e) MSR 41 Rolnictwo, pkt 50 lit. b) oraz e);
- f) MSSF 16 Leasing, pkt 53 lit. h).

W oparciu o opisaną poniżej ocenę zgodności z Rozporządzeniem UE 2020/852 zidentyfikowano nakłady zgodne z taksonomią. Kwota wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy ZE PAK, pochodząca z działalności zidentyfikowanej jako zgodna z taksonomią, została przypisana do licznika.

Informacje na temat oceny zgodności z rozporządzeniem (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie nakładów inwestycyjnych Grupy ZE PAK zostały przeanalizowane zgodnie z zapisami z Rozporządzenia UE 2021/2178, załącznik I, pkt. 1.1.2.2.

W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano dwanaście działalności kwalifikujących się do taksonomii:

- CCM/CCA 3.2. Produkcja urządzeń do wytwarzania i wykorzystywania wodoru
 - CCM/CCA 3.3. Wytwarzanie niskoemisyjnych technologii na potrzeby transportu
 - CCM/CCA 3.10. Produkcja wodoru
 - CCM/CCA 4.1. Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej
 - CCM/CCA 4.3. Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej
 - CCM/CCA 6.15. Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny
 - CCM CCA 4.26. Fazy przed wprowadzeniem na rynek zaawansowanych technologii wytwarzania energii w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego
 - CCM CCA 4.29. Produkcja energii elektrycznej z gazowych paliw kopalnych
 - CCM/CCA 7.1, Budowa nowych budynków
 - CE 3.1
-

Wkład w realizację wielu celów, dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

Na podstawie przeprowadzonej oceny zgodności ustalono, że siedem działalności: wnosi istotny wkład w realizację dwóch celów środowiskowych, tj. w łagodzenie zmian klimatu (CCM) i adaptację do zmian klimatu (CCA). Za dominujący cel uznano cel związany z łagodzeniem zmian klimatu (CCM) i jemu przypisano wielkości finansowe.

Kluczowy wskaźnik wyników nie został zdezagregowany.

Informacje kontekstowe

Nie dotyczy.

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 58: Udział procentowy skonsolidowanych **kosztów operacyjnych** z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką w roku 2023

Działalność gospodarcza (1)	Rok			Kryteria dotyczące istotnego wkładu						Kryteria dotyczące zasady DNSH ("nie wyrządzaj poważnych szkód")							Udział działalności i zgodnej z systematyką (A.1.) lub kwalifikującej się do systematyki i (A.2.) Wydatki operacyjne, rok N-1 (18)	Kategoria Działalność wspomagająca (19)	Kategoria Działalność na rzecz przejścia (20)
	Kod(y) (2)	Wydatki operacyjne (wartość bezwzględna) (3)	Część obrotu, rok N (4)	Łagodzenie zmian klimatycznych (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (8)	Zanieczyszczenie (9)	Bioróżnorodność (10)	Łagodzenie zmian klimatycznych (11)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (14)	Zanieczyszczenie (15)	Bioróżnorodność (16)	Minimalne gwarancje (17)			
		tys. zł	%	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	E	T
A. Działalność kwalifikująca się do systematyki																			
A.1. Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																			
Produkcja urządzeń do wytwarzania i wykorzystywania wodoru	CCM /CCA 3.2.	2 728,56	0,47%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T		E	
Wytwarzanie niskoemisyjnych technologii na potrzeby transportu	CCM /CCA 3.3.	4 099,06	0,70%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T		E	
Produkcja wodoru	CCM /CCA 3.10.	520,47	0,09%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	1,30%		
Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	CCM /CCA 4.1.	3 562,31	0,61%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	0,20%		
Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej	CCM /CCA 4.3.	5 977,71	1,02%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	1,70%		
Produkcja energii elektrycznej z bioenergii	CCM /CCA 4.8.	44 664,07	7,65%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	12,30%		

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Kogeneracja energii cieplnej/chłodniczej i elektrycznej z bioenergii	CCM /CCA 4.20	4 619,54	0,79%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	2,40%		
Transport morski i wodny przybrzeżny pasażerski.	CCM /CCA 6.11.	10,73	0,00%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T			T
Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny	CCM /CCA 6.15.	1 438,31	0,25%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T		E	
Fazy przed wprowadzeniem na rynek zaawansowanych technologii wytwarzania energii w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego	CCM CCA 4.26.	1 450,82	0,25%	T	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T			T
Wydatki operacyjne ze zrównoważonej działalności (zgodnej z systematyką) (A.1.)		69 071,58	11,83%	11,83 %	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	T	T	T	T	T	T	T	17,90%		
W tym wspomagająca (E)		8 265,93	1,42%	1,42%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%								0,00%		
W tym na rzecz przejścia (T)		1 461,55	0,25%														0,00%		
A.2. Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																			
				EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL										
Produkcja energii elektrycznej z gazowych paliw kopalnych	CCM CCA 4.29.	663,74	0,11%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL										
Ochrona, w tym odbudowa, siedlisk, ekosystemów i gatunków*	BIO 1.1.	26 720,99	4,58%	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	EL										
Remediacja zanieczyszczonych miejsc i terenów*	PCC 2.4.	209,40	0,04%	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	EL	N/EL										
Rozbiórka i burzenie budynków i innych konstrukcji*	CE 3.3.	4 434,37	0,76%	N/EL	N/EL	N/EL	EL	N/EL	N/EL										
Rozwiązania oparte na zasobach przyrody dotyczące zapobiegania ryzyku powodzi i suszy oraz ochrony przed tym ryzykiem*	WTR 3.1.	2 917,64	0,50%	N/EL	N/EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL										

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

<i>Wydatki operacyjne z działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (niezgodnej z systematyką) (A.2.)</i>	34 946,14	5,99%	0,11%	0,00%	0,00%	0,76%	0,00%	0,00%										
A. Wydatki operacyjne z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki (A.1 + A.2)	104 017,72	17,82%	11,95 %	0,00%	0,00%	0,76%	0,00%	0,00%										
B. Działalność niekwalifikująca się do systematyki																		
<i>Wydatki operacyjne z działalności niekwalifikującej się do systematyki (B)</i>	479 662,34	82,18%																
OGÓLEM (A+B)	583 680,06	100,0%																

*działalności wyłączone w roku 2023 z weryfikacji zgodności z taksonomią

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 58a: Działalność związana z energią jądrową i gazem ziemnym

Działalność związana z energią jądrową		
1	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest na nią ekspozycję.	TAK
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
Działalność związana z gazem ziemnym		
1	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	TAK
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

Tabela 58b: Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik)

	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	1 450,82	0,25%	1 450,82	0,25%	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	663,74	0,11%	663,74	0,11%	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	101 903,16	17,46%	101 903,16	17,46%	-	-
8	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	104 017,72	17,82%	104 017,72	17,82%	-	-

Tabela 58c: Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik)

	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	1 450,82	0,25%	1 450,82	0,25%	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	67 620,76	11,59%	67 620,76	11,59%	-	-
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	69 071,58	11,83%	69 071,58	11,83%	-	-

Tabela 58d: Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką

	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	663,74	0,11%	663,74	0,11%	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

5	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	34 282,40	5,87%	34 282,40	5,87%	-	-
8	Calkowita kwota i calkowity udzial rodzajow dzialalnosci gospodarczej kwalifikujacej sie do systematyki, ale niezgodnej z systematyka w mianowniku majacego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	34 946,14	5,99%	34 946,14	5,99%	-	-

Tabela 58e: Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki

	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota	Udział procentowy
1	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	479 662,34	82,18%
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	479 662,34	82,18%

Zasady rachunkowości

Podstawą do obliczenia mianownika KPI Opex zgodnie z zapisami Załącznika nr 1 do Rozporządzenia 2021/2178 było wyodrębnienie z kosztów ogólnych Grupy ZE PAK bezpośrednich, nieskapitalizowanych wydatków, na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ZE PAK za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku.

W oparciu o opisaną poniżej ocenę zgodności z Rozporządzeniem UE 2020/852 zidentyfikowano nakłady zgodne z taksonomią. Kwota wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy ZE PAK, pochodząca z działalności zidentyfikowanej jako zgodna z taksonomią, została przypisana do licznika.

Informacje na temat oceny zgodności z rozporządzeniem (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie wydatków operacyjnych Grupy ZE PAK, ujęte w mianowniku kluczowego wskaźnika wyników zostały przeanalizowane zgodnie z zapisami Rozporządzenia UE 2021/2178.

W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano dziesięć działalności kwalifikujących się do taksonomii, w tym osiem z nią zgodnych:

CCM/CCA 3.2.	Produkcja urządzeń do wytwarzania i wykorzystywania wodoru
CCM/CCA 3.3.	Wytwarzanie niskoemisyjnych technologii na potrzeby transportu
CCM/CCA 3.10.	Produkcja wodoru
CCM/CCA 4.1.	Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej
CCM/CCA 4.3.	Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej
CCM/CCA 6.11.	Transport morski i wodny przybrzeżny pasażerski.
CCM/CCA 6.15.	Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny
CCM/CCA 4.26.	Fazy przed wprowadzeniem na rynek zaawansowanych technologii wytwarzania energii w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego
CCM/CCA 4.29.	Produkcja energii elektrycznej z gazowych paliw kopalnych
CE 3.3.	Rozbiórka i burzenie budynków i innych konstrukcji

W przypadku działalności zgodnych, których wszystkich osiem wpisywało się w realizację dwóch celów środowiskowych, za dominujący uznano cel związany z łagodzeniem zmian klimatu (CCM).

Informacje kontekstowe

Nie dotyczy.

ZE PAK SA

Zgodnie z Art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2020/852 na przedsiębiorstwach podlegających art. 19a lub 29a dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE(2) ciąży obowiązek ujawniania informacji na temat tego, w jaki sposób i w jakim stopniu ich działalność związana jest ze zrównoważoną środowiskowo działalnością gospodarczą, tj. działalnością gospodarczą, kwalifikuje się do systematyki oraz jest z nią zgodna w oparciu o wskazane w regulacjach kryteria.

W poniższej informacji Grupa ZE PAK oraz ZE PAK SA ujawniają dane na temat obrotu, nakładów kapitałowych i wydatków operacyjnych związanych z aktywami lub procesami powiązanych z działalnością gospodarczą zrównoważoną środowiskowo. Sposób prezentacji danych został doprecyzowany w Załączniku I do Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji. W niniejszej informacji odniesiono się również do Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2022/1214 z dnia 9 marca 2022 r. zmieniającego rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 w odniesieniu do działalności gospodarczej w niektórych sektorach energetycznych oraz rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej. Następnie zaktualizowano je w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2023/2486 z dnia 27 czerwca 2023 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących

określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę lub w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem któregośkolwiek z innych celów środowiskowych, i zmieniające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej.

W poniższej informacji odniesiono się również do Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2022/1214 z dnia 9 marca 2022 r. zmieniającego rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 w odniesieniu do działalności gospodarczej w niektórych sektorach energetycznych oraz rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej.

Rozpoznanie działalności jako zrównoważonych środowiskowo

Działalność gospodarcza kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo jeśli:

- wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego z celów środowiskowych,
- nie wyrządza poważnych szkód dla żadnego z celów środowiskowych,
- jest prowadzona zgodnie z minimalnymi gwarancjami,
- spełnia techniczne kryteria kwalifikacji, które zostały ustanowione przez Komisję.

Celem było przeanalizowanie poszczególnych aktywności gospodarczych Grupy ZE PAK pod kątem spełnienia powyższych czterech kryteriów. W tym celu:

1. Przeanalizowano prowadzoną działalność gospodarczą, **identyfikując te aspekty, które zgodne są z systematyką** (tzw. „taksonomią”) w rozumieniu art. 1 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. Przegląd ten objął kategorie przychodów, realizowane nakłady inwestycyjne (CapEx) oraz ponoszone wydatki operacyjne (OpEx). Etap wstępnej analizy i identyfikacji wykluczał dokonywanie jakichkolwiek wykluczeń ze względu na niską istotność określonych aktywności.

Opracowując oświadczenie za rok 2023 i dokonując tym samym aktualizacji zidentyfikowanych rok wcześniej aspektów prowadzonej działalności, pod kątem aktualnie prowadzonej działalności, Grupa ZE PAK uwzględniła działalności istotne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju, które zostały ogłoszone w formie załączników do stosownego rozporządzenia w ciągu roku. W szczególności chodzi tu o uzupełnienie przez Komisję (UE) listy działalności gospodarczych, które kwalifikują się jako wnoszące istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także opublikowaniu przez Komisję (UE) technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę lub w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów.

2. Dla działalności wnoszących istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, uwzględniając wprowadzone wyłączenia, zweryfikowano również czy poszczególne aktywności **spełniają tzw. kryteria techniczne systematyki** dla dwóch pierwszych celów środowiskowych (tj. Kryteria dotyczące istotnego wkładu). W analizie tej, zgodnie z obowiązującymi regulacjami, pominięto również działalności gospodarcze kwalifikujące się jako wnoszące istotny wkład w zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę lub w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów
3. Oceniono, czy w przypadku spełniania przez daną aktywność kryteriów technicznych, dla minimum jednego celu, **czy aktywność ta nie szkodzi realizacji pozostałych celów środowiskowych** (tj. Kryteria dotyczące zasady "nie wyrządź poważnych szkód"),
4. Dla wszystkich aktywności, tak spełniających kryteria techniczne, jak i ich niespełniających, dokonano **oceny spełnienia tzw. minimalnych gwarancji**.
5. Podsumowano przychody (obroty), nakłady (CapEx) i koszty operacyjne (OpEx), związane z w/w działalnościami kwalifikującymi się do systematyki („taksonomii”), w podziale na te, które spełniają kryteria techniczne oraz na te, które ich nie spełniają lub szkodzą pozostałym celom, nie spełniając zasady niewyrządzenia poważnych szkód lub też takich, które nie spełniłyby zasady minimalnych gwarancji. Spółka zidentyfikowała również działalności, które

kwalifikują się do kategorii działalności przejścia (ang. *transitional activity*) lub działalności wspomagającej (ang. *enabling activity*).

Krok 1: Identyfikacja działalności kwalifikujących się do systematyki

ZE PAK SA przeprowadził przegląd swojego modelu biznesowego i związanych z nim typów aktywności gospodarczych pod kątem zidentyfikowania działalności zgodnych dwukrotnie, tj. przygotowując oświadczenia na temat danych niefinansowych za rok 2021 i 2022. W roku 2023, podobnie jak w roku ubiegłym, na etapie identyfikacji działalności zgodnych z systematyką dokonano przeglądu przychodów (obrotów), nakładów inwestycyjnych (CapEx) oraz wydatków operacyjnych (OpEx). Chcąc ograniczyć ryzyko pominięcia i w konsekwencji nieuwzględnienia jakiegokolwiek działalności, która ma wpływ na zrównoważony rozwój, na etapie tym nie ustanowiono jakiegokolwiek progu istotności i nie stosowano jakichkolwiek wykluczeń. Jednocześnie jednak na wyniki analizy zrealizowanej w 2023 roku niezmiernie istotny wpływ miało ustanowienie w czerwcu 2023 roku technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w zrównoważone wykorzystywanie i **ochronę zasobów wodnych i morskich, w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę lub w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów** rozszerzy istotnie zakres działalności wykazywanych, jako kwalifikujących się do systematyki po stronie Grupy ZE PAK (aktywności związane z likwidowaniem kopalń, rekultywacją terenów pogórnicznych i przemysłowych).

W efekcie doszło do istotnych zmian w zakresie działalności kwalifikujących się do systematyki. Wyniki analizy działalności zgodnych z systematyką („taksonomią”) zaprezentowano w tabeli:

Tabela 59: Wyniki analizy działalności ZE PAK SA zgodnych z taksonomią

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką			Komentarz	Oddziaływanie na:		
				Przychody (obrotowy)	Nakłady inwestycyjne (CapEx)	Wydatki operacyjne (OpEx)
CE	3.3.	Rozbiórka i burzenie budynków i innych konstrukcji		✓		

Krok 2: Alokacja wielkości finansowych związanych ze zidentyfikowaną działalnością zgodną z systematyką

W oparciu o prowadzoną ewidencję finansowo-księgową ZE PAK S.A. przypisała poszczególnym ze zidentyfikowanych działalności wielkości obrotów, nakładów (CapEx) i wydatków operacyjnych (OpEx), dla poszczególnych z wyżej zidentyfikowanych działalności zgodnych z systematyką. Krok ten został zrealizowany zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w *Załączniku I Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. Uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji*. Zidentyfikowane w oparciu o ewidencję finansowo-księgową wielkości stanowią mianowniki wskaźników, o których mowa w *Art. 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088*.

Krok 3: Weryfikacja kryteriów technicznych kwalifikacji

Pracownicy merytoryczni jednostek biznesowych, odpowiedzialnych za poszczególne ze zidentyfikowanych działalności zgodne z systematyką, ocenili zgodność tych aktywności z kryteriami technicznymi, tak dotyczącymi tzw. istotnego wkładu, jak również kryteriami dotyczące zasady "nie wyrządzaj poważnych szkód" (DNSH).

Ze względu na obowiązujące wyłączenia w zakresie sprawozdawczości za rok 2023, analiza ta została ograniczona wyłącznie do dwóch pierwszych celów środowiskowych, dla których kryteria takie zostały już opracowane i opublikowane, czyli celów:

- łagodzenie zmian klimatycznych,
- adaptacja do zmian klimatu.

Dla tych aktywności, które spełniły techniczne kryteria kwalifikacji, w oparciu o prowadzoną ewidencję finansowo-księgową, alokowano odpowiednio obroty, nakłady inwestycyjne (CapEx) oraz wydatki operacyjne (OpEx). Tym samym określono je dla poszczególnych działalności w zakresie, w którym spełniają one techniczne kryteria kwalifikacji.

Wielkości te były ustalane zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w Załączniku I Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. Uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji. Kwoty te stanowią liczniki wskaźników, o których mowa w Art. 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088.

Krok 4: Ocena spełnienia minimalnych gwarancji

ZE PAK SA ocenił czy jego działalność prowadzona jest w sposób zapewniający spełnienie tzw. minimalnych gwarancji.

Zgodnie z art. 18 Rozporządzenia 2020/852 „Minimalnymi gwarancjami, o których mowa w art. 3 lit. c), są procedury stosowane przez przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą, które mają zapewnić przestrzeganie Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz zasad i praw określonych w Międzynarodowej karcie praw człowieka”.

Ze względu na brak wiążących regulacji, które doprecyzowałyby powyższą definicję oraz definiowałyby sposób i proces oceny spełniania minimalnych gwarancji, w procesie oceny wykorzystany został raport *Final Report on Minimum Safeguards*. Przygotowany przez Platform On Sustainable Finance, nie stanowi on jednak regulacji i nie jest wiążący prawnie. Zgodnie z rekomendacjami niespełnieniem minimalnych gwarancji jest jedna z czterech przesłanek:

- nieodpowiednie lub nieistniejące procesy należytej staranności w zakresie praw człowieka, w tym praw pracowniczych, korupcji, opodatkowania i uczciwej konkurencji.
- spółka została ostatecznie pociągnięta do odpowiedzialności lub uznana za naruszającą prawo pracy lub prawa człowieka w niektórych rodzajach spraw sądowych z zakresu prawa pracy lub praw człowieka.
- brak współpracy z Krajowym Punktem Kontaktowym OECD (dalej KPK OECD) w sprawie zgłoszenia przyjętego przez KPK OECD.
- Business and Human Rights Resource Centre (BHRRC) podjęło zarzut wobec firmy, a firma nie odpowiedziała na nie w ciągu 3 miesięcy.

Wdrożone w ZE PAK SA procesy i regulacje są wystarczające dla spełnienia dwóch pierwszych przesłanek, tj. zapewniają zachowanie należytej staranności w zakresie praw pracowniczych, praw człowieka, przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, uczciwej konkurencji oraz zgodności z regulacjami podatkowymi w zakresie opisanym przepisami prawa krajowego. W szczególności obowiązujące w Spółce regulacje wewnętrzne, odnoszące się do zatrudnienia pracowników są zgodne z obowiązującymi przepisami Prawa pracy i innymi regulacjami krajowymi, implementującymi do polskiego prawa ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską standardy Międzynarodowej Organizacji Pracy.

W 2023 roku nie doszło też do rażących naruszeń prawa pracy, praw człowieka, przeciwdziałania korupcji, jak również w zakresie odnoszącym się do ochrony konsumentów i konkurencji, a także w rozumieniu prawa podatkowego. Nie były też prowadzone przeciwko ZE PAK SA ani członkom jej władz, postępowania administracyjne związane z tego typu naruszeniami. W okresie sprawozdawczym nie nałożono też na członków władz ZE PAK SA kar, nie zostali oni z tego

tytułu skazani prawomocnymi wyrokami, ani w inny sposób pociągani do odpowiedzialności w związku z rażącym naruszeniem prawa w zakresie, o którym mowa w przesłance drugiej.

ZE PAK SA nie został odnotowany, jako podmiot naruszający obowiązujące zasady przez:

- Business and Human Rights Resource Centre (BHRRC) (<https://www.business-humanrights.org/en/companies/>).
- Krajowy Punkt Kontaktowy OECD (<http://mneguidelines.oecd.org/database/>).

ZE PAK SA nie jest też wiadome by w jakikolwiek inny sposób został on uznany za podmiot za naruszający prawa pracownicze, prawa człowieka oraz obowiązujące regulacje z odnoszące się do przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, unikania opodatkowania, czy uczciwej konkurencji.

Podsumowanie i prezentacja wyników

Wyniki uzyskane w poprzednich krokach, zostały podsumowanie w tabelach zgodnych ze zaktualizowanym wzorem (Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2023/2486 z dnia 27 czerwca 2023 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę lub w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem któregośkolwiek z innych celów środowiskowych, i zmieniające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej).

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 60: Udział procentowy jednostkowego **obrotu** z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką w roku 2023

Działalność gospodarcza (1)	Rok			Kryteria dotyczące istotnego wkładu						Kryteria dotyczące zasady DNSH ("nie wyrządzaj poważnych szkód")							Kategoria Działalność wspomagająca (19)	Kategoria Działalność na rzecz przejścia (20)	
	Kod(y) (2)	Obrót (wartość bezwzględna) (3)	Część obrotu, rok N (4)	Łagodzenie zmian klimatycznych (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (8)	Zanieczyszczenie (9)	Bioróżnorodność (10)	Łagodzenie zmian klimatycznych (11)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (14)	Zanieczyszczenie (15)	Bioróżnorodność (16)	Minimalne gwarancje (17)			Udział działalności i zgodnej z systematyką (A.1.) lub kwalifikującej się do systematyki (A.2.) Obrót, rok N-1 (18)
		tys. zł	%	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	E	T
A. Działalność kwalifikująca się do systematyki																			
A.1. Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obrót ze zrównoważonej działalności (zgodnej z systematyką) (A.1.)			0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%										
W tym wspomagająca (E)			0,00%	0,00%	0,00%														
W tym na rzecz przejścia (T)			0,00%																
A.2. Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																			
				EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL										
Rozbiórka i burzenie budynków i innych konstrukcji*	CE 3.3.	6 658,75	0,21%	N/EL	N/EL	N/EL	EL	N/EL	N/EL										
Obrót z działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (niezgodnej z systematyką) (A.2.)	-	6 658,75	0,21%	0,00%	0,00%	0,00%	0,21%	0,00%	0,00%										

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

A. Obrót z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki (A.1 + A.2)	-	6 658,75	0,21%	0,00%	0,00%	0,00%	0,21%	0,00%	0,00%										
B. Działalność niekwalifikująca się do systematyki																			
<i>Obrót z działalności niekwalifikującej się do systematyki (B)</i>		3 208 964,34	99,79%																
OGÓLEM (A+B)		3 215 623,09	100,0%																

*działalności wyłączone w roku 2023 z weryfikacji zgodności z taksonomią

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 60a: Działalność związana z energią jądrową i gazem ziemnym

Wiersz	Działalność związana z energią jądrową	
1	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest ma na nią ekspozycję.	NIE
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
Działalność związana z gazem ziemnym		
1	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

Tabela 60b: Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	6 658,75	0,21%	6 658,75	0,21%	-	-
8	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	6 658,75	0,21%	6 658,75	0,21%	-	-

Tabela 60c: Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

Tabela 60d: Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

5	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	6 658,75	0,21%	6 658,75	0,21%	-	-
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	6 658,75	0,21%	6 658,75	0,21%	-	-

Tabela 60e: Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota	Udział procentowy
1	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	3 208 964,34	99,79%
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	3 208 964,34	99,79%

Zasady rachunkowości

Podstawą do obliczenia kluczowego wskaźnika wyników dla Obrotu (KPI Obrót) było sprawozdanie finansowe ZE PAK za rok 2023 przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości (MSSF). Jako mianownik wskaźnika zostały przyjęte przychody netto ze sprzedaży z ww. sprawozdania.

W oparciu o opisaną poniżej ocenę zgodności z Rozporządzeniem UE 2020/852 zidentyfikowano przychody z działalności zgodnych z taksonomią. Kwota wykazana w sprawozdaniu finansowym ZE PAK, pochodząca z działalności zidentyfikowanej jako zgodna z taksonomią, została przypisana do licznika kluczowego wskaźnika wyników.

Informacje na temat oceny zgodności z rozporządzeniem (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie przychodów ZE PAK zostały przeanalizowane pod względem kwalifikowalności do systematyki. Proces ten obejmował analizę działalności kwalifikujących się do systematyki zdefiniowanych w Rozporządzeniu UE 2021/2139 oraz Rozporządzeniu UE 2022/1214. W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano jedną działalność kwalifikującą się do systematyki:

C3.3. Rozbiórka i burzenie budynków i innych konstrukcji

Działalność ta została w 2023 roku wyłączona z oceny spełnienia kryteriów technicznych.

Wkład w realizację wielu celów, dezagregacja kluczowych wskaźników wyników.

Nie dotyczy.

Informacje kontekstowe

Nie dotyczy.

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 61: Udział procentowy jednostkowych **nakładów inwestycyjnych** z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką w roku 2023

Działalność gospodarcza (1)	Rok			Kryteria dotyczące istotnego wkładu						Kryteria dotyczące zasady DNSH ("nie wyrządzaj poważnych szkód")							Kategoria Działalność wspomagająca (19)	Kategoria Działalność na rzecz przejścia (20)	
	Kod(y) (2)	Nakłady inwestycyjne (wartość bezwzględna) (3)	Część obrotu, rok N (4)	Łagodzenie zmian klimatycznych (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (8)	Zanieczyszczenie (9)	Bioróżnorodność (10)	Łagodzenie zmian klimatycznych (17)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (14)	Zanieczyszczenie (15)	Bioróżnorodność (16)	Minimalne gwarancje (17)			Udział działalności i zgodnej z systematyką (A.1.) lub kwalifikującej się do systematyki i (A.2.) Nakłady inwestycyjne, rok N-1 (18)
		tys. zł	%	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	E	T
A. Działalność kwalifikująca się do systematyki																			
A.1. Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nakłady inwestycyjne ze zrównoważonej działalności (zgodnej z systematyką) (A.1.)	-	-	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%										
W tym wspomagająca (E)	-	-	0,00%	0,00%	0,00%														
W tym na rzecz przejścia (T)	-	-	0,00%																
A.2. Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																			
				EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL										
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nakłady Inwestycyjne z działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (niezgodnej z systematyką) (A.2.)	-	-	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%										

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

A. Nakłady inwestycyjne z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki (A.1 + A.2)	-	-	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%										
B. Działalność niekwalifikująca się do systematyki																				
Nakłady inwestycyjne z działalności niekwalifikującej się do systematyki (B)		9 680,14	100,0%																	
OGÓLEM (A+B)		9 680,14	100,0%																	

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 61a: Działalność związana z energią jądrową i gazem ziemnym

Wiersz	Działalność związana z energią jądrową	
1	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest ma na nią ekspozycję.	NIE
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
	Działalność związana z gazem ziemnym	
1	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

Tabela 61b: Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
8	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	-	-	-	-	-	-

Tabela 61c: Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

Tabela 61d: Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

4	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

Tabela 61e: Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota	Udział procentowy
1	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.29	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

	załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników		
5	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	9 680,14	100,0%
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	9 680,14	100,0%

Zasady rachunkowości

Podstawą do kalkulacji KPI Capex było sprawozdanie finansowe ZE PAK za rok zakończony 31 grudnia 2023 r. – jako mianownik przyjęto koszty rozliczane w oparciu o:

- a) MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe, pkt 73 lit. e) ppkt (i) oraz (iii);
- b) MSR 38 Wartości niematerialne, pkt 118 lit. e) ppkt (i);
- c) MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne, pkt 76 lit. a) i b) (w przypadku modelu wartości godziwej);
- d) MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne, pkt 79 lit. d) ppkt (i) oraz (ii) (w przypadku modelu opartego na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia);
- e) MSR 41 Rolnictwo, pkt 50 lit. b) oraz e);
- f) MSSF 16 Leasing, pkt 53 lit. h).

W oparciu o opisaną poniżej ocenę zgodności z Rozporządzeniem UE 2020/852 zidentyfikowano nakłady zgodne z taksonomią. Kwota wykazana w sprawozdaniu finansowym ZE PAK, pochodząca z działalności zidentyfikowanej jako zgodna z taksonomią, została przypisana do licznika.

Informacje na temat oceny zgodności z rozporządzeniem (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie nakładów inwestycyjnych ZE PAK zostały przeanalizowane zgodnie z zapisami z Rozporządzenia UE 2021/2178.:

W oparciu o przeprowadzoną analizę nie zidentyfikowano istotnych dla obrazu Spółki działalności kwalifikujących się do taksonomii.

Wkład w realizację wielu celów, dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

Nie dotyczy.

Informacje kontekstowe

Nie dotyczy.

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 62: Udział procentowy jednostkowych **kosztów operacyjnych** z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką w roku 2023

Działalność gospodarcza (1)	Rok			Kryteria dotyczące istotnego wkładu						Kryteria dotyczące zasady DNSH ("nie wyrządzaj poważnych szkód")						Udział działalność i zgodnej z systematyką (A.1.) lub kwalifikującej się do systematyki i (A.2.) Wydatki operacyjne, rok N-1 (18)	Kategoria Działalność wspomagająca (19)	Kategoria Działalność na rzecz przejścia (20)	
	Kod(y) (2)	Wydatki operacyjne (wartość bezwzględna) (3)	Część obrotu, rok N (4)	Łagodzenie zmian klimatycznych (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (8)	Zanieczyszczenie (9)	Bioróżnorodność (10)	Łagodzenie zmian klimatycznych (17)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (14)	Zanieczyszczenie (15)	Bioróżnorodność (10)				Minimalne gwarancje (17)
		tys. zł	%	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	E	T
A. Działalność kwalifikująca się do systematyki																			
A.1. Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																			
Wydatki operacyjne ze zrównoważonej działalności (zgodnej z systematyką) (A.1.)	-	-	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%										
W tym wspomagająca (E)	-	-	0,00%	0,00%	0,00%														
W tym na rzecz przejścia (T)	-	-	0,00%																
A.2. Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																			
				EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL	EL N/EL										
Wydatki operacyjne z działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (niezgodnej z systematyką) (A.2.)	-	-	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%										
A. Wydatki operacyjne z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki (A.1 + A.2)	-	4 158,67	0,42%	0,00%	0,00%	0,00%	0,42%	0,00%	0,00%										

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

B. Działalność niekwalifikująca się do systematyki			
		392 026,73	100,0%
<i>Wydatki operacyjne z działalności niekwalifikującej się do systematyki (B)</i>			
OGÓLEM (A+B)		392 026,73	100,0%

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

Tabela 62a: Działalność związana z energią jądrową i gazem ziemnym

Wiersz	Działalność związana z energią jądrową	
1	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest ma na nią ekspozycję.	NIE
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
	Działalność związana z gazem ziemnym	
1	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

Tabela 62b: Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
8	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	-	-	-	-	-	-

Tabela 62c: Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

Tabela 62d: Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

4	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
5	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-	-	-	-	-

Tabela 62e: Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota	Udział procentowy
1	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
2	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
3	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
4	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.29	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

	załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników		
5	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
6	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	-	-
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	392 026,73	100,00%
8	Calkowita kwota i calkowity udzial rodzajow dzialalnosci gospodarczej niekwalifikujacej sie do systematyki w mianowniku majacego zastosowanie kluczowego wskaznika wynikow	392 026,73	100,00%

Zasady rachunkowości

Podstawą do obliczenia mianownika KPI Opex zgodnie z zapisami Załącznika nr 1 do Rozporządzenia 2021/2178 było wyodrębnienie z kosztów ogólnych ZE PAK bezpośrednich, nieskapitalizowanych wydatków, na podstawie sprawozdania finansowego ZE PAK za rok zakończony 31 grudnia 2023 r., związanych z:

- pracami badawczo-rozwojowymi,
- działaniami w zakresie renowacji budynków,
- leasingiem krótkoterminowym,
- konserwacją i naprawami oraz
- wszelkimi innymi bezpośrednimi wydatkami związane z bieżącą obsługą składników rzeczowych aktywów trwałych przez przedsiębiorstwo lub osobę trzecią, którym zlecono na zasadzie outsourcingu działania niezbędne do zapewnienia ciągłego i efektywnego funkcjonowania tych aktywów.

W oparciu o opisaną poniżej ocenę zgodności z Rozporządzeniem UE 2020/852 zidentyfikowano nakłady zgodne z taksonomią. Kwota wykazana w sprawozdaniu finansowym ZE PAK, pochodząca z działalności zidentyfikowanej jako zgodna z taksonomią, została przypisana do licznika.

Informacje na temat oceny zgodności z rozporządzeniem (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie wydatków operacyjnych ZE PAK, ujęte w mianowniku kluczowego wskaźnika wyników zostały przeanalizowane zgodnie z zapisami Rozporządzenia UE 2021/2178.

W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano jedną działalność zgodną z taksonomią:

CE3.3. Rozbórka i burzenie budynków i innych konstrukcji

Wkład w realizację wielu celów, dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

Nie dotyczy.

Informacje kontekstowe

Nie dotyczy.

12. POZOSTAŁE INFORMACJE

12.1. Istotne postępowania sądowe

ZE PAK SA oraz spółki konsolidowane w ramach Grupy nie były 2023 roku stroną w postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, których pojedyncza lub łączna wartość przewyższałaby 10% kapitałów własnych ZE PAK SA z wyjątkiem opisanych poniżej.

Postępowanie w sprawie decyzji środowiskowej wydanej na rzecz PAK KWB Konin SA dotyczącej złoża węgla brunatnego w Tomisławicach

PAK KWB Konin SA jest stroną postępowań administracyjnych dotyczących decyzji środowiskowej związanej ze złożem węgla brunatnego w Tomisławicach. W dniu 7 sierpnia 2007 roku wójt gminy Wierzbinek wydał decyzję środowiskową dotyczącą odkrywki węgla brunatnego. W dniu 5 grudnia 2008 roku decyzja ta została zaskarżona przez dziewięć osób fizycznych wspieranych przez fundację Greenpeace z powodu rzekomego rażącego naruszenia przepisów prawa. W dniu 25 marca 2009 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze odmówiło uchylenia decyzji środowiskowej. Powodowie złożyli wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 4 maja 2009 roku, po ponownym rozpatrzeniu sprawy, Samorządowe Kolegium Odwoławcze podtrzymało swoje wcześniejsze orzeczenie. Powodowie po raz kolejny złożyli odwołanie od decyzji środowiskowej. W dniu 5 maja 2010 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu orzekł, iż decyzja środowiskowa, na podstawie, której została udzielona koncesja na wydobycie węgla brunatnego ze złoża Tomisławice, w rażący sposób narusza przepisy prawa. PAK KWB Konin SA i Samorządowe Kolegium Odwoławcze złożyły odwołanie od tego wyroku. W dniu 21 marca 2012 roku Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. W dniu 6 listopada 2012 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu ogłosił wyrok uchylający decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją przez PAK KWB Konin SA odkrywki węgla brunatnego Tomisławice. W dniu 7 stycznia 2013 roku PAK KWB Konin SA złożyła skargę kasacyjną od opisywanego wyroku.

Po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 października 2014 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną PAK KWB Konin SA od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku uchylającego decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koninie z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

Oddalenie skargi kasacyjnej PAK KWB Konin SA oznacza, że wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku stał się prawomocny, a sprawa dotycząca stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wróciła ponownie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. W dniu 18 stycznia 2019 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Koninie wydało decyzję odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

19 czerwca 2020 roku Spółka powzięła informację o wydaniu, na posiedzeniu niejawnym przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu, wyroku oddalającego skargę na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koninie w przedmiocie odmowy stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, datowany na 18 czerwca 2020 roku oznacza tym samym, że decyzja środowiskowa wydana w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek, cały czas pozostaje w obrocie prawnym.

Od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 18 czerwca 2020 roku, Fundacja Greenpeace Polska z siedzibą w Warszawie i Józef Imbierski złożyli skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. W dniu 26 października 2020 roku PAK KWB Konin SA złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną, wnosząc o jej oddalenie. W tej sprawie nadal nie wyznaczono terminu rozprawy.

Postępowania w sprawie decyzji formalnych związanych z realizacją budowy bloku CCGT w Elektrowni Adamów

1. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach

Decyzją z dnia 7 sierpnia 2023 roku Burmistrz Miasta Turek ustalił na wniosek PAK CCGT sp. z o.o. środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia pn. „Budowa Bloku CCGT klasy 600 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Elektrowni Adamów” (DUŚ). Postanowieniem z dnia 8 sierpnia 2023 roku, Burmistrz nadał DUŚ - na podstawie art. 108 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) - rygor natychmiastowej wykonalności wskazując, iż „Realizacja przedmiotowej inwestycji ma szczególne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Polski, zapobieżenia powstaniu strat dla gospodarki krajowej, które mogłyby powstać w sytuacjach niedoborów mocy, jak również ważnego interesu społecznego jakim jest zapewnienie stabilnych dostaw prądu dla gospodarstw domowych”. W dniu 28 sierpnia 2023 roku Towarzystwo na rzecz Ziemi (TnZ) wniosło zażalenie na postanowienie. W dniu 14 września 2023 roku, TnZ uzupełniło zażalenie poprzez wskazanie argumentów mających w jego ocenie świadczyć o braku podstaw prawnych do wydania postanowienia.

W dniu 4 września 2023 roku TnZ wniosło odwołanie od DUŚ, załączając do niego opracowanie dotyczące oddziaływania planowanego projektu na wody powierzchniowe. W toku dalszego postępowania odwoławczego TnZ wniosło kolejne pisma załączając dodatkowe opracowania.

Pismem z dnia 9 października 2023 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Koninie wezwało PAK CCGT sp. z o.o. do złożenia wyjaśnień poprzez ustosunkowanie się do twierdzeń zażalenia, odwołania TnZ, jak również przedłożonych opracowań.

Pismem z dnia 6 listopada 2023 roku PAK CCGT sp. z o.o. wystąpiła o zmianę terminu na przedstawienie stanowiska w sprawie do dnia 9 lutego 2024 roku wskazując na zlecenie przez spółkę opracowania ekspertyzy odnoszącej się do zarzutów zawartych zarówno w pismach, jak i opracowaniach przedłożonych przez TnZ.

Pismem skierowanym do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koninie z dnia 21 listopada 2023 roku PAK CCGT sp. z o.o. przedstawiła stanowisko w sprawie zażalenia, w szczególności odnosząc się do powołanych przez TnZ zarzutów.

2. Pozwolenie na budowę

Decyzją nr 483/23 z dnia 24 października 2023 roku Starosta Turecki zatwierdził projekt zagospodarowania terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany i udzielił PAK CCGT sp. z o.o. pozwolenia na budowę części blokowej w ramach zadania „Budowa Bloku CCGT klasy 600 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Elektrowni Adamów”.

W wyniku rozpatrzenia wniosku PAK CCGT sp. z o.o., postanowieniem z dnia 31 października 2023 roku Starosta Turecki nadał pozwoleniu na budowę rygor natychmiastowej wykonalności.

Pismem z dnia 31 października 2023 roku uprawniona osoba fizyczna wniosła odwołanie od pozwolenia na budowę. Odwołanie wraz z aktami sprawy zostało przekazane przez Starostę Tureckiego do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego i zostało zarejestrowane.

Zgodnie z wiedzą uzyskaną przez Spółkę uprawniona osoba fizyczna złożyła oświadczenie o cofnięciu odwołania.

Pozostałe sprawy sądowe zostały opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy w punkcie 33.1.

12.2. Istotne osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

Od 2020 roku w Grupie Kapitałowej ZE PAK SA we współpracy z Grupą Polsat Plus prowadzone były prace nad innowacyjnym projektem prototypu Polskiego Autobusu Wodorowego, którego celem było opracowanie od podstaw konstrukcji nowego ekologicznego autobusu o napędzie wykorzystującym ogniwa wodorowe. Po zakończeniu budowy i uzyskaniu homologacji UE dla wyprodukowanego autobusu rozpoczęły się prace nad budową fabryki autobusów zasilanych ogniwami wodorowymi, które zakończyły się w III kwartale 2023 roku.

Obecnie we współpracy z Grupą Polsat Plus prowadzone są prace rozwojowe w zakresie zwiększenia konkurencyjności na rynku autobusów miejskich. W ramach prac przewidziano budowę prototypu o napędzie z silnikiem centralnym, drzwiami otwieranymi na zewnątrz oraz zmienioną kabiną kierowcy. Wprowadzone zostaną zaawansowane systemy wspomagające kierowcę, między innymi wykrywanie pieszych i rowerzystów, ostrzeganie o senności kierowcy, rozpoznawanie znaków drogowych. Pozwoli to bardziej dopasować się do wymogów przyszłych użytkowników.

Budowa prototypu rozpocznie się już w nowej fabryce. Przewiduje się również rozszerzenie homologacji o nowe regulaminy dotyczące bezpieczeństwa pojazdów i cyberbezpieczeństwa.

Grupa ZE PAK SA pracuje również nad autonomicznym zasilaniem domu jednorodzinnego. Projekt ten zakłada opracowanie koncepcji i techniczny dobór urządzeń dla samowystarczalnego autonomicznego systemu zasilania w energię elektryczną, ciepło, ciepłą wodę użytkową dla domów jednorodzinnych o niskim zużyciu energii oraz domów pasywnych, bazujące na własnych źródłach energii odnawialnej z wykorzystaniem wodoru jako magazynu i nośnika energii. Obecnie trwa faza eksploatacji zmontowanego autonomicznego układu zasilającego przeznaczonego dla domu jednorodzinnego. W czerwcu 2022 roku zamówiono opracowanie projektu demonstratora dla projektu „Autonomiczne zasilanie domu jednorodzinnego w energię elektryczną i ciepło, bazujące na własnych źródłach energii odnawialnej z wykorzystaniem wodoru jako magazynu i nośnika energii”. Projekt ten będzie podstawą do zbudowania modelu domu jednorodzinnego w postaci budynku kontenerowego, który będzie można przemieszczać w różne lokalizacje w celu prezentacji autonomicznego układu zasilania domu jednorodzinnego. Opracowano koncepcję demonstratora. W dalszym kroku opracowane zostaną projekty techniczne demonstratora.

12.3. Informacja o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zgodnie z oświadczeniem Rady Nadzorczej, wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego dokonano zgodnie z przepisami, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej. Firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniają warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej. Przestrzegane są obowiązujące przepisy związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji. Spółka posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz emitenta przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

12.4. Informacje na temat badania sprawozdania finansowego

Firmą audytorską dokonującą badania sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest PricewaterhouseCoopers Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. Umowa dotycząca badania sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wraz z przeprowadzeniem usługi weryfikacji oznaczenia skonsolidowanego sprawozdania znacznikami XBRL zgodnie z wymogami ESEF została zawarta we wrześniu 2023 roku i obejmuje swoim zakresem badanie sprawozdań finansowych sporządzanych za lata 2023-2024.

Informacja na temat wynagrodzenia firmy audytorskiej została przedstawiona w punkcie 37 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2023 rok.

12.5. Prognozy finansowe

Grupa Kapitałowa nie publikowała prognoz finansowych dotyczących 2023 roku i nie będzie przedstawiać również prognozy na 2024 rok.

12.6. Lista tabel

Lp.	Tytuł
1.	<u>Tabela 1: Zestawienie spółek, w których ZE PAK SA posiada udziały</u>
2.	<u>Tabela 2: Zestawienie udzielonych gwarancji i poręczeń wg stanu na 31 grudnia 2023 roku</u>
3.	<u>Tabela 3: Zestawienie otrzymanych w 2023 roku gwarancji i poręczeń wg stanu na 31 grudnia 2023 roku</u>
4.	<u>Tabela 4: Zestawienie skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży</u>
5.	<u>Tabela 5: Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat (z działalności kontynuowanej i zaniechanej razem)</u>
6.	<u>Tabela 6: Skonsolidowane koszty operacyjne</u>
7.	<u>Tabela 7: Zestawienie przychodów ze sprzedaży</u>

GRUPA KAPITAŁOWA ZE PAK SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2023 ROKU

8.	<u>Tabela 8: Wybrane pozycje rachunku zysków i strat</u>
9.	<u>Tabela 9: Koszty wg rodzajów</u>
10.	<u>Tabela 10: Wybrane pozycje jednostkowych aktywów</u>
11.	<u>Tabela 11: Wybrane pozycje jednostkowych pasywów</u>
12.	<u>Tabela 12: Wybrane pozycje jednostkowego rachunku przepływów pieniężnych</u>
13.	<u>Tabela 13: Jednostkowe wskaźniki</u>
14.	<u>Tabela 14: Wykaz akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki</u>
15.	<u>Tabela 15: Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką przez osoby zarządzające na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz na dzień sporządzenia sprawozdania.</u>
16.	<u>Tabela 16: Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką przez osoby nadzorujące na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz na dzień sporządzenia sprawozdania.</u>
17.	<u>Tabela 17: Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczące pakiety akcji (powyżej 5%) zgodnie z informacjami posiadanymi przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji Spółki, na dzień przekazania niniejszego raportu</u>
18.	<u>Tabela 18: Informacje na temat wysokości wypłaconego wynagrodzenia w 2023 roku przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w 2023 roku</u>
19.	<u>Tabela 19: Informacje na temat wysokości świadczeń niepieniężnych w 2023 roku przyznanych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w 2023 roku</u>
20.	<u>Tabela 20: Informacje na temat wysokości wypłaconego wynagrodzenia oraz wartości świadczeń niepieniężnych w 2023 roku przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki, wszystkim członkom Rady Nadzorczej pełniącym funkcje w 2023 roku</u>
21.	<u>Tabela 21: Potencjalne zidentyfikowane ryzyka fizyczne związane z klimatem [IRO-1 AR 11]</u>
22.	<u>Tabela 22: Potencjalne zidentyfikowane ryzyka przejścia i możliwości związane z klimatem w poszczególnych segmentach działalności [IRO-1 AR 12]</u>
23.	<u>Tabela 23: Cele Strategii ESG na lata 2024-2028</u>
24.	<u>Tabela 24: Kluczowe wskaźniki w obszarze wpływu społecznego</u>
25.	<u>Tabela 25: Struktura stanu zatrudnienia na koniec roku według typu umowy (w osobach na koniec kolejnych okresów) [GRI 2-7, 2-8] [ESRS S1 S1-6, S1-7]</u>
25a.	<u>Tabela 25a: Struktura osób współpracujących w oparciu o umowy cywilno-prawne (na koniec kolejnych okresów) [GRI 2-7, 2-8] [ESRS S1 S1-6, S1-7]</u>
26.	<u>Tabela 26: Struktura stanu zatrudnienia na koniec roku według stanowiska, wykształcenia i wieku (w osobach na koniec kolejnych okresów). Struktura nie obejmuje osób zatrudnionych na podstawie umowy cywilno-prawnej [GRI 2-7, 2-8] [ESRS S1 S1-6, S1-7]</u>
27.	<u>Tabela 27: Osoby nowozatrudnione w ciągu roku (w osobach w danym okresie) [GRI 401-1] [ESRS S1 S1-6]</u>
28.	<u>Tabela 28: Odejścia z pracy w ciągu roku (w osobach w danym okresie) [401-1] [ESRS S1 S1-6]</u>
29.	<u>Tabela 29: Różnorodność w organach Spółki (w osobach na koniec kolejnych okresów) [GRI 405-1b] [ESRS S1 S1-9]</u>
30.	<u>Tabela 30: Wypadki przy pracy [GRI 403-9] [ESRS S1 S1-14]</u>
31.	<u>Tabela 31: Choroby zawodowe [GRI 403-10a] [ESRS S1 S1-14]</u>
32.	<u>Tabela 32: Liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia oraz czynniki związane z uciążliwością pracy (w osobach na koniec kolejnych okresów) [ESRS S1 S1-14]</u>
33.	<u>Tabela 33: Zestawienie wielkości obszarów, na których przeprowadzono rekultywację techniczną i prowadzona jest nadal rekultywacja biologiczna i obsiew oraz terenów, dla których uzyskano decyzje o prawidłowo zakończonej rekultywacji (hektary)</u>
34.	<u>Tabela 34: Udział gruntów, dla których uzyskano decyzje o zakończeniu rekultywacji do gruntów wyłączonych z produkcji rolnej i leśnej w kopalniach (%)</u>

35.	<u>Tabela 35: Wskaźnik efektywności rekultywacji w danym roku: % udział gruntów, które uzyskały decyzje o zakończeniu rekultywacji do gruntów ogółem wyłączonych z produkcji rolnej i leśnej.</u>
36.	<u>Tabela 36: Nasadzenia</u>
37.	<u>Tabela 37: Pobór wody [GRI 303-3] [ESRS E3 E3-4]</u>
38.	<u>Tabela 38: Odprowadzanie zużytej wody (odwadnianie odkrywek) [GRI 303-4] [ESRS E3 E3-4]</u>
39.	<u>Tabela 39: Zużycie wody [GRI 303-5] [ESRS E3 E3-4]</u>
40.	<u>Tabela 40: Gospodarka odpadowa – odpady wytworzone [GRI 306-3] [ESRS E5 E5-5]</u>
41.	<u>Tabela 41: Zużycie kluczowych paliw [GRI 302-1] [ESRS E1 E1-5]</u>
42.	<u>Tabela 42: Produkcja energii elektrycznej brutto [GRI 302-1] [ESRS E1 E1-5]</u>
43.	<u>Tabela 43: Produkcja energii cieplnej brutto [GRI 302-1] [ESRS E1 E1-5]</u>
44.	<u>Tabela 44: Całkowita produkcja energii brutto (elektrycznej, cieplnej) [GRI 302-1] [ESRS E1 E1-5]</u>
45.	<u>Tabela 45: Sprzedaż energii elektrycznej</u>
46.	<u>Tabela 46: Sprzedaż energii cieplnej</u>
47.	<u>Tabela 47: Emisja CO₂ w Grupie ZE PAK SA (Zakres 1, 2) [GRI 305-1, 305-2] [ESRS E1 E1-4]</u>
48.	<u>Tabela 48: Emisja gazów cieplarnianych (eCO₂) - (Zakres 1, 2) [GRI 305-1, 305-2] [ESRS E1 E1-4]</u>
49.	<u>Tabela 49: Pozostała pośrednia emisja eCO₂ – (Zakres 3) [GRI 305-3] [ESRS E1 E1-4]</u>
50.	<u>Tabela 50: Emisja CO₂ związana z produkcją energii</u>
51.	<u>Tabela 51: Emisja SO₂, NO_x i pyłów do atmosfery [GRI 305-7] [ESRS E2 E2-4]</u>
52.	<u>Tabela 52: Naruszenie norm środowiskowych (%)</u>
53.	<u>Tabela 53: Kluczowe wskaźniki w obszarze poszanowania praw człowieka [GRI 406-1] [ESRS S1 S1-17]</u>
54.	<u>Tabela 54: Kluczowe wskaźniki w obszarze związanym z przeciwdziałaniem korupcji [GRI 205-3] [ESRS G1 G1-4]</u>
55.	<u>Tabela 55: Wyniki analizy działalności GK ZE PAK zgodnych z systematyką</u>
56.	<u>Tabela 56: Udział procentowy skonsolidowanego obrotu z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką w roku 2023</u>
57.	<u>Tabela 57: Udział procentowy skonsolidowanych nakładów inwestycyjnych z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką w roku 2023</u>
58.	<u>Tabela 58: Udział procentowy skonsolidowanych kosztów operacyjnych z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką w roku 2023</u>
59.	<u>Tabela 59: Wyniki analizy działalności ZE PAK SA zgodnych z taksonomią</u>
60.	<u>Tabela 60: Udział procentowy jednostkowego obrotu z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką w roku 2023</u>
61.	<u>Tabela 61: Udział procentowy jednostkowych nakładów inwestycyjnych z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką w roku 2023</u>
62.	<u>Tabela 62: Udział procentowy jednostkowych kosztów operacyjnych z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką w roku 2023</u>

Wszelkie pozostałe informacje, których ujawnienia wymagają przepisy, a których nie ujawniono w niniejszym sprawozdaniu zarządu z działalności nie dotyczą Grupy.

Konin, dnia 29 kwietnia 2024 roku

PODPISY:

Piotr Woźny
Prezes Zarządu

.....

Zygmunt Artwik
Wiceprezes Zarządu

Andrzej Janiszowski
Wiceprezes Zarządu

Maciej Nietopiel
Wiceprezes Zarządu

Katarzyna Sobierajska
Wiceprezes Zarządu

Maciej Koński
Wiceprezes Zarządu